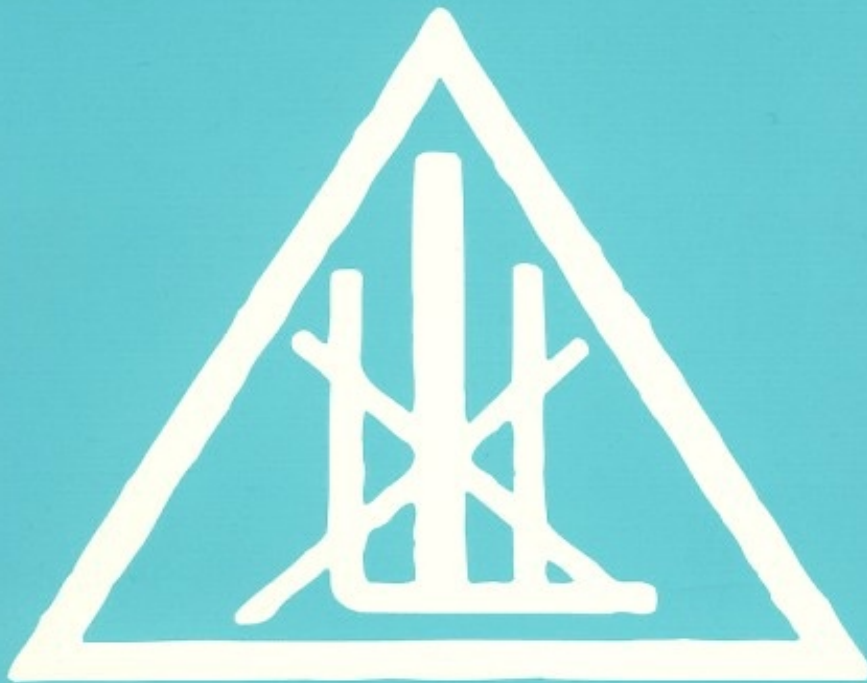

ALICE A. BAILEY

SJÆLENS LYS

**Patanjalis
Yoga Sutraer**

Alice A. Bailey

Udkommet på dansk:

Nationernes Skæbne, 1982
En kompilation om seksualitet, 1988
Esoterisk Psykologi, bind I, 1989
Døden – det store eventyr (kompilation), 1990
Blændværk – et verdensproblem, 1991
Hierarkiets fremtræden, ashramernes eksternalisering, 1992
Esoterisk Psykologi, bind II, 1993
Kristi Tilsynekomst, 2. udgave, 1994
Undervisning i den nye tidsalder, 2. udgave, 1994
Herkules' arbejder, en astrologisk fortolkning, 1995
Fra intellekt til intuition, 1995
En afhandling om Kosmisk Ild, 1996
Telepati og det æteriske legeme, 2. udgave, 1996
Stof til eftertanke (kompilation), 1996
Den syvende stråle (kompilation), 1997
Breve om Okkult Meditation, 1997
Sjælen, livets kvalitet (kompilation), 1998
Sjælens lys, Patanjalis Yoga Sutraer, 1998
En afhandling om Hvid Magi, 2. udgave, 1998
Sindslidelser (kompilation), 1998
Strålerne og Indvielserne, 1998
Menneskehedens problemer, 1999
Discipelskab i den nye tidsalder, bind I, 1999
De syv stråler (kompilation), 1999
Indvielse, menneskelig og solar, 2. udgave, 2000
Karma og Dharma (kompilation), 2000
Reinkarnation (kompilation), 2001
Fra Betlehem til Golgata, Jesu indvielser, 2001
Tjeneste for menneskeheden (kompilation), 2002
Esoterisk Astrologi, 2. udgave, 2003
Discipelskab i den nye tidsalder, bind II, 2004
Esoterisk Healing, 2. udgave, 2007

Sjælens lys

Sjælens videnskab og indflydelse

En omskrivning af

**Patanjalis
Yoga Sutraer**

med kommentarer

af

Alice A. Bailey

ESOTERISK CENTER FORLAG

Sjælens lys

Originaltitel: The Light of the Soul

© Copyright 1955 by Lucis Press Ltd., Genève, London, New York

Dansk udgave © Esoterisk Center Forlag 1998

Trykt hos Narayana Press, Gylling

ISBN 87-88365-25-5

Oversættelsen er et gruppearbejde

www.shop-ecf.dk

info@shop-ecf.dk

I taknemlighed tilegnet

FOSTER BAILEY

Uddrag af Tibetanerens erklæring

Det er tilstrækkeligt at sige, at jeg er en tibetansk discipel af en bestemt grad, og det siger jer kun lidt, for alle – fra den mest beskeden aspirant op til og hinsides Kristus selv – er disciple. Jeg lever ved Tibets grænse og i et fysisk legeme ligesom alle andre mennesker. Undertiden, når mine øvrige pligter tillader det, leder jeg (eksoterisk set) en stor gruppe tibetanske lamaer. Dette er årsag til det forlydende, at jeg er abbed for dette særlige lamakloster. De, der er forbundet med mig i Hierarkiets arbejde (og alle sande disciple deltager i dette arbejde), kender mig under et andet navn og embede. A.A.B. ved hvem jeg er, og kender to af mine navne.

Jeg er en af jeres brødre, som er vandret et lille stykke længere ad vejen end den almindelige studerende, og som derfor har påtaget sig et større ansvar. Jeg har stridt og kæmpet mig frem til mere lys end det, aspiranter som læser disse linjer, kender, og derfor må jeg nødvendigvis virke som overbringer af lyset. Efter lærernes opfattelse er jeg ikke en gammel mand, og dog er jeg heller ikke ung og uerfaren. Mit arbejde er at undervise og udbrede kendskabet til den urgamle visdom, hvor som helst jeg finder genklang, og det har jeg gjort i mange år. Jeg søger også at være til støtte for mestrene M. og K.H., når som helst lejlighed gives, for i lang tid har jeg været forbundet med dem og tilknyttet deres arbejde. I det ovennævnte har jeg meddelt jer meget, men intet som kunne give anledning til den tåbelige tilbedelse og blinde lydighed, som følelsesfulde aspiranter udviser over for den guru og mester, de endnu er ude af stand til at kontakte. Ej heller vil de få den ønskede kontakt, før de har forvandlet deres emotionelle tilbedelse til uselvisk tjeneste for menneskeheden – ikke for mesteren.

De bøger, jeg har skrevet, er sendt ud uden krav på anerkendelse. De kan være korrekte, sande og nyttige eller ikke; det er jer, der skal efterprøve deres sandhed gennem praktisk anvendelse og opøvelse af intuition. Hverken jeg eller A.A.B. er det mindste interesseret i at få dem erklæret for inspirerede skrifter,

eller at nogen (med tilbageholdt åndedræt) skal omtale dem som et af mestrenes værker. Hvis de fremlægger sandheden på en sådan måde, at den naturligt viderefører den lære, der allerede er givet til verden, og hvis den information, der gives, kan løfte den åndelige stræben og viljen til at tjene fra det emotionelle plan, op til det mentale (det plan hvor mestrene *kan* findes), vil formålet med dem være nået. Hvis den undervisning, der gives, finder genklang i de oplyste åndsarbejdere i verden og fremkalder glimt af intuition, lad da læren blive accepteret; men ellers ikke. Hvis disse udsagn kan bekræftes eller anses for sande ifølge loven om overensstemmelse, er det godt og rigtigt. Men skulle det ikke være tilfældet, da bør den studerende ikke acceptere det, der siges.

August 1934

»Førend Sjælen kan se, maa den indre Harmoni være opnået, og kødelige Øjne være gjorte blinde for al Illusion.

Førend Sjælen kan høre, maa Billedet (Mennesket) blive lige døv for Raaben som for Hvisken, for de brølende Elefanter Skrig som for den gyldne Ildflues sølverne Summen.

Førend Sjælen kan forstaa og kan ihukomme, maa den med den tavse Taler blive forenet, ligervis som den Form, hvori Leret bliver modelleret, er først forenet med Pottemagerens Sind.

Thi da vil Sjælen høre og ihukomme.

Og til det indre Øre vil da tale Stilhedens Røst.«

Citat fra STILHEDENS RØST

Indledende bemærkninger

Videnskaben om raja yoga, eller den »kongelige videnskab om sjælen«, som udlagt af dens mest betydelige fortolker, Patanjali, vil med tiden finde sit højeste udtryk i Vesten. Dette skyldes, at den femte rodrace (i sin femte underrace) uundgåeligt – på grund af cyklisk lov – vil nå sin højeste udvikling her. Denne udvikling illustreres i racernes økonomi, af den rette brug af tænkeevnen og sjælens anvendelse af denne evne til gruppeformål og udvikling af gruppebevidsthed på det fysiske plan.

Hidtil er tænkeevnen enten blevet misbrugt til materielle formål eller blevet guddommeliggjort. Ved hjælp af videnskaben om raja yoga vil sindet blive kendt som sjælens redskab og det middel, hvormed aspirantens hjerne bliver oplyst, og viden om de forhold opnås, som vedrører sjælens verden.

I følge evolutionens lov, og idet tænkningen er det femte princip, vil den femte rodrace og dens tilsvarende femte underrace mere indgående end nogen anden være beskæftiget hermed. Studerende bør huske de følgende modsvarigheder:

1. Den femte rodrace. arisk
2. Den femte underrace. angelsaksisk
3. Det femte princip. manas, eller tænkning
4. Det femte plan. det mentale
5. Den femte stråle. konkret viden

Alle de forskellige yoga systemer har spillet deres rolle i menneskets udvikling. Den yoga som den spæde menneskehed benyttede sig af i den første, rent fysiske race, den lemuriske race, var hatha yoga, det fysiske legemes yoga, der bringer den fysiske organismes forskellige organer, muskler og dele i bevidst anvendelse og under bevidst kontrol. Problemet for den tids adepter var at belære mennesker, der dengang kun var lidt mere end dyr, om formålet med og betydningen og brugen af deres forskellige organer, således at de kunne kontrollere dem bevidst og forstå be-

tydningen af symbolikken i den menneskelige skikkelse. På denne tid nåede mennesket derfor frem til indvielsens port gennem udøvelse af hatha yoga. Den højeste indvielse, som mennesket dengang kunne opnå, var den tredje indvielse, der resulterer i transfiguration af personligheden.

I den atlantiske tid skete menneskesønnernes fremskridt igennem to yoga systemer. Først den yoga, hvis navn er laya yoga, centrenes yoga, der frembragte en stabilisering af det æteriske legeme, og af centrene i mennesket og udviklede den astrale og psykiske natur. Senere hen blev bhakti yoga, der udsprang af udviklingen af det emotionelle eller astrale legeme, forbundet med laya yoga, og dermed var grundlaget lagt for den mysticisme og hengivenhed, som har været den bagvedliggende drivkraft for vor specielle, ariske rodrace. Målet var på den tid den fjerde indvielse. De store indvielser er blevet mere udførligt behandlet i min bog, *Indvielse, menneskelig og solar*.

Nu, i den ariske race tilvejebringes beherskelsen af mentallet og kontrollen over sindet gennem udøvelse af raja yoga og den femte indvielse, adeptens, er her målet for menneskeheden udvikling. På denne måde har alle yoga systemer haft deres plads og tjent et nyttigt formål, og det vil vise sig, at enhver tilbagevenden til hatha yoga eller til den praksis, som specielt befatter sig med udviklingen af centrene, gennem forskellige typer af meditations- og åndedrætsøvelser ud fra en vis synsvinkel er et tilbageskridt. Det vil stå klart, at gennem udøvelse af raja yoga og ved at opnå det punkt af styret kontrol, der kan findes af det menneske, som centrerer sin bevidsthed i sjælen, vil de andre former for yoga være unødvendige, thi den større yoga indbefatter automatisk alle de mindre yoga systemer, hvad angår resultat, men ikke hvad angår praksis.

Ved studium af raja yoga vil det stå klart, hvorfor den gunstige lejlighed først nu er kommet. Østen har bevaret regler for os fra arilds tid. Her og der har orientalerne (sammen med nogle få af vestens adepter) benyttet sig af disse regler og har underkastet sig denne krævende videnskabs disciplin. På denne måde er kon-

tinuiteten i Den hemmelige lære om Den evige visdom blevet bevaret for menneskeracen, og på denne måde er det planetariske hierarkis medarbejdere blevet samlet. På Buddhas tid og ved den stimulering, han skabte, kom der en stor tilstrømning af mennesker, som ved egen kraft havde opnået en arhats værdighed og frigørelse. Denne periode i vor ariske race markerede et højdepunkt for Østen. Siden bevægede sig en stadig strøm af åndeligt liv mod vest, og vi kan nu se frem til et tilsvarende højdepunkt i Vesten, der vil nå sit zenit i perioden mellem årene 1965 og 2025. Østens og Vestens adepter arbejder i forening mod dette mål, thi de følger altid loven.

Denne forestående impuls er (ligesom impulsen på Buddhas tid) en anden stråle impuls og har ikke forbindelse med nogen første stråle impuls som for eksempel den, der førte H.P. Blavatsky frem. Første stråle impulser opstår i første fjerdedel af hvert århundrede og når deres højdepunkt på det fysiske plan i løbet af den sidste fjerdedel. Den interesse, der nu vises for raja yoga, og for studiet af denne videnskab og de regler den stiller til rådighed for menneskets udvikling, er betegnende for den generelle tendens ved denne voksende anden stråle impuls. Denne interesse vil vise sig mere og mere. På denne måde opstår den gunstige lejlighed.

Der er tre bøger, som enhver studerende bør have kendskab til, Bhagavad Gita, Det Ny Testamente og Yoga Sutraerne, for i disse tre er der givet et fuldstændigt billede af sjælen og dens udfoldelse.

I *Gitaen* finder vi (i dens atten kapitler) en beskrivelse af sjælen, Krishna, det andet aspekt, i sin sande natur som Gud i manifestation, og bogen kulminerer i det vidunderlige kapitel, hvor Krishna åbenbarer sig for Arjuna, aspiranten, som alle tings sjæl og herlighed skjult i enhver form.

I *Det Ny Testamente* skildres for os en gudesøns liv i fuld manifestation, hvori sjælen i sin sande natur, befriet for ethvert slør, går på jorden. Efterhånden som vi studerer Kristi liv, bliver det klart for os, hvad der menes med at udvikle sjælens evner, at opnå

frigørelse og at blive, i fuld herlighed, en gud som går på jorden.

I *Yoga Sutraerne* vises os lovene for at opnå dette, og reglerne, metoderne og midlerne, som – hvis de efterleves – gør menneskene »fuldkomne, som jeres himmelske Fader er fuldkommen«. Skridt for skridt udfoldes der for os et trindelt udviklingssystem, som fører mennesket fra det almindelige gode menneskes stadium, gennem aspirantens, den indviedes og mesterens stadier frem til det ophøjede punkt i evolutionen, hvor Kristus står nu. Johannes, den elskede discipel, har sagt, at »vi skal blive ham lige, thi vi skal se ham, som han er«, og sjælens åbenbaring for det inkarnerede, fysiske menneske bevirker altid den store forvandling. Kristus selv har sagt, at »endnu større gerninger, end jeg gør, skal I gøre«, hvorved han står ved sit løfte om »kongedømmet, magten og herligheden«, forudsat at vor aspiration og udholdenhed er tilstrækkelig til at føre os frem ad korsets tornede vej og sætte os i stand til at betræde den vej, som »fører op ad bjerget hele vejen« til forklarelsen på bjerget.

Hvordan sker denne vældige forandring? Hvordan bliver det menneske, som er offer for sine begær og sin lavere natur, til det sejrende menneske, som triumferer over verden, kødet og djævelen? Forandringen indtræffer, når det inkarnerede menneskes fysiske hjerne bliver bevidst om selvet, sjælen, og denne bevidste erkendelse bliver først mulig, når det sande selv er i stand til at »afspejle sig i det mentale stof«. Sjælen er af natur frigjort for det objektive og befinder sig altid i en tilstand af isoleret enhed. Mennesket, derimod, er i inkarnation nødt til i sin fysiske hjernebevidsthed at nå til en erkendelse af disse to tilstande af væren; det må bevidst frigøre sig for alt begær og at stå som et forenet hele, ubundet og frigjort fra alle slør, fra alle former i de tre verdener. Når tilstanden af bevidst væren, som den kendes af det åndelige menneske, ligeledes bliver bevidsthedstilstanden for mennesket i fysisk inkarnation, da er målet nået. Mennesket er ikke længere, hvad dets fysiske legeme gør det til, når det identificerer sig med dette legeme, dvs. et offer for *verden*. Det vandrer frit med strålende ansigt (Paulus' første brev til korinterne, kapitel 3),

og lyset fra dets åsyn spredes ud på alle, som det møder. Menneskets begær kaster ikke længere *kødet* ud i aktivitet, og dets astrallegeme undertvinger og overvinder det ikke længere.

Ved hjælp af lidenskabsløshed og afbalancering af modsætningernes par har det befriet sig for de stemninger, følelser, længsler, begær og emotionelle reaktioner, som karakteriserer gennemsnitsmenneskets liv, og er nået frem til fredens tilstand. Stolthedens *djævel*, personificeringen af den misbrugte mentale natur og sindets forvrængede opfattelser er overvundet, og mennesket står frigjort fra de tre verdener. Sjælens natur, og de iboende kvaliteter og aktiviteter i Guds søns kærlighedsnatur, samt den visdom, som fremstår, når kærlighed og aktivitet (andet og tredje aspekt) er bragt sammen, karakteriserer menneskets liv på jorden, og det kan sige, som Kristus gjorde: »Det er fuldbragt«.

Patanjalis fødselstidspunkt er ukendt, og meningene om dette spørgsmål er delte. De fleste autoriteter i Vesten nævner et tidspunkt mellem årene 820 og 300 før Kristi fødsel, selv om en eller to tidsfæster ham efter Kristi fødsel. De hindu autoriteter, der må antages at vide noget om sagen, nævner imidlertid et meget tidligere tidspunkt, endog så langt tilbage som 10.000 år før Kristi fødsel. Patanjali var en kompilator af den lærdom, der før hans tid var blevet overleveret mundtligt igennem mange århundreder. Han var den første til at give lærdommen skriftlig form til brug for studerende, og han betragtes derfor som grundlæggeren af raja yoga skolen. Systemet har imidlertid været anvendt lige siden begyndelsen af den ariske race. Yoga sutraerne udgør den grundlæggende lære for transhimalaya skolen, som mange af visdommens mestre tilhører. Mange studerende tror på, at esæerne og andre af mysticismens skoler, som er tæt forbundet med kristendommens grundlægger og med de første kristne, bygger på det samme system, og at skolernes lærere er blevet uddannet i den store transhimalaya skole.

Det skal her bemærkes, at sutraerne er blevet dikteret og omskrevet af den tibetanske broder, og at kommentarerne til dem er skrevet af mig og revideret og kommenteret af Tibetaneren. Vi-

dere skal det bemærkes, at oversættelsen ikke er ordret og ikke er en nøjagtig gengivelse af ethvert af de originale sanskritudtryk. Den er et forsøg på at udtrykke sutraernes sande betydning i et klart og forståeligt sprog, for så vidt som det lader sig gøre ved hjælp af det usmidige og fantasiløse sprog. Læseren vil sikkert finde det nyttigt at sammenligne denne oversættelse med de forskellige andre tilgængelige oversættelser.

ALICE A. BAILEY

New York, maj 1927

Litteraturfortegnelse

over engelske oversættelser af og kommentarer til

Patanjalis Yoga Sutraer

anvendt ved forberedelsen af denne bog.

- The Yoga-Sutra of Patanjali*. M. J. Dvivedi
- The Yoga-Darsana*.. . . . Ganganatha Jha
- The Yoga Sutras of Patanjali*. Charles Johnston
- The Yoga Aphorisms of Patanjali*. W. Q. Judge
- The Yoga Sutras of Patanjali*. Rama Prasada
- Yoga Philosophy*. Tookaram Tatya
- A Compendium of Raja Yoga
Philosophy*. Rajaram Tookaram
- Raja Yoga*.. . . . Swami Vivekananda
- The Yoga System of Patanjali*. J. H. Woods

Emne-oversigt

<u>I. BOG</u>	Side
PROBLEMET FORENING.....	<u>21</u>

- a. Den højere og den lavere natur defineres.
- b. Hindringerne og deres fjernelse overvejes.
- c. En sammenfatning af raja yoga systemet.

Emne: Den omskiftelige psykiske natur.

<u>II. BOG</u>	
TRINENE TIL FORENING.....	<u>107</u>

- a. De fem hindringer og deres fjernelse.
- b. Definition af de otte metoder.

Emne: Metoden til opnåelse.

<u>III. BOG</u>	
FORENINGEN OG DENS RESULTATER.....	<u>201</u>

- a. Meditation og dens stadier.
- b. Treogtyve resultater af meditation.

Emne: Sjælens kræfter.

<u>IV. BOG</u>	
ILLUMINATION.	<u>307</u>

- a. Bevidsthed og form.
- b. Forening eller enhedsskabelse.

Emne: Isoleret enhed.

Register 353

I. BOG

Problemet forening

- a. Den højere og den lavere natur defineres
- b. Hindringerne og deres fjernelse overvejes
- c. En sammenfatning af raja yoga systemet

Emne: Den omskiftelige psykiske natur

Patanjalis Yoga Sutraer

I. BOG

Problemet forening

1. AUM (OM). Den følgende belæring vedrører videnskaben om forening.
2. Denne forening (eller yoga) opnås gennem undertrykkelse af den psykiske natur og beherskelse af chittaen (eller sindet).
3. Når dette er gennemført, kender yogien sig selv, som han er i virkeligheden.
4. Indtil nu har det indre menneske identificeret sig med sine former og med deres aktive modifikationer.
5. Der er fem sindstilstande, og disse er underkastet lystfølelse eller smerte; de er enten smertefulde eller ikke smertefulde.
6. Disse modifikationer (aktiviteter) er korrekt viden, ukorrekt viden, forestilling, passivitet (søvn) og hukommelse.
7. Grundlaget for korrekt viden er korrekt opfattelse, korrekt deduktion og korrekt vidnesbyrd (eller nøjagtigt bevis).
8. Ukorrekt viden er baseret på opfattelse af formen og ikke på tilstanden af væren.
9. Forestilling beror på billeder, der ingen virkelig eksistens har.
10. Passivitet (søvn) er baseret på vrittis' uvirksomme tilstand (eller på sansernes indstillede opfattelse).
11. Hukommelse er fastholdelse af det, som er blevet erkendt.
12. Kontrollen over disse modifikationer af det indre organ, sindet, skal tilvejebringes ved utrættelig stræben og ved indre afstand.
13. Utrættelig stræben er den stadige indsats for at beherske sindets modifikationer.
14. Når det mål, som skal nås, værdsættes i tilstrækkelig grad, og når anstrengelserne for dets opnåelse er vedvarende og uden afbrydelse, da sikres sindets vedholdenhed (beherskelse af vrittis).

15. Indre afstand er frihed fra længsel efter alle former for begær, hvad enten de er jordiske eller traditionelle, her eller hinsides.
16. Fuldbgyrdelsen af denne indre afstand resulterer i en eksakt viden om det åndelige menneske befriet fra stoffets egenskaber, gunarner.
17. Bevidstheden om et objekt opnås ved koncentration på dets firfoldige natur: Formen, gennem undersøgelse; stoffets egenskab (eller gunaen), gennem fint skelnende deltagelse; hensigten, gennem inspiration (eller lyksalighed); og sjælen, gennem identifikation.
18. En dybere tilstand af samadhi opnås, når den ydre aktivitet er bragt til ro gennem målrettet tænkning. I denne tilstand er chittaen kun modtagelig over for subjektive indtryk.
19. Den netop beskrevne samadhi rækker ikke ud over fænomenerverdenens grænser; den rækker ikke ud over guderne og dem, som er beskæftiget med den konkrete verden.
20. Andre yogier opnår samadhi og når frem til en erkendelse af ren ånd, gennem tro, fulgt af energi, erindring, meditation og den rette opfattelse.
21. Opnåelsen af denne tilstand (åndelig bevidsthed) sker hurtigt for dem, hvis vilje er intenst levende.
22. De, der anvender viljen, er ligeledes forskellige, idet de kan anvende den i intens, moderat eller mild grad. Hvad angår opnåelsen af sand åndelig bevidsthed, er der endnu en vej.
23. Ved intens hengivenhed over for Ishvara opnås viden om Ishvara.
24. Ishvara er sjælen, uberørt af begrænsning, fri for karma og begær.
25. I Ishvara, gurudevaen, rækker spiren til al viden ind i det uendelige.
26. Ishvara (gurudevaen), som ikke er begrænset af tid, er urherrenes lærer.
27. Ishvaras ord er AUM (eller OM). Dette er pranava.
28. Ved at fremsige ordet og overveje dets betydning findes Vejen.

29. Deraf kommer erkendelsen af selvet (sjælen) og fjernelsen af alle hindringer.
30. Hindringerne for sjælserkendelse er legemlig uformåenhed, mental træghed, fejlagtige spørgsmål, ligegyldighed, dovenskab, mangel på lidenskabsløshed, fejlagtig opfattelse, manglende koncentrationsevne, svigtende evne til at fastholde en opnået meditativ holdning.
31. Smerte, fortvivlelse, uheldig legemsaktivitet og forkert styring (eller kontrol) af livsstrømmene er resultaterne af hindringerne i den lavere psykiske natur.
32. For at overvinde hindringerne og deres følgevirkninger kræves intens anvendelse af viljen på en eller anden sandhed (eller et princip).
33. Fred i chittaen (eller det mentale stof) kan tilvejebringes gennem udøvelse af medfølelse, ømhed, vedholdende målbevidsthed og lidenskabsløshed i forhold til lystfølelse eller smerte eller over for alle former for godt eller ondt.
34. Fred i chittaen tilvejebringes også ved regulering af prana eller livsåndedrættet.
35. Tænkeevnen kan opøves i vedholdenhed gennem de former for koncentration, som har relation til sanseopfattelse.
36. Ved meditation over lys og udstråling kan viden om ånden, og dermed fred, opnås.
37. Chittaen stabiliseres og frigøres fra illusion, efterhånden som den lavere natur renses og ikke længere føjes.
38. Fred (stabilitet i chittaen) kan opnås ved meditation over den viden, drømme giver.
39. Fred kan også opnås ved koncentration om det, som er hjertet kærest.
40. På denne måde rækker hans erkendelse fra det uendeligt lille til det uendeligt store, og hans viden fuldkommengøres fra annu (atomet eller fnugget) til atma (eller ånd).
41. For den, hvis vrittis (modifikationer af sindets substans) kontrolleres fuldstændigt, opstår der til sidst en tilstand af identitet og lighed med det, der erkendes. Den vidende, viden og området for viden bliver ét på samme måde, som når krystallen optager farverne fra det, der reflekteres i den.

42. Den mentale tilstand, der opstår, når den opfattende forener ordet, ideen (eller betydningen) og objektet, den såkaldt kritiske tænkning.
43. Opfattelse uden kritisk tænkning opnås, når hukommelsen ikke længere er den styrende, når ordet og objektet er transcenderet, og kun ideen er nærværende.
44. De samme to former for koncentration, med og uden sindets kritiske indvirkning, kan også anvendes på subtile ting.
45. Det grove fører ind til det subtile, og det subtile fører i progressive stadier til den tilstand af ren åndelig væren, der kaldes pradhana.
46. Alt dette udgør meditation med sædtanke.
47. Når denne over-kontemplative tilstand opnås, tilegner yogien sig ren åndelig erkendelse gennem den afbalancerede ro i chittaen (det mentale stof).
48. Hans opfattelse er nu ufejlbarlig nøjagtig (eller hans sind åbenbarer kun sandheden).
49. Denne særlige opfattelse er enestående og åbenbarer det, som den rationelle tænkeevne (ved brug af vidnesbyrd, følgeslutning og deduktion) ikke er i stand til at afsløre.
50. Den er fjendtlig over for alle andre indtryk, eller fortrænger dem.
51. Når denne tilstand af opfattelse også selv fortrænges (eller overflødiggøres), er ren samadhi opnået.

Patanjalis Yoga Sutraer

I. BOG

Problemet forening

1. AUM (OM). Den følgende belæring vedrører videnskaben om forening.

AUM er herlighedens ord; det betegner det kødeliggjorte ord og manifestationen på materiens plan af det guddommeliges andet aspekt. Den strålende fremtræden af retfærdighedens sønner i verden opnås ved at følge reglerne i denne bog. Når alle menneskesønner har bevist, at også de er gudesønner, vil den kosmiske gudesøn på samme måde udstråle en tiltagende intensitet af herlighed. Den store indviede, Paulus, havde en vision om dette, da han sagde, »Thi skabningen venter i inderlig længsel på, at Guds børn skal åbenbares.« (Paulus' brev til romerne, kapitel 8, vers 19).

Raja yoga, eller videnskaben om forening, skildrer reglerne og midlerne, hvormed:

1. Bevidst kontakt med sjælen, det andet aspekt, Kristus i det indre, kan etableres,
2. Viden om selvet kan opnås, og dets kontrol over det, der ikke er selvet, opretholdes,
3. Egoets eller sjælens kraft kan mærkes i det daglige liv, og sjælens egenskaber manifesteres,
4. Den lavere psykiske natur kan undertrykkes, og de højere psykiske evner bevises,
5. Hjernen kan bringes i forbindelse med sjælen og dennes meddelelser modtages,
6. »Lyset i hovedet« kan forøges, således at mennesket bliver en levende flamme,
7. Vejen kan findes og mennesket selv blive Vejen.

De følgende tredelinger vil kunne være af værdi for den studerende, især hvis han husker, at betegnelserne for sjælen eller det andet aspekt er indeholdt i den midterste spalte. Den forening som tilstræbes, er foreningen af det tredje og det andet aspekt. Den fuldendes ved tredje indvielse (»forklarelsen på bjerget«, i kristen terminologi). En senere syntese frembringes dernæst mellem denne forening, af tredje og andet aspekt, og det første aspekt:

<i>1. aspekt</i>	<i>2. aspekt</i>	<i>3. aspekt</i>
Ånd	Sjæl	Legeme
Fader	Søn (Kristus)	Helligånd
Monade	Ego	Personlighed
Guddommeligt selv	Højere selv	Lavere selv
Liv	Bevidsthed	Form
Energi	Kraft	Materie
Nærværelsen	Nærværelsens engel	Mennesket

Der bør skelnes klart mellem det ovenfor berørte kristusprincip, der er et højt åndeligt aspekt, som ethvert medlem af menneskeheden skal opnå, og den samme betegnelse anvendt om en personlighed af høj rang, som repræsenterer dette princip, hvad enten det er i den historiske reference til Manden fra Nazaret eller på anden måde.

2. Denne forening (eller yoga) opnås gennem undertrykkelse af den psykiske natur og beherskelse af chittaen (eller sindet).

Den, som stræber efter forening skal gøre to ting:

1. Opnå kontrol over den »omskiftelige psykiske natur«.
2. Forhindre sindet i at antage de mange former, således som det så let gør. Disse kaldes ofte for »modifikationer af det mentale princip«.

Disse to skaber kontrol over det emotionelle legeme og derfor over begær, samt kontrol over mentallegemet og således også over den lavere manas eller tænkeevne. Den studerende bør huske, at ukontrolleret begær og en ureguleret tankevirksomhed lukker sjælens lys ude og hindrer åndelig bevidsthed. Forening er umulig, så længe disse barrierer eksisterer, og mesteren henleder derfor (ved begyndelsen af sin belæring) den studerendes opmærksomhed på det praktiske arbejde, der skal gøres for at frigøre dette lys, så det kan »stråle frem på et mørkt sted«, det vil sige på det fysiske plan. Det bør erindres, at den lavere natur, når den er under kontrol, kan – i okkult forstand – manifestere den højere. Når det lavere personlige selvs andet aspekt, det emotionelle legeme, er undertrykt eller forvandlet, vil kristuslyset (egoets andet aspekt) kunne ses. I dette lys vil monaden, Faderen, Den Ene, senere stå åbenbaret. Når det lavere personlige selvs første aspekt, mentallegemet, tilsvarende beherskes, kan egoets viljeaspekt blive kendt, og gennem dette aspekts aktiviteter vil selve Logos' hensigt blive erkendt.

I det åndelige liv er der visse linjer af mindst modstand, som bestemte kræfter eller energier frigøres ad.

a.	Emotionel.	intuitiv eller.	monadisk.	til aspirantens
		buddhisk		hjerte
b.	Mental.	åndelig eller.	logoisk.	til aspirantens
		atmisk		hoved

Som en nøgle til alle sine bestræbelser gives den studerende derfor ORDET til beherskelse eller kontrol.

Chittaen er sindet, eller det mentale stof, mentallegemet, den indre evne til tankevirksomhed og dannelse af tankeformer, summen af de mentale processer; den er det af egoet eller sjælen styrede materiale, som tankeformer dannes af.

Den »psykiske natur« er kama-manas (begær – lavere tænkning), det emotionelle eller astrale legeme er svagt præget af den lavere tænkning, og den er det materiale, som alle vore begær og følelser ikklædes. Derved kommer disse til udtryk.

Disse to substanstyper følger deres egen evolutionslinje. De hæmmer de ånder eller guddommelige gnister, der ifølge den lo-

goiske plan forinden er blevet tiltrukket af dem gennem det gensidige samspil mellem ånd og materie. Ved kontrol af disse substanser og med beherskelse af deres instinktive aktiviteter opnår disse ånder erfaring og til sidst frigørelse. Således etableres forening med sjælen. Det er en forening, som gennem den bevidst intelligente kontrol over den lavere natur kendes og erfares i det fysiske legeme på planet for den tætteste manifestation.

3. Når dette er gennemført, kender yogien sig selv, som han er i virkeligheden.

Dette vil kunne beskrives på følgende måde: Det menneske, som kender betingelserne og har opfyldt dem som angivet i den foregående sutra,

1. Ser selvet,
2. Erkender sjælens sande natur,
3. Identificerer sig med den indre virkelighed og ikke længere med de dølgende former,
4. Hviler i centrum og ikke længere i periferien,
5. Opnår åndelig bevidsthed,
6. Vågner op til erkendelse af den indre Gud.

I disse tre vers er metoden og målet beskrevet i klare og bestemte vendinger, og vejen til den efterfølgende mere detaljerede instruktion er forberedt. Aspiranten ser sit problem i øjnene, nøgleordet til dets løsning gives ham, og belønningen – forening med sjælen – holdes op foran hans søgende øje.

I det næste vers behandles fortiden kortfattet.

4. Indtil nu har det indre menneske identificeret sig med sine former og med deres aktive modifikationer.

Disse former er de modifikationer, der nævnes i forskellige oversættelser af den subtile sandhed om atomets uendelige deling; det er disse tilslørende hylstre og hurtigt skiftende forandringer, som forhindrer sjælens sande natur i at manifestere sig. Det er

disse ydre former, som hindrer lyset fra den indre gud i at bryde frem, og som okkult omtales som »dem, der kaster en skygge foran solens ansigt«.

Den iboende natur af de liv, der udgør disse aktive, omskiftelige former, har hidtil vist sig for stærk for sjælen (den iboende Kristus, som det kaldes af de kristne), og sjælens egenskaber har været hindret i at komme fuldt til udtryk. Den »dyriske sjæls« instinktive kræfter, eller egenskaberne ved de liv der tilsammen udgør hylstrene eller legemerne, indespærrer det virkelige menneske og begrænser dets udfoldelsesmuligheder. Disse liv er intelligente enheder på evolutionens involutionære bue, på vej mod selvudfoldelse. Men deres mål er forskelligt fra målet for det indre menneske, hvis fremskridt og selvrealisering de hindrer. Dette menneske »vikles ind i deres aktiviteter« og må frigøre sig, før det kan modtage sin arv af styrke, fred og lyksalighed. Det kan ikke nå ind til »betydningen af Kristi fylde« (Paulus' brev til efeserne, kapitel 4, vers 13), før modifikationerne ikke længere føles, før formerne er forvandlet, deres aktiviteter bragt til ro og deres rastløshed stilnet.

Den studerende opfordres kraftigt til ikke at glemme arten af dette evolutionsaspekt, som udvikler sig samtidig med hans eget. Ved den rette forståelse af dette problem kommer erkendelsen af det praktiske arbejde, som skal gøres, og den vordende yogi kan begynde sit arbejde.

De lavere former er konstant og uophørligt aktive, idet de hele tiden antager de impulsive begærs former eller de dynamiske, mentale tankeformer, og først når denne »tagen form« er under kontrol, og den lavere naturs tumult er bragt til ro, bliver det muligt for den indre herskende entitet at frigøre sig fra trældom og påtvinge de lavere modifikationer *sin* vibration.

Dette opnås gennem koncentration, – sjælens koncentrerede anstrengelse for vedholdende at tage iagttagerens, eller den opfattendes, og seerens standpunkt. Når han kan gøre dette, dør det lavere »spil« fra de hurtigt skiftende tanke- og begærformer hen, og sjælens rige, det sande område af sjælsviden, kan ses og kontaktes.

5. Der er fem sindstilstande, og disse er underkastet lystfølelse eller smerte; de er enten smertefulde eller ikke smertefulde.

I originalteksten optræder ordet »lystfølelse« ikke; tanken der udtrykkes er mere teknisk og oversættes sædvanligvis med »ikke smertefuld«. Ikke desto mindre er det den af modsætningernes par forårsagede hindring for virkeliggørelse, der er den bagved liggende tanke. Den studerende må huske på, at det, der er under betragtning i denne sutra, er chittaen, det mentale stof, med de modifikationer, den undergår, så længe dens omskiftelighed og aktivitet er kontrollerende faktorer. Han må ikke tabe det faktum af syne, at vi har at gøre med den lavere psykiske natur, der er den betegnelse, som okkult anvendes for både de lavere mentale processer og de astrale eller emotionelle reaktioner. Al aktivitet i den lavere natur er resultatet af kama-manas, der er det lavere menneskes begær-vilje, eller tankevirksomhed præget af følelse. Målet med raja yoga systemet er, at disse impulser erstattes af velovervejede intelligente handlinger fra sjælen eller det åndelige menneske, hvis natur er kærlighed, hvis gerninger (i okkult forstand) er vise, og hvis motiv er gruppeudvikling. Derfor må den reaktion, som kaldes smerte, overskrides ligesom lystfølelse, for de er begge afhængige af identifikation med formen. Ubundethed må fortrænge dem.

Det er interessant at bemærke, at det indre organ, sindet, har fem modifikationer. Manas eller tænkeevnen, chittaens eller det mentale stofs' igangsættende princip er det femte princip, og som alt andet i naturen manifesterer den sig som en dualitet. Denne dualitet er:

1. Den lavere konkrete tænkeevne, der viser sig som mentallegemets aktivitet,
2. Den abstrakte tænkeevne, der viser sig som egoets laveste aspekt.

I mikrokosmos, mennesket, bliver denne dualitet en trefoldig modifikation på mentalplanet, og i disse tre har vi et miniaturebillede af makrokosmos' manifestation. Disse tre er:

1. Det mentale permanente atom, den åndelige triades eller sjælens laveste aspekt,
2. Det egoiske legeme, kausallegemet eller karana sarira,
3. Det mentale legeme, det lavere personlige selvs højeste aspekt.

Mentallegemet har selv fem modifikationer eller aktiviteter og er således en genspejling af eller modsvarighed til det femte princip, som det manifesterer sig på det femte plan, det mentale plan. Modifikationerne er den lavere skygge af manas (eller sindet i den mikrokosmiske manifestation), og dette sind er en refleksion af mahat (det universelle sind), sindet, som det manifesterer sig i makrokosmos. Dette er et stort mysterium, men det vil åbenbare sig for det menneske, som overvinder den lavere tænkeevnes fem modifikationer, det menneske, som gennem ubundethed til det lavere identificerer sig med det højere og således løser »makaraens« mysterium og betræder kumaraernes vej. For denne videnskabs mere fremskredne studerende ligger der heri en antydning af makaraens esoteriske problem, som der henlydes til i *Den hemmelige lære* af H. P. Blavatsky.

6. Disse modifikationer (aktiviteter) er korrekt viden, ukorrekt viden, forestilling, passivitet (søvn) og hukommelse.

Der eksisterer et uhyre omfattende område af viden, som seeren på et eller andet tidspunkt må tilegne sig. Almindeligvis indrømmer okkulte psykologer rigtigheden af, at der er tre erkendelsesmåder:

1. *Direkte erkendelse* via sansevejen, idet hver sans når den anvendes, sætter sin bruger i kontakt med et bestemt vibrationsområde, der viser sig som manifestationer af former.
2. *Deduktion eller følgeslutning*, der er den erkendendes brug af

tænkeevnens ræsonnerende evner, hvad angår det, der ikke direkte opfattes. For den okkult studerende er dette anvendelsen af loven om overensstemmelse eller analogi.

3. *Direkte erkendelse hos yogien eller seeren*, som er centreret i selvets eller egoets bevidsthed på dets eget plan. Denne erkendelse opnås gennem den rette brug af sindet som et visions- og transmissionsorgan. Patanjali siger:

»Seeren er ren viden (gnosis). Skønt ren, iagttager han den præsenterede idé ved hjælp af sindet.« (II. bog, sutra 20).

Deduktion er ikke en sikker måde at opnå viden på, og de andre modifikationer refererer primært til den forkerte brug af den billedskabende evne (imaginationen), til sindets selvpåførte passivitet, en tilstand af halvtrance, og til tilbageholdelse af tankeformer i den mentale aura, ved hjælp af hukommelsen. Hver af disse behandles nu i en separat sutra af Patanjali.

7. Grundlaget for korrekt viden er korrekt opfattelse, korrekt deduktion og korrekt vidnesbyrd (eller nøjagtigt bevis).

En af de mest revolutionerende erkendelser, som den okkult studerende må tilpasse sig, er erkendelsen af, at sindet er et middel, hvormed viden kan opnås. I Vesten har den gængse idé været, at sindet er den del af den menneskelige mekanisme, der anvender viden. Den proces, der »vender og drejer tingene i tankerne« og stræber efter at løse problemerne ved hårdt mentalt arbejde, har i sidste ende intet med sjælens udfoldelse at gøre. Den er kun et forberedende stadium og skal afløses af en anden metode.

Den der studerer raja yoga, er nødt til at erkende, at sindet er bestemt til at være et organ for opfattelse; kun derved vil han nå til en rigtig forståelse af denne videnskab. Processen, der skal følges, når det drejer sig om sindet, kan beskrives nogenlunde således:

1. Den rette kontrol over det mentale principps modifikationer (eller aktiviteter).
2. Stabilisering af sindet og sjælens efterfølgende anvendelse af det som et visionsorgan, en sjette sans og syntesen af de fem øvrige sanser.
Resultat: Korrekt viden.
3. Den rette brug af opfattelseevnen, så det nye område for viden, der nu kontaktes, ses, som det er.
4. Den rette fortolkning af det opfattede ved efterfølgende at indhente intuitionens og fornuftens samtykke.
5. Den rette overføring til den fysiske hjerne af det opfattede og korrekt fortolkede vidnesbyrd fra den sjette sans; beviset overføres med okkult nøjagtighed.
Resultat: Den fysiske hjernes korrekte reaktion på den overførte viden.

Når processen studeres og efterleves, bliver mennesket på den fysiske plan i stigende grad opmærksom på sjælens forhold og på mysterierne i sjælens verden – eller »gudsriget«. Alle gruppeanliggender samt gruppebevidsthedens natur åbenbares for ham. Det skal bemærkes, at allerede nu betragtes disse regler i nogen grad som væsentlige forudsætninger i visse verdslige anliggender, hvor kun præcise udsagn kommer på tale. Når de samme regler overføres til psykisk stræben (både lavere og højere), skal vi se en forenkling af den nuværende forvirring. I en gammel bog skrevet for disciple af en bestemt grad udtrykkes følgende, der er af værdi for alle aspiranter til prøvestadiets vej og for alle accepterede disciple. Oversættelsen giver mening, men er ikke ordret.

»Lad den, der ser ud, tage sig i agt for, at vinduet, som han stirrer igennem, overfører solens lys. Hvis han bruger det i den tidlige morgenstund (af sin stræben, A.A.B.), så lad ham huske, at solen endnu ikke er stået op. De klare omrids kan ikke opfattes, og åndesyner og skygger, dystre rum og områder fulde af mørke forstyrrer endnu hans udsyn.«

I slutningen af denne sætning findes et mærkeligt symbol, som til disciplens sind overfører tanken »vær stille og hold din

mening for dig selv«.

8. Ukorrekt viden er baseret på opfattelse af formen og ikke på tilstanden af væren.

Denne sutra er ret vanskelig at omskrive. Den har dette indhold: Viden, deduktion og beslutning baseret på ydre forhold og på den form som et hvilket som helst liv i et hvilket som helst naturlige udtrykker sig igennem, er (for okkultisten) falsk og usand viden. På dette stadium af evolutionsprocessen står ingen form mål med, eller er et fyldestgørende udtryk for, det iboende liv. Ingen sand adept bedømmer noget som helst udtryk af det guddommelige ud fra dets tredje aspekt. Raja yoga skoler mennesket til at fungere i dets andet aspekt og til gennem dette andet aspekt, at sætte det i forbindelse med den »sande natur« latent i enhver form. Det er »væren«, der er den egentlige virkelighed, og alle væsener kæmper for at nå det sande udtryk. Derfor er al viden, opnået ved brug af de lavere evner og baseret på form-aspektet, ukorrekt viden.

Kun sjælen opfatter korrekt; sjælen alene har evnen til at kontakte buddhispiren eller buddhiprincippet (kristusprincippet, i den kristne terminologi), som findes i hjertet af ethvert atom, hvad enten det er stofatomet, således som det studeres i videnskabsmandens laboratorium, det menneskelige atom i den daglige erfarings smeltedigel, det planetariske atom, inden for hvis indflydelsessfære alle vore naturlige findes, eller det solare atom, Gud i manifestation med et solsystem som udtryksmiddel. Kristus »vidste, hvad der var i mennesket«, og kunne derfor være en frelser.

9. Forestilling beror på billeder, der ingen virkelig eksistens har.

Det vil sige, at disse billeder ingen virkelig eksistens har, for så vidt som de fremkaldes af menneskene selv, opbygges inden for deres mentale aura, tilføres energi via deres vilje eller begær og følgelig opløses, når opmærksomheden rettes mod noget andet.

»Energi følger tanke« er en grundlæggende læresætning i raja yoga systemet, og den er sand, selv når det drejer sig om disse forestillingsbilleder. Disse indbildte billeder lader sig først og fremmest inddele i tre grupper, som den studerende gør klogt i at overveje.

1. De tankeformer, han selv opbygger, som har et kortvarigt liv, og som afhænger af kvaliteten af hans begær; da de derfor hverken er gode eller onde, lave eller høje, kan de levendegøres af lave tendenser eller af idealistiske forhåbninger med alle de mellemliggende stadier, der findes mellem disse to yderligheder. Aspiranten må tage sig i agt for ikke at forveksle disse med virkeligheden. Det kan være på sin plads her at illustrere dette ved den lethed, hvormed folk angiver at have set en af brødrene (eller visdommens mestre), mens alt, hvad de har opfattet, er en tankeform af én af dem. Da ønsket er tankens fader, er de ofre for den form for ukorrekt opfattelse, Patanjali kalder forestilling.
2. De tankeformer, som skabes af racen, nationen, gruppen eller organisationen. Gruppetankeformer af enhver art (fra den planetariske form til en form opbygget af en hvilken som helst skare tænkere) udgør summen af »den store illusion«. Heri ligger et vink til den interesserede aspirant.
3. Den tankeform, mennesket har skabt siden dets første fremtræden i fysisk form, og som kaldes »tærskelens vogter«. Da denne er skabt af det lavere personlige selv og ikke af sjælen, er den forbigående og holdes ganske enkelt sammen af menneskets lavere energi. Når mennesket begynder at fungere som sjælen, opløses dette »billede« – han har skabt gennem sin »forestilling« eller sin reaktion på fejlagtige indtryk – ved den allerstørste anstrengelse. I det øjeblik der ikke er noget i aspiranten, som kan opretholde tankeformen, har den ingen virkelig eksistens, og erkendelsen af dette sætter mennesket i stand til at befri sig selv fra dens trældom.

Selv om denne sutra tilsyneladende er kort og enkel, er den en af de mest dybsindige og betydningsgivende sutraer; den studeres af høje indviede, der er ved at lære naturen af planetens skabende proces at kende, og som er beskæftiget med opløsningen af planetarisk maya.

10. Passivitet (søvn) er baseret på vrittis' uvirksomme tilstand (eller på sansernes indstillede opfattelse).

Nogen forklaring angående vrittis' natur er måske nødvendig her. Vrittis er de sindsaktiviteter, der resulterer i den bevidste relation mellem den anvendte sans og det, som sanses. Bortset fra en bestemt modifikation af den mentale proces eller en forfægtelse af jeg-er-jeg virkeliggørelsen kan sanserne godt være aktive, selv om mennesket ikke er opmærksom på dem. Mennesket er klar over, at *det* ser, smager eller hører; det siger »jeg ser, jeg smager, jeg hører«, og det er vrittis' aktivitet (eller de mentale opfattelser, der har relation til de fem sanser), som sætter det i stand til at erkende dette faktum. Ved at trække sig tilbage fra aktiv sanseopfattelse, ved ikke længere at gøre brug af den »udadgående« bevidsthed og ved at flytte denne bevidsthed fra periferien til centrum kan mennesket fremkalde en tilstand af passivitet – en mangel på opmærksomhed, som ikke er yogiens sama-dhi, ej heller opnåelsen af den målrettethed, den yogastuderende stræber efter, men som er en form for trance. En sådan selvpåført ro er ikke kun til skade for gennemførelsen af den højeste yoga, men er i mange tilfælde overmåde farlig.

Studerende gør klogt i at huske, at målet med yoga er sindets rette aktivitet og dets korrekte anvendelse, og at den tilstand der kaldes »et tomt sind« og en tilstand af passiv modtagelighed med brudte eller aftagende sanseforbindelser, ikke er en del af processen. Den søvn, der refereres til her, er ikke kroppens overgang til en slumretilstand, men vrittis, der lægger sig til hvile.

Det er benægtelsen af sansernes kontakter, uden at den sjette sans, sindet, helt erstatter deres aktivitet. I denne søvntilstand er mennesket åben for hallucinationer, vrangforestillinger, fejlagtige indtryk og besættelser.

Der er mange slags søvn, men i en kommentar som denne er kun en kort oversigt mulig.

1. Den fysiske krops almindelige søvn, hvor hjernen ikke reagerer på eventuelle sansekontakter;
2. Vrittis' søvn, eller søvnen i de modifikationer af de mentale processer, som ved brug af sanserne og sindet korrelerer mennesket med sine omgivelser;
3. Sjælens søvn, der i okkult forstand dækker den del af den menneskelige erfaring, som daterer sig fra menneskets første inkarnation som menneske, til dets »opvågningen« til en viden om Planen og dets bestræbelser på at bringe det lavere menneske på linje med det indre, åndelige menneskes natur og vilje;
4. Det almindelige mediums søvn, i hvilken det æteriske legeme delvist stødes væk fra det fysiske legeme og ligeledes adskilles fra astrallegemet, hvorved der fremkaldes en tilstand af virkelig fare;
5. Samadhi, eller yogiens søvn, der er resultatet af den bevidste, videnskabelige tilbagetrækning af det virkelige menneske fra dets lavere trefoldige hylster for på et højere niveau at arbejde som forberedelse til en eller anden aktiv tjeneste på et lavere niveau;
6. Nirmanakayaens søvn, der er en tilstand af så intens åndelig koncentration og fokuseren i det åndelige eller atmiske legeme, at den udadgående bevidsthed trækkes tilbage, ikke kun fra de tre plan af menneskelig stræben, men også fra den åndelige triades to laveste udtryk. Af hensyn til formålene med sit ejendommelige og specifikke arbejde »sover« nirmanakayaen på alle plan undtagen på det tredje eller atmiske plan.

11. Hukommelse er fastholdelse af det, som er blevet erkendt.

Denne hukommelse vedrører adskillige grupper af enten aktive eller latente erkendelser; den beskæftiger sig med visse uens sammensatte grupper af kendte faktorer, og disse grupper kan opregnes som følger:

1. Tankebillederne af det, der er håndgribeligt, objektivt og som er blevet kendt af tænkeren på det fysiske plan.
2. Kama-manasiske (eller begærets og den lavere tænkeevnes) billeder af tidligere begær og deres tilfredsstillelse. Gennemsnitsmenneskets »billedskabende evne« er baseret på dets begær (høje eller lave begær, aspirerende eller fornedrende) og disse begærs kendte tilfredsstillelse. Dette forbliver lige rigtigt for det umættelige menneskes hukommelse og dets latente billede af en tilfredsstillende middag, som for den ortodokse helgens hukommelse, baseret på billeddannelse af en frydefuld himmel.
3. Den hukommelsesaktivitet, der er resultatet af mental skoling, ophobningen af indsamlede kendsgerninger, følgen af læsning eller af undervisning, der ikke udelukkende er baseret på begær, men som beror på intellektuel interesse.
4. Alle de forskellige kontakter, hukommelsen fastholder og erkender som udgående fra de fem lavere sanseopfattelser.
5. Disse mentale billeder, latente i den hukommelseskabende evne, som er summen af kontaktet viden og de fremkaldte erkendelser gennem den rette brug af sindet som en sjette sans.

Alle disse former for hukommelsesevne må nødvendigvis forkastes og ikke længere fastholdes; de må erkendes som modifikationer af tænkeevnen, af det mentale princip, og derfor som en del af den omskiftelige psykiske natur, der nødvendigvis må beherskes før yogaudøveren kan håbe på at opnå frigørelse fra begrænsning og fra al lavere aktivitet. Dette er målet.

6. Endelig (for det er ikke nødvendigt at opregne flere komplicerede underinddelinger) omfatter hukommelse også de op-

samlede erfaringer sjælen gennem de mange inkarnationer har høstet og lagret i sin sande bevidsthed.

12. Kontrollen over disse modifikationer af det indre organ, sindet, skal tilvejebringes ved utrættelig stræben og ved indre afstand.

Nogle få korte forklaringer er alt, hvad der behøves til en sutra, der er så let fattelig som denne. Ud fra en intellektuel betragtning er dens betydning klar, men i praksis er den vanskelig at gennemføre.

1. Det *indre organ* er naturligvis sindet. Vestens tænkere bør huske at Østens okkultist ikke betragter organerne som værende de fysiske organer. Dette skyldes, at det fysiske legemes tætte eller konkrete form ikke betragtes som et princip, men ganske enkelt som det håndgribelige resultat af de virkelige princippers aktivitet. I okkult forstand er organerne sådanne aktivitetscentre som sindet, de forskellige permanente atomer og kraftcentrene i de forskellige hylstre. Alle har de deres objektive »skygger« eller resultater, og disse udstrålinger er de ydre fysiske organer. For eksempel er hjernen »skyggen«, eller det ydre organ, af sindet, og forskeren vil finde frem til, at hjernehulens indhold modsvarer de aspekter af den menneskelige mekanisme, som findes på mentalplanet. Denne sidste sætning bør fremhæves; den giver et vink til dem der er i stand til at drage nytte af den.
2. *Utrættelig stræben* betyder, i bogstavelig forstand, vedholdende træning, uophørlig gentagelse og den fortsatte anstrengelse for at gennemtvinge den nye rytme i stedet for den gamle, og for at udslette dybtliggende vaner og modifikationer ved at indføre sjælens indtryk. Yogien eller mesteren er resul-

tatet af tålmodig udholdenhed; det standpunkt, han antager, er frugten af en vedholdende indsats baseret på intelligent forståelse af det arbejde, der skal gøres, og det mål, der skal nås, og ikke på en forceret entusiasme.

3. *Indre afstand* er det, der til sidst bringer alle sanseopfattelser til at udøve deres egentlige funktioner. Gennem indre afstand til de former for viden, som sanserne bringer mennesket i kontakt med, mister de kontinuerligt deres greb om mennesket. Til sidst oprinder det tidspunkt, hvor mennesket befries og bliver sine sansers og alle sine sansekontakters mester. Dette indebærer ikke en tilstand af aftagende og uanvendelige sanser, men en tilstand, hvor sanserne er til nytte for yogien når og på den måde han finder det rigtigt. Han anvender dem til at forøge sin ydeevne i gruppetjeneste og i gruppebestræbelse.

13. Utrættelig stræben er den stadige indsats for at beherske sindets modifikationer.

Denne sutra er en af de vanskeligste at oversætte på en måde, så dens virkelige betydning kommer frem. Den idé handler om det åndelige menneskes stadige indsats for at beherske sindets modifikationer eller svingninger og at kontrollere den lavere omskiftelige psykiske natur med det formål fuldt ud at udtrykke dets egen åndelige natur. På denne måde, og kun på denne måde, kan det åndelige menneske hver dag leve sjælens liv på det fysiske plan. Charles Johnston søger i sin oversættelse at udtrykke denne betydning i ordene: »Den rette brug af viljen er den vedholdende indsats for at stå i åndelig væren.«

Ideen er at underkaste sindet (betragtet som en sjette sans) den samme beherskelse som den de fem lavere sanser underkastes: Deres udadgående aktiviteter indstilles, og de holdes tilbage fra at besvare dragningen eller tiltrækningen fra deres særlige vidensområde.

14. Når det mål, som skal nås, værdsættes i tilstrækkelig grad, og når anstrengelserne for dets opnåelse er vedvarende og

uden afbrydelse, da sikres sindets vedholdenhed (beherskelse af vrittis).

Alle raja yoga tilhængere må først være hengivne. Kun intens kærlighed til sjælen og til alt det, viden om sjælen medfører, vil med tilstrækkelig vedholdenhed lede aspiranten frem til sit mål. Det tilstræbte mål – forening med sjælen og følgelig med oversjælen og alle sjæle – må vurderes rigtigt; grunden til ydelsen må bedømmes korrekt, og resultaterne som skal nås må oprigtigt begæres (eller elskes), før aspiranten vil gøre den tilstrækkeligt stærke indsats, som vil give ham magt over sindets modifikationer og følgelig over hele sin lavere natur. Når denne værdsættelse er tilstrækkelig oprigtig, og han formår – *uden afbrydelse* – at fortsætte arbejdet med at underkaste og kontrollere, da vil det tidspunkt oprinde, hvor den studerende bevidst og i stigende grad vil erkende betydningen af beherskelse af modifikationerne.

15. Indre afstand er frihed fra længsel efter alle former for begær, hvad enten de er jordiske eller traditionelle, her eller hinsides.

Indre afstand kan også beskrives som tilstand uden tørst. Dette er det mest korrekte okkulte udtryk at anvende, da det indebærer den dualistiske idé om vand, symbolet for materiel eksistens, og begær, astralplanets kvalitet, hvis symbol også er vand. Ideen om mennesket som »fisken« er her bemærkelsesværdigt gennemført. Dette symbol har (ligesom alle andre symboler) syv betydninger, hvoraf to kan anvendes her:

1. Fisken er symbolet for vishnuaspektet, kristusprincippet, det guddommeliges andet aspekt, Kristus i inkarnation, hvad enten det er den kosmiske Kristus (som udtrykker sig gennem et solsystem) eller den individuelle Kristus, den potentielle frelser i ethvert menneske, »Kristus i jer, herlighedens håb« (Paulus' brev til kolossenserne, kapitel 1, vers 27). Hvis den studerende også vil studere Vishnus fiskeavatar, vil han lære endnu mere.

2. Fisken, der svømmer i materiens vande, er en udvidelse af den samme idé, blot ført ned i dens mere naturlige åbenlyse udtryk, mennesket som personlighed.

Hvor der ikke er længsel efter noget objekt, og hvor der ikke er begær efter genfødsel (som altid er resultatet af længsel efter »formudtryk« eller materiel manifestation), dér opnås den sande tilstand uden tørst, og det befriede menneske vender ryggen til alle formerne i de tre lavere verdener og bliver en sand frelser.

I *Bhagavad Gita* findes følgende oplysende ord:

»Thi de, som besidder visdom, som er forenet i sjælens vision, har givet afkald på frugterne af deres handlinger og er befriet fra genfødselens lænker, de når frem til den tilstand, der er hinsides al sorg.

Når din sjæl er kommet hinsides vildfarelsens skov, da vil du ikke længere se på, hvad der skal læres, eller hvad der er blevet lært.

Tilbagetrukket fra traditionel belæring vil din sjæl stå urokkelig, forankret i sjælens vision, og da vil du opnå forening med sjælen.« (*Bhagavad Gita*, kapitel 2, vers 51, 52, 53).

J. H. Woods gør dette klart i sin oversættelse af Veda Vyasas kommentar, som tilføjes her:

»Lidenskabsløs er bevidstheden om at være mester for den som har frigjort sig fra tørst efter enten sete eller åbenbarede objekter.

Det mentale stof (chittaen) vil – hvis det befrier sig for tørst efter synlige objekter, som for eksempel kvinder, mad og drikke eller magt, hvis det befrier sig for tørst efter de (i Vedaerne) åbenbarede objekter, som fx efter at komme i himlen, efter at opnå en legemløs tilstand eller at gå op i urmaterien, og selv om det i tilfælde af kontakt med objekter, enten overnormale eller ikke, igennem opløftelse er bevidst om objekternes utilstrækkelighed – have en bevidsthed om

at være mester ...«

Ordet »traditionel« fører den studerendes tanke væk fra det, der almindeligvis betragtes som genstand for sanseopfattelse, og ind i tankeformernes verden, ind i den »vildfarelsens skov«, som er opbygget af menneskenes forestillinger om Gud, himmel eller helvede. Sublimeringen af alt dette, og dets højeste udtryk i de tre verdener, er »devachan«, som er målet for flertallet af menneskesønnerne. Imidlertid skal erfaring fra devachan til sidst omdannes til nirvanisk indsigt. Det kan være værdifuldt for den studerende at huske, at himlen, genstanden for åndelig stræben og resultatet af traditionel undervisning og af alle formuleringer af doktrinære trosretninger, har flere betydninger for okkultisten. Med det formål at skabe en klarere forståelse kan følgende måske være til nytte:

1. *Himlen*, den bevidsthedstilstand på astralplanet, som er konkretiseringen af aspirantens længsel og begær efter hvile, fred og lykke. Den er baseret på »former for glæde«. Den er en tilstand af sanselig nydelse, som hvert enkelt individ skaber for sig selv, og som derfor er ligeså forskelligartet som de mennesker, der tager del i den. Der må opnås indre afstand til himlen. Den erkendes som den tilstand, der nydes af det lavere selv, og som erkendes af mennesket, når det berøvet sit fysiske legeme, inden det forlader sit astrallegeme, træder ind på mentalplanet.
2. *Devachan*, den bevidsthedstilstand på mentalplanet, sjælen går over i når den er berøvet sit astrallegeme og er virksom i eller begrænset af, sit mentallegeme. Den er af en højere orden end den almindelige himmel, og den oplevede lyksalighed er mere mental end det, som vi sædvanligvis forstår ved dette ord, men ikke desto mindre hører den stadigvæk til inden for formens lavere verden og vil først blive overskredet, når indre afstand kendes.
3. *Nirvana*, den tilstand, som adepten går over i, når de tre la-

vere verdener ikke længere er »knyttet« til ham gennem hans tilbøjeligheder eller karma, og som han erfarer efter, at han har:

- a. Taget visse indvielser,
- b. Befriet sig selv fra de tre verdener,
- c. Forberedt sit kristuslegeme.

Strengt taget er de adepter, som har opnået indre afstand, men som har valgt at ofre sig selv og blive ved menneskesønnernes side for at tjene og hjælpe dem, ikke nirvanis i teknisk forstand. De er Barmhjertighedens Herrer, forpligtet til at »lide med«, og til at lade sig styre af, bestemte betingelser analoge til (uden dog at være identiske med) de betingelser, som styrer de mennesker der stadigvæk er bundet til formens verden.

16. Fuldbyrnelsen af denne indre afstand resulterer i en eksakt viden om det åndelige menneske befriet fra stoffets egenskaber, gunaerne.

Der er visse punkter, den studerende bør huske på i sine overvejelser af denne sutra:

1. Det åndelige menneske er monaden.
2. Når evolutionsprocessen når sit højdepunkt, frembringer den ikke blot sjælens frigørelse fra begrænsningerne i de tre verdener, men også det åndelige menneskes frigørelse fra alle begrænsninger, herunder den begrænsning, sjælen selv udgør. Målet er formløshed eller frihed fra objektiv og håndgribelig manifestation, og det sande indhold heri viser sig, når den studerende tænker på åndens og materiens enhed i manifestation; dvs., at vore syv plan er de syv underplan af det laveste kosmiske plan, det fysiske. Følgelig vil alene »tidens ende« og opløsningen af et solsystem åbenbare den sande betydning af formløshed.
3. Gunaerne er materiens tre kvaliteter, de tre virkninger der frembringes, når makrokosmisk energi, Guds liv, som er vedvarende og uafhængig af formdannelse, igangsætter eller op-

lader substans. De tre gunaer er:

1. Sattva.....	Åndens energi,.. . . .	Fader.....	Rytme eller harmonisk vibration
2. Rajas.	Sjælens energi,.	Søn.	Bevægelighed eller aktivitet
3. Tamas.	Materiens energi,.. . . .	Helligånd.	Inerti personlighed

Disse tre svarer til kvaliteten af hvert af de tre aspekter der udtrykker Det Ene Liv.

I en så kortfattet kommentar, som denne nødvendigvis må være, er det ikke muligt udførligt at behandle dette emne, men der kan opnås en vis idé om, hvad der menes med fuldbyrdelsen af indre afstand ved anvendelse på makrokosmos eller mikrokosmos. De tre gunaer er alle blevet anvendt – den fulde erfaring, gennem brug af form, er blevet opnået, bevidsthed, opfattelse eller erkendelse gennem tilknytning til et objekt eller til en form er blevet udviklet, alle ressourcer er blevet udnyttet – og det åndelige menneske (logoisk eller menneskeligt) har ikke længere brug for eller behov for dem. Det er derfor befriet for gunaerne, fri for som resultat af bundethed at tage form og træder ind i en ny bevidsthedstilstand, som det er nytteløst for os at spekulere over.

17. Bevidstheden om et objekt opnås ved koncentration på dets firfoldige natur: Formen, gennem undersøgelse; stoffets egenskab (eller gunaen), gennem fint skelnende deltagelse; hensigten, gennem inspiration (eller lyksalighed); og sjælen, gennem identifikation.

Det vil derfor stå klart, at udsagnet »som et menneske tænker, sådan er det« bygger på okkulte kendsgerninger. Enhver form, uanset hvilken, har en sjæl, og denne sjæl, eller dette bevidsthedsprincip er identisk med den menneskelige forms; identisk af natur, men ikke identisk hvad angår rækkevidde eller grad af udvikling. Dette er lige så sandt for de store liv eller overmenneskelige væsener, i hvem mennesket selv »lever og røres og er« (Apostlenes gerninger, kapitel 17, vers 28), og hvis udviklings-

stadium, det stræber efter at nå.

Når aspiranten med omhu udvælger de »objekter«, han vil meditere over, bygger han sig af disse objekter en stige, ved hjælp af hvilken han til sidst når ind til det formløse. Efterhånden som hans sind i stigende grad antager sjælens meditative holdning, bliver hjernen også i stigende grad underlagt sindet, sådan som sindet er underlagt sjælen. På denne måde identificeres det lavere menneske gradvist med det åndelige menneske, der er alvidende og allestedsnærværende. Denne meditative holdning opnås igennem en firfoldig proces:

1. *Meditation over en bestemt forms natur*. Det erkendes, idet der tænkes over formen, at den kun er et symbol på en indre virkelighed. Da hele vor håndgribelige, objektive verden er bygget op af form af en eller anden art (menneskelig, det undermenneskelige eller det overmenneskelige), som udtrykker livet i herskarer af sansende væsener.
2. *Meditation over en hvilken som helst bestemt forms kvalitet*, således at en forståelse af dens subjektive energi kan opnås. Det bør erindres, at et objekts energi kan betragtes som det pågældende objekts farve, og i denne forbindelse bliver ordene i Patanjalis sutra (IV. bog, sutra 17) derfor oplysende og tjener som kommentar til dette andet punkt. Det kaldes »fint skelnende deltagelse«, og herigennem får den studerende kendskab til den energi i ham selv, som er ét med genstanden for hans meditation.
3. *Meditation over enhver bestemt forms hensigt*. Dette indebærer overvejelse af den idé, der ligger bag enhver formmanifestation og dens udfoldelse af energi. Denne indsigt fører aspiranten frem til en viden om den del af altets plan eller hensigt, der er den motiverende faktor i formens aktivitet. Gennem delen skabes der således kontakt til helheden, og en bevidsthedsudvidelse, der indebærer lyksalighed eller glæde, finder sted. Salighed følger altid af erkendelse af delen og helhedens enhed. Meditation over tattvas, energierne eller principperne, eller over tanmatras, de ele-

menter, som udgør ånd-materie, resulterer til sidst i viden om hensigten eller planen for de mikrokosmiske eller makrokosmiske manifestationer, og med denne viden følger lyksalighed.

I disse tre punkter findes modsvarigheden til de tre aspekter, ånd, sjæl og legeme, og for den seriøse studerende er der grundlag for et oplysende studium.

4. *Meditation over sjælen*, over den, som anvender formen, som forsyner den med energi til aktivitet, og som arbejder i samklang med Planen. Denne sjæl, som er ét med alle sjæle og med oversjælen, tjener Planen og er gruppebevidst.

Gennem disse fire trin af meditation over et objekt, når aspiranten således sit mål, viden om sjælen og om sjælens egenskaber. Han bliver bevidst identificeret med den ene virkelighed, og dette sker i hans fysiske hjerne. Han finder den sandhed, som er ham selv, og som er sandheden skjult i enhver form og i ethvert naturrige. Således vil han til sidst (når viden om selve sjælen er opnået) nå frem til viden om alsjælen og blive ét med den.

18. En dybere tilstand af samadhi opnås, når den ydre aktivitet er bragt til ro gennem målrettet tænkning. I denne tilstand er chittaen kun modtagelig over for subjektive indtryk.

Ordet »samadhi« er genstand for forskellige fortolkninger og de forskellige bevidsthedstrin, yogier kan opnå. Dette gør det ret vanskeligt for den almindelige studerende, når han studerer de forskellige kommentarer. En af de letteste måder at erkende dets betydning på er måske at huske, at ordet »sama« refererer til det mentale stofs (chittaens) evne til at tage form eller til at modifi-

cere sig selv i overensstemmelse med de ydre indtryk. Disse ydre indtryk når sindet via sanserne. Når yoga aspiranten er i stand til at kontrollere sine organer for sanseopfattelse, således at de ikke længere telegraferer deres reaktioner på det, som opfattes til sindet, sker der to ting:

- a. Den fysiske hjerne falder til ro og bliver stille.
- b. Det mentale stof eller det mentale legeme, chittaen, ophører med at antage de forskellige modifikationer og bliver tilsvarende stille.

Dette er en af de tidlige tilstande af samadhi, men er ikke adeptens samadhi. Det er en tilstand af intens indre aktivitet i stedet for ydre; det er en holdning af målrettet koncentration. Men aspiranten er modtagelig over for indtryk fra de mere subtile verdener og over for modifikationer, der skyldes de endnu mere subjektive opfattelser. Han bliver opmærksom på et nyt vidensområde, skønt han endnu ikke ved, hvad det er. Han konstaterer, at der er en verden, som det ikke er muligt at lære at kende ved brug af de fem sanser, men som den rette anvendelse af sindet vil åbenbare. Han får en opfattelse af, hvad der kan ligge bag ordene i en senere sutra, som i Charles Johnstons oversættelse udtrykker denne tanke i særligt klare vendinger:

»Seeren er rent syn. ... Han ser ud igennem sindets klædning.« (II. bog, sutra 20).

Den foregående sutra handlede om, hvad man kunne kalde meditation med sædtanke eller meditation over et objekt; denne sutra henleder tanken på det næste trin, meditation uden sædtanke eller uden det, den fysiske hjerne ville erkende som værende et objekt.

Måske ville det være værdifuldt her at nævne de seks meditationstrin som Patanjali beskæftiger sig med, da de giver en nøgle

til hele den udfoldelsesproces som denne bog behandler:

1. Aspiration,
2. Koncentration,
3. Meditation,
4. Kontemplation,
5. Illumination,
6. Inspiration.

Det er værdifuldt her at bemærke, at den studerende begynder med at *aspirere* efter det, som ligger uden for hans horisont, og ender med at blive *inspireret* af det han har søgt viden om. Koncentration (eller intens fokusering) resulterer i meditation, og meditation fører frem til kontemplation.

19. Den netop beskrevne samadhi rækker ikke ud over fænomenverdenens grænser; den rækker ikke ud over guderne og dem, som er beskæftiget med den konkrete verden.

Det bør her bemærkes, at resultaterne opnået i de processer, som blev behandlet i sutra 17 og 18, alene fører aspiranten frem til udkanten af sjælens rige, til det nye vidensområde, som han er blevet opmærksom på. Han er stadigvæk begrænset til de tre verdener. Det eneste, som det er lykkedes ham at gøre, er at få mentallegemets modifikationer til at aftage, således at mennesket (på det fysiske plan og i sin fysiske hjerne) for første gang bliver vidende om hvad der ligger bag disse tre verdener – dvs. sjælen, dens synsfelt og dens viden. Han mangler endnu at styrke sin forbindelse med sjælen (hvilket behandles i sutra 23-28), og når han så har ført sin bevidsthed ind i det virkelige eller åndelige menneskes bevidsthed, må han begynde at arbejde ud fra dette nye eller gunstigere standpunkt.

Ideen er af nogle oversættere blevet udtrykt som den tilstand, hvori aspiranten bliver klar over »regnskyen af ting, som kan vides«. Regnskyen er ikke tilstrækkelig fortættet til, at regnen kan falde fra himmelske højder ned på det fysiske plan, eller til, at de »ting, som kan vides«, kan blive kendt af den fysiske hjer-

ne. Som resultat af intens koncentration, og efter at de lavere modifikationer er bragt til ro, opfattes skyen, men først når sjælen eller mesteren har overtaget kontrollen, kan der ske en indstrømning af sjælens viden i den fysiske hjerne via den sjette sans, sindet.

Videnskaben om yoga er en virkelig videnskab, og kun når de studerende nærmer sig den via de korrekte trin og anvender de videnskabelige metoder, vil den sande samadhi eller virkeliggørelse blive opnået.

20. Andre yogier opnår samadhi og når frem til en erkendelse af ren ånd, gennem tro, fulgt af energi, erindring, meditation og den rette opfattelse.

For de før omtalte grupper af yogier gælder det, at deres opfattelse er begrænset til formens verden, idet vi med dette ord kun må forstå de tre verdener af henholdsvis mental opfattelse, astral fornemmelse og fysisk sansning. De kontakter og erkender de konkretiserende energier og tankens motiverende kraft i det omfang som denne kraft frembringer virkninger på det fysiske plan. Her, i denne sutra, overfører yogien imidlertid sig selv til mere åndelige og subtile verdener og bliver bevidst om det som selvet (i dets sande natur) opfatter og ved. Han træder ind i årsagernes verden. Den første gruppe kan måske betragtes som bestående af dem, der betræder discipelskabets vej, og dækker tiden fra deres indtræden på prøvestadiets vej og indtil de har taget den anden indvielse. Den anden gruppe består af disse højere disciple, der – efter at have kontrolleret og omdannet hele den lavere natur – kommer i forbindelse med deres monade, ånd eller »fader i himlen« og ser hvad denne, monaden, opfatter.

Den første form for virkeliggørelse tilkommer dem, der er på vej til at bringe de seks lavere centre sammen i en syntese i hovedcentret ved først at indordne de fire lavere under de tre højere og dernæst indordne hjertecentret og strubecentret under hovedcentret. Den anden gruppe arbejder – ud fra kendskab til loven – med alle de forvandlede og rensede centre. De ved hvordan den virkelige samadhi, eller tilstand af okkult abstraktion, opnås

ved hjælp af deres evne til at trække energierne tilbage til den tusindbladede lotus i hovedet og derfra abstrahere sig igennem de to andre subtile legemer, indtil alt er centreret og fokuseret i kausallet, karana sarira, den egoiske lotus. Patanjali fortæller os, at denne tilstand skabes gennem de følgende fem stadier. Studerende bør erindre, at disse stadier vedrører sjælens aktiviteter, egoisk virkeliggørelse, og ikke det lavere menneskes og den fysiske hjernes reaktioner.

1. *Tro*. På sit eget plan gentager sjælen en tilstand parallel til aspirantens tro på sjælen, eller kristusaspektet, blot er målet i dette tilfælde virkeliggørelse af det som Kristus, eller sjælen, søger at åbenbare, ånden, faderen i himlen. Som det første når disciplen frem til en virkeliggørelse af sin nærværelses engel, solenglen, egoet eller sjælen. Dette er den tidligere omtalte gruppes præstation. Senere kontaktes selve nærværelsen, der er ren ånd, det absolutte, faderen til væren. Selvet og ikke-selvet har været kendt af denne gruppe af indviede. Nu fortøner den indre åbenbaring om ikke-selvet sig og svinder hen, og alene ånd kendes. Tro må altid være det første stadium. Først teorien, derefter eksperimentet og til sidst virkeliggørelsen.
2. *Energi*. Når teorien er forstået, når målet er opfattet, følger aktivitet – den rette aktivitet og den korrekte brug af kraft, som vil bringe målet nærmere og gøre teori til kendsgerninger.
3. *Hukommelse*, eller den rette erindring. Dette er en interessant faktor i processen, da den indebærer den rette glemshed, eller elimineringen fra egoets bevidsthed af de former, som hidtil har skjult det virkelige. Disse former er enten selvvalgte eller selvskabte. Dette fører til en tilstand af sand forståelse, eller evnen til korrekt at registrere det, som sjælen har opfattet, samt til at overføre denne korrekte opfattelse til det fysiske menneskes hjerne. Det er denne hukommelse, der refereres til her. Den vedrører ikke specielt det at genkalde sig ting fra fortiden, men drejer sig om klar erkendelse og overføring

af denne klare erkendelse til hjernen, hvor den skal registreres og siden hen genkaldes i erindringen efter ønske.

4. *Meditation*. Det, som er blevet set og registreret i hjernen, og som er udstrålet fra sjælen, skal der mediteres over, for at det derved kan blive indvævet i livets klædning. Det er gennem denne meditation, at sjælens opfattelse bliver virkelig for mennesket på det fysiske plan. Denne meditation er derfor af en meget høj orden, da den efterfølger det kontemplative stadium og er sjælens meditation med det mål for øje at oplyse vehiklet på det fysiske plan.
5. *Den rette opfattelse*. Sjælens erfaring og viden om ånds- eller faderaspektet begynder at blive en del af adeptens eller mesters hjerneindhold. Han kender Planen, som den findes på de højeste niveauer, og er i berøring med arketyper. Det forholder sig sådan, hvis jeg må anvende følgende illustration, at denne klasse af yogier er nået til det punkt, hvor de kan opfatte Planen, således som den eksisterer i sindet hos »Den store verdensarkitekt«. De er nu i forbindelse med ham. I den anden klasse af yogier er de nået til det punkt, hvor de er i stand til at studere den store Plans aftryk og således intelligent kan samarbejde med bygningen af Herrens Tempel. Den opfattelse, der omtales her, er af en så høj orden, at den næsten er ufattelig for alle ikke fremskredne disciple, men gennem påskønnelse af stadierne og graderne opnår aspiranten ikke blot forståelse af, hvad der er hans umiddelbare problem, og af hvor han står, men han vil også forstå at værdsætte hele Planens skønhed.

21. Opnåelsen af denne tilstand (åndelig bevidsthed) sker hurtigt for dem, hvis vilje er intenst levende.

Sådan vil det naturligtvis være. Når viljen, der afspejles i sindet, bliver dominerende i disciplens liv, har han vækket det aspekt af sig selv, som er på linje med Logos' viljesaspekt, det første aspekt, faderaspektet. Kontaktlinjerne er følgende:

1. Monaden eller faderen i himlen, viljesaspektet,
2. Atma eller åndelig vilje, sjælens højeste aspekt,
3. Mentallegemet eller intelligent vilje, personlighedens højeste aspekt,
4. Hovedcentret.

Det er denne linje som raja yoga udøverne følger, og som fører dem frem til erkendelse af ånden og til adeptskab. Der er også en anden linje:

1. Monaden,
2. Sønnen eller kristusaspektet,
3. Kærlighedsaspektet eller visdomsaspektet,
4. Buddhi eller åndelig kærlighed, sjælens andet aspekt,
5. Det emotionelle legeme, personlighedens andet aspekt,
6. Hjertecentret.

Denne linje følges af bhakti udøveren, den hengivne og helgenen, og den fører ham frem til viden om sjælen og om helgenværdighed. Den første linje er den, som vor ariske race skal følge. Den anden linje var fuldendelsens vej for atlantiderne.

Dersom de studerende ville følge disse oversigter med omhu, ville meget blive tydeligere. Nødvendigheden af en stærk vilje bliver åbenbar, hvis indvielsesvejen studeres. Kun en jernvilje og en vedvarende, stærk og urokkelig udholdenhed vil føre aspiranten frem ad denne vej og ud i det klare dagslys.

22. De, der anvender viljen, er ligeledes forskellige, idet de kan anvende den i intens, moderat eller mild grad. Hvad angår opnåelsen af sand åndelig bevidsthed, er der endnu en vej.

Det vil være klogt her at gøre sig de to veje klart, ved hvilke menneskene når frem til målet, – viden om det åndelige liv og frigørelse. Som skitseret af Patanjali er der en *yogavej*, hvorigennem yogaudøveren ved viljens brug opøver evne til at skelne mellem selvet og ikke-selvet og når frem til ren ånd. Dette er vejen for den femte eller ariske race for dem, hvis opgave det er at

udvikle det femte princip eller tænkeevnen for derved i sandhed at blive tankens sønner. Det er deres rolle at blive den femtakke- de stjerne, stjernen for det fuldkommengjorte menneske i al sin herlighed. Ved at følge denne vej beherskes de fem plan for menneskelig og overmenneskelig udvikling, og atma (eller Guds vilje, faderaspektet) åbenbares via buddhi (eller kristusbevidstheden), der har manas eller den abstrakte tænkeevne som sit udtryksmiddel.

Den anden vej er den rene hengivenheds vej. Gennem intens tilbedelse og ved fuldstændigt at vie sig, når aspiranten frem til viden om åndens virkelighed. For mange er dette den mindste modstands vej; den var metoden til fuldendelse for den race som gik forud for den ariske. Den lader stort set det femte princip ude af betragtning og er sublimeringen af sanselig opfattelse; den er de intense følelsers vej. Ved at følge denne metode beherskes de fire plan, og buddhi (eller Kristus) åbenbares. Studerende bør klart skelne mellem disse to veje og huske på, at den hvide okkultist forener de to, og hvis han i dette liv følger raja yogaens vej, med inderlighed og kærlighed, vil det være, fordi han i andre liv har betrådt hengivenhedens vej og fundet Kristus, buddhi i sig selv. I dette liv vil han gentage sin erfaring, samt den intense udøvelse af viljen og kontrol over sindet, som til sidst vil åbenbare for ham hans fader i himlen, den rene ånd.

Kommentatorer af denne sutra påpeger, at de, der følger raja yogaens metode og anvender viljen, kan inddeles i tre hovedgrupper. Disse kan derefter inddeles i ni grupper. Der er de der anvender viljen med en sådan intensitet, at resultater opnås overordentligt hurtigt, dog forbundet med visse farer og risici. Der er risikoen for ustadig udvikling, for fornægtelse af naturens hjerteside og for visse ødelæggelser, som det senere vil være nødvendigt at afhjælpe. Så er der de aspiranter, som gør fremskridt mindre hurtigt, og som er eksponenter for middelvejen. De har en vedholdende og moderat fremgangsmåde og kaldes for de »skel- nende adepter«, da de ikke tillader nogen som helst form for overdrivelser. Deres metode anbefales for menneskene i denne særlige cyklus. Endelig er der de blide sjæle, hvis vilje kan be-

tragtes som værende karakteriseret ved en urokkelig vedholdenhed, og som går støt og roligt lige fremad for til sidst at nå deres mål. De kendetegnes af stor ihærdighed. Deres fremskridt gøres langsomt. De er Vejens »skildpadder«, ligesom den første gruppe er Vejens »harer«.

I nogle af de gamle bøger er der detaljeret redegjort for disse tre grupper af aspiranter, der skildres ved tre symboler:

1. Den intense gruppe afbildes som *geder*, og denne type aspiranter findes ofte inkarneret i Stenbukkens tegn.
2. Den moderate gruppe afbildes som *fisk*, og mange født i Fiskenes tegn hører til i denne kategori.
3. Den blide eller langsomme gruppe afbildes som *krabber*, og medlemmerne af denne gruppe inkarnerer ofte i Krebsens tegn.

Der findes forskellige underinddelinger af disse tre grupper, og det er interessant at bemærke, at ifølge karmaherrernes arkiver går flertallet i disse tre grupper over i Vægtens tegn (tegnet for balance) ved afslutningen af deres bestræbelse. Inkarneret i dette tegn afbalancerer de omhyggeligt modsætningernes par, de udligner deres ensidige udvikling ved at bearbejde uensartetheden i deres indsats hidtil, og de begynder at »anslå en ensartet tone«. Derefter træder de ofte ind i Vandbærerens tegn og bliver vandbærere, som »på deres hoveder skal bære krukken med levende vand«. De er derfor nødt til at afpasse den hastighed, hvormed de bestiger indiviellsens bjerg, for ellers »vil vandet spildes og krukken knuses«. Eftersom det er hensigten, at vandet skal slukke massernes tørst, må de fremskynde deres udvikling, for behovet er stort. På denne måde »skal de første blive de sidste og de sidste blive de første«, og haren og skildpadden skal mødes ved målet.

23. Ved intens hengivenhed over for Ishvara opnås viden om Ishvara.

Ishvara er sønnen, der manifesterer sig gennem solen. Dette er det makrokosmiske aspekt. Ishvara er Guds søn, den kosmiske Kristus, der stråler i alles hjerter. Ordet »hjerter« anvendes her i dets okkulte betydning. De følgende overensstemmelser vil måske være oplysende og bør studeres omhyggeligt.

	<i>Aspekt</i>		<i>Kvalitet</i>	<i>Center</i>	<i>Makrokosmos</i>
Ånd.	Fader.	Monade.	Vilje.	Hoved. . .	Central åndelig sol
Sjæl.	Søn.	Ego.	Kærlighed.	Hjerte. . .	Solens hjerte
Legeme. . .	Helligånd. . .	Personlighed. . .	Aktiv intelli- . .	Strube. . .	Fysisk sol
			gens		

Ishvara er det andet aspekt, og den virkelige betydning af denne sutra er derfor, at Kristus eller sjælen kan kontaktes eller erkendes gennem intens hengivenhed over for og kærlighed til Ishvara, Kristus i manifestation. Ishvara er Gud i hjertet af ethvert barn af Gud; han findes inderst inde i hjertet; han nås gennem ren kærlighed og hengiven tjeneste, og når han nås vil han blive set siddende på den tolvbladede lotus i hjertet, idet han i sine hænder holder »juvelen i lotusen«. Den hengivne finder på denne måde Ishvara. Når den hengivne bliver en raja yogi, vil Ishvara åbenbare juvelens hemmelighed for ham. Når Kristus erkendes som konge på hjertets trone, vil han åbenbare faderen for den hengivne. Men den hengivne er nødt til at betrede raja yogaens vej og forene intellektuel viden, mental kontrol og disciplin, førend åbenbaringen i sandhed kan finde sted. Mystikeren må til sidst blive okkultist: Hovedets kvaliteter og hjertets kvaliteter må udvikles i lige grad, for de er begge lige guddommelige.

24. Ishvara er sjælen, uberørt af begrænsning, fri for karma og begær.

Her har vi billedet af det åndelige menneske, som det i virkeligheden er. Der vises os dets relation til de tre verdener. Dette er tilstanden for mesteren eller adepten, for sjælen, som har opnået sin fødselsret og ikke længere kontrolleres af den lavere naturs kræfter og energier. I denne og de tre følgende sutraer gives der et bil-

lede af det befriede menneske, som har gennemgået inkarnationscyklen, og som gennem kamp og erfaring har fundet det sande selv. Her skildres solenglens natur, Guds søn, egoet eller det højere selv. Mennesket siges at være:

1. *Uberørt af begrænsning*. Det er ikke længere »lukket inde, omsluttet og begrænset« af den lavere firfoldighed. Det er ikke længere korsfæstet på materiens kors. De fire lavere hylstre – det tætte, æteriske, emotionelle og det mentale – er ikke længere dets fængsel. De er ikke andet end redskaber, det kan anvende eller trække sig tilbage fra af egen vilje. Dets vilje udtrykkes frit, og hvis det opholder sig i de tre verdners rige, er det efter eget valg, og sin selvpålagte begrænsning kan det af egen vilje bringe til ophør. Det er mester i de tre verdener, en Guds søn, som behersker og kontrollerer de lavere skaberværker.
2. *Fri for karma*. Ud fra viden om loven har det udlignet al sin karma, betalt al sin gæld, indfriet alle sine forpligtelser, udlignet alle fordringer mod sig selv og er på grund af sin subjektive erkendelse bevidst trådt ind i årsagernes verden. For så vidt angår de tre verdener, har det lagt virkningernes verden bag sig. Derfor går det ikke længere (blindt og uvidende) i gang med at skabe forhold, som vil medføre skadelige virkninger. Det arbejder hele tiden med loven, og enhver energiudfoldelse (det talte ord og den iværksatte handling) foretages i fuld viden om det resultat, der skal opnås. På denne måde undgår det, at det, som det foretager sig, fremkalder skadelige resultater, og det bebyrdes derfor ikke af nogen karma. Almindelige mennesker beskæftiger sig med virkninger og arbejder sig blindt igennem dem. Mesteren beskæftiger sig med årsager, og de virkninger, han skaber – under udøvelse af loven – hverken begrænser eller fastholder ham.
3. *Fri for begær*. Mennesket tiltrækkes eller lokkes ikke længere af genstande for sanselig opfattelse på et hvilket som helst af de tre plan. Dets bevidsthed er rettet indad og opad. Den er ikke længere rettet nedad og udad. Det befinder sig i centrum, og periferien drager det ikke længere til sig. Længslen efter

at opleve, trangen til eksistens på det fysiske plan og begæret efter formaspektet i dets mange variationer har ingen tiltrækning på det. Det har erfaret, det er vidende, det har lidt, og det er blevet tvunget i inkarnation af sin længsel efter ikke-selvet. Nu er alt dette afsluttet, og det er den befriede sjæl.

25. I Ishvara, gurudevaen, rækker spiren til al viden ind i det uendelige.

I makrokosmisk forstand er Gud alt og alles mester, og han er summen af alvidenhed, idet han (som det let ses) er summen af alle bevidsthedstilstande. Han er alle tings sjæl, og såvel stofatoms sjæl som menneskenes sjæle er en del af hans uendelige virkeliggørelse. For menneskesjælen gælder potentielt det samme, og så snart bevidstheden ophører med at identificere sig med sine udtryksmidler, eller organer, begynder spiren til al viden at bryde frem. I disciplen, adepten, mesteren eller mahatmaen, i Kristus, i Buddha eller i Verdens Herre, der i biblen kaldes Den gamle af dage, kan denne »spire til al viden« iagttages på forskellige udfoldelsesstadier. De er gudsbevidste og går fra en indvielse til en anden. På hvert udviklingstrin bliver mennesket en mester, men hinsides det opnåede punkt viser der sig altid en ny udviklingsmulighed, og processen er altid den samme. Denne proces kan opsummeres i de følgende udsagn:

1. En indre drift eller beslutsomhed for at opnå ny viden.
2. Fastholdelse og udnyttelse af den allerede udfoldede bevidsthed, og en arbejden sig fremad fra det opnåede punkt mod yderligere erkendelse.
3. Overvindelsen af de vanskeligheder, der er forbundet med begrænsningerne i bevidsthedens udtryksmidler og med karma.
4. De okkulte prøver som eleven udsættes for, når han viser evner.
5. Elevens sejr.
6. Menneskehedens ledere, det planetariske Hierarki, der anerkender hans sejr og fuldbyrdelse.
7. Visionen om det, der ligger forude.

Således foregår udviklingen, og i hver cyklus af bestræbelse overtager Guds fremadstræbende søn sin fødselsret og træder frem som den vidende, »den, der har hørt overleveringen, erfaret opløsningen af det, som hidtil havde mening, set det, som er skjult for dem, der holder sig til overleveringen, erstattet det, som nylig er set, skænket den opnåede besiddelse til dem, der rækker deres tomme hænder frem, og er gået videre til lærdommens indre haller«.

Når de studerende studerer disse få sutraer om Ishvara, gør de klogt i at huske, at sutraerne refererer til Guds søn – treenighedens anden skikkelse, som manifesteret gennem solsystemet – den makrokosmiske sjæl. I deres sekundære betydning refererer de også til Guds guddommelige søn, monadens andet aspekt, som manifesteret gennem et menneske. Dette aspekt er den mikrokosmiske sjæl. De følgende synonymmer for Ishvara-aspektet kan vise sig at være værdifulde:

Makrokosmos

Ishvara, andet aspekt. hvis natur er kærlighed
 Guds søn.. . . . den der åbenbarer Faderen
 Den kosmiske Kristus. Gud i inkarnation
 Vishnu. den hinduistiske treenigheds anden skikkelse
 Alle tings sjæl. atomer og sjæle er synonyme udtryk
 Al-selvet.. . . . summen af alle selv
 Jeg er dét. gruppebevidsthed
 AUM. åbenbaringsord
 Ordet. Gud i kødet
 Gurudevaen. alt og alles mester
 Verdens lys.. . . . der skinner i mørket

Mikrokosmos

Det andet aspekt.. kærlighed-visdom
 Faderens søn.. . . . den, der åbenbarer monaden
 Kristus. Kristus i jer, herlighedens håb
 Sjælen.. bevidsthed
 Det højere selv.. legemernes herre
 Egoet. den selverkendende identitet
 Ordet. Gud i inkarnation

AUM. åbenbaringens ord
Mesteren. selvet på tronen
Den strålende augoeides. . . . det indre lys
Det åndelige menneske. . . . anvender det lavere menneske

26. Ishvara (gurudevaen), som ikke er begrænset af tid, er urherrerens lærer.

Lige så længe tilstande i tid og rum har eksisteret, har der været nogle, som har opnået alvidenhed, nogle, hvis spire til viden har været genstand for den rette kultivering og således har udviklet sig, indtil den er blomstret frem af den befriede sjæl i fuld herlighed. Denne tilstand blev muliggjort på grund af visse forhold.

1. Hver individuel sjæls identitet med oversjælen.
2. Denne oversjæls tiltrækningskraft, som gradvist trak den adskilte alle tings sjæl tilbage i sig selv. Denne kraft er selve evolutionens kraft, det mægtige tiltrækkende middel, hvorved det guddommelige livs udadgående punkter, bevidsthedsenhederne, kaldes tilbage til deres kilde. Den rummer den individuelle sjæls svar på kosmisk sjælskraft.
3. Den intensive skoling, der gives af det okkulte Hierarki hen imod højdepunktet, hvorigennem sjæle modtager en stimulering og vitalisering, som sætter dem i stand til at gøre endnu hurtigere fremskridt.

Den okkult studerende må huske, at denne proces har stået på i de hjul og cykler, som er gået forud for vor planet jorden. Urherrerne, eller vismændene, er de store adepter, der efter at have samlet erfaring under loven om genfødsel blev indviet i mysterierne af Den Ene Indvier, oversjælels repræsentant for vor planet. De blev på deres side selv lærere og indviere i mysterierne.

Den eneste mester findes i det indre; det er sjælen, den indre hersker, tænkere på sit eget plan. Denne den eneste mester er en integreret del af helheden, af al-sjælen. Enhver bevidsthedsudvidelse, som et menneske gennemgår, kvalificerer det til at være en mester for dem, der ikke har gennemlevet en tilsvarende udvidelse. Når mesterskab er opnået, findes der (når det drejer sig om

menneskeriget) derfor ikke andet end mestre, som ligeledes er disciple. Alle er elever, og alle er lærere og adskiller sig kun fra hinanden, hvad angår grad af erkendelse. For eksempel har vi:

- a. Vejens aspiranter er elever af de lavere disciple.
- b. De, der er på prøvestadiets vej, er elever af højere disciple.
- c. Accepterede disciple er disciple af en adept og en mester.
- d. En adept er en mesters discipel.
- e. En mester er discipel af en mahatma.
- f. Mahatmaerne er disciple af endnu højere indviede.
- g. Disse er atter disciple af Kristus eller af den der har embedet som leder af undervisningsdepartementet.
- h. Lederen af undervisningsdepartementet er en discipel af Verdens Herre.
- i. Verdens Herre er discipel af en af de tre planetariske ånder, der repræsenterer de tre hovedaspekter.
- j. Disse er igen disciple af Sollogos.

Det vil derfor stå klart for den omhyggelige studerende, hvor indbyrdes afhængige alle er, og hvordan det, som den enkelte fuldbyrder, vil have dyb virkning på helheden. Discipelskab kan betragtes som en fællesbetegnelse for alle de tilstande af væren i det fjerde og det femte naturrige (det menneskelige og det åndelige), hvori bestemte bevidsthedsudvidelser tilvejebringes gennem specifik skoling.

27. *Ishvaras ord er AUM (eller OM). Dette er pranava.* (Se I. bog, sutra 1).

Studerende bør erindre, at der er tre grundlæggende ord eller lyde i manifestation. Dette er tilfældet for så vidt angår menneskeriget. De er:

- I. *Naturens ord eller tone.* Dette er ordet eller lyden for alle eksisterende former i substans på det fysiske plan, og som det er almindeligt kendt, anslås den med grundtonen »FA«. Det er en tone, som den hvide okkultist intet har med at gøre,

idet hans arbejde ikke drejer sig om forøgelse af det håndgribelige, men om tilkendegivelse af det subjektive eller uhåndgribelige. Det er ordet for det tredje aspekt, brahma- eller helligåndsaspektet.

- II. *Det hellige ord.* Dette er herlighedens ord, AUM. Det er prana, selve det bevidste livs lyd, som den indåndes i alle former. Det er ordet for det andet aspekt, og ligesom naturens ord, når det udstråles korrekt, tilvejebringer de former, der skal åbenbare sjælen, det andet aspekt, tilkendegiver prana, når den udtrykkes korrekt, faderen eller ånden igennem sjælen. Det er de inkarnerede gudesønners ord. I en så kort kommentar som denne er det ikke muligt at skrive en afhandling om hemmelighedernes hemmelighed, dette store mysterium fra tidernes morgen. Det eneste, vi kan gøre, er at samordne visse kendsgerninger om AUM og overlade det til den studerende at udvide begrebet og søge at forstå betydningen af de givne korte udsagn alt efter omfanget af hans intuition.
- III. *Det forsvundne ord.* Ideen om det forsvundne ord er blevet bevaret for os i frimureriet. Det er ordet for det første aspekt, åndsaspektet, og kun den indviede af tredje grad kan i sandhed begynde at søge efter dette ord, for kun den befriede sjæl kan finde det. Dette ord vedrører de højeste indivieller, og det er nytteløst for os at overveje det nærmere.

Der kan derfor opstilles følgende udsagn om *det hellige ord*, og de bør studeres omhyggeligt:

1. AUM er herlighedens ord og er Kristus i os, håbet om herlighed.
2. Når ordet er forstået rigtigt, vil det medføre, at det guddommelige andet aspekt, kristusaspektet, stråler frem i al sin glans.
3. Det er den lyd, der bringer den inkarnerede sjæl (makrokosmisk eller mikrokosmisk), egoet, Kristus, i manifestation og bevirker, at de »strålende augoeides« kommer til syne på jorden.

4. Det ord, der frigør bevidstheden, og som – når det forstås og anvendes korrekt – frigør sjælen fra formens begrænsninger i de tre verdener.
5. AUM er det, der skaber syntesen af de tre aspekter, og det er derfor først og fremmest ordet for menneskeriget, i hvilket det guddommelige livs tre linjer – ånd, sjæl og legeme – mødes.
6. Det er også i en særlig forstand ordet for den femte menneskerace, den ariske. Denne races arbejde består i, på en nyere og mere fuldstændig måde at åbenbare naturen af den indre identitet, sjælen i formen, tankens søn, solenglen, det femte princip.
7. Ordets sande betydning viser sig først efter, at »lyset i det indre« er erkendt. Ved at anvende det bliver »gnisten« til et strålende lys, lyset til en flamme og flammen efterhånden til en sol. Ved at anvende det »står retfærds sol op« i ethvert menneskes liv.
8. Hvert af de tre bogstaver har forbindelse med de tre aspekter, og hvert af dem kan finde anvendelse på en hvilken som helst kendt trefoldighed.
9. Mesteren, Gud i det indre, er ganske rigtigt ordet, AUM, og om denne mester (som findes i hjertet af alle væsener) gælder, at »i begyndelsen var ordet, og ordet var hos Gud (derfor dualitet), og ordet var Gud«. Ved at anvende det vil mennesket nå frem til en erkendelse af:
 - a. Sin egen grundlæggende guddommelighed.
 - b. Hensigten med at tage form.
 - c. Formernes beskaffenhed og natur.
 - d. Bevidsthedens virkelighed, eller forholdet mellem det guddommelige selv, ånden, og dens polare modsætning formen.

I forbindelse med dets evolutionære udfoldelse kalder vi dette forhold for bevidsthed, og denne bevidstheds grundlæggende karakteristik er kærlighed.

10. Den guru eller mester, som fører en elev frem til indiviellsens port, og som overvåger hans udvikling igennem alle de ind-

ledende og efterfølgende prøver og processer, repræsenterer ligeledes ordet, og gennem den videnskabelige brug af denne mægtige lyd forårsager han en bestemt stimulering og vitalisering af disciplens centre, hvorved bestemte fremskridt bliver mulige.

Det er ikke tilrådeligt at tilføje mere om det hellige ord her. Der er blevet fremsat tilstrækkeligt til at antyde dets formål og magtfuldhed for aspiranten. Det vil være nødvendigt på andre måder og til andre tider at videregive yderligere oplysninger, efterhånden som den studerende – gennem studier og egne bestræbelser – bliver i stand til at drage korrekte konklusioner. Det kan tilføjes, at hvis der mediteres på dette mægtige ord, vil det give en nøgle til den sande esoteriske betydning af følgende uddrag fra *Den hemmelige lære* af H.P. Blavatsky:

»Vi betragter livet som den ene tilværelsesform, der manifesterer sig i det, vi kalder stoffet eller, når vi ukorrekt adskiller disse to begreber, ånd, sjæl og stof hos mennesket. På vort tilværelsesplan er stoffet vehikel for sjælens manifestation, og på et højere plan er sjælen vehikel for åndens manifestation, og disse tre er en treenighed, hvis syntese er livet, der gennemtrænger dem alle.«

28. Ved at fremsige ordet og overveje dets betydning findes Vejen.

Dette er en meget generel omskrivning, men gengiver ikke desto mindre den korrekte betydning af de betegnelser, der anvendes i sanskrit. Blandt de mange oversættere er det alene Vivekananda, som giver denne fortolkning, og han udtrykker det således:

»Gentagen fremsigelse af OM og meditation over dette ords betydning (er Vejen).«

De andre oversættere udelader de to sidste ord, skønt det er en oplagt følgeslutning.

Udtrykket »at fremsige ordet« skal ikke tolkes alt for bogstaveligt; den esoteriske »fremsigelse« bygger på et studium af loven om vibration og på den gradvise afstemning af de lavere vibrationer i bevidsthedens hylstre eller klædninger, så de vibrerer synkront med den bevidste beboers tone eller lyd. Helt korrekt skal ordet fremsiges af sjælen, eller egoet, på dens eget plan, hvorefter vibrationen vil påvirke de forskellige legemer eller vehikler, der huser denne sjæl. Der er derfor tale om en mental proces, der i virkeligheden kun kan udføres af dem, som – igennem meditation og disciplin, kædet sammen med tjeneste – har skabt en bevidst enhed med sjælen. Aspiranter til denne tilstand må gøre brug af magtfulde faktorer som forestillingsevne, visualiseringsevne og *vedholdenhed i meditation*, for at nå dette indledende stadium. Det bør bemærkes, at dette stadium skal nås – omend graden af opnåelse måske kun er forholdsvis lille – førend aspiranten kan blive en accepteret discipel.

Fremsigelsen af ordet sker i to faser.

Der er først og fremmest egoets, solenglens, det højere selvs eller sjælens handling, når han fra sit eget sted, det mentale plans abstrakte niveauer, fremsiger ordet. Han leder lyden, via sutratmaen og bevidsthedens klædninger, ned til det inkarnerede menneskes fysiske hjerne, skyggen eller genspejlingen af sindet. Denne »fremsigelse« skal gentages igen og igen. Sutratmaen er det magnetiske bindeled, der i den kristne bibel omtales som »sølvsnoren«, den tråd af levende lys, som forbinder monaden, menneskets ånd, med den fysiske hjerne.

For det andet er der menneskets oprigtige overvejelse af lyden, efterhånden som det erkender den i sin fysiske hjerne. Der hentydes her til de to poler af væren: Sjælen og det inkarnerede menneske, og mellem disse to findes den tråd ad hvilken pranava (eller ordet) vibrerer. De studerende af den esoteriske videnskab er nødt til at anerkende teknikken i de skitserede processer. I fremsigelsen af ordet indgår følgende faktorer:

1. Sjælen, som udsender eller udånder det.
2. Sutratmaen eller tråden, ad hvilken lyden vibrerer, bliver ledt

- eller overført.
3. Bevidsthedens klædninger – mental, emotionel og æterisk – der vibrerer som svar på vibrationen eller åndedraget og derved stimuleres.
 4. Hjernen, som kan opøves til at erkende lyden og vibrere i samklang med åndedraget.
 5. Menneskets efterfølgende handling i meditation. Det hører lyden (ofte kaldet den lille indre stemme eller »stilhedens røst«), det erkender den for, hvad den er, og assimilerer i dyb overvejelse resultaterne af sin sjæls aktivitet.

Når aspiranten senere er nået videre ind i mysterierne og har lært at forene sjælen og det lavere menneske i en velfungerende koordineret enhed på jorden, lærer mennesket at fremsige ordet på det fysiske plan, idet det er dets mål at vække de latente kræfter i sig selv og derved vække centrene. Således deltager det i stigende grad i manifestationens skabende, magiske og fysiske arbejde, hele tiden med det mål for øje at være til gavn for sine medmennesker og på den måde fremme det planetariske Hierarkis planer.

29. Deraf kommer erkendelsen af selvet (sjælen) og fjernelsen af alle hindringer.

Når mesteren i det indre er kendt, mærkes hans krafts dominans i stigende grad, og aspiranten indordner hele sin lavere natur under den nye herskers ledelse.

Det skal her bemærkes, at den endelige fuldstændige fjernelse af alle hindringer finder sted *efter* det første glimt af erkendelse. Rækkefølgen af begivenheder er som følger:

1. Stræben efter viden om sjælen.
2. Erkendelse af hindringerne, eller en forståelse af de ting, der forhindrer sand viden.
3. Intellektuel forståelse af arten af disse hindringer.
4. Beslutsomhed om at fjerne dem.
5. Et pludseligt glimt eller syn af sjælens virkelighed.

6. Fornyet aspiration og en stærk beslutsomhed om at gøre dette flygtige syn til en permanent virkelighed i erfaringerne på de lavere plan.
7. Slaget på Kurukshetra, hvor Krishna, sjælen, opmuntrer Arjuna, aspiranten, til en vedholdende og uophørlig indsats. Den samme tanke findes i Det gamle testamente, i tilfældet med Josua foran Jerikos mure.

Det vil nok være rigtigt her at afslutte kommentaren med sutra 31, 32, 33 og 34 fra IV. bog:

31. Efter fjernelsen af hindringerne og renselsen af alle hylstrene bliver summen af al viden tilgængelig, og der står ikke mere tilbage for mennesket at gøre.

32. Modifikationerne af det mentale stof, dannet ved brug af de tre gunaers kvaliteter, hører op, for de har tjent deres formål.

33. Tiden, der er rækkefølgen af sindets modifikationer, hører ligeledes op og giver plads for Det evige nu.

34. Tilstanden af isoleret enhed bliver mulig, når de tre materiekvaliteter (de tre gunaer eller naturens kræfter) ikke længere udøver nogen magt over selvet. Den rene åndelige bevidsthed trækker sig tilbage i Den Ene.

*30. Hindringerne for sjælserkendelse er legemlig uformåen-
hed, mental træghed, fejlagtige spørgsmål, ligegyldighed,
dovenskab, mangel på lidenskabsløshed, fejlagtig opfattelse,
manglende koncentrationsevne, svigtende evne til at fastholde
en opnået meditativ holdning.*

I. Hindring. Legemlig uformåenhed.

Det er interessant at bemærke, at den første hindring har forbindelse med det fysiske legeme. Aspiranter gør klogt i at huske dette og bør søge at tilpasse det fysiske vehikel til de krav, der senere vil blive stillet til det. Disse tilpasninger vil være omfattende og inddeles i fire grupper:

1. At gøre legemet immunt over for sygdomsangreb eller utilpashed. Dette er i sig selv en trefoldig proces, der indebærer:
 - a. Udryddelse af nuværende sygdom.
 - b. Forædling og renselse af legemet for på denne måde til sidst at genopbygge det.
 - c. Beskyttelse af legemet mod fremtidige angreb og dets udnyttelse som et vehikel for sjælen.
2. Styrkelse og forædling af det æteriske legeme for til sidst at afstemme det, således at arbejdet med at lede kraft kan udføres sikkert. Disciplen er nødt til at lede de kræfter, han bruger i sit arbejde, igennem sit legeme.
3. Udfoldelse og vækkelse af centrene i det æteriske legeme, centrering af legemets ild og dens tilbørlige opstigen langs rygsøjlen for at forenes med sjælens ild.
4. Koordinering af det todelte fysiske legeme, og dets efterfølgende samordning med sjælen via sutratmaen, eller tråden, der er det magnetiske bindeled.

Den tredje af de omtalte tilpasninger kan først foretages uden risiko, når yogaens tre første forskrifter er taget i anvendelse og udviklet. De er:

1. De fem bud. (Se II. bog, sutra 28-31).
2. De fem regler. (Se II. bog, sutra 32-45).
3. Den rette holdning. (Se II. bog, sutra 46-48).

Dette er et punkt, som yogaaspiranter ofte glemmer, og deraf kommer de ulykker og besværligheder, som så ofte ses blandt dem, der for tidligt beskæftiger sig med vækkelsen af centrene og rejsningen af slangeilden. Først når det samlede forhold mellem aspiranten og samfundet er udviklet (sådan som det er behandlet i de fem bud), først når der har været arbejdet på opgaven med at rense og regulere den trefoldige lavere natur (sådan som det er skitseret i de fem regler), og først når en balanceret og kontrolleret tilstand i den emotionelle natur er tilvejebragt og

den rette holdning opnået, kan raja yoga aspiranten uden risiko gå videre til det mere esoteriske og okkulte arbejde forbundet med hans lille systems ild. Dette punkt kan ikke understreges stærkt nok. Først på et meget fremskredent stadium af discipelskab vil det være sikkert for mennesket at arbejde bevidst med de vitale ild og forestå deres rette opstigen langs rygsøjlen. Der er endnu kun få som har »overholdt loven og fulgt buddene«.

II. Hindring. Mental træghed.

Den næste store grundlæggende hindring (thi disse hindringer er anført i rækkefølge efter størrelsen af den relative magt, som de udøver over gennemsnitsmennesket) er manglende evne til at tænke klart over fuldbyrdelsens problem. Medmindre klar tænkning går forud for handling, vil drivkraften være utilstrækkelig, ligesom evnen til at vurdere problemets størrelse vil svigte. Mental træghed skyldes sløvhedstilstanden i den af »bevidsthedens klædninger«, vi kalder mentallegemet, og den tunge rytmetakt, som findes i de fleste mennesker. Dette er årsagen til, at raja yoga nødvendigvis tiltrækker mentale typer mere end de rent hengivne typer, og det forklarer, hvorfor de, hvis mentallegemer er veludrustede og anvendes aktivt, hurtigere kan oplæres i denne hellige videnskab. For de fleste mennesker må mentallegemets opvågning, udviklingen af en intellektuel interesse og indsættelsen af mental kontrol i stedet for emotionernes kontrol, gå forud for enhver senere erkendelse af behovet for sjælens kultur. Tankens redskab skal kontaktes og anvendes, før tænkerens natur på intelligent vis kan værdsættes.

Når dette er erkendt, vil der kunne ske en mere korrekt vurdering af det bidrag til den menneskelige udvikling, som ydes af de store tanke- og trosretninger, som vi kalder Mental Science, Christian Science, New Thought og andre grupper, der fremhæver de mentale tilstande. Den menneskelige familie er først nu ved at blive bevidst om »bevidsthedens klædninger«, som vi kalder mentallegemet.

De fleste mennesker har endnu tilbage at opbygge den klæd-

ning, som okkult studerende kalder mentallegemet. Blandt dem, der er i færd med dette, vil de sande raja yogier blive fundet.

III. Hindring. Fejlagtige spørgsmål.

Dette er det næste trin, og også det afhænger af en vis grad af mental udvikling. Nogle oversættere kalder det »tvivl«. Disse fejlagtige spørgsmål er dem, der baseres på lavere opfattelse og på det virkelige menneskes identifikation med sit illusoriske redskab, mentallegemet. Det får mennesket til at drage de evige sandheder i tvivl, at tvivle på de grundlæggende virkeligheders eksistens og at søge efter sine problemers løsning i det, der er forbigående og forgængeligt, og i det, der kommer fra sanserne.

Der er spørgsmål at stille som er rigtige og passende. Det er det, som Kristus taler om i ordene »alt hvad I beder om, det skal I få«. Alle sande mestre i Østen opøver med velberåd hu i deres disciple denne evne til at stille spørgsmål. Disciplene undervises i at formulere spørgsmål om den indre virkelighed, og i derefter selv at finde svaret ved en søgen efter den kilde til al viden, der er latent i alle væseners hjerte. For at kunne spørge intelligent og finde svaret må de først frigøre sig fra al ydre pålagt autoritet og al tradition, samt fra enhver påvirkning af teologiske dogmer, hvad enten de er religiøse eller videnskabelige. Kun på denne måde kan virkeligheden findes og sandheden ses.

»Når din sjæl er kommet hinsides vildfarelsens skov, da vil du ikke længere se på, hvad der skal læres eller hvad der er blevet lært.

Tilbagetrukket fra traditionel belæring vil din sjæl stå urokkelig, forankret i sjælens vision, og da vil du opnå forening med den, sjælen.« (Gita II, 52 og 53).

IV. Hindring. Ligegyldighed.

Den mentale holdning, som behandles her, er af nogle oversat

med ordet »overfladiskhed«. Det er i virkeligheden denne omskiftelige mentale holdning, som gør det så vanskeligt at opnå målrettethed og opmærksomhed. Den er i bogstavelig forstand det mentale stofs tankeformskabende tilbøjelighed, som også er blevet beskrevet som »sindets tilbøjelighed til at flagre fra den ene genstand til den anden«. Se III. bog, sutra 11.

V. Hindring. Dovenskab.

Alle kommentatorer er enige om denne oversættelse, idet de anvender betegnelserne lathed, sløvhed eller dovenskab. Det handler ikke så meget om mental træghed (for den kan ledsage skarp mental opfattelse), men om den lathed, som det lavere menneske udviser, og som forhindrer det i at stå mål med den intellektuelle erkendelse og den indre aspiration. Aspiranten har fået at vide hvad han skal gøre, »yogaens forskrifter« er blevet klare for ham. Han har skimtet idealet og er klar over hindringerne; teoretisk ved han lige nøjagtigt hvilke skridt han skal tage, men der er ingen overensstemmelse mellem hans aktivitet og hans viden. Der er en kløft imellem hans aspiration og hans arbejdsindsats. Selv om han længes efter at gennemføre og at vide, er det for hårdt et arbejde at opfylde betingelserne. Hans vilje er endnu ikke stærk nok til at tvinge ham fremad. Han tillader, at tiden glider forbi, og han foretager sig intet.

VI. Hindring. Mangel på lidenskabsløshed.

Denne hindring er af nogle godt oversat med »hang til ting«. Det er begæret efter materielle og sanselige ting. Det er kærlighed til sanseopfattelser, og tiltrækning af alt det, der igen og igen sætter mennesket tilbage til en tilværelse på det fysiske plan. Disciplen er nødt til at opøve »lidenskabsløshed«, eller den holdning, der ikke identificerer sig med nogen som helst form, men som altid er ubundet og på afstand, befriet fra de begrænsninger, der pånødes af besiddelser og ejendele. Dette behandles mange steder i

de forskellige sutraer og kræver ingen uddybende forklaring her.

VII. Hindring. Fejlagtig opfattelse.

Denne manglende evne til at opfatte korrekt og til som i en indre vision at se ting, som de i virkeligheden er, er den naturlige følge af de seks foregående hindringer. Så længe tænkeren identificerer sig med formen, så længe de mindre liv i bevidsthedens lavere klædninger kan holde ham trælbundet, og så længe han vægrer sig ved at adskille sig fra det materielle aspekt, lige så længe vil hans opfattelser forblive behæftet med fejl. Der er forskellige former for syn, og disse kan opregnes som følger:

1. *Fysisk syn* åbenbarer det fysiske plans natur og udføres ved hjælp af øjnene, idet den håndgribelige forms aspekt via øjets linse fotograferes over på den forunderlige film, ethvert menneske er i besiddelse af. Dets rækkevidde er begrænset.
2. *Æterisk syn*. Denne evne, knyttet til det menneskelige øje, er i rivende udvikling og vil til sidst åbenbare sundhedsauraen af alle former i de fire naturriger, hvilket vil føre til erkendelse af de vitale praniske udstrømninger fra alle levende centre, og tilkendegive centrenes tilstand.
3. *Clairvoyance*. Dette er synet på det astrale plan, og den er en af de lavere »siddhi« eller psykiske evner. Den opnås ved overfladesensibilitet i hele »følelseslegemet«, det emotionelle hylster, og den er sanselig opfattelse ført frem til en meget fremskreden tilstand. Den er vildledende, og til forskel fra dens højere modsvarighed, som er åndelig opfattelse, er den ren og skær forherligelse af maya eller illusion.
4. *Syn af symboler*. Dette er en evne knyttet til mentallegemet, og det er denne faktor, som frembringer synet af farver, synet af geometriske symboler, den fjerde dimensions syn, samt de drømme og visioner, der er resultatet af mental aktivitet og ikke af astralt syn. Ofte bærer disse visioner præg af forudseenhed.

Disse fire typer syn er årsagen til fejlagtig opfattelse og vil kun skabe illusion og fejltagelse, indtil det tidspunkt, hvor de nedenfor nævnte højere former for syn gør dem overflødige. Disse højere former for syn omfatter de andre.

5. *Rent syn*. Dette omtaler Patanjali med ordene:

»Seeren er ren viden (gnosis). Skønt ren, iagttager han den præsenterede idé ved hjælp af sindet.« (II. bog, sutra 20).

Ordene »ren viden« er blevet oversat med ordene »rent syn«. Dette syn er sjælens egenskab, som er ren viden, og den manifesteres når sjælen anvender sindet som sit syns redskab. Charles Johnston oversætter den samme sutra på følgende måde: »Seeren er rent syn ... Han ser ud igennem sindets klædning.«

Det er denne sjælens klare erkendelse af viden og perfekte forståelse af tingene, der er karakteristisk for det menneske som – gennem koncentration og meditation – har opnået kontrol over sindet. Sindet bliver da sjælens vindue, hvor igennem det åndelige menneske kan se ud på et nyt og større vidensområde. Samtidig med udviklingen af denne type syn bliver pinealkirtelen aktiv, ligesom det tredje øje (af æterisk stof) udvikles gennem en parallelt løbende aktivitet.

6. *Åndeligt syn eller sand opfattelse*. Denne type syn åbner op for intuitionens eller det buddhiske plans verden og fører sin besidder hinsides mentalplanets abstrakte niveauer. Det, der er ren ånd, og de grundlæggende hensigter, som ligger bag al manifestation, erkendes hermed på samme måde, som rent syn gav sin ejer mulighed for at udnytte den rene visdoms ressourcer. Med udviklingen af dette syn bliver alta major centret aktivt, og den tusindbladede lotus folder sig ud.
7. *Kosmisk syn*. Dette er af en natur, der er ufattelig for mennesket, og det karakteriserer erkendelser hos de væsener som manifesterer sig gennem en kæde af planeter i et solsystem på

samme måde som et menneske manifesterer sig gennem sine legemer.

Ved studiet af disse typer af opfattelser vil den studerende nå frem til en rigtig forståelse af det arbejde, han skal gøre. Han hjælpes således til at forstå, hvor han selv står i dag og forbereder dermed på intelligent vis sit næste skridt.

VIII. Hindring. Manglende koncentrationsevne.

Disse sidste to hindringer antyder måden, hvorpå »det gamle kan forsvinde«, og det nye menneske kan få sin arv. Disciplens fremgangsmåde må ikke kun omfatte selvdisciplin eller betvingelsen af klædningerne eller hylstrene, ej heller må den alene omfatte tjeneste eller identifikation med gruppebevidsthed, men den skal også omfatte de to stadier koncentration, der er sindets fokusering eller kontrol, og meditation, der er den stadige proces til overvejelse af det, som sjælen har kontaktet og er vidende om. Disse to vil blive behandlet senere og vil ikke yderligere blive taget op her.

IX. Hindring. Svigtende evne til at fastholde en meditativ holdning.

Det vil stå klart at de første seks hindringer drejer sig om uhen-sigtsmæssige forhold, og at de sidste tre drejer sig om resultaterne af disse forhold. De indeholder et vink om den metode, hvor-med der kan ske en befrielse fra de uhensigtsmæssige bevidst-hedstilstande.

Den næste sutra er i høj grad interessant, da den handler om de virkninger, som fremkaldes i hvert af den lavere naturs fire legemer i det tilfælde, hvor mennesket ikke har overvundet hin-dringerne.

31. Smerte, fortvivlelse, uheldig legemsaktivitet og forkert styring (eller kontrol) af livsstrømmene er resultaterne af hindringerne i den lavere psykiske natur.

Hvert af disse fire resultater udtrykker det lavere menneskes tilstand; de har at gøre med virkningerne af forkert centralisering eller identifikation.

1. *Smerte* er den virkning, der fremkaldes, når det astrale eller emotionelle legeme er fejlagtigt polariseret. Smerte er resultatet af svigtende evne til at skabe den rette balance mellem modsætningernes par. Den er et tegn på manglende ligevægt.
2. *Fortvivelse* er en følge af samvittighedsnag, der udvirkes i mentallegemet, og er i sig selv karakteristisk for, hvad man kunne kalde den »ikke-genskabte« mentale natur. Aspiranten har en opfattelse af det, som kunne være, men må endnu bukke under for hindringerne; han er sig uafledigt sine mislykkede bestræbelser bevidst, og dette skaber en tilstand af selvbebrejdelse, afsky, fortvivelse og opgivelse i ham.
3. *Uheldig legemsaktivitet*. Den indre tilstand arbejder sig ud på det fysiske plan som heftig aktivitet, en voldsom søgen efter løsning eller lindring, en stadig renden hid og did i søgen efter fred. Det er denne tids væsentligste karakteristik af vor mentale ariske race, og det er årsagen til den aggressive og heftige stræben, der findes på alle livets områder. Uddannelsesprocesserne har (eftersom de forøger den mentale aktivitet) i høj grad været medvirkende faktor hertil. Det store bidrag fra undervisningen (i skoler, højskoler, universiteter og andre tilsvarende aktiviteter) har været at stimulere menneskers mentallegeme. Det er alt sammen en del af den store plan, som hele tiden arbejder hen imod det ene mål – sjælens udfoldelse.
4. *Forkert styring af livsstrømmene*. Dette er den virkning, som frembringes i det æteriske legeme af det indre oprør. Der er (for den, som studerer okkultisme) to sådanne livsstrømme:
 - a. Livsåndedrættet eller prana.
 - b. Livskraften eller legemets ild.

Det er fejlagtig brug af livsåndedrættet eller forkert udnyttelse

af prana, der er årsag til firs procent af de nuværende fysiske sygdomme. De resterende tyve procent skyldes dårlig styring af livskraft igennem centrene og angriber først og fremmest de tyve procent af menneskeheden, der kan kaldes mentalt polariseret. For den, som studerer okkultisme, og som stiler efter frigørelse, vil løsningen imidlertid hverken være at finde i åndedrætsøvelser eller i nogen form for arbejde med de syv centre i legemet. Den vil være at finde i en stærk indre koncentration om en rytmisk levevis og i den omhyggelige tilrettelæggelse af livet. Når han gør dette, vil den automatiske efterfølgende regulering af praniske og vitale energier til sidst resultere i koordination af de subtile legemer med det fysiske legeme samt koordination med sjælen.

32. For at overvinde hindringerne og deres følger virkninger kræves intens anvendelse af viljen på en eller anden sandhed (eller et princip).

Det vil være klogt af yoga aspiranten her at notere sig, at der er syv måder, hvorpå fred vil kunne opnås, og målet derved vil kunne nås. Hver af disse syv, der tages op til behandling i det følgende, har en klar forbindelse med de syv hindringer, der blev behandlet tidligere.

Hindring

Afhjælpning

1. Legemlig uformåenhed.....	Sund, fornuftig levevis (I.33)
2. Mental træghed.....	Kontrol over livskraften (I.34)
3. Fejlagtige spørgsmål.....	Målrettet tænkning (I.35)
4. Ligegyldighed.....	Meditation (I.36)
5. Dovenskab.....	Selvdisciplin (I.37)
6. Mangel på lidenskabsløshed.....	Korrekt analyse (I.38)
7. Fejlagtig opfattelse.....	Indre oplysning (I.39)

Disse korrektioner af forkerte tilstande er af stor vigtighed i de tidlige yogastadier, og af den grund lægges der vægt på dem i I. bog.

Men en teoretisk forståelse af hindringerne og deres fjernelse er til ringe nytte, så længe den intense anvendelse af viljen undlades. Kun den faste, vedholdende og fortsatte viljesindsats udvirket gennem sindet vil være tilstrækkelig til at føre aspiranten ud af mørket og ind i lyset og til at lede ham fra død til udødelighed.

Når princippet først er forstået, kan disciplen arbejde intelligent, hvilket forklarer nødvendigheden af den rette forståelse af de principper eller kvaliteter, hvorigennem sandheden om virkeligheden eller Gud kan blive kendt.

Alle former eksisterer med det formål at udtrykke sandhed. Ved den stadige anvendelse af Guds vilje i helheden åbenbares sandheden igennem materien. Når sandheden eller det grundlæggende princip er kendt, vil ånden stå åbenbaret. Når disciplen erkender, hvilket princip hans forskellige former, hylstre eller legemer er bestemt til at udtrykke, vil han vide hvordan han med præcision skal styre sin vilje for på denne måde, at tilvejebringe de ønskede tilstande. Hylstrene og vehiklerne er ganske enkelt hans manifestationslegemer på systemets forskellige plan, og disse hylstre skal udtrykke det princip, der er det enkelte plans grundlæggende karakteristik eller kvalitet. For eksempel er mennesket beskæftiget med følgende syv principper:

1. Prana. livsenergi. æterisk legeme. fysisk plan
2. Kama. begær, følelse. astrallegeme. astralplan
3. Lavere manas. . . konkret tænkeevne. . . mentallegeme. mentalplan
4. Højere manas. . . abstrakt tænkeevne. . . egoisk legeme. mentalplan
5. Buddhi. intuition. buddhisk legeme. buddhisk plan
6. Atma. åndelig vilje. atmisk legeme. atmisk plan

Og det, der svarer til det »grænseløse, uforanderlige princip« i makrokosmos, dvs. monaden (på sit eget plan), udgør det syvende princip. Der findes andre måder at opregne principperne på, for Subba Rao har på en måde ret, når han siger, at der kun er fem principper. De to højeste atma og det monadiske liv er slet

ikke principper.

Ved på hvert plan bevidst at gøre brug af viljen ledes vehiklet hele tiden frem til et stadig mere præcist udtryk for den ene sandhed. Dette er det sande indhold af denne sutra, og det er forklaringen på, hvorfor adepter endnu studerer denne afhandling om yoga. Deres forståelse af sandhed i sin helhed er endnu ikke fuldstændig på alle plan, og de grundlæggende regler gælder for alle, selv om disse regler anvendes forskelligt. Principper finder anvendelse inden for alle differentieringer og i alle tilstande af væren.

Efterhånden som mennesket får studeret områderne hvor dets bevidsthed er virksom, og det når til en forståelse af de udtryksmidler, som det må benytte sig af inden for et hvilket som helst område, og det vågner til en viden om den særlige guddommelige kvalitet, som det er hensigten, at legemet skal udtrykke som en del eller et aspekt af den ene sandhed eller virkelighed, bliver mennesket bevidst om manglerne, de hindringer, der står i vejen, og de vanskeligheder, der skal overvindes. Derpå følger anvendelsen af viljen og dens koncentration på princippet eller på den kvalitet, der søger udtryk. På denne måde bringes den lavere manifestation på linje med den højere, for »som et menneske tænker, således er det«.

33. Fred i chittaen (eller det mentale stof) kan tilvejebringes gennem udøvelse af medfølelse, ømhed, vedholdende målbevidsthed og lidenskabsløshed i forhold til lystfølelse eller smerte eller over for alle former for godt eller ondt.

I denne sutra befatter vi os med det fysiske legeme, som gennemlever erfaringer på det fysiske plan, og som anvender hjernebevidstheden. Dette legemes tilbøjelighed er rettet mod alle andre objektive former, og det har det med (i dets ikke-genskabte tilstand) let at blive stærkt tiltrukket af materielle genstande. Arten af disse ting vil afhænge af egoets udviklingstrin. Dette må

nøje erindres under studiet af denne sutra, for ellers vil den afsluttende sætning blive misforstået. Det er nødvendigt altid at udvise skelneevne i sine handlinger i forbindelse med alle tilkendegivelser af gode eller onde kræfter, og loven virker i denne sammenhæng, men frigørelse fra alle de fysiske former, som denne energi kan antage, opnås først, når der praktiseres lidenskabsløshed over for disse objektive former. Det vil måske være nyttigt at bemærke, at den nævnte *medfølelse* drejer sig om vort forhold til alle andre pilgrimme, eller til det fjerde naturrige; *ømhed* refererer til vort forhold til dyreriget, eller det tredje naturrige; *vedholdende målbevidsthed* handler om vort forhold til planetens åndelige Hierarki, og *lidenskabsløshed* drejer sig om vor holdning til alle de lavere personlige selvs reaktioner. Det er derfor åbenbart at denne sutra er vidtfavnende, og at den vedrører alle disciplens hjernevibrationer.

Det fysiske legeme betragtes altså som et middel til at udtrykke:

- a. Hjælpsomhed over for vore medmennesker.
- b. Omsorgsfuld behandling af dyreriget.
- c. Tjeneste på det fysiske plan i samarbejde med Hierarkiet.
- d. Disciplinering af de fysiske lyster, og lidenskabsløshed i forhold til alle de former, som kalder på lysterne og på sanserne, hvad enten de betegnes som skadelige eller ej. Alle uden undtagelse skal de overvindes.

På denne måde opnås fred, fred i chittaen, eller det mentale stof, fred for hjernens reaktioner og til sidst fuldstændig stilhed og ro. Ideen udtrykkes godt i Charles Johnstons oversættelse af denne sutra med ordene »den psykiske natur drager mod nådig fred«, og mennesket udtrykker sundhed, en afbalanceret natur samt fuldstændig fornuft i tanke og handling. Al legemlig uformåenhed overvindes på denne måde, og mennesket udtrykker sig i sin helhed.

34. Fred i chittaen tilvejebringes også ved regulering af prana

eller livsåndedrættet.

Studerende gør klogt i at bemærke, at Patanjali henregner pranayama (videnskaben om åndedrættet eller om pranisk energi) blandt andre metoder til opnåelse af »fred i chittaen«. Imidlertid tillægger han den ikke nogen særlig betydning. Som det tidligere er blevet påpeget, er pranayama en betegnelse, der kan anvendes til at beskrive tre indbyrdes afhængige og beslægtede processer.

1. *Videnskaben om rytmisk levevis*, eller regulering af dagliglivets handlinger gennem disponering af tid og klog udnyttelse af rum. Herved bliver mennesket en adept, en skaber på det fysiske plan og en medarbejder i Hierarkiets planer, som de viser sig i cyklisk evolution.
2. *Videnskaben om åndedrættet*, eller vitalisering af det lavere menneske gennem indånding og udånding. Mennesket ved at det i okkult forstand er en »levende sjæl« og udnytter dette forhold i åndedrættet. Herved bliver det klar over livets enhed og over den forbindelse der eksisterer mellem alle former, hvori Guds liv findes. Det bliver en broder såvel som en adept og véd, at broderskab er en kendsgerning i naturen og ikke en ophøjet teori.
3. *Videnskaben om centrene*, eller laya yoga, der handler om anvendelse af loven på naturens kræfter og om menneskets videnskabelige udnyttelse af disse kræfter. Det indebærer at visse syvfoldigheder af energi sendes igennem centrene op langs rygsøjlen og ind i hovedet ved brug af en nærmere bestemt geometrisk progression. Dette gør mennesket til en mester i det psykiske og lader det udfolde visse skjulte kræfter, der – efter udfoldelsen – sætter det i forbindelse med alle tings sjæl og med naturens subjektive side.

Det er vigtigt at lægge mærke til, at denne måde at nå frem til fred på følger efter metoden med fornuftig og sund levevis og dens følgerigtige resultat – et sundt fysisk legeme. Når Patanjali senere hen igen refererer til reguleringen af åndedrættet og energistrømmene, placerer han den som den fjerde yogaforskrift og

oplyser, at den først bør forsøges, når den rette holdning er opnået (den tredje forskrift) som et resultat af overholdelse af budde-
ne og reglerne (første og anden forskrift). Studerende gør klogt
i at studere disse forskrifter og mærke sig, hvordan interesse for
centrene først er tilladt *efter* at mennesket har afbalanceret sit liv
og rensat sin natur således, at der ikke længere er mulighed for
fare.

35. Gennem de former for koncentration, som relaterer til sanseopfattelserne kan tænkeevnen opøves til vedholdenhed.

Vi har at gøre med de former for udfoldelse og kontrol, som re-
sulterer i det der er blevet kaldt »nådig fred«. Vi har set, at kor-
rekte grupperelationer og rytmisk levevis vil skabe den tilstand,
hvor der opnås ro hos vehiklerne og hylstrene, og hvor det lave-
re menneske fyldestgørende kan genspejle det højere eller ånde-
lige menneske. Nu kommer vi ind på visse sider af raja yoga fi-
losofien, og nøglen til forståelse af denne sutra findes i ordet
ubundethed. Aspiranten vil (mens han skaber sine sansekontak-
ter, og mens han ved hjælp af de fem sanser kommer i berøring
med fænomenverdenen) gradvist mere og mere antage iagttagel-
sens rolle. Hans bevidsthed overføres derfor langsomt fra vehik-
let for sanseudtryk til »legemets beboer«.

Her er det interessant at bemærke hinduismens lære om tun-
gens og hele næse- og ganeregionens anvendelse. Den ortodokse
orientalske lære giver følgende vink:

<i>Metode</i>	<i>Sans</i>	<i>Resultat</i>
1. Koncentration på næsetippen.	lugt.	dufte
2. Koncentration på tungeroden.	hørelse.	lyd
3. Koncentration på tungespidsen.	smag.	flammer
4. Koncentration på tungemidten.	berøring.	vibration
5. Koncentration på ganen.	syn.	billeder, syn

Aspiranten må ikke opfatte disse vink bogstaveligt og heller ikke
blindt forsøge at meditere over for eksempel tungespidsen. Den
lære der i henhold til loven om analogi skal drages heraf er, at

tungen er et typisk eksempel på den skabende evne, det tredje aspekt i dets femfoldige natur. Forbindelsen mellem de fem sanser (som her er sammenfattet i mundregionen) og de fem stråler, som udgør den syntese, der ledes af Mahachohanen (lederen af den tredje stråles aspekt på vor planet), vil vise sig at være oplysende. Det vil være værdifuldt for de studerende at finde frem til analogien mellem disse fem stråler og de fem sanser og munden som taleorgan. Efterhånden som studiet skrider frem, vil det blive erkendt, at to andre fysiske organer, hypofysen og pinealkirtlen, modsvarer de to øvrige aspekter, kærlighed-visdoms-aspektet og aspektet for organisationsevne, vilje eller hensigt. Disse syv punkter i hovedet (der alle befinder sig inden for et forholdsvis lille område) er de fysiske symboler for de tre store aspekter, der manifesterer sig som de syv.

Efterhånden som aspiranten derfor antager rollen som sansernes hersker og som den, der analyserer alle sine sanseopfattelser, bliver han gradvist mere mentalt koncentreret, og den fremskredne yogi kan til enhver tid identificere sig med en hvilken som helst af stråleenergiene med udelukkelse af de andre, hvis han ønsker det.

Den studerende advares mod at forestille sig, at denne »nådige fred« kan opnås ved nøje afgrænset meditation over en eller anden bestemt sans. Ved forståelse af lovene for skabelse og lyd, ved overvejelse af mundens klangbund og den metode, der muliggør tale, kan mennesket nå frem til en viden om de skabende processer i verden og opnå en forståelse af de love, hvorunder alle former bliver til. Som naturligt er, er alle yogiers sanser usædvanligt skarpe, og denne kendsgerning bør huskes.

36. Ved meditation over lys og udstråling kan viden om ånden, og dermed fred, opnås.

Den studerende bør her bemærke, at hver af de førnævnte metoder vedrører visse centre. Da syv måder at opnå fred på er nævnt, kan vi slutte, at de syv centre er involveret.

I. metode. Sutra 33. Solar plexus centret.

Fred i chittaen (eller det mentale stof) kan tilvejebringes gennem udøvelse af medfølelse, ømhed, vedholdende målbevidsthed og lidenskabsløshed i forhold til lystfølelse eller smerte eller

over for alle former for godt eller ondt.

II. metode. Sutra 34. Centret ved rygsøjlels basis.

Fred i chittaen tilvejebringes også ved regulering af prana eller livsåndedrættet.

III. metode. Sutra 35. Centret mellem øjenbrynene.

Gennem de former for koncentration, som relaterer til sanseropfattelserne kan tænkeevnen opøves til vedholdenhed.

IV. metode. Sutra 36. Hovedcentret.

Ved meditation over lys og udstråling kan viden om ånden, og dermed fred, opnås.

V. metode. Sutra 37. Sakralcentret.

Chittaen stabiliseres og frigøres fra illusion, efterhånden som den lavere natur renses og ikke længere føjes.

VI. metode. Sutra 38. Strubecentret.

Fred (stabilitet i chittaen) kan opnås ved meditation over den viden, som drømme giver.

VII. metode. Sutra 39. Hjertecentret.

Fred kan også opnås ved koncentration på det, som er hjertet kærest.

Disse bør omhyggeligt overvejes, selv om nærmere detaljer om metode ikke kan gives her. Alene princippet og den gældende lov kan tages under overvejelse af den studerende. Det bør også erindres, at alle disse centre har deres modsvarigheder i den æteriske materie i hovedregionen, og at det, er når disse syv store centre vækkes, at deres modparter også vækkes uden fare. Disse syv store centre modsvarer i mikrokosmos de syv rishier i Store Bjørn, de syv himmelske menneskers prototyper, mens de centre, der er opregnet ovenfor, står i forbindelse med de syv himmelske menneskers egen energi.

Det er ikke nødvendigt her at sige mere om disse centre ud over at anføre følgende:

1. Aspiranten kan betragte hvert center symbolsk som en lotusblomst.
2. Denne lotusblomst formes af energienheder der bevæger sig eller vibrerer på en særlig måde, og disse vibrationsbølger antager de former som vi kalder lotusblomstens kronblade.
3. Hver lotusblomst består af:

- a. Et bestemt antal kronblade.
 - b. Et frøhus eller understøttende blomsterbæger.
 - c. Et centrum af rent hvidt lys, kaldet »juvelen«.
4. Hvert center modsvarer en hellig planet, manifestationslegemet for ét af de syv himmelske mennesker.
 5. Hvert center skal udvikles under anvendelse af Ordet. Dette ord er AUM, og det skal til sidst fremstå i det vibrerende center. Når det lyser op i sin fuldkommenhed i hjulet, er dette center fuldstændigt vakt.
 6. Visse af solens kvaliteter er centrenes kvaliteter.
 - a. Kvaliteten af solar plexus. varme
 - b. Kvaliteten af centret ved rygsøjlebasis. kundalini ild
 - c. Kvaliteten af ajnacentret mellem øjenbrynene. illuminerende lys
 - d. Kvaliteten af hovedcentret. koldt lys
 - e. Kvaliteten af sakralcentret. fugtighed
 - f. Kvaliteten af strubecentret. rødt lys
 - g. Kvaliteten af hjertecentret. udstrålende eller magnetisk lys

I denne sutra påbydes meditation over lys og udstråling, og vi får at vide at der gennem dette lys og evnen til at anvende det kan opnås viden om ånden. I centrum af »hjertechakraet« bor Brahma, siger det gamle skrift, og han åbenbarer sig i lyset. Aspiranten må derfor blive bevidst om »lyskilden i hjulet med de tolv eger«, og når der dvæles ved denne lyskilde, åbenbarer den en vej, som aspiranten skal følge, når han søger at nå sit mål. Det første, der åbenbares, er mørke. Dette bør huskes. Udtrykt i den vestlige mystiks terminologi fremkalder dette »sjælens mørke nat«. Vi vil imidlertid ikke opholde os ved det mystiske aspekt, idet det er nødvendigt for os at drage vore konklusioner så vidt muligt ad den okkulte linje. Sandheden er ofte og i tilstrækkelig grad blevet fremstillet i den kristne mystiks terminologi.

37. Chittaen stabiliseres og frigøres fra illusion, efterhånden som den lavere natur renses og ikke længere føjes.

Dette er i særlig grad en fri oversættelse, idet de ord som anvendes i sanskrit, er ret vanskelige at give en nøjagtig fortolkning. Tanken, der udtrykkes, er, at opfattelsesorganerne og sansekontakterne når de til stadighed udelukkes af det virkelige menneske (som ikke længere søger at identificere sig med dem), da bliver »fri for lidenskab«. Begær efter alle genstande er overvundet. Han står herefter befriet fra sin lavere sansenatur. Dette resulterer i en tilsvarende mental stabilitet og en evne til at koncentrere sig, thi det mentale stof gøres ikke længere til genstand for de modifikationer, der frembringes af sansereaktioner af enhver slags, hverken dem, som vi kalder for gode, eller dem, som vi kalder for dårlige.

Mange af systemerne har slået stærkt til lyd for dette, og en af de foreslåede metoder er vedvarende meditation over så store identiteter som Krishna, Buddha og Kristus, der har befriet sig fra alle sansereaktioner. Denne tanke fremføres i nogle af oversættelserne, men selv om den ud fra ét synspunkt er antydnet, synes den ikke at være den tilsigtede hovedidé. Frihed for bundethed tilvejebringes, efterhånden som begærets ild er overvundet, og selv om sakralcentret angives at have en særlig forbindelse med kønslivet, så er dette kønsliv (som det udtrykker sig på det fysiske plan) ikke desto mindre et symbol for enhver bundethed mellem sjælen og en hvilken som helst genstand for begær, med undtagelse af ånden.

38. Fred (stabilitet i chittaen) kan opnås ved meditation over den viden, som drømme giver.

De betydningsgivende ord i sutra 38 findes i vendingen »den viden drømme giver«, og i denne forbindelse er kommentaren til sutra 10 af interesse. Den orientalske okkultist anvender ordet »drøm« i en meget mere teknisk forstand, end vesterlændingen gør, og det må aspiranten forstå rigtigt. For orientaleren er den dybeste drømmetilstand den, som det virkelige menneske synker

ned i, når det inkarnerer fysisk. Dette svarer til den drømmetilstand, vi betragter som forårsaget af vibrationen fra de fysiske hjerneceller. Kaos, mangel på kontinuitet og dårligt regulerede muligheder er til stede, sammen med en manglende evne til korrekt og nøjagtigt at huske drømmen i vågen tilstand. Denne tilstand er drømme på det fysiske plan. Derudover er der den drømmetilstand, som mennesket tager del i, når det er fordybet i en eller anden slags sanselig opfattelse, hvad enten det er lystfølelse eller smerte. Denne tilstand opleves i det astrale eller emotionelle legeme. Den viden, som tilstanden på det fysiske plan giver, er overvejende instinktmæssig; den der opnås gennem den astrale drømmetilstand, er overvejende sanselig. Den ene er racemæssig og gruppemæssig virkeliggørelse; den anden vedrører ikke-selvet samt menneskets forhold til ikke-selvet.

Endelig findes der en højere tilstand af drømmebevidsthed, i hvilken en anden slags evne gør sig gældende, og denne evne, der kaldes forestillingsevnen, bringer sin egen viden med sig. Forestillingsevnen er forbundet med visse mentale tilstande som:

- a. Erindring om ting, således som de har været kendt som bevidsthedstilstande.
- b. Forventning om ting, således som de kan kendes, eller forventning om bevidsthedstilstande.
- c. Visualisering af de imaginære tilstande og derefter anvendelse af den påkaldte forestilling som en form, hvorigennem et nyt erkendelsesområde kan kontaktes, når den, der drømmer, først er i stand til at identificere sig med det, han har forestillet sig.

I disse tre drømmetilstande har vi betingelserne for tænkere på de tre plan i de tre verdener, omfattende tilstanden for den uvidende og uciviliserede til tilstanden hos det oplyste gennemsnitsmenneske. Det fører så videre frem til en meget højere tilstand af drømmebevidsthed.

Den sande brug af forestillingsevnen forudsætter en høj grad af kontrol og megen mentalkraft, og hvor denne er til stede, fører

den til sidst til det, der kaldes »samadhi-tilstanden«. Det er i denne tilstand, at adepten kan få hele det lavere menneske til at falde i søvn, så han selv kan trænge ind i den verden, hvori »Guds drømme« kendes, og hvori viden om de »billeder«, guddommen har skabt, kan kontaktes og iagttages. Således kan adepten på intelligent vis deltage i evolutionens store plan.

Hinsides denne tilstand af samadhi ligger Nirmanakayaernes og Buddhaernes drømmetilstand, og så videre op ad det hierarkiske livs rangstige, indtil den store drømmer kendes, som er den Ene, den eneste Narayana, selve Verdens Herre, Den gamle af dage, vor planetariske Logos. Den studerende kan kun nå frem til en meget vag forståelse af disse drømmetilstandes natur, når han studerer ideen i en tidligere sætning om, at livet på det fysiske plan for okkultisten ikke er andet end en drømmetilstand.

39. Fred kan også opnås ved koncentration på det, som er hjertet kærest.

I al sin enkelthed fører sutra 39 sin egen vægtige appel med sig. I denne sutra kan de forskellige stadier af erhvervelse spores, – begær, længsel, koncentreret beslutsomhed om at besidde, fornægtelse af alt det, der ikke opfylder dette krav, at stå med tomme hænder for på den måde at blive fri for nye besiddelser, derefter selve besiddelsen, tilfredsstillelse, fred. Men for alle de ting, der er forbundet med de lavere begær, er freden kun midlertidig, idet et nyt begær vækkes, og det, der med glæde er blevet fastholdt, bliver opgivet. Kun det som er tidsaldrenes fuldbyrdelse, kun det, som er generhvervelse af en gammel besiddelse, giver fuld tilfredsstillelse. Lad derfor den studerende undersøge og skaffe sig viden om, hvorvidt det, som er hans hjerte kærest, er forbigående, forgængeligt og kortvarigt, eller, som den store Herre har sagt, »saml jer skatte i Himmelen«.

Vi er nu fremme ved bogens mest vidtfavnende sutra (sutra 40). Det bør måske her påpeges, at disse »syv veje til psykisk fred«, som de er blevet kaldt, refererer til de syv strålers syv metoder i forbindelse med kontrollen over den psykiske natur. Det er vigtigt at understrege dette. Disse syv veje har en direkte for-

bindelse med de fire indvielser på tærsklen, for ingen større indvielse kan tages af en gudesøn, som ikke har opnået et vist mål af psykisk fred. Det vil være interessant for de studerende at finde frem til forbindelsen mellem disse syv veje til fred og de syv stråler ved til enhver passende lejlighed at finde den stråle, der svarer til en given vej.

40. På denne måde rækker hans erkendelse fra det uendeligt lille til det uendeligt store, og hans viden fuldkommengøres fra annu (atomet eller fnugget) til atma (eller ånd).

Denne oversættelse følger ikke de nøjagtige sanskritvendinger. Ikke desto mindre overfører den originaltekstens nøjagtige betydning, hvilket er det eneste, der er af vital betydning. Et gammelt vers fra et af de skjulte skrifter har følgende ordlyd og tjener til at belyse ideen bag denne sutra:

»I fnugget kan Gud iagttages. I mennesket kan Gud herske. Begge findes de i Brahma; og alligevel er de alle ét. Atomet er som Gud, Gud som atomet.«

Det er en okkult banalitet, at efterhånden som mennesket får viden om sig selv, får det viden om Gud, i henhold til den store lov om analogi. Denne viden dækker fem store aspekter:

1. Former
2. Formens bestanddele
3. Kræfter
4. Grupper
5. Energi

Mennesket må forstå sit legemes og alle sine hylstres natur. Dette vedrører menneskets viden om form. Mennesket opdager, at former består af atomer, eller »energipunkter«, og at alle former i den henseende er ens. Denne viden vedrører formens bestanddele. Mennesket når derefter frem til en forståelse af den samlede sum af energi i de atomer, som udgør dets former, eller med

andre ord til en viden om de foranderlige kræfter; disse kræfters natur bestemmes af rytmen, aktiviteten og kvaliteten af de atomer, som former hylstret eller hylstrene. Denne viden vedrører kræfter. Senere opdager det analoge former med tilsvarende vibration og kraftudtryk, og denne viden vedrører grupper. Mennesket finder følgelig sin plads og kender sit arbejde. Til sidst når det frem til viden om det der vedrører alle former, styrer alle kræfter og er alle gruppers motiverende kraft. Denne viden vedrører energi; den har at gøre med åndens natur. Ved hjælp af disse fem erkendelser når mennesket frem til mesterskab, thi erkendelse indebærer visse faktorer, der kan opregnes som følger:

1. Aspiration
2. Studium og forskning
3. Eksperiment
4. Opdagelse
5. Identifikation
6. Erkendelse

Adepten er i stand til at identificere sig med eller træde ind i bevidstheden af det uendeligt lille. Han kan identificere sig med substansens atom, og han har viden om det, der endnu er ukendt for nutidens videnskabsmænd. Han erkender også, at da menneskeriget (bestående af menneskelige atomer) er punktet eller stationen midtvejs på evolutionens stige, og derfor er det uendeligt lille relativt lige så langt væk fra ham som det uendeligt store. Den vej, der skal tilbagelægges for at omslutte bevidstheden for den allermindste af alle Guds manifestationer, er lige så lang som den, der skal tilbagelægges for at omslutte den største, et solsystem. I alle disse bevidsthedsområder er fremgangsmåden til opnåelse af mesterskab ikke desto mindre den samme – fuldkommen koncentreret meditation, førende til fuldkommen beherskelse af sindet. Sindet er indrettet, så det tjener både som en kikkert, der bringer seeren i berøring med makrokosmos, og et mikroskop, der ligeledes bringer ham i berøring med det allermindste atom.

41. For den, hvis vrittis (modifikationer af sindets substans) kontrolleres fuldstændigt, opstår der til sidst en tilstand af identitet og lighed med det, der erkendes. Den vidende, viden og området for viden bliver ét på samme måde, som når krystallen optager farverne fra det, der reflekteres i den.

Denne sutra udspringer naturligt af den foregående sutra. Den fuldkomne seer omslutter i sin bevidsthed hele området for viden, både med hensyn til den, der iagttager eller den, der opfatter, og fra et standpunkt af identifikation. Han er ét med substansens atom, han er i stand til at erkende det allermindste univers; han er ét med solsystemet, det mest vidtstrakte univers, som han tillades at erkende i denne større cyklus. Hans sjæl og deres sjæl ses at være identiske – i den ene ses udviklingsmuligheder, og i den anden ses (fra det menneskelige standpunkt) den ufattelige orden, der til sidst fører til fuldkommenhed. Den aktivitet, der holder elektronerne sammen omkring deres centrum, erkendes som værende af samme natur som den, der fastholder planeterne i deres baner omkring solen, og imellem disse to guddommelige manifestationer findes hele formspektret.

Den okkult studerende må erkende, at former er mange og forskelligartede, men at alle sjæle er identiske med oversjælen. Den fulde viden om en sjæls natur, kvalitet, kendetegn og grundtone (hvad enten det drejer sig om et kemisk atom, en rose, en perle, et menneske eller en engel), ville åbenbare alle sjæle på evolutionsstigen. Og processen er den samme for alle: *Erkendelse*, anvendelsen af sansorganerne, inklusive den sjette sans, sindet som en påskønnelse af formen og dens bestanddele; *koncentration*, en viljeshandling, hvormed formen udelukkes af sanserne, og den vidende trænger ind bagved den, til det, som vibrerer i harmoni med hans egen sjæl. På denne måde opnås viden – viden om det, som formen (eller området for viden) søger at udtrykke, dens sjæl, kendetegn eller kvalitet.

Herefter følger *kontemplation*, den videndes identifikation med det i ham selv, som er identisk med sjælen i formen. De to er da ét, og fuldstændig erkendelse er en realitet. Dette kan på en

højest praktisk måde opøves mennesker imellem. Det kræver erkendelse af den kontakt, der opstår mellem to mennesker, som kan se, høre og berøre hinanden. Resultatet er en overfladisk formerkendelse. Men et andet stadium, i hvilket mennesket kan trænge ind bagved formen og nå frem til det, der er dets broders kvalitet, er muligt; det kan berøre det bevidsthedsaspekt, som svarer til dets eget. Det bliver klar over kvaliteten af sin broders liv, essensen af hans planer, aspirationer, håb og hensigter. Det kender sin broder, og jo bedre det kender sig selv og sin egen sjæl, desto dybere vil dets viden om hans broder være. Til sidst er det i stand til at identificere sig med sin broder og blive, som han er, idet det kender og føler på samme måde, som sin broders sjæl kender og føler. Dette er betydningen bag de okkulte ord fra apostlen Johannes' evangelium: »Vi skal blive ham lige, thi vi skal se ham, som han er«.

Det kan være værdifuldt her på ny at opregne visse synonymer der, hvis de tages i betragtning, vil afklare meget af læren i sutraerne og sætte den studerende i stand til at anvende disse tanker på en praktisk måde i hans eget liv.

Ånd..	Sjæl..	Legeme
Monade.	Ego..	Personlighed
Guddommeligt selv.	Højere selv.	Lavere selv
Den opfattende..	Opfattelse..	Det, der opfattes
Den vidende..	Viden.	Området for viden
Tænkeren.	Tanke.	Sindet (krystallen, der reflekterer den tænkendes tanke)

Det hjælper også at huske:

1. At den opfattende på det fysiske plan anvender de fem sanser til at nå frem til området for viden.

2. At alle vore tre plan i de tre verdener udgør det tætte fysiske legeme for den Ene, i hvem »vi lever, røres og har vor væren«.
3. At den opfattende på det astrale eller emotionelle plan anvender de lavere psykiske evner for clairvoyance og clairaudience, der, når de misbruges, viser slangen i haven.
4. At den opfattende på det mentale plan anvender psykometri og symbolik (inklusive numerologi og geometri) til at nå frem til en forståelse af de lavere mentale niveauer.
5. At først når disse tre betragtes som lavere og som bestanddele af formaspektet, vil den opfattende nå frem til en tilstand, i hvilken han kan begynde at forstå sjælens natur og begynde at forstå den sande betydning af sutraerne 40 og 41.
6. Det punkt er nået, når han begynder at skelne og *anvende sinnet* som den sjette sans, hvorved han når frem til den subjektive kvalitet af livet, som ligger bagved området for viden (eller formen). Dette udgør naturen af sjælen i formen og er, potentielt og i virkeligheden, alvidende og allestedsnærværende.
7. Efter at være nået ind til sjælen i enhver form og have kontakten ved hjælp af sin egen sjæl, ser han, at alle sjæle er én sjæl, og han kan med lethed sætte sig ind i et atoms eller en kolibris sjæl, eller udvide sin erkendelse i en anden retning og kende sig som ét med Gud og med alle overmenneskelige væsener.

42. Den mentale tilstand, der opstår, når den opfattende forener ordet, ideen (eller betydningen) og objektet, den såkaldt kritiske tænkning.

I denne og den følgende sutra udtaler Patanjali sig nærmere om en tidligere formulering af sandheden (se sutra 7). Han lærer os, at der er to former for meditation:

1. *Med et objekt eller en sædtanke*, og derfor under anvendelse af det kritiske sind fra mentallegemet med dets konkretiseren-

de evne og dets evne til at skabe tankeformer.

2. *Uden objekt eller sædtanke*, og derfor under anvendelse af en anden evne, der kun er mulig, når den konkrete tænkeevne forstås og anvendes korrekt. Denne korrekte anvendelse indebærer evnen til at »stilne sindets modifikationer« og bringe »chittaen«, eller det mentale stof, til ro, så det kan antage den højere videns farvetoner og reflektere den højere virkelighed.

Den opfattende må opnå viden om det underbevidste gennem en proces, der først og fremmest omfatter bevidsthed om den ydre form og dernæst trænger ind bagved den ydre form til formens indre tilstand, til det, der frembringer det ydre (dvs. en eller anden form for kraft), indtil han når frem til det, der er årsagen til dem begge. Disse tre faktorer kaldes i denne sutra for:

Ideen. Årsagen bagved den objektive form

Ordet. Lyden, der frembringer form

Objektet. Formen frembragt af lyden for at udtrykke ideen

De studerende bør gøre sig klart, at dette dækker den første af de to meditative tilstande, og at denne proces, på grund af sin anvendelse af den lavere tænkeevne er den *separatistiske* metode. Tingene adskilles i deres bestanddele og viser sig – som alt andet i naturen – at være trefoldige. Når først dette er forstået, viser al meditations okkulte indhold og betydning sig, og metoden, hvorved okkultister skabes, fremstår klart. Under sit arbejde med til stadighed at nå frem til en forståelse af naturen arbejder okkultisten sig ind ad fra den ydre form for at afdække den lyd, som frembragte denne form, eller den samling kræfter, der skabte den; enhver samling kræfter har sin egen lyd, frembragt af kræfternes vekselspil. Efter at have opdaget det trænger han endnu længere indad, indtil han kommer i kontakt med den årsag, idé eller guddommelige tanke (der udstrømmer fra den planetariske eller solare Logos), som fremkaldte den lyd, der således frembragte formen.

I det skabende arbejde begynder adepten fra den indre side, og idet han kender den idé, som han søger at legemliggøre i

form, fremsiger han bestemte ord eller lyde og hidkalder på denne måde visse kræfter, som (ved deres vekselspil) frembringer en eller anden form. Jo højere niveau adepten arbejder på, desto mere ophøjede er de ideer, der kontaktes, og desto enklere og mere synteseskabende er de lyde, der fremsiges.

Raja yoga studerende må imidlertid forstå de grundlæggende kendsgerninger om alle former og til i deres meditation at gøre sig fortrolige med arbejdet med at adskille trefoldighederne for således til sidst at blive i stand til, *når som helst de vil*, at kontakte en hvilken som helst del af et aspekt. På denne måde lærer man bevidsthedens natur at kende, thi den opfattende (der er øvet i at skelne i disse forskelle) kan træde ind i bevidstheden hos en hvilken som helst håndgribelig forms atomer, og han er i stand til at trænge videre ind i bevidstheden af de energier, som frembringer det objektive legeme. Disse energier er i bogstavelig forstand det, som er blevet kaldt »Røstens Hær«. Efterhånden bliver han også i stand til at kontakte bevidstheden af det store liv, som er ansvarlig for ordet i begyndelsen. Dette er de to store milepæle, men imellem disse findes de mange stadier af liv, som er ansvarlige for de mellemliggende lyde, og som man derfor kan kontakte og lære at kende.

43. Opfattelse uden kritisk tænkning opnås, når hukommelsen ikke længere er den styrende, når ordet og objektet er transcenderet, og kun ideen er nærværende.

Denne tilstand »meditation uden sædtanke«, fri for den rationelle anvendelse af sindet og dets evne til at konkretisere. Objektet (som ved genkaldelse eller hukommelse bringes ind i den mentale bevidsthed) betragtes ikke længere, og det ord, som betegner den og udtrykker dens kraft, høres ikke længere. Kun den idé, som de to andre er udtryk for, er det, der erkendes, og den opfattende træder ind i ideernes og årsagernes verden. Dette er ren kontemplation, fri for former og tanke. I denne tilstand ser den opfattende ud på årsagernes verden; som et klart indre syn ser han de guddommelige impulser; efter på denne måde at have kontempleret den indre aktivitet i Guds rige, genspejler han det,

han har set, i det rolige mentallegeme eller sind, der herefter bringer den opnåede viden ned i den fysiske hjerne.

44. De samme to former for koncentration, med og uden sindets kritiske indvirkning, kan også anvendes på subtile ting.

Denne sutra er forståelig uden ret megen forklaring. Ordet »subtil« har en bred betydning, men anvendes (ud fra Patanjalis synspunkt) oftest om det essentielle noget, som vi bliver bevidste om, efter at vi har benyttet de fem sanser; for eksempel er rosen den objektive, håndgribelige form, og dens duft det »subtile noget« bagved formen. Dette udtrykker dens kvalitet over for okkultisten og er resultatet af de finere bestanddele, der frembringer dens manifestation. De grovere bestanddele frembringer formen; men inde i den grove form er der en finere form, som vi kun kan kontakte ved hjælp af klar opfattelse eller forfinet sanseopfattelse. I kommentaren til Woods oversættelse er der følgende ord, som kan tjene til at belyse dette, og hvis de mere fremskredne studerende mediterer over dem vil de vise sig at være af dyb okkult betydning:

»... jordatomet frembringes af de fem ildelementer, hvoraf ildelementet lugt er det fremherskende. På samme måde frembringes vandatomet af de fire ild-elementer, hvoraf ild-elementet smag er det fremherskende. På samme måde frembringes ild-atomet af de tre ild-elementer, uden ild-elementerne lugt og smag, og med ild-elementet farve som det fremherskende. På samme måde frembringes vindatomet af de to ild-elementer, der begynder med lugt, og ild-elementet berøring er det fremherskende af de to. På samme måde frembringes luftatomet alene af ild-elementet lyd.«

Når denne idé udvides til at omfatte makrokosmos, vil vi opdage at vi kan meditere over den ydre form af Gud i naturen, både med

og uden den konkrete tænkeevnes kritiske indvirkning. Senere, efter at have høstet erfaring i meditation, kan den studerende ved en viljeshandling meditere over Guds subtile, subjektive natur, sådan som den manifesterer sig under den store lov om tiltrækning, til hvilken den kristne henviser, når han siger »Gud er kærlighed«. Guds natur, den store »kærlighed« eller tiltrækkende kraft, er ansvarlig for de »subtile ting«, som tilsløres af de ydre ting.

45. Det grove fører ind til det subtile, og det subtile fører i progressive stadier til den tilstand af ren åndelig væren, der kaldes pradhana.

Lad den studerende her erindre sig følgende grader eller stadier, som han må gennemgå, når han trænger ind i hjertet af det inderste:

1. Det grove... . form, bhutas, rationelle håndgribelige hylstre.
2. Det subtile... . naturen eller kvalitetene, tanmatras, indryas, eller sanserne, sanseorganerne og det, der sanses.

Disse kan anvendes på alle plan i de tre verdener, mennesket beskæftiger sig med, og de har nær forbindelse med modsætningernes par, som mennesket må bringe i balance på det emotionelle plan. Bagved alle disse findes den afbalancerede tilstand, kaldet pradhana, som er årsagen til det, der kontaktes fysisk og sanses subtilt. Denne afbalancerede tilstand kan passende kaldes for uopløselig ursubstans, materie forenet med ånd, udifferentieret og endnu uden form eller særligt kendetegn. Bagved disse tre findes det absolutte princip, men disse tre er alt, hvad mennesket kan vide, så længe det er i manifestation. I sin kommentar giver Vivekananda udtryk for følgende:

»De grovere objekter er kun elementerne, og alt, hvad der er fremstillet af dem. De fem objekter begynder med tanmatras, eller de fem partikler. Organerne, sindet (summen af alle sanser), egoisme, det mentale stof (årsagen til al manifestation), ligevægten mellem sattva, raja og tamas (ma-

teriens tre kvaliteter, A.A.B.) – kaldet pradhana (anfører), prakriti (natur) eller avyakta (u-manifesteret) – er alle indeholdt i kategorien af de fem objekter. Alene purusa (sjælen) er undtaget fra denne definition.«

Vivekananda oversætter åbenbart her purusa som sjæl, selv om ånd er den mest almindelige oversættelse af ordet, der refererer til det første aspekt.

46. Alt dette udgør meditation med sædtanke.

De sidste fire sutraer har befattet sig med de koncentrationsformer, der er bygget op omkring et objekt. Objektet kan vedrøre det, der set fra det fysiske plan er subtilt og uhåndgribeligt, men ikke desto mindre er det kendsgerningen om ikke-selvet, (set fra det virkelige eller åndelige menneskes synspunkt), som inddrages. Yogien beskæftiger sig med det, der (i ethvert af dets aspekter) kan føre ham ind i verdener, som ikke primært hører den rene ånd til. Men vi må her huske på, at alle disse fire trin er nødvendige og *skal* gå forud for enhver mere åndelig erkendelse. Menneskets sind er ikke i sig selv af en beskaffenhed, der gør, at det kan opfatte åndens verden. Idet han går fra et stadium af meditation »med sædtanke« til et andet, nærmer yogaudøveren sig hele tiden ophavet til al viden og vil til sidst komme i forbindelse med det, som han mediterer over. Da vil selve tænkerens natur, som ren ånd, blive opfattet, og trinene, stadijerne, objekterne, sædtankerne, organerne, formerne (subtile eller grove) vil alle blive tabt af syne, – alene ånden vil være erkendt. Da vil både følelse og tanke blive transcenderet og alene Gud blive set; de lavere vibrationer vil ikke længere sanses; farve vil ikke længere ses; alene lys vil være erkendt; det sete vil blive tabt af syne, og alene lyden eller ordet vil blive hørt. »Shivas øje« vil være tilbage, med det vil seeren identificere sig.

I ovenstående firfoldige eliminering antydes trinene til erkendelse – de trin som fører mennesket ud af formverdenen og ind i det formløse verden. Studerende vil finde det interessant at

sammenligne de fire trin, hvorved »meditation med sædtanke« udvikles, med de fire ovenstående. Det bør også påpeges, at i enhver meditation, hvori *bevidsthed* erkendes, er der et objekt til stede, enhver meditation, hvori den opfattende er bevidst om det, der skal iagttages, er der endnu tale om en tilstand af formopfattelse. Først når alle former og selve området for viden tabes af syne, og den vidende anerkender sig selv som værende, det han i sit inderste væsen er (idet han fortaber sig i kontemplation over sin egen rene åndelige natur), kan den ideelle, formløse, sædtankefri, objektfri meditation opnås. Det er netop her, at okkultistens og mystikerens sprog ikke slår til, for sprog befatter sig med objektivitet og dens relation til ånd. Denne højere meditationsstilstand kan derfor sammenlignes med en søvn- eller trance-tilstand, men den er modsætningen til den fysiske søvn eller mediets trance, for den indebærer, at det åndelige menneske er helt vågent på de plan, som ikke kan forklares med ord. Han er i vid forstand bevidst om sin umiddelbare åndelige identitet.

47. Når denne over-kontemplative tilstand opnås, tilegner yogien sig ren åndelig erkendelse gennem den afbalancerede ro i chittaen (det mentale stof).

De sanskritord, som anvendes i denne sutra, kan kun tilnærmelsesvis oversættes, når de omskrives i bestemte vendinger, der gør oversættelsen mere tydelig. Ordret kunne sutraen angiveligt lyde som følger: »Klar anskuelighed følger gennem den rolige chitta.« Det bør her huskes, at den pågældende idé er ideen om renhed i egentlig forstand, det vil sige »frihed for begrænsning« og derfor tilkendegivelse af opnåelse af ren åndelig erkendelse. Som resultat forbinder sjælen sig med monaden eller ånden, og viden om denne kontakt overføres til den fysiske hjerne.

Dette er kun muligt i et meget fremskredent stadium af yoga udøvelse, og når det mentale stof er i fuldkommen ro. Faderen i himlen erkendes, sådan som han åbenbares af Sønnen over for Moderen. Alene sattva (rytme) kommer til udtryk, – rajas (aktivitet) og tamas (inerti) beherskes og kontrolleres. Vi bør her hu-

ske, at sattva har forbindelse med rytmen i de former hvori yogien virker, og først når disse former udtrykker den højeste af de tre gunaer (eller stofkvaliteter), erkendes det højeste eller åndelige aspekt. Det andet aspekt erkendes, når rajas styrer; det laveste aspekt erkendes, når tamas har magten. Der er en interessant analogi mellem materiens inertiaspekt (eller tamas-aspekt) og den tilstand, som yogiens legemer er i, når han befinder sig i den højeste samadhi. Da er den sattviske, eller rytmiske, bevægelse så fuldstændig, at der for gennemsnitsmennesket at se er opnået en tilstand af ro, der er sublimeringen af den tætteste substans tamas eller træge tilstand.

Følgende ord fra kommentaren til Woods' oversættelse af sutraerne vil vise sig at være til hjælp:

»Når tænknings substans er befriet for formørkelse forårsaget af urenhed, har sattvaen, hvis inderste væsen er lys, en klar og stadig strøm, der ikke overvældes af rajas og tamas. Dette er klarheden. Når denne klarhed viser sig i den dybt tænkende afbalancerede tilstand, opnår yogien den indre uforstyrrede ro, (det vil sige) det indre syn af glimtet (sputa) af erkendelse, som ikke successivt gennemløber rækkefølgen af sædvanlige erfaringsprocesser, og som sit tilsigtede mål har objektet, som det i virkeligheden er ... Urenhed er en sammenvoksning af rajas og tamas. Og det er den forurening, hvis særlige karakteristik er formørkelse. Klarhed er befriet fra dette.«

Ved disciplin, ved at følge yogaens fremgangsmåde og ved vedholdenhed i meditation er det lykkedes for mennesket at distancere sig fra alle former og at identificere sig med det formløse.

Mennesket er nået frem til kernen i sin tilværelse. Fra dette punkt af ren åndelig erkendelse kan det i stigende grad arbejde i fremtiden. Gennem praksis styrkes denne erkendelse, og alt liv, alt arbejde og alle omstændigheder betragtes som et forbipassende optog, som ikke fanger dets opmærksomhed. Dog kan det

rette den rene ånds søgelys mod dem; selv er det lys og kender sig selv som en del af »verdens lys«, og »i det lys skal det se lys«. Det kender tingene, som de er og erkender, at alt, hvad det hidtil har anset for at være virkelighed, ikke er andet end illusion. Det er trængt igennem den store maya og er kommet forbi og ind i det lys, som frembringer den, og det kan i fremtiden ikke længere fare vild; dets sans for værdier er korrekt; dets sans for proportioner nøjagtig. Det er ikke længere udsat for bedrag, men står befriet for blændværk. Når dette punkt erkendes, påvirkes mennesket ikke længere af smerte og lystfølelse; det er gået op i selv-realiseringens lyksalighed.

48. Hans opfattelse er nu ufejlbarlig nøjagtig (eller hans sind åbenbarer kun sandheden).

Begge oversættelser angives her, fordi de sammen synes at give en mere sand idé end de gør hver for sig. Ordet »nøjagtig« anvendes i dets okkulte betydning og har at gøre med den opfattendes syn på alle fænomener. Illusionens verden, eller formens verden, må »kendes nøjagtigt«. Hermed menes bogstaveligt, at enhver forms forbindelse til sit *navn* eller det ord, som det er opstået af, skal værdsættes, som det er. Ved opsummeringen af den evolutionære proces skal enhver af den guddommelige manifestations former respondere nøjagtigt på sit navn, eller på det ord, som foranstaltede den oprindelige impuls og således frembragte et liv. Den første oversættelse fremhæver derfor denne idé, og der hentydes til de tre faktorer:

1. Ideen
2. Ordet
3. Den resulterende form

De fører også uundgåeligt en anden trefoldighed med sig:

1. Tid, som forbinder de tre
2. Rum, som frembringer de tre
3. Evolution, skabelsesprocessen

Et resultat heraf er lovens tilkendegivelse og den eksakte opfyldelse af Guds hensigt. Dette erkendes af den yogi, for hvem det er lykkedes at eliminere alle former fra sin bevidsthed, og at blive bevidst om det, der ligger bag alle former. Hvordan han gør dette, afsløres af den anden oversættelse. Det mentale stof, der nu er i fuldkommen ro, og mennesket, som er polariseret i den faktor, der hverken er sindet eller nogen af hylstrene, er i stand til med usvigelig sikkerhed, nøjagtigt og uden fejltagelse at overføre til den fysiske hjerne det der opfattes i Shekinahs lys, som strømmer fra det allerhelligste, i hvilket det er lykkedes for mennesket at træde ind. Sandheden kendes, og årsagen til enhver form i alle naturriggerne står åbenbaret. Dette er åbenbaringen af den sande magi, og nøglen til det store magiske arbejde som alle sande yogier og adepter tager del i.

49. Denne særlige opfattelse er enestående og åbenbarer det, som den rationelle tænkeevne (ved brug af vidnesbyrd, følgeslutning og deduktion) ikke er i stand til at afsløre.

Det vil kunne siges, at det, der her menes, er, at menneskets tænkeevne i dens forskellige aspekter og brug åbenbarer de ting, der vedrører objektivitet, men alene identifikation med ånden kan åbenbare åndens natur og verden. »Ingen har nogensinde set Gud, den enbårne, som selv er Gud, og som er i Faderens favn, han er blevet hans tolk.« Indtil mennesket kender sig selv som en søn af Gud, indtil Kristus i ethvert menneske manifesterer sig, og kristuslivet kommer til fuldt udtryk, og indtil mennesket er ét med den indre åndelige virkelighed, der er dets sande selv, er den særlige viden, det drejer sig om her, uopnåelig (viden om Gud og om ånd, uafhængigt af materie eller form). Vidnesbyrd gennem tiderne tyder på en åndelig kraft eller et åndeligt liv i verden; den følgeslutning, der kan drages af millioners livserfa-

ring er, at ånd eksisterer; den deduktion der kan foretages ud fra overvejelse af verden eller af den store maya er, at en selv-opholdende og selv-eksisterende årsag må ligge bag denne maya. Men kun det menneske, som kan trænge ind bag alle former, og som er i stand til at overskride alle begrænsningerne i de tre verdener (tanke, emotion og det sanselige, eller »verdenen, kødet og djævelen«), kan – hævet over enhver tvivl og diskussion – *vide*, at Gud *er*, og at det selv *er* Gud. Da kender det sandheden, og denne sandhed gør ham fri.

Området for viden, redskaberne til opnåelse af viden og viden selv er overskredet, og yogien når til den store erkendelse, at intet uden Gud er til; at Guds liv er ét og skal findes pulserende i såvel det mikroskopiske som det makroskopiske atom. Det liv identificerer han sig med. Han finder det i hjertet af sin egen væren, og han kan dér forenes med Guds liv, som det findes i det fjerneste uratom, eller han kan udvide sin erkendelse, indtil han kender sig selv som solsystemets liv.

50. Den er fjendtlig over for alle andre indtryk eller fortrænger dem.

Forud for opnåelsen af denne sande opfattelse har iagttageren været afhængig af tre andre måder at skaffe sig viden om sandheden på, alle begrænsede og mangelfulde. De er:

1. ***Sanseopfattelser.*** Ved denne fremgangsmåde opnår legemets beboer viden om den objektive verdens natur ved hjælp af sine fem sanser. Han bliver bekendt med objektivitet, eller håndgribelighed, og han hører, ser, berører, smager og lugter den fysiske verdens ting. Imidlertid beskæftiger han sig med de *virkninger*, som skabes af det subjektive liv, men har ingen viden om de årsager, eller de subjektive energier, som det er produktet af. Som følge deraf er hans fortolkning af dem behæftet med fejl og fører til forkert identifikation og til fejlagtige normer.
2. ***Mental opfattelse.*** Ved anvendelse af tænkeevnen bliver iagttageren bevidst om en anden grad af fænomener og kommer

i forbindelse med tankeverdenen – eller med den tilstand af substans, i hvilken tankeimpulserne fra vor planet og dens beboere udtrykkes – og med former skabt af de vibrerende impulser, som udtrykker bestemte ideer og begær, – i øjeblikket mest det sidste. På grund af den fejlagtige opfattelse, som udvirkes gennem sansernes brug, og den forkerte fortolkning af det sansede, er disse tankeformer i sig selv forvrængninger af virkeligheden og udtrykker kun de lavere impulser og reaktioner, som har deres udspring i de lavere naturrigger. Studerende bør huske, at det er først, når mennesket for alvor begynder at anvende sit mentallegeme (og ikke bruges af det), at det kommer i forbindelse med, og klart opfatter, de tankeformer, som skabes af menneskeracens vejledere.

3. *Den over-kontemplative tilstand.* I denne tilstand er opfattelse ufejlbarligt præcis, og de andre former for syn forekommer i deres rette proportioner. Iagttageren har ikke længere brug for sanserne undtagen i det omfang, han gør brug af dem til formål, der indebærer konstruktivt arbejde på deres respektive plan. Han er nu i besiddelse af en evne, der sikrer ham mod at begå fejl, og en sans, der kun åbenbarer for ham tingene, som de er. De forhold, der bestemmer dette trin, kan opregnes som følger:

1. Mennesket er polariseret i sin åndelige natur.
2. Det erkender sig selv og arbejder som sjælen, Kristus.
3. Det har bragt chittaen, eller det mentale stof, i en tilstand af ro.
4. Sutratmaen, eller tråden, fungerer efter hensigten, og de lavere legemer er bragt til at samstemme med den, hvorved der dannes en direkte kommunikationskanal med den fysiske hjerne.
5. Hjernen er optrænet til alene at tjene som en fintmærkende modtager af sandhedsindtryk.
6. Det tredje øje er ved at udvikle sig. Når centrene senere er vækket og bragt under bevidst kontrol, sætter de mennesket i forbindelse med de forskellige syvfoldige energier på de syv plan i systemet, og eftersom den sandhedsopfat-

tende evne er udviklet, sikres mennesket derved mod fejl og fare.

Dette har Charles Johnston udtrykt meget klart og rigtigt i sin kommentar til denne sutra:

»Enhver mental tilstand eller ethvert mentalt område, ethvert område for viden, så at sige, som kontaktes af mentale og emotionelle energier, er en psykisk tilstand, på samme måde som det mentale billede af en skueplads med skuespillere er en psykisk tilstand eller et psykisk område. Når det rene indre syn, som digterens, filosofens eller helgenens, fylder hele området, fortrænges alle mindre tanker og syn. Denne høje bevidsthed træder i stedet for al mindre bevidsthed. Men i en vis forstand har det der ses som del, selv når det ses via den vises indre syn, stadigvæk et element af illusion over sig, et tyndt psykisk slør, hvor rent og klart oplyst dette slør end måtte være. Det er den sidste og højeste psykiske tilstand.«

51. Når denne tilstand af opfattelse også selv fortrænges (eller overflødiggøres), er ren samadhi opnået.

Efter at have ledt os igennem de forskellige stadier af bevidsthed der udfolder sig fra meditation »med sædtanke«, til det stadium, i hvilket sanserne og sindet overflødiggøres, fører den store lærer, Patanjali, os frem til en tilstand, for hvilken vi ikke har nogen fyldestgørende terminologi. Østens yogi anvender ordet *samadhi* om den bevidsthedstilstand, hvori den verden, som det åndelige menneske fungerer i, og vort solsystems formløse niveauer eller plan, kontaktes, ses og erkendes. Området for viden i de tre verdener, mayaens og illusionens verden, kan kontaktes efter ønske af seeren, som anvender det redskab, der er stillet til hans rådighed, men en ny verden åbner sig for ham, og i den ser han sin bevidsthed som ét med alle andre energier, eller bevidste udtryk for guddommeligt liv. Det sidste slør af illusion trækkes bort, separatismens store bedrag ses i sin sande natur, og seeren

kan sammen med Kristus sige:

»Ikke alene for disse beder jeg, men også for dem, som ved deres ord kommer til tro på mig, at de alle må være ét, ligesom du, Fader! i mig, og jeg i dig, at også de må være ét i os, så verden må tro, at du har sendt mig. Og den herlighed, du har givet mig, den har jeg givet dem, for at de skal være ét, ligesom vi er ét, jeg i dem og du i mig, for at de må være fuldkommen ét, så verden kan forstå, at du har sendt mig og har elsket dem, ligesom du har elsket mig.«
(Johannes-evangeliet, kapitel 17, vers 20-23.)

II. BOG

Trinene til forening

- a. De fem hindringer og deres fjernelse
- b. Definition af de otte metoder

Emne: Metoden til opnåelse

Patanjalis Yoga Sutraer

II. BOG

Trinene til forening

1. Handlingens yoga, der fører til forening med sjælen, er brændende aspiration, åndelige studier og hengivenhed over for Ishvara.
2. Formålet med disse tre er at opnå sjælens vision og at eliminere hindringer.
3. De hindringer, som skaber vanskeligheder, er: Avidya (uvidenhed) og personlighedsopfattelse, begær, had og følelse af bundethed.
4. Avidya (uvidenhed) er årsagen til alle de andre hindringer, hvad enten de er latente, er næsten elimineret, er overvundet eller i fuld virksomhed.
5. Avidya er tilstanden, hvori det vedvarende, det rene, det lyksalige og selvet forveksles med det forbigående, det urene, smertefulde og ikke-selvet.
6. Personlighedsopfattelse skyldes, at den vidende identificerer sig med redskaberne til opnåelse af viden.
7. Begær er bundethed til nydelsesobjekter.
8. Had er aversion mod ethvert objekt, som taler til sanserne.
9. Intenst begær efter sansende eksistens er bundethed. Det er iboende enhver form, er selvfornyende og er kendt af selv den meget vise.
10. Disse fem hindringer kan, når de i subtil forstand erkendes, overvindes ved hjælp af en modsatrettet mental holdning.
11. Deres aktiviteter skal ryddes af vejen gennem meditation.
12. Selve karmaen har sin rod i disse fem hindringer og skal fuldbyrdes i dette liv eller i et senere liv.
13. Så længe rødderne (eller samkaras) består, bevirker de fødsel, liv og erfaringer, der resulterer i lyst eller smerte.
14. Disse frø (eller disse samkaras) skaber lyst eller smerte, alt

- efter om den grundlæggende årsag var god eller ond.
15. For det oplyste menneske er al tilværelse (i de tre verdener) at betragte som smerte på grund af gunaernes aktiviteter. Disse aktiviteter er trefoldige, idet de skaber følger, bekymringer og ubevidste indtryk.
 16. Den smerte, som endnu står tilbage, vil kunne afværges.
 17. Den illusion, at den opfattende og det, der opfattes, er ét og det samme, er årsagen (til de smertefremkaldende virkninger), som må afværges.
 18. Det, der opfattes, har tre kvaliteter sattva, rajas og tamas (rytme, bevægelighed og inert): det består af elementerne og sansorganerne. Anvendelsen af disse skaber erfaring og fører til sidst til befrielse.
 19. Gunaerne (eller materiens kvaliteter) har en firfoldig inddeling: det håndgribelige, det subtile, det antydende og det urørlige.
 20. Seeren er ren viden (gnosis). Skønt ren, iagttager han den præsenterede idé ved hjælp af sindet.
 21. Alt det, der er, eksisterer for sjælens skyld.
 22. For det menneske, som har opnået yoga (eller forening), er det objektive univers ophørt med at være. Men for dem, som endnu ikke er frie, eksisterer det stadig.
 23. Sjælens association med sindet og dermed med det, sindet opfatter, skaber en forståelse af det opfattedes væsen og ligeledes af den opfattende selv.
 24. Årsagen til denne association er uvidenhed eller avidya. Denne uvidenhed må overvindes.
 25. Når uvidenhed er bragt til ende gennem ikke-association med de opfattede ting, er det den store befrielse.
 26. Trældommens tilstand overvindes gennem perfektioneret anvendelse af skelneevnen.
 27. Den opnåede viden (eller illumination) er syvfoldig og er opnået gradvist.
 28. Når metoderne til yoga vedholdende er blevet anvendt i praksis, og når urenhed er overvundet, finder oplysning sted, som fører til fuld illumination.
 29. De otte yoga metoder er: De fem bud (yama), reglerne (ni-jama), holdning (asana), den rette kontrol over livskraften

- (pranayama), abstraktion (pratyahara), agtpågivenhed (dharana), meditation (dhyana) og kontemplation (samadhi).
30. Harmløshed, sandfærdighed over for alle væsener, afholdelse fra tyveri, fra udsvævelse og fra griskhed udgør yama eller de fem bud.
 31. Yama (eller de fem bud) udgør den universelle forpligtelse og er uafhængig af race, sted, tid eller krisesituation.
 32. Indre og ydre renselse, tilfredshed, brændende aspiration, åndelige studier og hengivenhed over for Ishvara udgør nijama eller de fem regler.
 33. Når tanker, der strider mod yoga, forekommer, bør der sættes ind med modsatrettede tanker.
 34. Tanker, der strider mod yoga, er skadevoldende adfærd, falskhed, tyveri, udsvævelse og griskhed, hvad enten de udføres personligt, forårsages indirekte eller bifaldes, hvad enten de opstår af griskhed, vrede eller forblindelse (uvidenhed), og hvad enten deres fremtoning er svag, moderat eller stærk. De resulterer altid i yderligere smerte og uvidenhed. Af denne grund må de modsatrettede tanker udvikles.
 35. I nærværelsen af den, som har fuldkommengjort harmløshed, ophører al fjendtlighed.
 36. Når fuldkommen sandfærdighed over for alle væsener er nået, vil virkninger af hans ord og handlinger straks være synlige.
 37. Når afholdelse fra tyveri er fuldkommen, kan yogien få, hvad han end ønsker sig.
 38. Ved afholdelse fra udsvævelse opnås energi.
 39. Når fuldkommen afholdelse fra griskhed er nået, kommer der en forståelse af loven om genfødsel.
 40. Indre og ydre renselse skaber aversion mod form, både hans egen form og alle andre former.
 41. Gennem renselse opnås også en stille ånd, koncentration, beherskelse af organerne og evne til at se selvet.
 42. Som et resultat af tilfredshed opnås lyksalighed.
 43. Gennem brændende aspiration og gennem fjernelsen af al urenhed opnås fuldkommengørelse af de legemlige kræfter

- og sanserne.
44. Åndelige studier resulterer i en kontakt med sjælen (eller Den guddommelige).
 45. Ved hengivenhed over for Ishvara nås målet for meditation (eller samadhi).
 46. Den indtagne stilling skal være vedholdende og utvungen.
 47. Vedholdenhed og tvangfri stilling skal opnås gennem vedvarende, ringe anstrengelse og gennem sindets koncentration på det uendelige.
 48. Når dette er opnået, vil modsætningernes par ikke længere begrænse.
 49. Efter indtagelse af den rette stilling (asana) følger den rette beherskelse af prana og den rette ind- og udånding.
 50. Den rette beherskelse af prana (eller livsstrømmene) er udadtil, indadtil eller ubevægelig; den er underlagt sted, tid og antal, og er ligeledes enten langvarig eller kort.
 51. Der er et fjerde stadium, som overskrider de indre og ydre stadier.
 52. Derigennem vil det, som formørker lyset, gradvist fjernes.
 53. Sindet forberedes på koncentreret meditation.
 54. Abstraktion (eller pratyahara) er sansernes underkastelse af tankens princip og deres tilbagetrækning fra det, som hidtil har været deres mål.
 55. Som et resultat af disse metoder følger den fuldstændige undertrykkelse af sanseorganerne.

Patanjalis Yoga Sutraer

II. BOG

Trinene til forening

1. Handlingens yoga, der fører til forening med sjælen, er brændende aspiration, åndelige studier og hengivenhed over for Ishvara.

Vi må her tage i betragtning, at vi er ved at begynde på den bog, der skitserer den praktiske del af arbejdet, som angiver de regler, der skal følges, hvis aspiranten vil gøre sig håb om at nå det, han har sat sig for, og som antyder de metoder der vil tilvejebringe erkendelsen af åndelig bevidsthed. Målet er blevet behandlet i I. bog. Ved afslutningen af I. bog konkluderer aspiranten naturligt: »Hvor ønskeligt og hvor rigtigt, men *hvordan* kan det lade sig gøre? Hvad er jeg nødt til at gøre? Hvor skal jeg begynde?«

Patanjali begynder helt fra grunden og antyder i denne anden bog:

1. De grundlæggende krav til personligheden.
2. Hindringerne, som derpå vil kunne observeres af den interesserede discipel.
3. De otte »yoga metoder« eller otte former for aktivitet, der vil tilvejebringe de ønskede resultater.

Det enkle i denne oversigt gør værdien af den overordentlig stor; der er ingen forvirring, ingen komplicerede afhandlinger, men slet og ret en klar, enkel fremstilling af fordringerne.

Det kunne være af værdi, hvis vi her tog de forskellige »yoga systemer« op til behandling for på denne måde at give den studerende et klart begreb om forskellene imellem dem og således opøve hans skelneevne. Der er tre primære yoga systemer. De andre såkaldte »yoga systemer« hører ind under en af disse tre hovedgrupper:

1. Raja yoga..... sindets eller viljens yoga.
2. Bhakti yoga..... hjertets eller den hengivnes yoga.
3. Karma yoga..... handlingens yoga.

Raja yoga står for sig selv og er den kongelige videnskab; den er summen af alle de andre, den er højdepunktet og er den som fuldender udviklingsarbejdet i menneskeriget. Den er sindets og den målbevidste viljes videnskab og bringer det højere af menneskets hylstre i de tre verdener til underkastelse af den indre hersker. Denne videnskab koordinerer hele det lavere trefoldige menneske og tvinger det ind i en stilling, hvor der ikke eksisterer andet end sjælen eller Gud i det indre. Den inkluderer de andre former for yoga og drager fordel af deres resultater. Den sammenfatter evolutionsarbejdet og kroner mennesket til konge.

Bhakti yoga er hjertets yoga; den underordner alle følelser, begær og emotioner, den ene som elskes, ses og erkendes i hjertet. Den er sublimeringen af al den lavere kærlighed og er den, som bringer alle længsler og alt begær under kontrol af den ene længsel efter at lære kærlighedens Gud og Guds kærlighed at kende.

Den var den »kongelige« eller højeste videnskab i den sidste rodrace, den atlantiske, ligesom raja yoga videnskaben er den vigtigste videnskab for vor ariske civilisation. Igennem bhakti yoga blev disciplen en arhat eller blev ledt frem til den fjerde indvielse. Raja yoga gør ham til en adept og leder ham frem til femte indvielsesport. Begge fører de til befrielse, for som arhat befries han for genfødselsens cyklus, mens raja yoga frigør ham til fuldstændig tjeneste og til i frihed at arbejde som en hvid magiker. Bhakti yoga er hjertets yoga, det astrale legemes yoga.

Karma yoga har en særlig tilknytning til aktiviteten på den fysiske plan og til alle de indre impulsers udmøntning i objektiv manifestation. I sin ældste og enkleste form var den yogaen for den tredje eller lemuriske rodrace, og dens to bedst kendte udtryksformer er:

- a. Hatha yoga.
- b. Laya yoga.

Den førstnævnte har specielt med det fysiske legeme at gøre, med dets bevidste (ikke underbevidste og automatiske) funktion og alle de forskellige fremgangsmåder, som giver mennesket kontrol over de forskellige organer og over hele det fysiske legemes mekanisme. Den sidstnævnte har med det æteriske legeme at gøre, med de kraftcentre eller chakraer, som findes i dette legeme og med fordelingen af kraftstrømme og opvækkelsen af slangeilden.

Det er måske værd at pointere, at hvis vi opdeler den menneskelige torso i tre områder, kunne det nævnes at:

1. Karma yoga førte til opvækkelsen af de fire centre under mellemgulvet.
2. Bhakti yoga førte til disse centres forvandling og overføring af energi til de to centre over mellemgulvet, i torsoens hjerte- og struberegion.
3. Raja yoga forener alle legemets kræfter i hovedet og fordeler og kontrollerer dem derfra.

Raja yoga, som Patanjali især beskæftiger sig med, indbefatter virkningerne af alle de andre. Den er kun mulig, når de andre er blevet praktiseret, uden at det dog betyder, at de er blevet praktiseret i dette liv. Evolution har ført alle de menneskesønner (som er rede til at være chelaer eller disciple) igennem de forskellige racer. I den lemuriske race (eller i den foregående kæde eller større cyklus) var de alle hatha og laya yogier. Dette førte til udviklingen af og kontrollen over det tvedelte fysiske legeme, det tætte fysiske og det æteriske.

I den atlantiske race blev begær- eller astrallegemet udviklet, og blomsten af denne race var sande sønner af bhakti yoga og sande hengivne. Nu skal det højeste af de tre legemer føres frem til fuld udvikling, og det er hensigten at raja yoga skal afstedkomme dette, og det er målet for Patanjalis arbejde. Denne højere udvikling vil være den ariske races bidrag til det generelle

opbygningsarbejde, og hele den menneskelige familie (med undtagelse af en procentdel, som kom ind i racen for sent til at åbne mulighed for sjælens fulde blomstring) vil fremstå som Guds sønner med alle Guds evner bragt til udfoldelse og bevidst anvendt på det fysiske plan og i det fysiske legeme. Patanjali siger, at tre ting sammen med overholdelsen af bestemte metoder og regler vil tilvejebringe dette, og disse tre er:

1. Brændende aspiration; herredømmet over det *fysiske menneske*, således at ethvert atom i dets legeme brænder af iver og stræben.
2. Åndeligt studium, hvormed der refereres til *mentallegemets* evne til at se, hvad et symbol står for, eller til at erkende det subjektive bag det objektive.
3. Hengivenhed over for Ishvara, hvilket vedrører det *astrale* eller *emotionelle* legeme; hele hjertets udstrømmende kærlighed til Gud – Gud i sit eget hjerte, Gud i sin broders hjerte og Gud, som han erkendes i enhver form.

Brændende aspiration er sublimeringen af karma yoga. Hengivenhed over for Ishvara er sublimeringen af bhakti yoga, mens åndeligt studium er det første skridt hen imod raja yoga.

»Hengivenhed over for Ishvara« er en vidtrækkende og generel vending, der viser hen til det personlige selvs forbindelse med det højere selv, Ishvara- eller Kristus-princippet i hjertet. Den viser også hen til relationen mellem den individuelle Ishvara og den universelle eller kosmiske Ishvara; den beskæftiger sig med menneskesjælens erkendelse af at være en integreret del af oversjælen. Dette fører til gruppebevidsthed, hvilket er den kongelige videnskabs mål.

Hengivenhed er forbundet med visse faktorer, som det er værdifuldt for den hengivne at erkende.

1. Evnen til at decentralisere sig selv, til at ændre sin holdning fra at være selvcentreret og selvisk til at være rettet mod den, som elskes. Alt kan der gives afkald på, når blot det, der er genstand for ens hengivenhed, opnås.

2. Lydighed over for den elskede genstand, når først denne elskede genstand kendes. I nogle oversættelser er dette blevet kaldt for »fuldkommen lydighed over for mesteren«, hvilket er den sande og nøjagtige oversættelse, men i betragtning af at ordet *mester* (for den okkult studerende) hentyder til én af adepterne, har vi valgt at oversætte ordet med »Ishvara«, den ene Gud i menneskets hjerte, den guddommelige jiva eller »punktet af guddommeligt liv« i centrum af menneskets tilværelse. Dette er det samme i alle mennesker, hvad enten det er et primitivt menneske eller en adept; forskellen består alene i graden af manifestation og kontrol. Fuldkommen lydighed, i betydningen fuldstændig underkastelse af viljen, over for en hvilken som helst guru eller mahatma, indgår aldrig i den sande yoga videnskab. Underkastelse af det lavere menneske, under den indre guds vilje, er en del af læren, og alle yoga metoder og regler tjener dette særlige formål. Dette bør nøje erindres. »Åndeligt studium« er det mest betydningsfulde og okkult forberedende skridt hen imod dette.

Enhver form er resultatet af tanke og lyd. Enhver form tilslører eller skjuler en idé eller et begreb. Enhver form er derfor ikke andet end et symbol for eller et forsøg på fremstilling af en idé, og dette gælder uden undtagelse for alle vort solsystems plan, på hvilke der findes former, hvad enten disse er skabt af Gud, menneske eller deva.

Et mål for disciplens skoling er at blive i stand til at skaffe sig viden om det, der ligger bag en hvilken som helst form i et hvilket som helst naturrige, for således at opnå kundskab om arten af den åndelige energi, som bragte formen til verden. Denne kosmiske symboliks umådelige udstrækning vil være åbenbar for selv den mest overfladiske tænker, og for begynderen på disciplens vej er det nødvendigt at lære at inddele de mange former i visse særlige grupper, der står for bestemte grundlæggende ideer. Det er nødvendigt, at han fortolker de ideer, som ligger bag de enkelte symboler, og det er nødvendigt, at han søger efter den særlige impuls, som findes latent i enhver form. Dette kan han i praksis begynde at gøre i sine omgivelser og der, hvor han

befinder sig. Han kan søge efter den idé hans broders form tilslører; han kan søge efter Gud bagved et hvilket som helst menneskes legeme.

På denne måde indfører sutraen, som vi beskæftiger os med, aspiranten i den mest praktiske del af livet; den stiller ham ansigt til ansigt med tre grundlæggende spørgsmål, og søger han at besvare dem oprigtigt, vil han uundgåeligt udruste sig til at gå Vejen. Disse tre spørgsmål er:

1. Mod hvilket mål er alle min sjæls længsler og aspirationer rettet, mod Gud eller mod materielle ting?
2. Er jeg ved at bringe hele min lavere natur ind under Ishvaras, eller det sande åndelige menneskes, kontrol?
3. Ser jeg Gud bagved enhver form og omstændighed i mine daglige kontakter?

2. Formålet med disse tre er at opnå sjælens vision og at eliminere hindringer.

Det er interessant her at bemærke, at ordene »sjælens vision« går forud for tanken om de eliminerede hindringer, eller obstruktioner, hvilket viser, at vision er mulig selv for dem, der endnu ikke har fuldkommengjort sig. Vision forekommer i de øjeblikke af opløftelse og høj aspiration, som de fleste menneskesønner er modtagelige for, og tilvejebringer den fornødne tilskyndelse til at skabe den beslutsomhed og vedholdenhed, der er nødvendig for eliminering af hindringerne. Ordene »eliminering af hindringerne« eller »forandring af hindringerne« (som det ofte oversættes) er et bredt og generelt udtryk, og hindu kommentatorer peger på, at det tilmed omfatter udryddelsen af disse hindringers frø og deres fuldstændige tilintetgørelse som ved ild; på samme måde, som afbrændte, hentørrede frø ikke længere er i stand til at forplante sig og bliver ufrugtbare, og uden vækst, således bliver frø fra hindringerne, der spærrer for åndens liv, ligeledes ufrugtbare. Disse frø kan inddeles i tre grupper, der hver især frembringer en lang række hindringer eller obstruktioner på de tre plan af menneskets evolution, – de frø, der er latente i det fysiske lege-

me, de frø, der skaber det astrale legemes hindringer, og frøene latente i det mentale legeme. I hver gruppe er der tre slags frø, hvilket giver ni typer eller former for frø:

1. Frø overført fra tidligere liv.
2. Frø sået i dette liv.
3. Frø bragt med ind i vort livsområde af den familie eller race man er beslægtet med.

Det er disse frø, som skaber de obstruktioner eller hindringer for sjælens vision og for den åndelige energis frie spil, der ifølge Patanjali består af fem slags, og som Patanjali behandler særskilt i det følgende. Af nogle kommentatorer oversættes ordet med afledning, og alle tre vendinger er lige korrekte og kan hver for sig anvendes. Det bør måske påpeges, at:

1. Ordet »obstruktion« er mere teknisk korrekt, når det anvendes på det fysiske plan.
2. Ordet »hindring« er mere oplysende, når det anvendes på de ting, som ved hjælp af astrallegemet forhindrer sjælens vision.
3. Ordet afledning refererer i højere grad til de vanskeligheder, der møder det menneske, som søger at bringe sindet i ro for derved at opnå sjælens vision.

3. De hindringer, som skaber vanskeligheder, er: Avidya (uvidenhed) og personlighedsopfattelse, begær, had og følelse af bundethed.

Disse er de fem falske ideer eller begreber, der i æoner og gennem mange liv forhindrer menneskesønnerne i at erkende, at de er Guds sønner. Det er disse begreber, som får mennesket til at identificere sig med det, der er lavt og materielt, og til at glemme de guddommelige realiteter. Det er disse misopfattelser, som ud af den guddommelige monade skaber en fortabt søn, og som sender denne søn ud til et fjernt land for at spise med svinene i dette dødelige liv. Det er disse misopfattelser, som må overvindes og elimineres, førend mennesket kan »opløfte sine øjne« og igen se vi-

sionen af Faderen og Faderens hjem, og således blive i stand til bevidst at betræde Vejen tilbage.

Det bør måske påpeges, at to af hindringerne, avidya og personlighedsopfattelse, vedrører mennesket, syntesen på det fysiske plan, at begær har relation til hans astral- eller følelseslegeme, og at had og følelse af bundethed er resultater af egoisme (ahamkara princippet) som beliver mentallegemet. På denne måde er den trefoldige personlighed grobund for frøene, og i det personlige livs jord i de tre verdener forplanter og blomstrer disse frø og vokser op og lægger hindringer i vejen for det virkelige menneske. Disse frø må tilintetgøres, og deres ødelæggelse resulterer i, at:

1. Karma afvikles.
2. Befrielse opnås.
3. Sjælens vision bliver fuldkommen.

4. Avidya (uvidenhed) er årsagen til alle de andre hindringer, hvad enten de er latente, er næsten elimineret, er overvundet, eller i fuld virksomhed.

Det vidtrækkende i denne sutra er det første, som tiltrækker vor opmærksomhed. Den leder vor tanke hen på roden til alt ondt, og i sin henvisning til obstruktionerne omfatter den alle de mulige tilstande, de kan antage. Dette vers sammenfatter ethvert menneskes tilstand fra den primitive tilstand op igennem alle mellemliggende tilstande og frem til arhat tilstanden, i hvilken uvidenhedens sidste lænker afkastes. Det fastslår, at årsagen til, at ondskab eksisterer, årsagen til, at selvished og personlige begær af enhver art forekommer, findes i den omfattende tilgrundliggende tilstand, som består i selve formens begrænsning, dvs. avidya eller uvidenhed.

Lige fra begyndelsen af sin udforskning af lovene for åndelig udvikling mindes aspiranten om, at der må tages hensyn til to faktorer, som bygger på selve manifestationens kendsgerning:

1. Kendsgerningen om ikke-selvet, der drager de guddommelige punkter af åndeligt liv til sig, og som, i evolutionsperioden,

absorberer dem.

2. Kendsgerningen om de begrænsninger, som det at tage form nødvendiggør.

De nævnte to faktorer regnes som gældende for den solare Logos, den planetariske Logos, mennesket eller et atom. Enhver af det guddommelige livs former (det uendeligt lille og det uendeligt store) tilslører eller skjuler en gnist af åndelig energi. Det uundgåelige resultat for den åndelige eksistens er nødvendigvis en indespærring, en afskæring og en begrænsning af den, og kun dens egne kontakter, og kampen ført af den åndelige enhed i formen kan til sidst tilvejebringe befrielse.

Indtil videre, og under inkarnation, forbliver det tilslørede liv i uvidenhed om det der ligger uden for det selv, og er nødt til gradvist at kæmpe sig vej ud til en stadigt stigende grad af frihed og frigørelse.

Til at begynde med er rækkevidden af dets egen form det eneste, det er bevidst om, og det forbliver i uvidenhed om alt det, der er uden for det selv. De af begær frembragte kontakter er de faktorer hvormed uvidenhed bliver til viden, og gradvist bliver mennesket (for vi vil i denne forbindelse kun betragte den menneskelige enhed, selv om de grundlæggende love står ved magt for alle former for guddommeligt liv) bevidst om sig selv, som det er, og bevidst om sine omgivelser. Da disse omgivelser er trefoldige (fysiske, astrale og mentale), og da mennesket har tre vehikler, hvormed det kan kontakte de tre verdener, er den periode, denne opvågning omfatter, umådelig. Den gamle kommentar fortæller herom:

»I uvidenhedens hal kendes de trefoldige hylstre. Det solare liv, i dets tætteste punkt, kontaktes, og mennesket fremstår helt som menneske.«

Derefter bliver mennesket bevidst om noget andet, den *gruppe*, det tilhører, og dette bliver mennesket bevidst om ved at finde sin

egen indre virkelighed, som er latent i dets personlighed. Mennesket lærer, at det som det menneskelige atom er en del af en gruppe eller et center i et himmelsk menneskes, en planetarisk Logos', legeme, og at det skal udvikle bevidsthed om:

- a. Sin gruppevibration.
- b. Sin gruppehensigt.
- c. Sit gruppecenter.

Dette udviklingstrin omfatter prøvestadiets vej eller discipelskabets vej frem til tredje indvielse, og Den gamle kommentar fortsætter:

»I lærdommens hal kontaktes det centrale mysterium. Metoden til befrielse ses, loven følges rigtigt, og mennesket fremstår næsten som adept.«

Til sidst træder det ind i visdommens hal, hvortil det, siden den første store indvielse lejlighedsvis (og med stigende hyppighed) har haft adgang, og lærer om den plads, dets gruppe indtager i den planetariske plan, idet det også ser et glimt af det kosmiske system. Uvidenhed (som vi forstår ordet) ophæves naturligvis, men det kan ikke fremhæves for ofte, at der selv for adepten står meget ukendt tilbage, og at endog Kristus, den store verdenslærer, ikke er vidende om hele indholdet af Verdens Konges bevidsthed. Patanjalis yoga sutraer beskæftiger sig imidlertid kun med overvindelsen af den uvidenhed, som holder mennesket fangen på genfødselsens hjul, og som forhindrer det i at bringe sjælens sande evner til udfoldelse. Om dette sidste udviklingstrin fortæller Den gamle kommentar:

»I visdommens hal skinner lyset med fuld styrke på adeptens veje. Han er vidende om og ser den syvende del og har en vision om alle de øvrige. Han er selv syvfoldig, og fra denne hal fremstår Gud.«

5. Avidya er tilstanden, hvori det vedvarende, det rene, det lykkelige og selvet forveksles med det forbigående, det urene, smertefulde og ikke-selvet.

Denne tilstand af uvidenhed, eller »avidya tilstanden«, er karakteristisk for alle dem, der endnu ikke skelner mellem det virkelige og det uvirkelige, mellem død og udødelighed, og mellem lys og mørke. Den bestemmer derfor livet i de tre verdener, for den avidya (uvidenhed), det inkarnerede menneske er ude for på det fysiske plan, har en overensstemmelse på alle plan. Den er en begrænsning af selve ånden og en naturlig følge af det at tage form. Den åndelige enhed fødes blind og uden sanser. Den tager form ved begyndelsen af genfødelsens uendelige rækker og cykler, i en tilstand af fuldstændig uvidenhed. Den må blive bevidst om det, som omgiver den, og for at gøre dette må den først udvikle de sanser, hvormed kontakt og viden bliver mulig. Den metode og udviklingsproces, hvorigennem mennesket har udviklet fem sanser eller veje til at nærme sig ikke-selvet, er velkendt, og enhver almindelig lærebog over fysiologi giver den nødvendige information. Tre faktorer må tages i betragtning i forbindelse med den åndelige enhed:

1. Sanserne skal udvikles.
2. Erkendelse og anvendelse af dem skal følge efter.
3. Der følger en periode, hvori det åndelige menneske drager nytte af sanserne ved tilfredsstillelsen af sit begær og derved identificerer sig med sit manifestationsapparat.

Det er dobbelt blindt, for ikke kun er det født blindt og sanseløst, men det er også blindt i mental forstand og ser ikke sig selv eller ting, som de er, men gør den fejltagelse at betragte sig selv som den materielle form, hvilket mennesket gør igennem mange cykler. Det har ingen sans for værdier eller proportion, men betragter det forgængelige, lidende, urene, materielle, lavere menneske (sine tre hylstre i deres helhed) som selvet, som virkeligheden. Det er ikke i stand til at tage afstand fra sine former. Sanserne er

en del af formerne; de er ikke det åndelige menneske, formens beboer. De er en del af ikke-selvet og midlet for dets kontakt med det planetariske ikke-selv.

Gennem skelneevne og lidenskabsløshed kan selvet, som er vedvarende, rent og lyksaligt, til sidst tage afstand fra ikke-selvet, der er forbigående, urent og fuldt af smerte. Når dette ikke er erkendt, befinder mennesket sig i en tilstand af avidya. Når mennesket er på vej til at blive fuldendt, søger det vidya eller kundskab, en firfoldig vej. Når sjælen kendes som den er, og ikke-selvet er forvist til sin rette plads som hylster, vehikel eller redskab, da transcenderes viden, og den vidende står alene. Dette er befrielse og målet.

6. Personlighedsopfattelse skyldes, at den vidende identificerer sig med redskaberne til opnåelse af viden.

Dette vers er kommentaren til det foregående vers. Den studerende bør huske på, at den vidende, det åndelige menneske, er i besiddelse af forskellige redskaber til at kontakte sine omgivelser med for således at blive mere bevidst:

1. Dets tre hylstre eller legemer, der er dets kontaktmiddel på de tre plan:
 - a. Det fysiske legeme.
 - b. Det emotionelle, eller astrale, legeme.
 - c. Det mentale legeme.
2. På det fysiske plan har mennesket sine fem sanser, hørelse, berøring, syn, smag og lugtesans.
3. Sindet, den vigtige sjette sans, hvis anvendelse er trefoldig, selv om det for de fleste mennesker endnu kun har en anvendelse:

Dets første og mest almindelige anvendelse er at indsamle de erkendte kontakter og overføre dem som information til

egoet, eller den vidende, omtrent på samme måde som nervesystemet telegraferer de ydre kontakter, det skaber, til hjernen. Det er denne anvendelse af sindet, som primært frembringer den personlighedsopfattelse, der begynder at aftage efterhånden som de andre måder bliver mulige.

En anden anvendelse af sindet er den, som fremkaldes af de fem første yoga metoder – evnen til at overføre egoets, eller sjælens, tanker, ønsker og vilje til hjernen. Herved bringes det personlige selv på det fysiske plan til en erkendelse af virkeligheden, og følelsen af identifikation med ikke-selvet aftager støt.

Den tredje anvendelse af sindet er sjælens anvendelse af det som et visionsorgan, hvorved sjælens egen verden kontaktes og erkendes. Denne anvendelse fremkaldes af de tre sidste yoga metoder.

Det bør pointeres, at dette er en meget vigtig kendsgerning. Hvis aspiranten vil betragte udviklingen og den fulde anvendelse af den sjette sans som sit umiddelbare mål, og vil erindre de tre formål, den er tænkt at skulle opfylde, vil han hurtigt gøre fremskridt, personlighedsopfattelsen vil svinde bort, og resultatet vil være identifikation med sjælen. Personlighedsopfattelsen er én af de stærkeste af de lænker, der holder menneskesønnerne fangen. Det er her, at øksen må lægges ved træets rod.

7. Begær er bundethed til nydelsesobjekter.

Dette er på ingen måde en ordret oversættelse, men gengiver den tilgrundliggende idé så klart, at det er bedst at oversætte sutraen således.

Disse nydelsesobjekter omfatter alle de bindinger, mennesket danner, fra den primitive tilstand i menneskehedens barndom og frem til højt udviklede grader af discipelskab; de omfatter begær efter grove genstande på det fysiske plan såvel som bundethed til de ting, besiddelser og reaktioner, emotionerne eller det de intellektuelle bestræbelser vil byde på; de spænder over hele regi-

steret eller området for sanseoplevelse, fra den primitives reaktion på varme og et godt måltid mad, til mystikerens ekstase. Begær er en fællesbetegnelse for åndens udadrettede hang til formlivet. Det kan stå for den glæde, en kannibal finder i det, han spiser, den kærlighed, et menneske har til sin familie, kunstnerens påskønnelse af et smukt maleri, eller den hengivnes tilbedelse af Kristus eller af sin guru. Det er alt sammen en eller anden grad af bundethed, og sjælens udvikling synes at ligge i denne overgang fra det ene sanseobjekt til det andet, indtil det tidspunkt kommer, hvor han står *alene*. Trangen til alle former, han var bundet til, er udtømt, ja endog hans guru synes at have overladt ham til sig selv. Kun én realitet står tilbage, den åndelige realitet, som er ham selv, og hans begær rettes derfor indad. Det er ikke længere udadrettet, – han finder Guds rige i sit indre. Derefter forlader alt begær ham. Han skaber kontakter og fortsætter med at manifestere sig og arbejde på illusionens plan, men han arbejder med udgangspunkt i det center, hvor hans guddommelige selv, summen af alt begær, findes, og der er intet til at lokke ham ud ad lystfølelsens eller smertens sidespor.

8. Had er aversion mod ethvert objekt, som taler til sanserne.

Denne sutra er det modsatte af den foregående sutra. Den sande yogi føler hverken aversion eller begær. Han er i balance mellem disse modsætningers par. Had forårsager adskillelse, hvorimod kærlighed drager sløret fra den enhed, som ligger bag alle former. Had er resultatet af koncentration på formen og forglemelse af det, enhver form (i større eller mindre grad) åbenbarer; had er følelsen af frastødning og fører til menneskets tilbage-trækning fra det hadede objekt; had er det modsatte af broderskab og er derfor overtrædelsen af én af solsystemets grundlæggende love. Had virker imod enhed, forårsager opbyggelse af barrierer og skaber de årsager, som fører til krystallisering, tilintetgørelse og død. Det er energi anvendt til fornægtelse i stedet for til syntese og strider derfor mod loven om evolution.

Had er i virkeligheden resultatet af personlighedsopfattelse og uvidenhed samt fejlagtigt anvendt begær. Det er næsten kulminationen af de tre andre. Det var opfattelsen af personlighed og af ekstrem uvidenhed, parret med begær efter personlig vinding, som i Kains hjerte fremkaldte had mod Abel og forårsagede det første mord, eller tilintetgørelsen af en broders form. Dette bør overvejes nøje, for had i en eller anden grad, aversion i en eller anden udstrækning, findes i ethvert menneskehjerte. Først når det er helt overvundet af kærlighed eller enhedsfølelse, vil død, fare og frygt forsvinde ud af den menneskelige families synsfelt.

9. Intenst begær efter sansende eksistens er bundethed. Det er iboende enhver form, er selvfornyende og er kendt af selv den meget vise.

Denne form for bundethed er den tilgrundliggende årsag til al manifestation. Den er uløseligt forbundet med relationen mellem de to store modsætninger, ånd og materie; den er den styrende faktor bag logoisk manifestation, og dette er grunden til, at selv »den meget vise« er underlagt den. Denne form for bundethed er en automatisk selvfornyende, selvbevarende evne, og det bør huskes at overvindelsen af denne tendens, selv når den af adepten er ført op til sit højeste niveau, kun er en relativ overvindelse. Så længe vort solsystems Logos, eller den absolutte ånd, inkarnerer igennem et solsystem, vil denne tendens være til stede i den højeste planetariske ånd og det mest ophøjede åndelige væsen. Det eneste der er muligt i forbindelse med at overvinde bundethed, eller at udslukke begæret, er at udvikle evnen til at afbalancere modsætningernes par på et eller andet plan, således at man ikke længere fastholdes af dette plans former hvorved tilbagetrækning bliver mulig. Af den almindelige studerende tillægges ordene bundethed, begær og deres udryddelse, kun mindre væsentlig betydning. Fortolkningen af dem er præget af den studerendes ringe udvikling. De er ikke andet end ord, der meget mangelfuldt og kun symbolsk søger at udtrykke et okkult arbejde. De kan alene blive forstået rigtigt ved hjælp af loven om til-

trækning og frastødning og ved en forståelse af okkulte vibrationer.

Viljen til at leve, eller til at manifestere sig, er en del af den guddommelige livsimpuls og er derfor rigtig. Viljen til at være, eller til at manifestere sig på et hvilket som helst nærmere bestemt plan, eller gennem en hvilken som helst nærmere bestemt gruppe af former, er ikke rigtig, når man er vokset fra den pågældende manifestationssfære. Når et hvilket som helst nærmere bestemt sæt af former har tjent deres formål, det vil sige har dannet grundlag for erfaringsgivende kontakter, og ikke kan give yderligere belæring, da træder det onde frem, for tilbøjelighed til det onde er ikke andet end tilbøjelighed til at falde tilbage til brugen af former og skikke, mennesket er vokset fra. Af denne grund betragtes grove dyriske forsyndelser i alle tilfælde som ondskab, idet det er almindeligt erkendt, at den menneskelige forms beboer er vokset fra det tredje rige, dyreriget.

En adept har derfor overvundet bundethed til former på tre plan (fysisk, astralt og mentalt) og har udryddet al længsel efter disse plans former. Når livet eller ånden trækker sig tilbage, dør formen i okkult forstand. Når egoets, eller det højere selvs tænkning er beskæftiget med dets eget plan, er der ingen energi rettet ud ad mod materien i de tre verdener, og ingen formopbygning og formtilknytning kan derfor finde sted. Dette er i overensstemmelse med den okkulte truisme, at »energi følger tanke«, og ligeledes i overensstemmelse med læren om, at kristusprincippet udtryksmiddel (det buddhiske vehikel) først begynder at koordinere, når de lavere impulser aftager. Det er også i overensstemmelse med den kendsgerning, at det kausale vehikel, legemet for det højere selv på det mentale plans abstrakte niveauer, vinder langt hurtigere i skønhed, størrelse og aktivitet i stadierne af discipelskab, end det var muligt i den samlede cyklus af tidligere inkarnationer. Egoisk energi er ikke strengt udadrettet, men er mere rettet mod dets egen udvikling. Bundethed til form, eller tiltrækning af form til ånden, er involutionens store impuls. Frastødning af form, og følgelig opløsning af form, er evolutionens

store tilskyndelse.

10. Disse fem hindringer kan, når de i subtil forstand erkendes, overvindes ved hjælp af en modsatrettet mental holdning.

Ordene »når de i subtil forstand erkendes« kunne omskrives med »når de er erkendt af det indre menneske«, og tanken bag ordene er blevet godt forklaret af Dvivedi i følgende kommentar:

»Efter at have beskrevet afledningens natur anviser forfatteren måden hvorpå de kan fortrænges. De er inddelt i to grupper, subtile og grove. Den første er dem, der befinder sig i en slumrende tilstand i form af indtryk, hvorimod den anden er dem, der konkret indvirker på sindet. Den første kan kun fortrænges fuldstændigt ved at skaffe sig herredømme over hele dens underlag, dvs. tankens princip.«

Dette er yoga-aspirantens første arbejde. Han må erkende hindringernes natur og derefter sætte ind på at overvinde dem, idet han arbejder fra mentalplanet. Han må opnå kontrol over tankens redskab; dernæst må han lære at anvende dette redskab, og når han har opnået det, begynder han at udligne hindringerne med modsatrettede strømninger. Hindringerne er i sig selv resultatet af forkerte tankevaner og af misbruget af tankens princip. Når de i subtil forstand er kendt som de *frø*, der skaber de »hindrende former«, da kan de blive udryddet i de latente stadier ved hjælp af rette tankevaner, der resulterer i anvendelsen af de frihedsskabende metoder.

Uvidenhed (avidya) skal fortrænges af den sande vidya, eller viden, og i denne fjerde menneskerace på denne fjerde klode og i den fjerde runde udgør de fire vidyaer og de fire ædle sandheder samt de fire grundlæggende elementer som bekendt summen af denne viden.

De fire vidyaer fra hindu filosofien er følgende:

1. Yajna vidya. – Udøvelsen af religiøse ritualer i den hensigt at frembringe bestemte resultater. Ceremoniel magi. Er beskæftiget med lyd og derfor med akashaen eller rumæteren. »Yajna« er den usynlige gudeskikkelse som gennemtrænger rummet.
2. Maha vidya. – Den store magiske viden. Den har degenereret til tantrika dyrkelse. Beskæftiger sig med det feminine aspekt, eller materieaspektet (moderaspektet). Grundlaget for sort magi. Ægte maha yoga beskæftiger sig med formen (dens andet aspekt) og dens tilpasning til ånden og åndens behov.
3. Guhya vidya. – Videnskaben om mantraer. Den hemmelige viden om mystiske mantraer. Den okkulte kraft i lyd, i ordet.
4. Atman vidya. – Sand åndelig visdom.

De fire ædle sandheder er blevet udlagt for os i Buddhas ord i følgende vendinger:

»Den Ophøjede talte således til sine brødre:

'Fordi vi ikke forstod, fordi vi ikke trængte ind i de fire ariske sandheder, mine brødre, er vi gået vild på denne lange, lange vandring (eller genfødelse), både I og jeg. Hvilke er disse fire?

Den ariske sandhed om lidelse; den ariske sandhed om lidelsens fremkomst; den ariske sandhed om ophør af lidelse; den ariske sandhed om vejen, der fører til ophør af lidelse.

Men, mine brødre, når disse fire ariske sandheder er forstået og absorberet, da udraderes trangen til at være til, tråden, der fører til genfødelse, skæres over, da er der ikke mere væren.'

Således talte Den Ophøjede. Da Den Lykkelige havde talt således, føjede mesteren ydermere dette til:

'Blind over for de firfoldige ariske sandheder om alle tings væren,

og blind over for tingene, som de virkeligt er,
lang var vor rejse gennem mange fødsler.
Borte er livstråden, når disse sandheder ses.
Ikke mere væren, når lidelsens rod er afskåret.'«

De fire elementer er blevet udlagt for os i følgende uddrag fra
Den hemmelige lære, I. bind, side 120:

»Det gyldne æg var omgivet af syv naturelementer, fire
står rede (æter, ild, luft, vand), tre er skjult.«

11. Deres aktiviteter skal ryddes af vejen gennem meditation.

Den »modsatrettede mentale holdning« der henvises til i foregående sutra refererer særskilt til frøene eller de latente tendenser, som findes i mentallegemet og i begærlegemet. Denne mentale holdning må blive en holdning af aktiv mental meditation og målrettet tænkning, hvis det fysiske legemes aktiviteter skal kunne underkastes en lignende kontrol. Meget af det, vi gør, er automatisk og er resultatet af lang tids vedvarende emotionelle og mentale vaner. Instinktivt, ud fra gammel skik og brug og ved at ligge under for en verden af håndgribelige former, styres vor virksomhed på det fysiske plan af de fem hindringer. Disse skal undertrykkes, og arbejdet med de latente frø og med undertrykkelsen af de ydre aktiviteter skal foregå samtidigt. Den mentale holdnings vedvarende modstand yder den ene del af arbejdet; meditation, der inddrager de tre faktorer, tænkeren, sindet og den fysiske hjerne, vil klare den anden, og dette må ikke glemmes, for ellers vil teori ikke blive til intelligent praksis. Denne udøvelse af meditation tages op til behandling i III. bog og behøver ikke at uddybes her.

12. Selve karmaen har sin rod i disse fem hindringer og skal fuldbyrdes i dette liv eller i et senere liv.

Lige så længe mennesket på det fysiske plan er underlagt eller styret af disse hindringer, lige så længe vil mennesket iværksætte de aktiviteter, som vil skabe uundgåelige resultater, og lige så længe vil det være bundet til genfødselsens hjul og være dømt til at tage form. Den studerende bør nøje lægge mærke til, at disse fem hindringer er årsagen til alle den lavere personligheds eller det lavere menneskes aktiviteter. Alt, hvad han foretager sig, beror på den ene eller den anden af dem, og der er ingen af gennemsnitsmenneskets aktiviteter i de tre verdener, som ikke er resultatet af uvidenhed med dens fejlagtige identifikationer og reaktioner.

Efterhånden som hindringerne overvindes, og uvidenhed, grobunden for dem alle, fortrænges af guddommelig visdom, vil der være færre og færre virkninger at manifestere på det fysiske plan, og de kæder, som binder mennesket til den fysiske manifestations store hjul, brydes én efter én. Disse kæder er tre i antal svarende til, at området for uvidenhed er trefoldigt, eftersom det består af de tre store bevidsthedsplan, som udgør den menneskelige evolutions udviklingsområde. Når området for uvidenhed bliver til et område for bevidst erfaring, og når kæderne føles som lænker og begrænsninger, da har den vordende chéla taget et vældigt skridt fremad på vej mod befrielse. Når han er i stand til at føre kampen i det indre, som Ganganatha Jha kalder »det ikke-manifesterede liv«, og som vi ofte kalder »de mere subtile plan«, træder han ind i lærdommens hal og bryder de lænker, som kama (eller begær) og den fejlagtige anvendelse af sindet så behændigt har smedet. Senere vil han træde ind i visdommens hal og blive belært om visse esoteriske og okkulte metoder til fremskyndelse af befrielsesprocessen.

13. Så længe rødderne (eller samkaras) består, bevirker de fødsel, liv og erfaringer, der resulterer i lyst eller smerte.

Det mest betydningsfulde arbejde for den okkult studerende er manipulationen med kraft og hans indtræden i den verden, hvori

kræfter aktivt sættes i bevægelse, der resulterer i virkninger i fænomenernes verden. Han må studere og forstå, praktisk og intelligent, hvordan loven om årsag og virkning arbejder, og han holder op med at beskæftige sig med virkninger og koncentrerer sin opmærksomhed om årsagerne og deres virkning. Hvad angår ham selv, når han til erkendelse af, at den primære årsag til hans objektive eksistens i de tre verdener er selve egoet, og at de sekundære årsager er de samlede grundlæggende egoiske impulser, som har ført til udviklingen af reaktion over for sansekontakter på de tre plan. Disse impulser har skabt virkninger, der (i henhold til loven) må gøres synlige på det fysiske plan. Derfor er det af stor betydning at etablere direkte egoisk kontakt, via tråden eller sutratmaen, for kun på denne måde kan aspiranten opnå viden om de årsager, som ligger bagved hans livs nuværende manifestationer eller begynde at beskæftige sig med sine fremtidige aktiviteters samkaras eller frø. Disse frø er kama-manasiske (eller delvis emotionelle og delvis mentale) af natur, for begær er magtfuldt i sine virkninger og skaber det fysiske vehikel i dets to aspekter.

- a. Lavere manas, eller den konkrete tænkeevne, er den grundlæggende faktor i skabelsen af det æteriske legeme.
- b. Kama, eller begær, er den vigtigste faktor i skabelsen af det tætte fysiske vehikel.

De to er tilsammen ansvarlige for manifesteret eksistens.

Det er almindeligt kendt, at livets træ afbildes med rødderne foroven og den løv- og blomsterbærende del forneden. Denne symbolske fremstilling gælder også for egoets ganske lille livstræ. Rødderne findes på mentalplanet. Opblomstringen til synlig væren og frugtbaring vil ses på det fysiske plan. Det er derfor nødvendigt for aspiranten at lægge øksen ved træets rod eller at beskæftige sig med de tanker og begær, som frembringer det fysiske legeme. Han må træde ind i den subjektive verden, hvis han ønsker at beskæftige sig med det, som vil blive ved med

at fastholde ham på genfødselsens hjul. Når frøene er tilintetgjort, er frugt bæring ikke mulig. Når roden er afskåret fra sine ydre former på ethvert af de tre plan, da strømmer livsenergien ikke længere nedad. De tre ord fødsel, liv og erfaring opsummerer den menneskelige tilværelse, dens formål, metode og mål, og dem behøver vi ikke at behandle. Hele emnet karma (eller loven om årsag og virkning) behandles i denne sutra, og det er alt for omfattende et emne til at blive uddybet her. Lad det være nok at sige, at der set ud fra yoga sutraernes synspunkt er tre slags karma:

1. *Latent karma.* De frø og de årsager, der endnu er uudviklede og inaktive, og som må arbejde sig frem til frugt bæring i en eller anden del af det nuværende eller de efterfølgende liv.
2. *Aktiv karma.* De frø eller årsager, der er ved at blive frugt bærende, og hvis blomstring det er hensigten, at det nuværende liv skal skabe den nødvendige grobund for.
3. *Ny karma.* De frø eller årsager, der skabes i dette liv, og som uundgåeligt vil bestemme vilkårene i et eller andet fremtidigt liv.

Begynderen inden for denne videnskab om yoga kan begynde at beskæftige sig med sin aktive karma, idet han udlægger hvert af livets hændelser og omstændigheder som noget, der tilvejebringer forhold, hvorunder han kan afvikle en nærmere bestemt række af virkninger. Han kan tilstræbe at passe så godt på sine tanker, at nye frø ikke sås, og ingen fremtidig karma derfor kan blive bragt til fuldbyrdelse i et eller andet senere liv.

Det er vanskeligere for nybegynderen at arbejde med den latente karmas frø, og det er her, at hans mester kan komme ham til hjælp – ved at manipulere med hans livsvilkår og arbejde med hans omgivelser i de tre verdener, så denne type karma hurtigere vil kunne manifestere sig og blive afviklet.

14. Disse frø (eller disse samkaras) skaber lyst eller smerte, alt efter om den grundlæggende årsag var god eller ond.

Det må bemærkes, at det gode er det, der har relation til det ene princip, til den virkelighed, som bor i alle former, til menneskets ånd, som den åbenbarer sig gennem sjælen, og til Faderen, som han manifesterer sig gennem Sønnen. Det onde relaterer til formen, til vehiklet og til materien og vedrører i virkeligheden Sønnens forhold til sit manifestationslegeme. Hvis Guds søn (kosmisk eller menneskelig) begrænses, fængsles og gøres blind af sin form, er det udtryk for det ondes magt over ham. Hvis han er bevidst om sit eget selv, uhæmmet af former og fri for materiens trældom, er det udtryk for det godes kraft. Fuldstændig frihed for materie forårsager lyksalighed eller lystfølelse – glæden ved virkeliggørelse. Det onde forårsager smerte, for i det omfang den indre hersker begrænses af sit manifestationslegeme, i det omfang lider han.

15. For det oplyste menneske er al tilværelse (i de tre verdener) at betragte som smerte på grund af gunaernes aktiviteter. Disse aktiviteter er trefoldige, idet de skaber følger, bekymringer og ubevidste indtryk.

De tre »gunaer« er selve materiens tre kvaliteter, sattva, raja og tamas, eller rytme, aktivitet og inert, og er iboende alle former. Den studerende må gøre sig klart, at enhver form på ethvert plan er karakteriseret herved, og dette gælder for den højeste form såvel som for den laveste, idet kun graden af disse kvaliteters manifestation varierer.

For det menneske, som er ved at nå det fuldkomne, bliver det mere og mere tydeligt, hvordan enhver form, som dette guddommelige, åndelige menneske manifesterer sig igennem, forårsager begrænsning og vanskelighed. Selv om adeptens fysiske vehikel er sammensat af substans, hvis natur hovedsagelig er sattvisk, afbalanceret og rytmisk, tjener det alligevel til at binde ham til den fysiske stræbens verden og begrænse det sande menneskes

evner. Generelt kan det siges, at:

1. Attributtet for inerti (eller tamas) karakteriserer det lavere personlige selv, det trefoldige lavere menneskes hylstre.
2. Attributtet for aktivitet er sjælens vigtigste karakteregenskab, og det er denne kvalitet, der giver anledning til den intense aktivitet og stadige anstrengelse, som mennesket udviser, mens det søger erfaring og, senere, mens det søger at tjene.
3. Attributtet for rytme eller balance er åndens eller monadens kvalitet, og det er denne tendens til det fuldendte, som er årsagen til menneskets evolution i tid og rum, og som er den faktor, der fører alt liv gennem alle former frem til fuldendelsen. Lad os imidlertid her huske på, at disse tre kvaliteter er kvalitetene af den substans, den trefoldige ånd manifesterer sig igennem i dette solsystem. Selve åndens natur har vi endnu ikke kendskab til, for vi er udelukkende i stand til at tænke i formudtryk, hvor transcendent disse formudtryk end måtte være. Kun de sjæle, som har taget den højeste indvielse, og som kan færdes hinsides vort solsystems indflydelsessfære, har i nogen grad kendskab til den grundlæggende natur af det, vi kalder ånd.

Hvad angår de tre gunaers manifestation i praksis i de tre verdener (i forhold til mennesket), kan det bemærkes, at:

1. Attributtet for balance eller rytme kendetegner det mentale vehikel. Når mentallegemet er organiseret, og mennesket er styret af sin tænkeevne, bliver dets liv ligeledes stabiliseret og organiseret, og styringen af dets praktiske gøremål foregår på en afbalanceret måde.
2. Kvaliteten af aktivitet eller bevægelighed er den emotionelle eller astrale naturs særlige kendetegn, og når denne kvalitet er fremherskende, er livet kaotisk, voldsomt, emotionelt og underlagt enhver sindsstemning og følelse. Den er først og fremmest begærlivets kvalitet.

3. Inerti er den kvalitet, der hersker over det fysiske legeme, og det er egoets formål at nedbryde denne inertie og tvinge sit laveste vehikel ind i en aktivitet, der vil tilvejebringe de ønskede mål. Dette forklarer behovet for og nødvendigheden af bevægelighedens guna og den emotionelle naturs, eller begærenaturens, fulde udfoldelse i de tidligere stadier af stræben.

Resultatet af disse formaktiviteter er smerte, for smerte er en følge af den iboende forskel mellem modsætningernes par, ånd og materie. Begge faktorer er oprindeligt »i fred«, indtil de bringes i forbindelse med hinanden, og begge yder hinanden modstand og skaber gnidninger og lidelse, når de forenes i tid og rum.

Patanjali peger på, at denne smerte er omfattende, idet den indbefatter fortiden, nutiden og fremtiden.

1. *Følger*. Smerte fremkaldes af fortidens aktivitet og gennem afvikling af karma, som den udtrykkes i reguleringen af fejltagelser, og prisen for vildfarelserne må betales. Afviklingen af tidligere forpligtelser og gældsættelser er altid en kummerfuld proces. Visse tidligere forekomster kræver nutidige vilkår, både med hensyn til arv, omgivelser og legemstype, form, vehikel, såvel som grupperelationer, de er smertefulde for sjælen, som derved begrænses.
2. *Bekymringer*. Disse vedrører nutiden og oversættes undertiden med ordet ængstelser. Hvis den studerende vil studere dette udtryk, vil han bemærke, at det ikke kun dækker frygten for det onde i lidelsen, men også frygten for mislykket bestræbelse i det åndelige legeme i tjeneste. De er ligeledes årsag til smerte og sorg og kan sidestilles med det virkelige menneskes opvågning til erkendelse af sin arv.
3. *Underbevidste indtryk* har relation til fremtiden og vedrører forudannelser om død, lidelse og nød, hvad der er fremherskende hos mange menneskesønner. Det er det ukendte og

dets muligheder, vi frygter, både for os selv og for andre, og det giver på sin side anledning til smerte.

16. Den smerte, som endnu står tilbage, vil kunne afværges.

Sanskritordene gengiver her en dobbelt idé. Først og fremmest drager de den slutning, at visse typer af kommende »elendighed« (som nogle oversættelser udtrykker det) vil kunne undgås ved den rette tilpasning af menneskets energier, således at smertefulde reaktioner ikke længere er mulige på grund af menneskets ændrede mentale indstilling, og gammel »smerte« er en umulighed på grund af forvandlingen af menneskets begær. For det andet drages den slutning, at livet i fremtiden vil blive levet på en sådan måde, at ingen årsager vil blive sat i gang, som fører til smertefulde virkninger. Denne dobbelte følgeslutning vil i yogaudøverens liv give anledning til en dobbelt disciplinering, omfattende en fast beslutning om at praktisere ubundethed og en stadig disciplinering af den lavere natur. Dette vil medføre en mental aktivitet af en sådan art, at gamle tilbøjeligheder, længsler og begær ikke længere tiltrækkes, der vil ikke blive givet efter for virksomhed, der siden hen kan fremkalde karma eller lidelser.

Det, som hører fortiden til, kan først nu udløses, og den type karma, der bringer smerte, sorg og elendighed med sig, må man lade gå sin gang. Nutidig karma, eller den præcipitation af virkninger, egoet har planer om at fordele i den nuværende livscyklus, må ligeledes spille sin rolle i sjælens frigørelse. Imidlertid er det muligt for det åndelige menneske at styre det lavere menneske på en sådan måde, at karma hændelserne (eller virkningerne, som de kommer til udtryk i den fysiske objektive verden) ikke vil give anledning til smerte eller bekymring, eftersom de vil blive set og indfriet af den ubundne yogi. Igangsætning af senere smertefremkaldende årsager vil heller ikke tillades.

17. Den illusion, at den opfattende og det, der opfattes, er ét og det samme, er årsagen (til de smertefremkaldende virkninger), som må afværges.

Denne sutra bringer os igen tilbage til den grundlæggende dualitet i al manifestation, foreningen af ånd og materie. Det er deres samspil, som skaber alle de formdannende modifikationer eller aktiviteter på de forskellige plan, og som er årsagen til de begrænsninger, som ren bevidsthed har pålagt sig selv. I en kort kommentar som denne er det umuligt at give en grundig behandling af dette emne. Det er kun muligt at berøre emnet, i det omfang det drejer sig om mennesket selv. Det vil kunne opsummeres på følgende måde: – Al smerte og sorg forårsages af det åndelige menneske, som identificerer sig med sine objektive former i de tre verdener og med fænomenernes verden, hvori disse former er virksomme. Når mennesket er i stand til at frigøre sig fra sansernes rige og kender sig selv som »den, som ikke er det, der ses og berøres og høres«, da kan det befri sig selv fra alle formbegrænsninger og stå som den guddommelige opfattende og handlende. Det vil anvende former, i det omfang det ønsker det for at nå bestemte mål, men vildledes ikke til at betragte dem som sig selv. Den studerende gør klogt i at lære at være sig bevidst om, at han i de tre verdener (som er det aspiranten beskæftiger sig med på dette trin) er den højeste del af de velkendte trefoldigheder:

Den opfattende.....	Opfattelse.	Det, der opfattes
Tænkeren.	Tanke..	Tankeformer
Den vidende.....	Viden.....	Området for viden
Seeren.....	Syn.	Det, der ses
Den iagttagende.....	Iagttagelse.....	Det, der iagttages
Tilskueren.	Vision.	Spillet

og mange andre lige så velkendte.

Det vigtigste formål med raja yoga er at befri tænkere fra modifikationerne af tankens princip, så han ikke længere går over i tankeillusionernes store verden og heller ikke identificerer sig med det rent fænomenale. Han står fri og ubundet og anvender sansernes verden som spillerum for sine intelligente aktiviteter og ikke længere som rammen om sine eksperimenter og erfaringer.

Det er nødvendigt at huske, at midlerne til opfattelse er de seks sanser, det vil sige hørelse, berøring, syn, smag, lugt og sindet, og at disse seks må transcenderes og erkendes for det de er. Midlerne til opfattelse afslører den store maya eller verden af illusion, som er sammensat af former af alle slags, opbygget af substans der må studeres for sin atomare og molekylære opbygning og for de grundlæggende elementer, som giver denne substans dens særlige differentieringer og kvaliteter. For så vidt angår disse studier, vil den studerende gøre klogt i at huske, at han skal undersøge naturen af følgende faktorer af åndens polare modsætning, som vi kalder materie:

1. Atomer.
2. Molekylar materie.
3. Elementerne.
4. De tre gunæer eller kvaliteter.
5. Tattvas, eller differentieringerne af kraft, i deres syv former.

Gennem en forståelse af materiens natur og dens sondringer vil han nå til en forståelse af den formverden, der i så lang tid har holdt hans ånd fangen. Dette pointerer Patanjali i den næste sutra.

18. Det, der opfattes, har tre kvaliteter sattva, rajas og tamas (rytme, bevægelighed og inert): det består af elementerne og sanseorganerne. Anvendelsen af disse skaber erfaring og fører til sidst til befrielse.

Dette er en af de vigtigste sutraer i bogen, for i nogle få koncise ord opregnes for os substansens natur, dens sammensætning, dens formål og årsag. Megen tid ville kunne sættes af til en overvejelse af hver sætning, og ordene »kvaliteterne«, »elementerne«, »sanserne«, »evolution« og »befrielse« udtrykker summen af de faktorer, der indgår i menneskets vækst. Det er disse fem, den menneskelige enhed er mest optaget af, og de omfatter menneskets livsløb fra det tidspunkt, da mennesket inkarnerede første gang, og hele den lange cyklus af liv, indtil det går igennem de forskellige indvielsesporte og ud i kosmos' større liv.

Først kendetegnes mennesket af *inerti*, og dets former er af en så tung og grov natur, at mange og voldsomme kontakter er nødvendige, før det bliver bevidst om sine omgivelser og senere intelligent forstår at værdsætte dem. De vigtige elementer jord, vand, ild og luft spiller deres rolle i opbygningen af menneskets former og er indkorporeret i selve dets væsen. Langsomt bliver dets forskellige sansorganer aktive; først de fem sanser, og derefter – når den anden kvalitet *rajas* eller aktivitet er fast etableret – begynder den sjette sans eller sindet også at udvikle sig. Senere begynder det at se de samme kvaliteter og elementer, som det ser i sig selv, i alt det, der omgiver det i fænomenernes verden, og dets viden vokser hurtigt. Fra da af går mennesket over til at skelne mellem sig selv som værende den opfattende og det som det opfatter som værende dets former og disse formers eksistensverden. Den sjette sans bliver mere og mere fremherskende og kontrolleres til sidst af det sande menneske, som da går over i den *sattviske* tilstand, hvori det er i harmoni med sig selv og følgelig med alt omkring sig. Menneskets manifestation er rytmisk og i samklang med den store helhed. Det iagttager det, som stilles til skue og drager omsorg for, at de former, gennem hvilke det er aktiv i fænomenernes verden, er under behørig kontrol, og at alle dets aktiviteter er i harmoni med den store plan.

Når dette er tilfældet, er det en del af helheden, men ikke desto mindre fri og befriet fra formverdenens, elementernes og sansernes styring. Mennesket anvender dem; de anvender ikke

længere mennesket.

19. Gunaerne (eller materiens kvaliteter) har en firfoldig inddeling: det håndgribelige, det subtile, det antydede og det urørlige.

Det er interessant her at bemærke, at gunaerne eller kvaliteterne (summen af attributterne eller aspekterne af vort solsystems substans) er firdelte. I denne syvdeling har vi en analogi til de syvdelinger, som findes overalt i vort manifesterede univers. Vi har først tankesubstansens tre hovedaspekter:

1. Sattva substans. rytme, ligevægt, harmoni
2. Raja substans. bevægelighed, aktivitet
3. Tamas substans. inert, bestandighed

Disse tre inddeles i:

1. Det håndgribelige. de manifesterede elementer, form
2. Det subtile. sanserne, kraftreaktioner, tanmatras
3. Det antydede. ursubstans, tattvas, atomar materie
4. Det urørlige. det mægtige væsen, som er summen af alle disse.

Hensigten med denne sutra er at behandle de tekniske detaljer af manifestationens formaspekt, hvad enten det drejer sig om et menneskeatoms eller en solar guddoms manifestation; sutraen angiver ganske enkelt substansens naturlige tredeling, dens syvdelte beskaffenhed og dens forskellige mutationer. Den giver udtryk for naturen af det aspekt af det guddommelige liv, som af hinduerne kaldes Brahma og af de kristne kaldes Helligånden. Det er trimurtis eller treenhedens tredje aspekt, aspektet for den aktive intelligente materie, som Vishnu eller den kosmiske Kristus' legeme skulle opbygges af, for at Shiva, faderen eller

ånden kan få et medium at åbenbare sig igennem. Det vil derfor være nyttigt at antyde beskaffenheden af de tre gunaers fire kategorier efter først at have anført synonymerne for disse gunaer.

De tre gunaer:

1. Materiens kvaliteter
2. Tankesubstansens eller den universelle tankes aspekter
3. Attributterne for kraft-materie
4. De tre kræfter

Disse tredelinger bør studeres omhyggeligt, da det er gennem dem at bevidsthed i dens forskellige grader bliver mulig. Vi har her at gøre med den store illusion om former, hvormed det virkelige menneske identificerer sig i sin sorg og smerte gennem hele den lange manifestationscyklus, og fra hvilken han til sidst må frigøres. En endnu mere omfattende tanke berøres også: Fængslingen af en Sollogos' liv i et solsystems form, dens evolutionære udvikling ved hjælp af denne form, og dette livs endelige fuldkommengørelse og befrielse fra formen ved afslutningen af en stor solar cyklus. Menneskets mindre cyklus er indeholdt i den større, og dets resultat samt arten af dets befrielse er kun relativ i forhold til det større hele.

1. *Den håndgribelige inddeling af gunaerne.*

Gunaernes håndgribelige eller ydre inddeling indeholder seksten dele, der hovedsageligt vedrører menneskets reaktion på den håndgribelige, objektive verden.

- a. *De fem elementer:* Æter, luft, ild, vand og jord. Disse er de umiddelbare virkninger af den subjektive lyd eller ordet.
- b. *De fem sanseorganer:* Øret, huden, øjet, tungen og næseborene, – de fysiske organer eller kanaler, hvorigennem identifikation med den håndgribelige verden bliver mulig.

- c. *De fem organer til handling*: Stemmen, hænderne, fødderne, udskillelsesorganerne og forplantningsorganerne.
- d. *Sindet*. Dette er den sjette sans, organet, der forener alle de andre sanseorganer i en syntese, og som efterhånden vil gøre anvendelsen af dem overflødige.

Disse seksten opfattelses- og virkemidler i fænomenernes verden er kanaler for det virkelig tænkende menneske; de tilkendegiver menneskets aktive virkelighed og er summen af de fysiske faktorer knyttet til enhver inkarneret gudesøn. På samme måde er de i deres kosmiske konnotation summen af de kendsgerninger der tilkendegiver en kosmisk inkarnations virkelighed. »Ordet blev kød« både individuelt og i kosmisk forstand.

2. *Den subjektive inddeling af gunaerne.*

Disse er seks i antal og vedrører det, der ligger bagved det håndgribelige; de har med det, der er subjektivt og uhåndgribeligt at gøre, og med den udfoldelse af *kraft*, som frembringer de synlige former.

Teknisk set kaldes de i hindu litteraturen for tanmatras. De har mere med bevidsthed at gøre end med form og er de »særlige buddhi eller bevidstheds modifikationer« (Ganganatha Jha). De er:

1. Hørelsens element eller det, som frembringer øret, – anlægget for hørelse.
2. Berøringens element eller det, som frembringer berøringsmekanismen, huden, og så videre, – berøringsevnen.
3. Synselementet eller det, som frembringer øjet.
4. Smagelementet eller det, som frembringer smagsmekanismen.
5. Lugtelementet eller det, som frembringer lugtmekanismen.

Bagved disse fem ligger den sjette tanmatra, eller modifikation af bevidsthedsprincippet, »personlighedsfølelsen«, som den er

blevet kaldt, »jeg er jeg« bevidstheden, ahamkara princippet. Det er denne som frembringer følelsen af personlig virkelighed og af at være en adskilt bevidsthedsenhed. Den er grundlaget for den store »vranglære om separatisme« og årsagen til, at det virkelige eller åndelige menneske lokkes ind i den store illusion. Det er denne tanmatra som tvinger mennesket til i æoner at identificere sig med sansobjekterne, og det er også den som til sidst fører det frem til det punkt hvor det søger befrielse.

3. *Det antydede.*

Bagved de seksten håndgribelige kategorier og de seks subjektive ligger det, som er årsagen til dem alle, og som i hindu litteraturen kaldes buddhi, eller ren fornuft, intellektet til forskel fra den lavere tænkeevne, ofte kaldet intuitionen, hvis natur er kærlighed-visdom. Det er kristuslivet eller -princippet, der ved at inkarnere eller tage form, som vi forstår det, træder frem som det håndgribelige og det subjektive. For de fleste er det endnu kun »antydnet«. Vi formoder, at det er dér til stede. Raja yogaens opgave er at føre denne vage formodning frem til fuld erkendelse, således at teori bliver til virkelighed, og at det, der er latent, og som vi tror eksisterer, kan blive erkendt og kendt for, hvad det er.

4. *Det urørlige.*

Til sidst når vi frem til gunaernes eller aspekternes fjerde tilstand, den, »i hvilken vi lever og røres og er«, den urørlige og ukendte Gud. Dette er den mægtige eksistensform, i hvilken vore små former findes. Det er summen af den tanke substans, som vore små tanker er en del af; det er Guds hele manifestation gennem den kosmiske Kristus, som enhver lille gudesøn er en del af. Dette urørlige og ukendte er menneskets sind endnu ikke i stand til at forestille sig.

20. Seeren er ren viden (gnosis). Skønt ren, iagttager han den præsenterede idé ved hjælp af sindet.

Der har allerede været henvist til Johnstons fortrinlige oversættelse af denne sutra, der lyder som følger: »Seeren er rent syn. Skønt ren, ser han ud igennem sindets klædning.« Ganganatha Jha kaster yderligere lys over sutraen med ordene: »Iagttageren er absolut sansning, og skønt ren, beskuer han fremdeles intellektuelle ideer.« Tanken, som overføres, er, at det sande menneske, iagttageren, den opfattende eller tænkeren er summen af al opfattelse, hvad enten denne følger sansernes eller den lavere tænkeevnes veje; han er i sig selv viden, klar vision eller sand opfattelse. Alt, hvad der eksisterer i de tre verdener, eksisterer på grund af og for ham; han er årsagen til at det er til, og når han ikke længere søger det eller bestræber sig for at se det, eksisterer det ikke længere for ham. Denne sutra er et af de vigtigste vers i bogen og giver en nøgle til hele videnskaben om yoga. I formuleringen af den skjules visse tanker, som spænder over hele grundlaget for denne videnskab, og de studerende gør klogt i at være meget opmærksomme på dette forhold. Den har en mantrisk virkning og vil, hvis den fremsiges bekræftende, og til stadighed anvendes af aspiranten, efterhånden vise ham sandheden i udsagnet »som et menneske tænker, er det«.

»Jeg er ren viden. Skønt ren, iagttager jeg de præsenterede ideer ved hjælp af sindet.«

Vi har her:

1. *Seeren* eller den, som fra sit guddommelige standpunkt betragter og iagttager denne verden af virkninger, denne store illusionens maya.

2. *Den præsenterede idé*. Tanken, der overføres her, er, at enhver form, som passerer forbi iagttageren i det store panorama af livet i de tre verdener, er en »præsenteret idé«, og at disse præsenterede ideer derfor er legemliggjorte tanker af én eller anden art og må betragtes som sådanne. Det er okkultistens opgave at arbejde med den kraft, der ligger bagved enhver form,

og ikke så meget med formen, der blot er virkningen af én eller anden årsag. Denne metode kan kun udvikles gradvist. Skridt for skridt forlader iagttageren formerne og deres sande betydning i hans egne nære omgivelser og i hans egen lille verden og går igennem verdensudviklingens forskellige former, indtil årsagernes verden står åbenbaret for ham, og virkningernes verden optager en underordnet plads.

Det første, han opfatter, er formerne i de tre verdener. Derefter bliver han i stigende grad opmærksom på det, som forårsagede dem, og på typen af den kraft, som bragte dem til verden. Senere opdager han den idé, de legemliggør, og idet han efterhånden sporer sig frem eller tilbage til deres oprindelige udspring, kommer han i berøring med de store liv, som er manifestationens årsag. Han forlader således objektivitetens verden, den mentale, den emotionelle og den fysiske verden og træder ind i sjælens rige eller den trefoldige manifestations subjektive årsags verden. Dette er en verden af ideer og derfor af ren viden, ren fornuft og guddommeligt sind. Senere, på et meget fremskredent udviklingstrin, når han helt ind til Det Ene Liv, som forener de mange liv i en syntese, Den ene hensigt, som forener de mange ideer i én homogen plan.

3. *Sindet*. Dette er redskabet, seeren anvender til at opfatte de præsenterede ideer eller tankeformer med. I den hensigt at skabe klarhed kan de præsenterede ideer inddeles i fem grupper af tankeformer:

- a. De håndgribelige, objektive former i dagligdagens fysiske verden. Disse har seeren længe identificeret sig med i den menneskelige tilværelses tidligere og mere primitive stadier.
- b. Stemninger, følelser og begær, der alle tager form i den astrale verden, emotionernes verden.
- c. Tankeformerne i de myriader af afskygninger, der fylder den mentale verden.

Gennem disse »præsenterede ideer« opnår seeren viden om ikke-

selvet.

- d. De tankeformer, han selv kan skabe, når han har lært at beherske sit redskab, sindet, og er i stand til at skelne mellem den illusoriske verden af tilstedeværende ideer og de realiteter, som udgør åndens verden.

Gennem denne proces når han frem til en viden om sig selv. Under hele erfaringsprocessen lærer han ikke-selvet og sig selv at kende, han anvender sindet som sit middel til at udforske, forklare og fortolke, for sanserne og alle hans kontaktkanaler telegraferer uophørligt information og reaktioner til sindet via det lavere redskab, hjernen. Men efter at dette udviklingstrin er nået, er seeren i stand til at anvende sindet på en modsatrettet måde. I stedet for at rette sin opmærksomhed mod ikke-selvet eller virkningernes illusoriske verden og i stedet for at undersøge sin egen lavere natur kan han nu, på grund af den opnåede mentale kontrol, nå frem til det femte trin:

- e. Ideerne som præsenteres af det åndelige livs verden, den åndelige videns verden og Guds rige i den sandeste betydning.

Herigennem opnår seeren en viden om Gud, som han er, og når frem til en forståelse af åndens natur. Da tjener sindet et trefoldigt formål:

- a. Gennem det ser han ud på årsagernes verden, den åndelige verden.
- b. Ved hjælp af det kan årsagernes verden fortolkes intellektuelt.
- c. Ved at anvende det korrekt kan seeren overføre det, sjælen ser og kender, til det lavere personlige selvs fysiske hjerne (det sande menneskes genspejling i virkningernes verden). Denne triangel tager da form og kommer i aktivitet: Seeren, eller det åndelige menneske, sindet, hvorigennem han forsker, eller det

vindue, han ser ud igennem, (hvad enten han ser på virkningernes verden, på sig selv eller på årsagernes verden), og hjernen, som er den modtagerflade, seeren kan indpræge med sin »rene viden«, idet han anvender sindet som en fortolker og et meddelelsesmiddel.

21. Alt det, der er, eksisterer for sjælens skyld.

Mennesket bør ikke i sin arrogance forledes til at tro, at betydningen af denne sutra er, at alt det, der er skabt, eksisterer for menneskets skyld. Betydningen er langt dybere end det. Den sjæl, der refereres til, er det højeste væsens sjæl, af hvilken menneskesjælen blot udgør en uendelig lille del. Menneskets lille verden, dets begrænsede livsforhold og kontakter, eksisterer af hensyn til den erfaring, de giver mennesket, og den befrielse, de til sidst tilvejebringer; mennesket er årsagen til deres manifestation, og de er resultatet af dets egen tankekraft. Men omkring det og igennem det findes den større helhed, som det er en del af, og hele det umådelige planetariske og solare univers eksisterer af hensyn til det langt større liv, i hvis legeme mennesket blot er et atom. Hele formverdenen er resultatet af et eller andet livs tankeaktivitet; hele materiens univers er området for et eller andet væsens opnåelse af erfaring.

22. For det menneske, som har opnået yoga (eller forening), er det objektive univers ophørt med at være. Men for dem, som endnu ikke er frie, eksisterer det stadig.

Denne sutra indeholder kimen til hele videnskaben om tænkning. Dens forudsætning bygger på erkendelsen af, at alt det, vi ser, er modifikationer af tankesubstans, – at tænkeren skaber sin egen verden, hvad enten han er Gud eller menneske. Når et menneske ved hjælp af videnskaben om yoga (den videnskab der handler om »undertrykkelse af aktiviteterne af tankens princip« eller om beherskelse af sindet) har opnået fuld kontrol over

sindet og over mental substans eller tankestof, er det befriet for de formers herredømme, som holder de fleste mennesker fangen i de tre verdener.

Det står da afsides fra den store illusion; de legemer, som indtil da har fastholdt det, gør det ikke længere; de store strømninger af ideer, tanker og begær, som udspringer af »modifikationerne af tankens princip« hos mennesker fængslet i de tre verdener, anfægter eller påvirker det ikke længere; og de myriader af tankeformer, som er resultatet af disse strømninger i den mentale, den astrale og den fysiske verden, lukker det ikke længere ude fra virkeligheden eller fra årsager og kraftemanationernes sande, subjektive verden. Det bedrages ikke længere og er i stand til at skelne mellem det virkelige og det uvirkelige, mellem det, der er sandt, og det, der er falsk, og mellem åndens liv og fænomenernes verden. Det bliver da modtagelig for de åndelige livs tankestrømninger og for den verden af ideer, som udstrømmer fra de store åndelige liv, og den store plan fra Universets Arkitekt kan vise sig for mennesket. Det er befriet og fri og kun underlagt de nye vilkår i det menneskes liv, som har opnået den store enhedsskabelse. Lovene i de tre verdener fortrænges ikke, men transcenderes, for det store omfatter altid det mindre, og skønt mennesket – i tjeneste – kan vælge at begrænse sig til et tilsyneladende tredimensionalt liv, træder det efter ønske, hvis det er nødvendigt for udvidelsen af Guds rige, ind i de højere dimensioners verden.

Målet med denne videnskab om yoga er at vise mennesket metoden til denne befrielse og måden, hvorpå det kan befri sig selv. Derfor har linjen i Patanjalis belæring frem til dette punkt været at tilkendegive menneskets plads i systemet, – at påpege den grundlæggende årsag til menneskets rastløshed og tilskyndelse til en eller anden slags aktivitet; at vise årsagen til eksistensen af virkningernes magtfulde verden og forlede aspiranten til en undersøgelse af årsagernes verden. Derved anskueliggøres nødvendigheden af videre udvikling og arten af hindringerne for denne udvikling, således at mennesket vil blive rede til at sige:

Hvis det forholder sig sådan, med hvilke midler kan denne forening med det virkelige og denne spredning af den store illusion da tilvejebringes? Denne anden bog præsenterer de otte vigtige yoga metoder, idet den klart og koncist skitserer de nøjagtige trin, som skal følges for at opnå den nødvendige kontrol over det fysiske, psykiske og mentale liv.

23. Sjælens association med sindet og dermed med det, sindet opfatter, skaber en forståelse af det opfattedes væsen og ligeledes af den opfattende selv.

I denne sutra henledes den studerendes opmærksomhed på den grundlæggende egenskab han må udvikle, dvs. skelneevnen. Det er derfor meget klart, hvad dens betydning er. Modsætningernes par, ånd og materie, purusha og prakriti føres ind i en nær forbindelse, og denne forening må blive erkendt af sjælen, den opfattende bevidsthed. Igennem denne sammensmeltning af dualiteterne, når sjælen, tænkeren, frem til en forståelse af sin egen natur, den åndelige natur og arten af den verden af fænomener, han opfatter, kontakter og anvender. Sindet og de fem sanser er opfattelsesorganet og udgør, set ud fra sjælens synspunkt, ét redskab. I en lang periode og gennem mange inkarnationer identificerer sjælen, eller tænkeren sig med dette opfattelsesorgan og i de tidligere stadier tillige med det, han opfatter ved at anvende det. Han betragter det fænomenale legeme, han anvender, det fysiske legeme, som sig selv, hvilket udtryk som »jeg er træ« eller »jeg er sulten« vidner om. Han identificerer sig med sit følelses- eller begærlegeme, idet han siger: »jeg er vred«, eller »jeg ønsker penge«. Han identificerer sig med det mentale vehikel og betragter sig som den, der tænker det ene og det andet. Det er denne identifikation, som fører til teologiske uoverensstemmelser og til de doktrinære og sekteriske forskelligheder, som findes overalt, og i denne femte rodrace, og i særdeleshed i denne femte underrace, når denne identifikation sit højdepunkt. Det er det personlige selvs æra, ikke det åndelige selvs. Denne

virkeliggørelse af den lavere natur er en del af den store evolutionære proces, men må efterfølges af en virkeliggørelse af den anden polare modsætning, det åndelige selv. Denne tilvejebringes, når sjælen begynder at udvise skelneevne, først teoretisk og intellektuelt (heraf den store værdi af den nuværende æra med sin kritik og polemiske diskussion, der udgør en del af processen med den planetariske forskelsbehandling) og senere i praksis. Denne skelnen fører til sidst til tre ting:

1. En forståelse af sondringen mellem ånd og materie.
2. En deraf affødt forståelse af sjælens natur, den sjæl, som er resultatet af denne forening, og som er sønnen skabt af faderåndens og modermateriens forening.
3. En udvikling, hvorved sjælen begynder at identificere sig med det åndelige aspekt og ikke med den objektive formverden. Dette senere stadium bliver kraftigt understøttet og fremskyndet gennem udøvelse af raja yoga, hvilket er grunden til Hierarkiets beslutning om at frigive denne videnskab til det kritiske og analytiske Vesten. Det bør erindres at sjælen gennemgår vigtige udviklingsstadier af forening, og at ordet *yoga* dækker over den menneskelige monades evolutionære udvikling.

1. Sjælens forening med formen og dens identifikation med materieaspektet.
2. Foreningen af det tænkende menneske eller den selvbevidste genspejling i de tre verdener med det åndelige menneske på dets eget plan.
3. Det åndelige menneskes eller den guddommelige tænkens forening med sin fader i himlen, det vil sige monaden eller det åndelige aspekt. Første stadium dækker over perioden fra den første inkarnation frem til betrædelsen af prøvestadiets vej. Andet stadium strækker sig over perioden fra prøvestadiets vej frem til den tredje indvielse på discipelskabets vej. Tredje stadium omfatter indvielsesvejens sidste stadier.

24. Årsagen til denne association er uvidenhed eller avidya. Denne uvidenhed må overvindes.

Uvidenhed om sjælens virkelige natur og en trang til at finde ud af sin egen natur og sine kræfter er årsagen til, at sjælen identificerer sig med opfattelsesorganerne og med det, disse opfatter eller bringer inden for rækkevidden af sjælens bevidsthed. Når sjælen, på grund af denne uvidenhed og dens følger, ikke opnår at finde det, den søger, kommer det stadium, hvori dens søgen antager en anden form, og sjælen selv søger efter virkelighed. Det vil kunne udtrykkes på denne måde.

Identifikation med fænomenernes verden og brugen af de udadrettede opfattelsesorganer dækker den periode, det virkelige menneske tilbringer i den såkaldte uvidenhedens hal. Mæthed, rastløshed og en søgen efter viden om selvet eller sjælen karakteriserer perioden, som tilbringes i lærdommens hal. Virkeliggørelse, bevidsthedsudvidelse og identifikation med det åndelige menneske kendetegner perioden, som tilbringes i visdommens hal. Betegnelserne menneskeligt liv, mystisk liv og okkult liv er dækkende for disse tre stadier.

25. Når uvidenhed er bragt til ende, gennem ikke-association med de opfattede ting, er det den store befrielse.

Under inkarnation er seeren, eller sjælen, nedsænket i den store maya eller illusion. Han er fanget af sine egne tankeformer og tankeskabelser, og også af dem fra de tre verdener. Han betragter sig selv som en del af fænomenernes verden. Men når han, gennem erfaring og skelneevne, er blevet i stand til at skelne imellem sig selv og disse former, kan befrielsesprocessen fortsætte for til sidst at kulminere i den store forsagelse, der én gang for alle frigør mennesket fra de tre verdener.

Denne proces er fremadskridende og kan ikke gennemføres helt på én gang. Den strækker sig over to stadier:

1. Prøvestadiet eller, som de kristne udtrykker det, lutringens vej.
2. Discipelskabets stadium i to dele:
 - a. Selve discipelskabet eller den vedholdende skoling og disciplin, som sjælen vejledt af sin guru eller mester indgiver det personlige lavere selv.
 - b. Indvielse eller de stadigt større bevidsthedsudvidelser, disciplen gennemgår under mesterens ledelse.

Visse bestemte ord beskriver denne todelte proces:

- a. Aspiration.
- b. Disciplin.
- c. Renselse.
- d. Anvendelse af metoderne til yoga eller forening.
- e. Indvielse.
- f. Virkeliggørelse.
- g. Forening.

26. Trældommens tilstand overvindes gennem perfektioneret anvendelse af skelneevnen.

Nogle ord om skelneevne vil her være nyttige, idet denne evne er den første vigtige metode til opnåelse af frihed eller befrielse fra de tre verdener. Baseret, som den er, på en virkeliggørelse af naturens grundlæggende dualitet, idet naturen betragtes som et resultat af foreningen af de to polariteter i det absolutte alt – ånd og materie – er skelneevne først en mental holdning og må flittigt opøves. Forudsætningen om dualitet godtages som et logisk grundlag at arbejde videre på, og teorien afprøves i et forsøg på at bevise sandheden. Aspiranten tager derpå klart

standpunkt ud fra den højere polaritet (ånden, der manifesterer sig som sjælen eller den indre hersker) og søger i hverdagens praktiske forhold at skelne mellem form og liv, mellem sjæl og legeme, mellem summen af den lavere manifestation (det fysiske, astrale og mentale menneske) og det virkelige selv, den lavere manifestations årsag.

Han søger at oparbejde en bevidsthed om det virkelige og en fornægtelse af det uvirkelige i alle hverdagens praktiske forhold, hvad enten det er hans relationer til andre eller hans praktiske gøremål. Ved ihærdigt og uafbrudt at øve sig i praksis vænner han sig til at skelne mellem selvet og ikke-selvet og til at beskæftige sig med åndens anliggender og ikke med de anliggender, der hører til den store maya, eller formernes verden. Til at begynde med er denne sondring teoretisk og derefter intellektuel, men den tager senere form af virkelighed og indgår i den emotionelle og fysiske verdens hændelser. Anvendelsen af denne metode resulterer til sidst i aspirantens indtræden i en helt ny dimension og i hans identifikation med et liv og en verden adskilt fra den menneskelige stræbens tre verdener.

Når dette er tilfældet bliver han fortrolig med de nye omgivelser, så han ikke kun kender formen, men også den subjektive virkelighed, som skaber eller forårsager formernes eksistens.

Han går derefter videre til udviklingen af den næste vigtige kvalitet, som er lidenskabsløshed eller mangel på begær. Et menneske kan godt være i stand til at skelne mellem det virkelige og det sande, mellem substansen og livet, som besjæler det, og alligevel begære eller »række ud efter« formens eksistens. Dette skal også overvindes, før fuldstændig frigørelse, emancipation eller frihed kan opnås. I en af de gamle kommentarer fra mesterlogens arkiver findes følgende ord:

»Det er ikke tilstrækkeligt at kende vejen eller at fornemme den kraft, der tjener til at uddrage livet af mayas former. Der må indfinde sig et øjeblik af vældig betydning, hvori chelaen, ved en enkelt handling og ved brug af et

magtens ord, bryder den illusoriske sutratma, som binder ham til formen. Ligesom edderkoppen, der inde i sig selv samler den tråd op igen, hvormed den vovede sig ind i de ukendte verdener, således trækker også chelaen sig tilbage fra alle formerne i de tre verdener, som hidtil har tryllebundet ham.«

Ovenstående fortjener nøje overvejelse og kan knyttes sammen med den tanke som ligger i den okkulte vending: »Før et menneske kan betræde Vejen, må det selv blive Vejen.«

27. Den opnåede viden (eller illumination) er syvfoldig og er opnået gradvist.

Hindulæren fortæller, at sindet har syv bevidsthedstilstande. Den sjette sans og dens anvendelse tilvejebringer syv tankeretninger, eller – for at udtrykke det mere teknisk – der er syv omfattende modifikationer af tankens princip. Disse er:

1. *Begær efter viden.* Det er dette begær, som driver den fortabte søn, sjælen, fremad og ind i illusionens tre verdener, eller (for at føre billedet endnu længere tilbage) det er dette begær som sender monaden eller ånden i inkarnation. Al erfaring er forårsaget af dette grundlæggende begær.

2. *Begær efter frihed.* Resultatet af erfaring og af de undersøgelser sjælen foretager i sine mange livscykler, vil afføde en stor længsel efter en anden tilstand og en stor trang til frigørelse og til frihed fra genfødselsens hjul.

3. *Begær efter lykke.* Dette er en grundlæggende kvalitet i alle mennesker, selv om den viser sig på mange forskellige måder. Den bygger på en iboende skelneevne og på en rodfæstet sans for at sammenligne »Faderens« hjem med den fortabte søns nuværende tilstand. Det er denne iboende evne til »lyksalighed« eller lykke, der skaber den rastløshed eller trang til forandring, som ligger bag selve den evolutionære fremdrift. Den er årsagen

til aktivitet og fremskridt. Utilfredshed med den nuværende tilstand beror på en vag erindring om en tid med tilfredshed og med lyksalighed. Dette må nødvendigvis opnås igen, før fred kan erkendes.

4. *Ønske om at gøre sin pligt.* De tre første modifikationer af tankens princip bringer efterhånden den udviklende menneskehed frem til den tilstand, hvori hensigten med livet ganske enkelt viser sig at være opfyldelsen af éns dharma. Længslen efter viden, frihed og lykke har bragt mennesket i en tilstand af tydelig utilfredshed. Intet bringer det nogen sand glæde eller fred. I sin søgen efter glæde for sig selv har det udmattet sig. Nu begynder mennesket at udvide sin horisont og at søge, der hvor det kan finde det, som det søger. Det vækkes til en følelse af ansvar over for andre og begynder at søge efter lykke i opfyldelsen af dets forpligtelser over for dem, det skal forsørge, familie, venner og alle, det kommer i kontakt med. Denne nye tendens er begyndelsen til det liv i tjeneste, som til sidst fører til en fuld erkendelse af betydningen af gruppebevidsthed. H.P.B. har sagt, at en følelse af ansvar er det første tegn på egoets eller kristusprincippets opvågning.

5. *Sorg.* Jo finere forædlingen af det menneskelige vehikel er, desto finere er nervesystemets reaktion på modsætningernes par, smerte og lystfølelse. Efterhånden som mennesket gør fremskridt og kommer højere op på menneskehedens evolutionsstige, viser det sig, at dets evne til at forstå sorg eller glæde er stærkt forøget. Dette vil i høj grad være sandt, når det drejer sig om en aspirant eller en discipel. Hans sans for værdier bliver så fin, og hans fysiske vehikel så sensitivt, at han lider mere end gennemsnitsmennesket. Dette tjener til at presse ham fremad med øget aktivitet i sin søgen. Hans reaktion på ydre kontakter bliver hurtigere og hurtigere, og hans evne til at føle smerte, fysisk og emotionel, øges kraftigt. Dette er tydeligt i den femte rodrace og ses især i det voksende antal selvmord i den femte underrace. Menneskeracens evne til at lide skyldes udviklingen og forædlingen af det fysiske vehikel, og udviklingen af følelseslegemet, det

astrale legeme.

6. *Frygt*. Efterhånden som det mentale legeme udvikles, og modifikationerne af tankens princip bliver hurtigere, begynder frygt og det som denne frygt fremkalder, at vise sig. Det er ikke dyrenes og de vilde menneskers instinktive frygt, som beror på det fysiske legemes reaktion på levevilkårene på det fysiske plan, men sindets frygt, baseret på hukommelse, imagination og forventning, samt evnen til at visualisere. Denne frygt er svær at overvinde og kan alene beherskes af egoet eller af sjælen selv.

7. *Tvivl*. Denne er en af de mest interessante af modifikationerne, da den mere drejer sig om årsager end om virkninger. Det menneske, der tvivler, kan måske beskrives som tvivlende på sig selv som herre over sin egen skæbne, som tvivlende på sine medmennesker, hvad angår deres karakter og reaktioner, som tvivlende på Gud eller den oprindelige årsag som gengivet og diskuteret af religionerne og deres eksponenter, som tvivlende på selve naturen, en tvivl, der tvinger mennesket til hele tiden at foretage videnskabelige undersøgelser, og endelig som tvivlende på selve sindet. Når mennesket begynder at sætte spørgsmålstegn ved sindets evne til at forklare, fortolke og forstå, har det så godt som udtømt sine samlede ressourcer i de tre verdener.

Tendensen med disse syv sindstilstande frembragt gennem den erfaring, mennesket gør på livets hjul, er at føre mennesket frem til det punkt, hvor det føler, at det at leve på det fysiske plan, sanseopfattelse og mentale processer ikke har noget at give og slet ikke formår at tilfredsstille det. Det når til det stadium, Paulus refererer til, når han siger: »Ja, jeg regner i sandhed alt for tab i sammenligning med det langt højere ... at jeg kan få Kristus i eje.« (Paulus' brev til filipperne, kapitel 3, vers 8).

De syv stadier af illumination eller indre oplysning har en hindu lærer beskrevet på følgende måde:

1. Det stadium, hvori chelaen erkender, at han har gennemløbet hele skalaen af livserfaringer i de tre verdener og kan sige:

- »Jeg har opnået viden om alt, hvad der var at vide. Intet mere står tilbage at vide.« Hans plads på evolutionsstigen åbenbares for ham. Han ved, hvad han må gøre. Dette relaterer til den første modifikation af tankens princip, begær efter viden.
2. Det stadium, hvori han befrier sig selv fra enhver kendt begrænsning og kan sige: »Jeg har befriet mig selv fra mine lænker.« Dette stadium, der relaterer til den anden af de nævnte modifikationer, er langvarigt, men fører til opnåelsen af frihed.
 3. Det stadium, hvor bevidstheden fuldstændigt forsvinder ud af den lavere personlighed og bliver den sande åndelige bevidsthed, centreret i det virkelige menneske, egoet eller sjælen. Dette indebærer bevidstheden om kristusnaturen, der er kærlighed, fred og sandhed. Han kan nu sige: »Jeg har nået mit mål. Intet står tilbage som kan drage mig til de tre verdener.« Længslen efter lykke er tilfredsstillet. Den tredje modifikation er overskredet.
 4. Det stadium, hvori han i sandhed kan sige: »Jeg har fuldført min dharma og gjort min fulde pligt.« Han har afviklet karma og opfyldt loven. Således bliver han en mester og en udøver af loven. Dette stadium relaterer til den fjerde modifikation.
 5. Det stadium, hvori fuld kontrol over sindet opnås, og seeren kan konstatere: »Mit sind har fundet ro.« Da og kun da, når fuldstændig ro erkendes, kan den sande kontemplation og den højeste form for samadhi erkendes. Sorgen, den femte modifikation, er fordrevet af den modtagne indre oplysnings herlighed. Modsætningernes par bekriger ikke længere hinanden.
 6. Det stadium, hvori chelaen indser at materie eller form ikke længere har nogen magt over ham. Han kan da sige: »Gunaerne eller materiens kvaliteter i de tre verdener drager mig ikke længere til sig; de fremkalder ingen reaktion i mig.« Frygten er derfor elimineret, for der er intet i disciplen, som kan tiltrække ondskab, død eller smerte. Således overvindes også den sjette modifikation, og en erkendelse af guddommelighe-

dens sande natur, og af fuldkommen lyksalighed, indtager dens plads.

7. Fuld selvrealisering er det næste og sidste stadium. Den indviede kan nu, med fuld bevidst viden, sige: »Jeg er det, jeg er.« Han *kender* sig selv som værende ét med al-selvet. Tvivlen hersker ikke længere. Dagens fulde lys, eller fuldendt illumination, indfinder sig og overvælder seerens hele væren.

Dette er de syv trin på Vejen, de syv stadier på korset, som de kristne udtrykker det, de syv store indvielser og de syv veje til lyksalighed. »Men retfærdiges sti er som strålende lys, der vokser i glans til højlys dag«.

DE OTTE METODER

28. Når metoderne til yoga vedholdende er blevet anvendt i praksis, og når urenhed er overvundet, finder oplysning sted, som fører til fuld illumination.

Vi kommer nu til den praktiske del af bogen, hvori der gives vejledning i den metode, som skal anvendes, såfremt yoga, forening eller enhedsskabelse helt og fuldt skal opnås. Arbejdet vil kunne beskrives som todelte:

1. Anvendelsen af den rette metode, hvormed forening tilvejebringes.
2. Disciplinering af det lavere trefoldige menneske, så urenhed i et hvilket som helst af de tre legemer udryddes.

Den stadige udførelse af det todelte arbejde skaber tilsvarende to resultater, der afhænger af hver sin årsag:

1. *Skelnen* bliver mulig. Anvendelsen af metoden leder aspiranten frem til en videnskabelig forståelse af den forskel der er

mellem selvet og ikke-selvet, mellem ånd og materie. Denne viden er ikke længere teoretisk og noget, mennesket stræber efter, men er en kendsgerning i disciplens erfaring, hvorpå han bygger alle sine efterfølgende aktiviteter.

2. *Dømmekraft* indfinder sig. Efterhånden som renselsesprocessen gennemføres, bliver de hylstre eller legemer, som skjuler virkeligheden, gennemtrængelige og fungerer ikke længere som tykke slør, der skjuler sjælen og den verden, hvori sjælen normalt færdes. Aspiranten bliver bevidst om en del af sig selv, der hidtil har været skjult og ukendt. Han nærmer sig det inderste mysterium og drages tættere ind til »nærværelsens engel«, som kun kan erkendes rigtigt ved indvielse. Han skimter en ny faktor og en ny verden, som han søger at gøre til sine egne i bevidst erfaring på det fysiske plan.

Det bør her bemærkes, at de to årsager til åbenbaring, anvendelsen af de otte metoder til yoga, og renselsen af livet i de tre verdener, beskæftiger sig med mennesket ud fra de tre verdners standpunkt og tilvejebringer (i menneskets fysiske hjerne) evnen til at skelne mellem det virkelige og det uvirkelige og til at erkende de ting, der hører ånden til. De forårsager også bestemte forandringer af tilstande i hovedet, reorganiserer livsluftene og virker direkte på pinealkirtlen og hypofysen. Når disse fire:

1. Anvendelse,
2. Renselse,
3. Skelnen,
4. *Dømmekraft*,

er en del af mennesket på det fysiske plan, varetager egoet, eller tænkeren på sit eget plan, sin del af den frigørende proces, og de to sidste trin udvirkes oven fra og nedefter. Denne seksfoldige proces er disciplvejens modsvarighed til den individualiserende proces, hvorunder dyremennesket, den lavere firdeling (fysisk, æterisk, astral og lavere mental), opnåede det todelte udtryk af

ånd, atma-buddhi, åndelig vilje og åndelig kærlighed, som fuldstændiggjorde det og i sandhed gjorde det til et menneske. De to udviklingstrin, som udvirkes af egoet i den rensede og oprigtige aspirant, er:

1. *Oplysning*. Lyset i hovedet, der til at begynde med ikke er andet end en gnist, blusser op til en flamme, som oplyser alting og stadig næres fra oven. Dette opnås gradvist (se forrige sutra) og afhænger af stadig udøvelse, meditation og oprigtig tjeneste.
2. *Illumination*. Den gradvist voksende strøm af flammende energi øger støt »lyset i hovedet« eller den stråleglans, som findes i hjernen i området omkring pinealkirtlen. Dette lys er for det trefoldige, fysiske manifesterede menneskes lille system, hvad den fysiske sol er for solsystemet. Til sidst bliver dette lys en herlighedens flamme, og mennesket bliver en »lysets søn« eller en »retfærdighedens sol«. Sådan var det med Buddha, Kristus og alle de store, som har fuldført Vejen.

29. De otte yoga metoder er: De fem bud (yama), reglerne (nijama), holdning (asana), den rette kontrol over livskraften (pranayama), abstraktion (pratyahara), agtpågivenhed (dharana), meditation (dhyana) og kontemplation (samadhi).

Det bemærkes, at disse metoder eller øvelser åbenbart er enkle, men det må nøje erindres, at de ikke tager sigte på noget, der fuldføres på ét eller andet plan i ét eller andet legeme, men på den samtidige aktivitet og anvendelse af disse metoder i alle tre legemer på én gang, således at hele det trefoldige menneske anvender metoderne, der henviser til det fysiske, det astrale og det mentale vehikel. Dette glemmes ofte. I studiet af disse forskellige metoder til yoga, eller forening, må vi derfor betragte metoderne, således som de finder anvendelse på det fysiske menneske, på det emotionelle menneske og derefter på det mentale menneske. Yoga udøveren er for eksempel nødt til at

forstå betydningen af det rette åndedræt eller af stillingen, således som disse metoder relaterer til det tredelte, afstemte og koordinerede lavere menneske, idet han erindrer, at kun i det omfang det lavere menneske udgør et sammenhængende rytmisk redskab, vil det være muligt for egoet at oplyse og illuminere det. Anvendelsen af åndedrætsøvelser har for eksempel ofte fået aspiranten til at koncentrere sig om det fysiske åndedrætsorgan, uden at han har haft tanke for den tilsvarende udøvelse af rytmisk kontrol over det emotionelle liv.

Det vil måske være nyttigt, hvis vi her (før vi tager metoderne op til overvejelse, en efter en) omhyggeligt registrerer dem, idet vi, hvor det er muligt, nævner deres synonymmer:

I. metode

De fem bud. Yama. Selvbeherskelse eller mådeholdenhed. Tilbageholdenhed. Undladelse af forkerte handlinger. Der er fem sådanne bud, som vedrører disciplens (eller chelaens) forhold til andre og til den ydre verden.

II. metode

Reglerne. Nijama. Ret overholdelse. Disse regler er der fem af, og de kaldes ofte for de »religiøse forskrifter«, idet de vedrører disciplens indre liv og det bånd, sutratma, eller det, som forbin-der ham med Gud, eller med hans Fader i himlen. Disse to metoder, de fem bud og de fem regler, er hinduernes modsvarig-hed til Bibelens ti bud og drejer sig om aspirantens daglige liv, som det indvirker på dem omkring ham og hans egne indre reaktioner.

III. metode

Stilling. Asana. Den rette stilling. Den rette holdning. Denne tredje metode vedrører disciplens fysiske stilling under medita-

tion, hans emotionelle holdning over for hans omgivelser eller hans gruppe og hans mentale holdning over for ideer, tankestrømninger og abstrakte begreber. Endelig vil anvendelsen af denne metode koordinere og fuldkommengøre det lavere trefoldige menneske, således at de tre hylstre kan danne en fuldendt kanal for udtrykket eller manifestationen af åndens liv.

IV. metode

Den rette kontrol over livskraften. Pranayama. Undertrykkelse af åndedrættet. Regulering af åndedrættet. Denne metode vedrører styringen, reguleringen og undertrykkelse af livsluftene, åndedrættet og legemets kræfter eller shakti. I virkeligheden fører den til organiseringen af vitallegemet, eller det æteriske legeme, således at livsstrømmen eller kræfterne, som har deres udspring i egoet eller det åndelige menneske på dets eget plan, kan blive korrekt overført til det fysiske menneske i objektiv manifestation.

V. metode

Abstraktion. Pratyahara. Den rette tilbagetrækning. Beherskelse. Tilbagetrækning af sanserne. Her når vi ind bagved det fysiske og det æteriske legeme, til det emotionelle legeme, sædet for begær, sanseopfattelse og følelse. Her kan vi se den regulære metode, som anvendes i bestræbelserne for at opnå yoga eller forening. Der tages vare på såvel det ydre som det indre liv på det fysiske plan; den korrekte holdning over for livet i dets trefoldige manifestation opøves. Det æteriske legeme organiseres og kontrolleres, og det astrale legeme nyorienteres, for begærnaturen undertrykkes, og det virkelige menneske trækker sig gradvist tilbage fra alle sansekontakter. De to næste metoder vedrører det mentale legeme, og den sidste vedrører det virkelige menneske, tænkeren.

VI. metode

Opmærksomhed. Dharana. Koncentration. Fiksering af sindet. Her bringes tænkerens, det virkelige menneskes, redskab under denne kontrol. Den sjette sans koordineres, forstås, fokuseres og anvendes.

VII. metode

Meditation. Dhyana. Tænkerens evne til at anvende sindet som ønsket og til at overføre højere tanker, abstrakte ideer og idealistiske begreber til hjernen. Denne metode vedrører den højere og den lavere tænkeevne.

VIII. metode

Kontemplation. Samadhi. Dette har at gøre med egoet, det virkelige menneske, og vedrører sjælens rige. Det åndelige menneske fordyber sig i, studerer eller mediterer over årsagernes verden, »det der hører Gud til«. Ved brug af sit kontrollerede redskab, sindet (kontrolleret gennem udøvelsen af koncentration og meditation), overfører mennesket det, som sjælen erkender, ser og forstår, til den fysiske hjerne, via sutratmaen, eller den tråd, som løber ned igennem de tre hylstre, til hjernen. Dette fremkalder fuld illumination.

I. METODE. DE FEM BUD

30. Harmløshed, sandfærdighed over for alle væsener, afholdelse fra tyveri, fra udsvævelse og fra griskhed udgør yama eller de fem bud.

Disse fem bud er enkle og klare, men ikke desto mindre vil de, hvis de efterleves, fuldkommengøre mennesket i dets relationer til andre mennesker, til overmennesker og til de underliggende

naturriger. Det allerførste bud om harmløshed er i virkeligheden en sammenfatning af de øvrige. Disse bud er på en ejendommelig måde fuldstændige og omfatter den trefoldige natur; under studiet af alle disse metoder skal vi bemærke deres relation til den ene eller den anden del af egoets lavere trefoldige manifestation.

I. Den fysiske natur

1. *Harmløshed*. Dette dækker menneskets fysiske handlinger, set i relation til alle former for guddommelig manifestation, og vedrører især menneskets *kraftnatur* eller den energi, det udtrykker gennem sine aktiviteter på det fysiske plan. Det gør ingen fortræd og skader ingen.

2. *Sandfærdighed*. Dette vedrører især menneskets brug af talen og af taleorganerne og har forbindelse med »sandfærdighed i det allerinderste«, hvormed sandhed i det ydre bliver mulig. Dette er et omfattende emne og beskæftiger sig med formuleringen, ved brug af tungen og stemmen, af menneskets tro, hvad angår Gud, mennesker, ting og former. Det er indeholdt i aforismen *lys på Vejen*. »Før stemmen kan tale i mesterens nærværelse, må den have mistet sin kraft til at såre.«

3. *Afholdelse fra tyveri*. Disciplen er korrekt og omhyggelig i alle sine anliggender og tilegner sig intet, som ikke retteligt er hans. Dette er et vidt begreb, der spænder over mere end egentlig fysisk tilegnelse af andres ejendele.

II. Den astrale natur

4. *Afholdelse fra udsvævelse*. Dette er bogstavelig talt mangel på begær og bestemmer de udadgående tendenser til det, der ikke er selvet, og som på det fysiske plan finder udtryk i forholdet mellem kønnene. Det må imidlertid her erindres, at den okkult studerende alene betragter dette udtryk som én af de former, de udadgående tilskyndelser antager, og en form, som

nøje forbinder mennesket med dyreriget. Enhver tilskyndelse, som vedrører formerne og det virkelige menneske, og som bidrager til at binde det til en form og til det fysiske plan, betragtes som en form for udsvævelse. Der er det fysiske plans udsvævelse, og denne skulle disciplen for længst have lagt bag sig. Men der er også mange tilbøjeligheder til søgen efter lystfølelse, med deraf følgende tilfredsstillelse af begærnaturen, og for den sande aspirant betragtes dette ligeledes som udsvævelse.

III. Den mentale natur

5. *Afholdelse fra griskhed.* Dette handler om begærlighedens synd, der i bogstavelig forstand er tyveri på det mentale plan. Griskhedens synd vil kunne føre til et vilkårligt antal synder på det fysiske plan og er meget magtfuld. Den vedrører mentalkraft og er en fællesbetegnelse for de magtfulde længsler, der har deres rod ikke bare i det emotionelle legeme, kama- (begær-) legemet, men også i det mentale legeme. Dette bud om at afholde sig fra griskhed refererer Paulus til, når han siger: »Thi jeg har lært at nøjes med det, jeg har.« Den tilstand skal opnås, før sindet kan bringes så meget i ro, at det, som er sjælens, kan finde indpas.

31. Yama (eller de fem bud) udgør den universelle forpligtelse og er uafhængig af race, sted, tid eller krisesituation.

Denne sutra udtrykker klart det universelle i visse bestemte fordringer, og ved et studium af disse fem bud, som danner grundlaget for, hvad buddhisten kalder »ret adfærd«, vil det blive erkendt, at de danner grundlaget for alle sande love, og at overtrædelse af dem betegner lovløshed. Det ord, som er oversat til forpligtelse, eller pligt, kunne ligeså vel udtrykkes i den vidtfavnende vending *dharma* i forholdet til andre. Ordret betyder *dharma* at klare sine forpligtelser (eller sin karma), som

det sømmer sig, på det sted, i de omgivelser og under de livsbetingelser, skæbnen har sat én i. Visse bestemmende faktorer i adfærd må og skal iagttages, og der tillades ikke noget spillerum, hvad angår disse forhold, uanset nationalitet, uanset på hvilket sted man befinder sig, og uanset hvilken alder man har, eller hvilken krisesituation der måtte opstå. Det er disse fem uforanderlige love, som bestemmer menneskelig adfærd, og når alle menneskesønnerne overholder dem, vil den sande betydning af udtrykket »fred til alle væsener« blive rigtigt forstået.

II. METODE. REGLERNE

32. Indre og ydre renselse, tilfredshed, brændende aspiration, åndelige studier og hengivenhed over for Ishvara udgør nijama eller de fem regler.

Som nævnt ovenfor styrer disse fem regler det lavere personlige selvs liv og danner grundlaget for karakter. De yoga øvelser, som i den grad interesserer Vestens tænker og aspirant, og som lokker ham med deres tilsyneladende lette vej til fuldkommenhed og rig belønning (såsom psykisk udvikling), tillades ikke af den sande guru eller lærer, førend yama eller nijama er blevet indført som bestemmende faktorer i disciplens daglige liv. Først må budene og reglerne overholdes, og når hans ydre adfærd over for hans medmennesker og hans indre livs disciplin er bragt på linje med disse forlangender, kan han på sikker vis fortsætte med den praktiske yogas former og ritualer, men ikke før.

Det er mangel på erkendelse af dette, der fører til en stor del af vanskelighederne blandt yoga studerende i Vesten. Der findes ikke bedre grundlag for arbejdet med Østens okkultisme end nøje overholdelse af de krav, mesteren over alle mestre har udlagt i *Bjergprædikenen*. Det selvdisciplinerede kristne menneske, som er forpligtet til renhed og uselvisk tjeneste, kan

tage yogaen i anvendelse på langt sikrere vis end hans mere verdslige og selviske, men ikke desto mindre intellektuelle, broder. Han vil ikke løbe de risici, hans uforberedte broder tager.

Ordene »indre og ydre renselse« vedrører de tre hylstre, hvori selvet er skjult, og må nødvendigvis fortolkes på to måder. Ethvert hylster har sin tætteste og mest håndgribelige form, og denne må holdes ren, for der er en måde, hvorpå det astrale og det mentale legeme kan holdes fri for de urenheder, som disse legemer tager til sig fra deres omgivelser, ganske som det fysiske legeme kan holdes rent for tilsvarende urenheder. Disse legemers finere stof må holdes lige så rent, og dette er baggrunden for den bestræbelse på magnetisk renhed, som er årsagen til så mange ceremonielle handlinger i Østen, – handlinger, der for vestlændingen synes uforklarlige. Når en fremmed kaster en skygge på maden, gør han den uren; dette bygger på troen, at bestemte typer af kraftudstrømninger skaber urene forhold, og selv om måden at modvirke disse forhold på måske har et anstrøg af dødt bogstav-ritual over sig, vil tanken bagved den ceremonielle handling stadig være sand. Kun så lidt vides endnu om kraftudstrømninger fra mennesket, eller kraftudstrømninger virkende på den menneskelige mekanisme, at det, der kunne kaldes »videnskabelig renselse«, endnu er i sin vorden.

Tilfredshed frembringer tilstande, hvori sindet er i hvile; den bygger på erkendelsen af de love, der styrer livet, og primært loven om karma. Den frembringer en sindstilstand, hvori alle vilkår betragtes som rigtige og retfærdige og som netop de vilkår, hvorunder aspiranten bedst kan løse sit problem og nå målet for et hvilket som helst liv. Dette indebærer på ingen måde at slå sig til ro og føje sig, hvilket skaber inert, men at erkende tilstedeværende ressourcer, at anvende sine muligheder og lade disse muligheder danne en baggrund og et grundlag for al fremtidig udvikling. Når dette gøres rigtigt, vil de tre tilbageværende regler lettere kunne overholdes.

Brændende aspiration vil blive behandlet mere udførligt i den næste bog, men det er på sin plads her at nævne, at denne

kvalitet, at »gå frem« mod idealet, eller at anstrenge sig for at nå det objektive må ligge så dybt i yoga aspiranten, at ingen vanskeligheder kan få ham til at vende om. Først når denne kvalitet er udviklet og efterprøvet, og når det har vist sig, at intet problem, intet mørke og intet tidselement kan være til hinder, får et menneske lov til at blive en eller anden mesters discipel. Brændende iver, vedholdende længsel og blivende troskab mod det sete ideal er discipelskabets *sine qua non*. Disse kendetegn må forefindes i alle tre legemer og føre til den stadige disciplinering af det fysiske vehikel, den vedvarende orientering af den emotionelle natur og den mentale holdning, der sætter mennesket i stand til at acceptere alle tab, hvis det blot når frem til sit mål.

Åndelige studier vil vise sig at handle om udviklingen af sansen for subjektive realiteter. Den fremmes af studier, i fysisk forstand, og af bestræbelsen for at nå ind til de tanker, som ord formidler. Den udvikles gennem en nøje undersøgelse af de årsager, som ligger bagved alle begær, aspirationer og følelser og står derfor i forbindelse med begær- eller astralplanet. Den beskæftiger sig med læsningen af de symboler eller geometriske former, der besjæler en idé eller tanke, og dette vedrører mentalplanet. Dette vil blive taget op til behandling senere i III. bog.

Hengivenhed over for Ishvara kan kort og godt siges at gøre det ud for det lavere trefoldige selvs holdning over for den tjeneste, egoet, den indre hersker, Gud eller Kristus i det indre, påtager sig. Denne vil manifestere sig trefoldigt og vil bringe det pågældende lavere personlige selv ind i et liv af lydighed mod mesteren i hjertet. Dette vil til sidst inddrage aspiranten i en eller anden adepts eller åndelig lærers gruppe, hvilket også vil føre ham ind i hengiven tjeneste for Ishvara eller det guddommelige selv, som findes i hjertet hos alle mennesker og bag alle den guddommelige manifestations former.

33. Når tanker, der strider mod yoga, forekommer, bør der

sættes ind med modsatrettede tanker.

Johnstons oversættelse gengiver den samme idé i meget smukke ord og udtrykker på fyldestgørende vis metoden. Han siger:

»Når overtrædelsen lægger hindringer i vejen, bør vægten af imaginationen lægges over på den modsatte side.«

Hele videnskaben om afbalanceringen af modsætningernes par gengives i disse to oversættelser, af hvilke den ene ikke er helt fuldkommen uden den anden. Det er ofte vanskeligt at oversætte de gamle sanskrit-betegnelser med et enkelt ord eller en enkelt vending, for i det sprog vil en betegnelse stå for en hel idé og vil behøve adskillige vendinger for at overføre den sande betydning i et andet sprog.

Denne sutra indeholder visse grundlæggende begreber, som for klarhedens skyld vil kunne opstilles som følger:

1. Som et menneske tænker, er det. Det, der kommer til udtryk i synlig form, er altid en tanke, og formen og livsformålet er på linje med denne tanke eller idé.
2. Der er to slags tanker; de, der tenderer mod formopbygning, begrænsning, udtryk på det fysiske plan; de, der peger væk fra de lavere tre plan og derfor fra formaspektet, som vi kender det i de tre verdener, det vil sige, de, der fører til forening (yoga eller enhedsskabelse) med sjælen, kristusa-spektet.
3. Når det konstateres, at de tanker, som sædvanligvis næres, forårsager astrale og fysiske reaktioner og resultater, må det erkendes, at de er ugunstige for yoga; de lægger hindringer i vejen for den enhedsskabende proces.
4. Modsatrettede tanker må da udvikles; det er let at afgrænse disse tanker, idet de vil være den direkte modsætning til de hæmmende tanker.
5. Udviklingen af de tanker, der vil bidrage til yoga og føre

mennesket frem til en viden om sit virkelige selv, og en deraf følgende forening med dette selv, indebærer en trefoldig proces:

- a. Det nye tankebegreb, nøje formuleret og modsatrettet den gamle tankestrøm, må erkendes og overvejes.
- b. Derefter følger anvendelsen af imaginationen til at bringe tanken i manifestation. Dette inddrager begærets verden, og som følge heraf påvirkes det astrale eller emotionelle legeme.
- c. Til sidst følger en nøje afgrænset visualisering af virkningen af det, der er blevet tænkt og forestillet, således som det vil manifestere sig i livet på det fysiske plan.

Dette vil vise sig at udvikle energi. Dette betyder følgelig, at det æteriske legeme vitaliseres eller gives energi af den nye tankestrøm, og bestemte forvandlinger og nyorganiseringer, som til sidst forårsager en fuldstændig omlægning af menneskets aktiviteter på det fysiske plan, finder sted. Den vedvarende praksis af dette fremkalder en fuldstændig forvandling i det trefoldige lavere menneske, og til sidst fremstår sandheden i den kristne formulering, »kun Kristus ses og høres«, kun det virkelige eller åndelige menneske vil kunne ses udtrykke sig gennem et fysisk medium, således som Kristus gjorde det gennem sit redskab og sin discipel, Jesus.

34. Tanker, der strider mod yoga, er skadevoldende adfærd, falskhed, tyveri, udsvævelse og griskhed, hvad enten de udføres personligt, forårsages indirekte eller bifaldes, hvad enten de opstår af griskhed, vrede eller forblindelse (uvidenhed), og hvad enten deres fremtoning er svag, moderat eller stærk. De resulterer altid i yderligere smerte og uvidenhed. Af denne grund må de modsatrettede tanker udvikles.

Det bemærkes at de fem bud netop beskæftiger sig med disse

»tanker der strider mod yoga« eller forening, og at overholdelsen af de fem bud vil tilvejebringe:

- a. Harmløshed i stedet for skadevoldende adfærd.
- b. Sandfærdighed i stedet for falskhed.
- c. Afholdelse fra tyveri i stedet for at stjæle.
- d. Selvkontrol i stedet for udsvævelse.
- e. Tilfredshed i stedet for griskhed eller begærlighed.

Aspiranten gives ingen mulighed for at undskylde sig, og han erindres om den kendsgerning, at overtrædelse af de fem bud bringer følger med sig, hvad enten overtrædelsen er forsvindende lille eller meget stor. En »modsatrettet tanke« *må* nødvendigvis skabe sin virkning, og virkningen er dobbelt; smerte, og uvidenhed eller forblindelse. Der er tre ord, som den okkult studerende altid forbinder med de tre verdener:

1. *Maya eller illusion*, der refererer til formernes verden, i hvilken det sande selv befinder sig, når det er i inkarnation, og med hvilken det i sin uvidenhed identificerer sig i æoner.
2. *Forblindelse*, den fejlagtige identifikationsproces, under hvilken selvet lyver for sig selv og siger: »jeg er formen«.
3. *Uvidenhed* eller avidya, resultatet af denne fejlagtige identifikation og på samme tid årsagen til den.

Selvet iklædes form; det føres bag lyset i illusionens verden. Hver gang »tanker der strider mod yoga«, bevidst næres, indhyller selvet sig endnu mere i den illusoriske verden og udvider uvidenhedens slør. Hver gang »vægten af imaginatio- nen« lægges over på selvets virkelige natur og drejes væk fra ikke-selvets verden, formindskes illusionen, svækkes forblindelsen, og uvidenheden erstattes gradvist af viden.

35. Inærværelsen af den, som har fuldkommengjort harmløshed, ophører al fjendtlighed.

Denne sutra viser os resultatet af en stor lov. I IV. bog, sutra 17, fortæller Patanjali os, at opfattelsen af et kendetegn, af en kvalitet og af en objektiv form afhænger af det forhold, at lignende kendetegn, kvaliteter og evner forefindes i den opfattende. Denne overensstemmelse er grundlaget for opfattelse. Det er den samme sandhed, der antydes i *Johannes' første brev*, hvor vi finder ordene: »Vi skal blive ham lige, thi vi skal se ham, som han er.« Kontakt kan alene skabes til det, som allerede er helt eller delvist til stede i den opfattendes bevidsthed. Hvis den opfattende således konstaterer fjendtlighed og had, er det, fordi sædekornene til fjendtlighed og had er til stede i ham. Når de ikke er til stede, er enhed og harmoni det eneste, der findes. Dette er den universelle kærligheds første trin, aspirantens bestræbelser for i praksis at være ét med alle levende væsener. Han begynder med sig selv og sørger for, at de sædekorn til skadevoldende adfærd, som findes i hans egen natur, tilintetgøres. Han beskæftiger sig derfor med den årsag, som fremkalder fjendtlighed over for ham og andre. Det naturlige resultat er, at han har fred, og andre har fred med ham. I hans nærværelse bliver selv vilde dyr tamme, og dette på grund af beskaffenheden af aspirantens eller yogiens sindstilstand.

36. Når fuldkommen sandfærdighed over for alle væsener er nået, vil virkninger af hans ord og handlinger straks være synlige.

Dette spørgsmål om sandfærdighed er et af de store problemer, aspiranten må løse, og den, som forsøger kun at sige det der er fuldstændigt rigtigt, vil opdage, at han står over for meget store vanskeligheder. Sandfærdighed er under evolutionens fremadskriden helt og holdent relativ og progressiv i sin manifestation. Den vil kunne defineres som tilkendegivelsen på det fysiske plan

af netop så meget af den guddommelige virkelighed, som éns udviklingstrin og det anvendte vehikel åbner mulighed for. Sandfærdighed indebærer derfor den opfattendes eller aspirantens evne til rigtigt at forstå den del af det guddommelige, som formen (håndgribelig, objektiv eller af ord) iklæder. Den indebærer derfor evnen til at trænge igennem til det subjektive og til at kontakte det, enhver form skjuler. Den er ligeledes forbundet med aspirantens evne til at opbygge en form (håndgribelig, objektiv eller af ord), der vil overføre sandheden som den er. Dette er i virkeligheden de to første trin af den store skabende proces:

1. Korrekt opfattelse,
2. Nøjagtig konstruktion,

og det fører hen til den fuldbyrkelse, nærværende sutra beskæftiger sig med, – den effektivitet, hvormed alle ord og handlinger kan overføre virkelighed eller sandhed, som den er. Denne sutra giver nøglen til magikerens arbejde og er grundlaget for den vigtige videnskab om mantraer, eller magtord, som indgår i enhver adepts udrustning.

Gennem en forståelse af

- a. Loven om vibration,
- b. Videnskaben om lyd,
- c. Evolutionens formål,
- d. Det nuværende cykliske trin,
- e. Formens natur,
- f. Håndteringen af atomar substans,

ser adepten ikke alene sandheden i alt, men forstår også at gøre sandheden synlig, hvorved han hjælper den evolutionære proces og »kaster billeder på tidens lærred«. Dette gør han ved hjælp af bestemte ord og handlinger. Hos aspiranten viser udviklingen af denne evne sig ved vedvarende bestræbelse for at opfylde følgende fordringer:

1. Fuld opmærksomhed på enhver formulering af ord, som anvendes.
2. Den kloge brug af stilhed som et element af tjeneste.
3. Stadig efterforskning af de årsager, som ligger bagved enhver handling, så årsagen til en handlings effektivitet eller mangel på effektivitet kan forstås.
4. En stadig bestræbelse for at se virkeligheden i enhver form. Dette indebærer i bogstavelig forstand et studium af loven om årsag og virkning eller karma, idet den karmiske lovs mål er at bringe åndens modsatte pol, materien, i fuld overensstemmelse med åndens krav, så materie og form fuldt ud kan udtrykke åndens natur.

37. Når afholdelse fra tyveri er fuldkommen, kan yogien få, hvad han end ønsker sig.

I denne sutra vil der kunne findes en ledetråd til den store lov om udbud og efterspørgsel. Når aspiranten har lært »ikke at begære noget for det adskilte selv«, da kan han betros universets rigdomme; når han ikke kræver noget for den lavere natur, og intet forlanger for det trefoldige fysiske menneske, da kommer alt til ham, uopfordret og uden krav. I nogle oversættelser finder man ordene »alle juveler er hans«.

Det må nøje erindres, at det tyveri, der omtales, ikke blot vedrører det at stjæle håndgribelige og fysiske genstande, men også har forbindelse med afholdelse fra tyveri på det emotionelle eller mentale plan. Aspiranten tager ingenting; han gør ikke krav på, og absorberer ikke, emotionelle goder, såsom kærlighed og gunst, mishag og had, hvis det ikke tilhører ham; intellektuelle fordele, krav om et omdømme der ikke er berettiget, overtagelse af en andens hverv, velvilje eller popularitet afviser han alle lige meget, og han står helt fast på det, som er hans eget. »Lad ethvert menneske koncentrere sig om sin egen dharma« og opfylde sin egen rolle, formaner Østen. »Pas dine egne sager« er Vestens forsøg på at belære om den samme sandhed og overføre

den formaning, at vi hver især ikke må fratage hinanden muligheden for at gøre noget rigtigt, at være sit ansvar voksen og at gøre vor pligt. Dette er den sande afholdelse fra tyveri. Den vil få mennesket til fuldkomment at imødekomme sine egne forpligtelser, at påtage sig sit eget ansvar og at opfylde sin egen pligt. Den vil få mennesket til at afholde sig fra at tilegne sig noget, som tilhører dets broder i de tre verdener for menneskelig stræben.

38. Ved afholdelse fra udsvævelse opnås energi.

Sædvanligvis betragtes udsvævelse som bortødslen af den dyriske naturs vitalitet eller virilitet. Evnen til at skabe på det fysiske plan, og til at sikre menneskeracens videreførelse er den højeste fysiske handling mennesket kan udføre. Forødelser af de vitale kræfter, gennem udsvævende livsførelse, udgør den store synd imod det fysiske legeme. Den indebærer en svigtende evne til at erkende betydningen af forplantningsakten, den manglende evne til at modstå de lavere begær og lyster og et tab af selvbeherskelse. Resultatet af denne mangel er synlig overalt i den menneskelige familie i denne tid, – i det lave sundhedsniveau, de fyldte hospitaler og de syge, afkræftede og anæmiske mænd, kvinder og børn, som findes overalt. Der er kun lidt bevarelse af energi, og de selvsamme ord, »udsvævelse« og »udsvævende mennesker«, indeholder en lektie.

Det første, som en discipel er nødt til at gøre, er at lære skabelsens sande natur at kende og at bevare sin energi. Cølibat er ikke påbudt. Selvbeherskelse er. Men i den relativt korte cyklus af liv, i hvilke aspiranten kvalificerer sig til at gå Vejen, kan han være nødt til at gennemleve ét eller måske flere liv i klar afholdelse fra forplantningsakten for at lære fuldstændig kontrol og for at bevise, at han helt har undertrykt den lavere seksuelle natur. Den rette brug af seksualprincippet, forbundet med en tilpasning til landets love, kendetegner enhver sand aspirant.

Bortset fra en overvejelse af dette emne som energibevarelse

er der en anden vinkel, hvorfra aspiranten nærmer sig problemet, og det er forvandlingen af det vitale princip (som det udtrykkes gennem den fysiske organisme) til den dynamiske tilkendegivelse af den, som udtrykkes gennem organet for lyd eller skabelse gennem ordet, den sande magikers arbejde. Som enhver, der studerer okkultisme, ved, er der en tæt forbindelse mellem forplantningsorganerne og det tredje overordnede center, strubecentret. Dette erkendes fysiologisk i den overgang af stemmen, som ses i pubertetsalderen. Ved den rigtige energibevarelse og afholdelse fra udsvævelse bliver yoga udøveren en skaber på det mentale plan, ved brug af ordet og af lyde, og den energi, som kan spredes gennem det lavere centers aktivitet, koncentrerer og forvandles til magikerens store skabende arbejde. Dette opnås gennem afholdenhed, ren livsførelse og ren tænkning, og ikke gennem nogen som helst perversion af okkult sandhed som for eksempel seksualmagi og uhyrlighederne i de seksuelle perversioner, som visse såkaldte okkulte skoler står for. Disse befinder sig på den sorte vej og fører ikke frem til indvielsens port.

39. Når fuldkommen afholdelse fra griskhed er nået, kommer der en forståelse af loven om genfødsel.

Denne sutra giver i utvetydige vendinger den betydningsfulde belæring, at det er begær efter form, af en eller anden art, der får ånden til at inkarnere. Når der er mangel på begær til stede, kan de tre verdener ikke længere fastholde yogien. Vi smeder vore egne lænker i en smelteovn af begær og forskelligartet længsel efter ting, erfaring og formliv.

Når tilfredshed er opøvet og nærværende, falder disse lænker fra, en efter en, og der smedes ikke andre. Efterhånden som vi frigør os fra illusionens verden, bliver vort syn klart, og lovene for væren og eksistens viser sig for os og forstås lidt efter lidt. Livets hvordan og hvorfor besvares. Årsagen og metoden til eksistens på det fysiske plan er ikke længere et problem, og

yogien forstår, hvorfor fortiden har været, som den var, og hvad der kendetegner den; han forstår årsagen til den nuværende livscyklus og erfaring og kan gøre brug af loven i praksis hver dag, og han ved godt, hvad han må gøre i fremtiden. På denne måde befrier han sig selv, begærer intet i de tre verdener og omstiller sig til forholdene i den åndelige værens verden.

I disse kvaliteter har vi udførelsen af de fem bud.

40. Indre og ydre renselse skaber aversion mod form, både hans egen form og alle andre former.

På grund af muligheden for misforståelse af de anvendte ord holder denne omskrivning af sutra 40 sig ikke til den tekniske oversættelse af sanskritordene. Ordret lyder oversættelsen: »Indre og ydre renselse skaber had mod éns eget legeme, og afholdelse fra samkvem med alle legemer.« Tendensen blandt Vestens studerende til at fortolke bogstaveligt gør det nødvendigt med en noget friere oversættelse. Østens studerende, der er mere bevandret i den symbolske måde at fremstille sandhed på, er ikke så tilbøjelige til at tage fejl i denne retning. I overvejselsen af denne sutra bør det erindres, at renhed er en åndens kvalitet.

Der er nødvendigvis forskellige slags renselse, svarende til de fire legemer (det fysiske legeme, det æteriske legeme, det emotionelle legeme og det mentale legeme), gennem hvilke mennesket kontakter sine tre verdener for stræben. Vi vil derfor kunne skelne mellem dem på følgende måde:

- a. Ydre renhed. Fysisk vehikel. Det tætte legeme
- b. Magnetisk renhed. Æterisk vehikel. Indre renhed
- c. Psykisk renhed. Astralt vehikel. Emotionel renhed
- d. Mental renhed. Mentalt vehikel. Den konkrete tænkeevnes renhed

Det bør meget nøje erindres, at denne renhed vedrører den substans, hver af disse udtrykslegemer er sammensat af. Den opnås på tre måder:

1. Udskillelse af uren substans eller af de atomer og molekyler, som begrænser åndens frie udtryk, og som holder den fangen i formen, således at den hverken kan have fri indgang eller udgang.
2. Assimilering af de atomer og molekyler, som vil tjene til at tilvejebringe en form, hvorigennem ånden kan fungere tilfredsstillende.
3. Beskyttelse af den rensede form mod forurening og svækkelse.

Denne udskillellesproces tager sin begyndelse på renselsens eller prøvestadiets vej; på discipelskabets vej læres reglerne for den konstruktive eller assimilerende proces, og på indvielsesvejen (efter anden indvielse) påbegyndes det beskyttende arbejde.

I de vestlige lande er reglerne for ydre renselse, sanitet og hygiejne velkendte og praktiseres i stor udstrækning. Reglerne for magnetisk renselse er bedre kendt i Østen, og når der er skabt syntese og gensidig anerkendelse af de to systemer, vil det fysiske hylster i dets duale natur blive bragt til en høj grad af forfinelse.

I denne cyklus er Hierarkiets interesse imidlertid i høj grad koncentreret omkring spørgsmålet om psykisk renselse, og dette er årsagen til den tendens i den okkulte lære, som for tiden er under udvikling. Den er langt fra det, som almindeligvis forstås ved psykisk udvikling, den lægger ikke vægt på de lavere psykiske kræfter, men søger at skole aspiranten i det åndelige livs love. Dette bringer erkendelse af den psykiske natur, eller sjælens natur, og kontrol over den lavere psykiske natur. Hierarkiets store »fremstød« for dette århundrede, 1926-2026, vil følge disse baner, kombineret med en udbredelse af tankens love. Dette forklarer nødvendigheden af kundgørelsen af den lære, som fremsættes i yoga sutraerne. De beskriver reglerne for tankekontrol, men handler i vid udstrækning også om naturen af de psykiske kræfter og udviklingen af den psykiske bevidsthed.

Hele den tredje bog handler om disse kræfter, og emnet for sutraerne kan som helhed betragtet kort beskrives som værende

udviklingen af tankekontrol i den hensigt at opnå sjælkontakt og den deraf følgende kontrol over de lavere psykiske kræfter, hvis udvikling løber parallelt med de højere kræfters udvikling. Dette bør fremhæves. Aversion mod form, eller »manglende begær«, der er fællesbetegnelsen for denne sindstilstand, er den stærke impuls, som til sidst fører til fuldstændig frigørelse fra form.

Det er ikke fordi form, eller det at tage form, i sig selv er ondt. Både formerne og inkarnationsprocessen er rigtige og passende, hvor de hører til, men for det menneske, som efter at have lært de nødvendige lektier i livets skole, ikke har brug for mere erfaring i de tre verdener, bliver form og genfødsel af det onde og må henvises til en plads uden for egoets liv. Det er sandt, når særlige tjenestehensyn gør sig gældende, at det befriede menneske efter eget ønske og selvfornægtelse kan vælge at begrænse sig selv af en form; det er ikke tilskyndet dertil af begær, men af kærlighed til menneskeheden og en længsel efter at blive hos sine brødre, indtil den sidste af gudesønnerne er nået frem til befrielsens port.

41. Gennem renselse opnås også en stille ånd, koncentration, beherskelse af organerne og evne til at se selvet.

Det bør erindres, at både de fem bud og reglerne (yama og nijama) har at gøre med det lavere firfoldige selv, som virker i de tre verdener, og som ofte kaldes den lavere kvaternitet. Vi har i den foregående sutra set, at den påkrævede renselse er firfoldig og beskæftiger sig med fire vehikler. Resultaterne af denne renhed er også firfoldige og har ligeledes forbindelse med de fire hylstre. Disse resultater er i rækkefølge følgende vehikler:

1. Beherskelse af organerne. Det fysiske legeme
2. En stille ånd. Det emotionelle vehikel
3. Koncentration. Den lavere tænkeevne eller det mentale legeme

4. Evne til at se selvet. Det synteseskabende resultat af den trefoldige tilstand af ovenstående hylstre

»Beherskelse af organerne« har især forbindelse med sanserne og er resultatet af magnetisk renhed eller rensningen af det æteriske legeme. I denne forbindelse bør de studerende erindre sig, at det fysiske legeme ikke er et princip, men er bygget op i nøjagtig overensstemmelse med det æteriske legeme. Dette æteriske legeme er det magnetiske vehikel på det fysiske plan og drager (alt efter dets egen natur og sammensætning) de atomer og substanspartikler til sig, som det tætte fysiske er opbygget af. Når sanseopfattelserne er blevet forfinet, og når vitallegemets vibrationstilstand er korrekt indstillet, er sanseorganerne fuldstændigt underlagt og kontrolleret af det virkelige menneske og sætter ham til sidst i forbindelse med de to højeste underplan af det fysiske plan og ikke med det lavere astrale, som tilfældet er nu. Den rigtige rækkefølge af denne kontrol over organerne til fysisk opfattelse eller over de fem sanser er, som følger:

1. Korrekt intellektuel opfattelse af idealet på det mentale plan.
2. Rent begær, befriet for kærlighed til form på det emotionelle eller astrale plan.
3. Korrekt anvendelse og udvikling af de fem centre op langs rygsøjlen (centret ved rygsøjlen basis, sakralcentret, solar plexus, hjertecentret og strubecentret), der alle findes i det æteriske legeme, idet hver især er forbundet med en eller anden af de fem sanser.
4. Sanseorganernes deraf følgende korrekte reaktion over for de krav, det sande eller åndelige menneske stiller.

I forbindelse med astrallegemet er resultatet af renselse en stille ånd eller vehiklets »blide stilhed«, der sætter det i stand til på fyldestgørende vis at genspejle kristusprincippet eller den buddhiske natur. Relationen mellem det astrale eller kamiske princip (der gør brug af det trefoldige lavere menneskes midter-

ste vehikel) og det buddhiske princip, der anvender den åndelige triades (eller atma-buddhi-manas') midterste vehikel, bør nøje overvejes. Stilnede emotioner og kontrollen over begærnaturen går altid forud for nyorientering af det lavere. Først menneskets begær kan gå i retning af det åndelige, må mennesket holde op med at begære det verdslige og det kødelige. Dette skaber en meget vanskelig afbrydelse i neofyttens liv, og i kristne ortodokse kredse symboliseres processen for os i anvendelsen af ordet »omvendelse«; det indebærer »en venden om« med dens deraf følgende midlertidige uro, men indebærer også i sidste ende ro.

I det mentale legeme er virkningen af renselse udvikling af evnen til at koncentrere sig eller at være målrettet. Tankerne flyver ikke længere hid og did, men underlægges kontrol; sindet bliver roligt og modtageligt for de højere indtryk. Da dette omtales i sin fulde udstrækning i III. bog, behøver vi ikke beskæftige os mere med det her.

Når disse tre virkninger af renselse gør sig gældende i aspirantens liv, nærmer han sig et bestemt klimaks, der er en pludselig opfattelse af sjælens natur. Han oplever en vision af den virkelighed, han selv er, og erkender sandheden i Kristi ord om, at »salige er de rene af hjertet, thi de skal se Gud«. Han ser sjælen, og fra da af går hans begær altid i retning af virkeligheden og bort fra det uvirkelige og illusionernes verden.

42. Som et resultat af tilfredshed opnås lyksalighed.

Der er ikke meget at sige i forbindelse med denne sutra ud over at bemærke, at al smerte, ubehag og sorg, bygger på oprør, og at oprør set ud fra okkultistens synspunkt blot volder flere bekymringer, og modstand kun tjener til at give det onde, hvad det end måtte være, ny næring. Det menneske, som har lært at acceptere sin skæbne, spilder ikke tiden med nytteløse beklagelser, og det kan derfor sætte al sin energi ind på den fuldkomne opfyldelse af sin dharma eller sin pligt. I stedet for at være utilfreds og formørke livets udfordringer med bekymring, tvivl og fortvivlel-

se, afklarer mennesket sin vej ved stille at erkende livet som det er, og ved direkte påskønnelse af det, som det kan få ud af det. På denne måde går ingen anstrengelse, tid eller gunstig lejlighed til spille, og der gøres stadig fremskridt hen imod målet.

43. Gennem brændende aspiration og gennem fjernelsen af al urenhed opnås fuldkommengørelse af de legemlige kræfter og sanserne.

Skønt de to årsager til processens fuldkommengørelse er aspiration og renselse, udgør disse to i virkeligheden kun én og er de to aspekter af disciplineringen på prøvestadiets vej. Den gamle kommentar, der udgør det esoteriske grundlag for den indre lære om raja yoga, indeholder nogle sætninger, som vil vise sig at være af værdi og de kan her overføre det nøjagtige begreb:

»Efterhånden som ildens ånde strømmer op igennem systemet, efterhånden som ildelementet gør sin nærværelse gældende, ses det, som er til hinder, at forsvinde, og det, som var dunkelt, bliver oplyst.

Ilden rejser sig, og hindringer brændes væk; åndedrættet udvides, og begrænsninger forsvinder. De syv, hidtil uvirksomme, vækkes til live. De ti porte, forseglede og lukkede eller delvis på klem, står vidt åbne.

De fem store kontaktmidler bringes i aktivitet. Hindringer overvindes, og begrænsninger er ikke til hinder. Den rensede bliver den store modtager, og Den Ene erkendes.«

I disse ord tages den renselse, som opnås med ild og luft, op til behandling, og det er denne renselse, som gennemleves på yogavejen. I de tidligere stadier af det højt udviklede menneskes liv var renselse ved hjælp af vand fremgangsmåden før indtræden på discipelskabets vej, hvilket der hentydes til med ordene »smertens vande«, der så ofte anvendes. Nu gennemleves

ildprøven, og hele den lavere natur går gennem ild. Dette er den primære betydning og den, aspiranten beskæftiger sig mest med. Den kaldes frem, når han fra hjertet er i stand til at fremsætte den anmodning om ild, som er udtrykt i ordene:

»Jeg søger Vejen; jeg længes efter at vide. Jeg ser visionen og oplever flygtige dybe indtryk. Bag porten, på den anden side, ligger det, jeg kalder mit hjem, for cirklen er næsten sluttet, og afslutningen nærmer sig begyndelsen.

Jeg søger Vejen. Mine fødder har betrådt alle veje. Ildvejen kalder på mig med en voldsom tiltrækning. Intet i mig søger fredsvejen; intet i mig længes efter jorden.

Lad ilden rase, flammerne fortære; lad alle slagger brænde op; og lad mig gå igennem den port og betræde ildvejen.«

Guds ånde føles også som den rensende brise og er sjælens svar på disciplens aspiration. Således »inspirerer« sjælen det lavere menneske.

Den sekundære betydning har naturligvis direkte forbindelse med det arbejde, som udføres af kundalini- eller slangeilden ved rygsøjlen basis, efterhånden som denne ild responderer på sjælens vibration (mærkes i hovedet, i området omkring pinealkirtlen og kaldes for »lyset i hovedet«). Under sin opstigning brænder den alle hindringer i den æteriske rygmarvskanal væk og vitaliserer eller elektrificerer de fem centre langs rygsøjlen og de to i hovedet. Livsluftene i hovedets ventrikler rives også med i aktivitet og fremkalder en rensende, eller rettere udslettende, virkning. Den studerende har endnu intet med dette at gøre ud over at sørge for i den udstrækning, han har det i sig, at aspirationen fra hjertet har den nødvendige »brændende« kvalitet, og at den stadige renselse af hans fysiske, emotionelle og mentale natur går fremad som ønsket. Hvis dette er tilfældet, vil sjælens

svar være virkningsfuldt, og de efterfølgende virkninger i de æteriske centre vil finde sted i henhold til loven, på en sikker og normal måde.

De tre oven for citerede vers handler om:

- a. De syv hidtil uvirksomme centre.
- b. De ti lukkede porte, det fysiske legemes ti åbninger.
- c. De fem sanser, hvorigennem kontakt med det fysiske plan finder sted.

Al ydre og indre aktivitet for mennesket på det fysiske plan er indbefattet i disse betegnelser.

Når de alle er bragt under sjælens eller den indre herskers styring, da etableres der enhed med sjælen, og, som følge deraf, identifikation med Den Ene, i hvem vi lever, røres og er.

44. Åndelige studier resulterer i en kontakt med sjælen (eller Den guddommelige).

Denne sutra kunne måske mere ordret oversættes med: »Symbol-læsning skaber kontakt med sjælen.« Et symbol en eller anden form, som tilslører eller skjuler en tanke, en idé eller en sandhed, og det vil derfor kunne hævdes som en hovedregel at enhver form af en hvilken som helst slags er et symbol eller en tankes objektive slør. Denne regel vil, når den anvendes, vise sig ligeledes at gælde for den menneskelige form, der er tilsigtet at være symbolet for (eller at være gjort i billedet af) Gud; den er en objektiv form, som tilslører en guddommelig tanke, idé eller sandhed, et guddommeligt begrebs håndgribelige manifestation. Målet med evolution er at fuldkommengøre denne objektive, symbolske form. Når mennesket erkender dette, ophører det med at identificere sig med det symbol der er den lavere naturs. Det begynder bevidst at virke som det guddommelige, indre og

subjektive selv, idet det anvender det lavere menneske til at tilsløre og skjule sin form og dagligt beskæftiger sig med denne form, der bearbejdes og omdannes, indtil den er et fyldestgørende udtryksmiddel. Ideen overføres også til det daglige liv gennem menneskets holdning over for enhver form, (i de tre naturriger) det kontakter. Det søger at se ind under overfladen og at berøre den guddommelige idé.

Dette er den fjerde af de fem regler og vedrører menneskets indre holdning over for det objektive univers. Det vil derfor kunne siges, at reglerne vedrører menneskets holdning over for:

1. Dets egen lavere natur. indre og ydre renselse
2. Dets karma eller lod i livet. tilfredshed
3. Dets sjæl eller ego. brændende aspiration
4. Omgivelser og kontakter på det fysiske plan. . . åndelige studier
5. Den ene eksistens, Gud. hengivenhed over for Ishvara

Den »rette holdning« over for alle ting er omfattet af dette regelsæt.

45. Ved hengivenhed over for Ishvara nås målet for meditation (eller samadhi).

Formålet med meditation er at blive i stand til at kontakte det guddommelige indre selv og gennem denne kontakt at nå til en erkendelse af dette selvs enhed med alle selv og med al-selvet, og dette ikke kun teoretisk, men som en virkelig kendsgerning. Dette sker, når »samadhi« opnås, i hvilken tænkerens bevidsthed føres ud af den lavere hjernebevidsthed og ind i bevidstheden af det åndelige menneske, eller sjælen, på dets eget plan. Trinene i denne overføring er følgende:

1. Overføring af legemets bevidsthed, det fysiske menneskes udadrettede instinktive bevidsthed, til hovedet. Dette indebærer, at bevidstheden bevidst trækkes tilbage til et punkt i

hjernen i området omkring pinealkirtlen og bevidst centrerer der.

2. Bevidsthedens overføring fra hovedet eller hjernen til sindet eller det mentale legeme. Under denne overføring forbliver hjernen agtpågivende, og tilbagetrækningen foretages bevidst via det æteriske legeme under anvendelse af brahmarandra eller åbningen øverst i hovedet. På intet tidspunkt er mennesket i trance, bevidstløst eller sovende. Aktivt foretager og gennemfører det denne abstraktions- eller tilbagetrækningsproces.
3. Bevidsthedens overføring fra det mentale legeme til egoets legeme, eller sjælen, der har til huse i kausallegemet, eller den egoiske lotus. Der etableres herved en tilstand, i hvilken hjernen, det mentale legeme og det egoiske legeme danner en sammenhængende, rolig enhed, levende, agtpågivende, positiv og stabil.
4. Når sjælen herefter ser ud på sin egen verden og, gennem indre syn, ser tingene, som de er, kontakter virkeligheden og »erkender Gud«, da kan tilstanden af samadhi eller åndelig kontemplation finde sted.

I forlængelse af dette kommer det stadium, hvor det åndelige menneske sender til hjernen via sindet det, som er set, kontaktet og erkendt; og på denne måde bliver kundskaben en del af hjernens indhold og gøres tilgængelig for anvendelse på det fysiske plan.

Dette er meditationsprocessens mål, og de mange afvigelser, som frembringes ved at rette sig efter de otte yoga metoder, der er beskrevet i II. bog, er temaet for III. bog. Kun hengivenhed over for Ishvara, eller sand kærlighed til Gud, med dens kvaliteter som tjeneste, menneskekærlighed og tålmodig udholdenhed i ret handling vil føre mennesket fremad på den vanskelige vej af disciplin, renselse og hårdt arbejde.

III. METODE. HOLDNING

46. Den indtagne stilling skal være vedholdende og utvungen.

Dette er en sutra, som har bragt vore vestlige studerende i store vanskeligheder, idet de helt og holdent har fortolket den i en fysisk forstand. Det er sandt, at den har en fysisk betydning, men set i forhold til den lavere trefoldige natur, vil det kunne siges, at den refererer til en stabil og ubevægelig stilling af det fysiske legeme under meditation, en fast, standhaftig og urokkelig tilstand hos det astrale eller emotionelle legeme gennem det verdslige liv, og en rolig og stadig tænkning, som er under fuldstændig kontrol. Det vil kunne fremføres, at den fysiske stilling er den mindst vigtige af disse tre, og at den stilling, der hurtigst sætter aspiranten i stand til at glemme, at han besidder et fysisk legeme, er den bedste. Som en almindelig regel vil det kunne hævdes, at en rank holdning i en komfortabel stol, med ret ryg, fødderne naturligt over kors, hænderne foldet i skødet, øjnene lukket og hagen sænket en lille smule er den bedste stilling for den vestlige aspirant. I Østen er der en videnskab, der handler om stillinger, og i alt omkring 84 forskellige stillinger omtales, hvoraf nogle er meget komplicerede og smertefulde. Denne videnskab er en gren af hatha yoga og er ikke tænkt at skulle følges af den femte rodrace; den er et levn fra den yoga, som var nødvendig og tilstrækkelig for den lemuriske rodraces menneske, der havde behov for at lære fysisk beherskelse. Bhakti yoga eller yogaen for den hengivne, var, sammen med nogen hatha yoga, yogaen for det atlantiske eller fjerde rodraces menneske. I denne nuværende femte rodrace, den ariske, burde hatha yoga helt ophøre, når det drejer sig om disciplen, og han bør beskæftige sig med raja yoga samt bhakti yoga – han bør være en mental hengiven.

Den *lemuriske* discipel lærte at beherske sit fysiske legeme og at vie det til tjeneste for Ishvara ved brug af hatha yoga, med higen efter emotionel kontrol.

Den *atlantiske* discipel lærte at kontrollere det emotionelle legeme og at hellige det tjenesten for Ishvara ved brug af bhakti

yoga, med higen efter mental kontrol.

Den *ariske* discipel må lære at kontrollere det mentale legeme og vie det til tjeneste for Ishvara gennem anvendelse af raja yoga, med higen efter viden om den iboende, sjælen. Således sker der i denne rodrace en undertvingelse af hele det lavere menneske, personligheden, og menneskehedens »transfiguration« finder sted.

47. Vedholdenhed og tvangfri stilling skal opnås gennem vedvarende, ringe anstrengelse og gennem sindets koncentration på det uendelige.

Denne sutra dækker de to aspekter, der i meditation giver anledning til vanskeligheder. Legemets bekvemmelighed og kontrollen over sindet. Det er værd at bemærke, at anstrengelserne for, at glemme det fysiske legeme, gennem indtagelse af den rette stilling, udvirkes gennem stadig, mild og vedholdende praksis, snarere end ved voldsomt at tvinge kroppen ind i stillinger og holdninger, som er uvante og ubekvemme. Når dette kan gøres, og når sindet i høj grad er optaget af at betragte sjælens forhold, da vil vedholdenhed og utvungenhed karakterisere mennesket på det fysiske plan. Det glemmer alt om det fysiske vehikel og kan derfor koncentrere sindet, og denne koncentration er da så målrettet, at det bliver umuligt at tænke på kroppen.

48. Når dette er opnået, vil modsætningernes par ikke længere begrænse.

Modsætningernes par har at gøre med begærlegemet, og det er bemærkelsesværdigt, at den foregående sutra kun beskæftigede sig med sindet og det fysiske legeme. I denne sutra undlader den emotionelle natur, der udtrykker sig gennem begær, at lade sig påvirke af dragninger fra nogen som helst tiltrækningskraft. Det astrale legeme falder til ro og bliver ikke dominerende og

reagerer ikke mere på tillokkelserne fra illusionens verden.

Der knytter sig et stort mysterium til menneskets astrale legeme og til det astrale lys, og naturen af dette mysterium kendes endnu kun af højt udviklede indviede. Det astrale lys kastes ud i objektivitet af to drivende faktorer, og et menneskes astrale legeme er modtagelig over for to typer energi. De synes i dem selv at mangle karakter eller form, men at være afhængige af »det, som er over, og det som er under«, for at kunne manifestere sig. For eksempel synes menneskets begærnatur på den ene side at reagere på tillokkelserne fra illusionens store verden, sansernes maya, eller på den anden side på egoets røst ved brug af mentallegemet. Det astrale legeme kommer i forbindelse med vibrationer fra det fysiske plan og fra den mentale verden, og reaktionen på det højere eller det lavere kald vil være i overensstemmelse med menneskets natur og dets opnåede udviklingsniveau.

Det astrale legeme er enten modtageligt for de egoiske indtryk eller lader sig lede af jordens millioner af stemmer. Det har tilsyneladende selv hverken stemme eller karakter. Dette er blevet skildret for os i Gitaen, hvor Arjuna står midtvejs imellem det gode og det ondes to modsatrettede kræfter og søger efter den rette holdning over for dem begge. Det astrale plan er sjælens slagmark, stedet for sejr og stedet for nederlag; det er den kurukshetra, på hvilken det store valg træffes.

Én og samme idé ligger skjult i disse sutraer om indstilling. Det fysiske plan og det mentale plan fremhæves, og det oplyses, at når de er rigtigt indstillet, når der er opnået en naturlig ligevægt på det fysiske plan og målrettethed på det mentale plan, da vil modsætningernes par ikke længere begrænse. Balancepunktet er nået, og mennesket er befriet. Vægtskålene for menneskets liv er fuldkommen tilpasset, og mennesket står frit.

IV. METODE. PRANAYAMA

49. Efter indtagelse af den rette stilling (asana) følger den rette

beherskelse af prana og den rette ind- og udånding.

Her kommer vi igen til en sutra, som har ført til megen misforståelse og megen fortræd. Undervisning i beherskelsen af prana er almindeligt udbredt og har ført til åndedrætsøvelser og til den praksis, hvis gunstige resultat afhænger af tilbageholdelse af åndedrættet. Det meste af dette har været forårsaget af Vestens tro på, at prana og ånde er synonyme udtryk. Dette er slet ikke tilfældet. Det understreger Vivekananda med følgende ord i sin kommentar til denne sutra:

»Når stillingen er indtaget, må denne bevægelse afbrydes og kontrolleres, og vi når derfor frem til pranayama, beherskelse af legemets livskraft. Prana er ikke ånde, selv om den ofte oversættes som sådan. Den er summen af den kosmiske energi. Den er den energi, som findes i ethvert legeme, og dens mest synlige manifestation er lungernes bevægelse. Denne bevægelse forårsages af prana, der trækker ånde ind, og det er denne bevægelse vi forsøger at kontrollere i pranayama. Vi begynder med at kontrollere åndedrættet som den letteste måde at komme til at beherske prana på.«

Prana er summen af al energi i legemet (og dette gælder i samme grad for det planetariske og det solare legeme). Den har derfor forbindelse med indstrømningen af energi til det æteriske legeme og dens udstrømning gennem det fysiske legeme. I det fysiske legeme er dette symboliseret for os i den nødvendige ind- og udånding. Ved at betone den fysiske del af åndedrættet er meget af den sande betydning af denne sutra blevet overset.

Under studiet af pranayama er der visse forhold, som bør erindres. Først og fremmest, at et af hovedformålene med det æteriske legeme er, at det fungerer som en stimulator og som giver af energi til det tætte fysiske legeme. Det er næsten, som om det tætte fysiske legeme ikke har nogen uafhængig eksistens, men

simpelthen fungerer, som om det lader sig lede og motivere af det æteriske legeme. Det æteriske legeme er kraft- eller vitallegemet, og det gennemtrænger enhver del af det tætte vehikel. Det er baggrunden for den sande substans i det fysiske legeme. Det fysiske legemes aktivitetsniveau vil være i overensstemmelse med naturen af den kraft der beliver det æteriske legeme, med aktiviteten af denne kraft i det æteriske legeme og med den bevægelse eller træghed, der er i de meget betydningsfulde dele af det æteriske legeme (centre langs rygsøjlen). På samme måde, og i symbolsk forstand, vil det tætte fysiske legemes sundhed eller helhed svare til åndedrætsorganets helhed og til dette organs evne til at ilte og rense blodet.

Det bør også erindres, at nøglen til det laves korrekte respons på det højere findes i rytme og i det fysiske legemes evne til at reagere på eller vibrere i rytmisk samklang med det æteriske legeme. Studerende har opdaget, at dette lettes meget med et jævnt, regelmæssigt åndedræt, og langt de fleste åndedrætsøvelser har tydeligt en virkning på de æteriske centre og kan, hvis de udføres uden hensyntagen til de tre foregående yoga metoder (de fem bud, reglerne og stilling), føre til katastrofale resultater. Det er meget nødvendigt, at studerende følger yoga metoderne i den rækkefølge, de fremlægges af Patanjali, og således sørger for, at renselsesprocessen, disciplinering af det ydre og det indre liv samt målrettethed af sindet tilstræbes, inden der gøres forsøg på at regulere det æteriske udtryksmiddel gennem åndedrættet og at vække centrene.

Det arbejde, som udføres gennem pranayama, kan kort siges at være følgende:

1. Iltning af blodet og dermed rensningen af blodgennemstrømningen med deraf følgende fysisk sundhed.
2. At bringe det fysiske legeme ind i en vibration, der er synkron med det æteriske legemes vibration. Dette resulterer i den fuldstændige undertvingelse af det tætte fysiske legeme, der bringes i samklang med det æteriske legeme. Det fysiske

vehikels to dele udgør en enhed.

3. Overføring af energi via det æteriske legeme til alle dele af det tætte fysiske legeme. Denne energi kan komme fra forskellige kilder:
 - a. Fra den planetariske aura. I dette tilfælde er det den planetariske prana og vedrører således primært milten og det fysiske legemes sundhed.
 - b. Fra den astrale verden via det astrale legeme. Dette vil være ren kama eller begærkraft og vil primært berøre centrene under mellemgulvet.
 - c. Fra det universelle sind eller manasisk kraft. Dette vil overvejende være tankekraft og vil gå til strubecentret.
 - d. Fra selve egoet, hvorved især hoved- og hjertecenter stimuleres.

De fleste mennesker modtager kraft alene fra det fysiske og det astrale plan, men disciple modtager også kraft fra det mentale og det egoiske niveau.

50. Den rette beherskelse af prana (eller livsstrømmene) er udadtil, indadtil eller ubevægelig; den er underlagt sted, tid og antal, og er ligeledes enten langvarig eller kort.

Dette er en meget vanskelig sutra at forstå, og på grund af de forbundne farer med kontrollen af legemets kræfter er dens betydning med velberåd nu gjort vanskeligt tilgængelig. De ideer og den lære, der overføres, inddeles i tre dele:

- I. Den ydre og den indre eller ubevægelige beherskelse af legemets (det tætte og det æteriske legemes) livsstrømme. Dette vedrører:

1. Åndedrætsorganet og åndedrættet.
 2. Livsenergiene og deres udstråling.
 3. Centrene og deres opvågning.
 4. Kundalini ilden og dens rette opstigen langs rygsøjlen.
- II. Den astrologiske betydning og menneskets relation til sin gruppe, planetarisk eller på anden måde. Dette tages op til behandling i ordene »sted, tid og tal«.
- III. Illuminationsprocessen og responsen, i det fysiske menneske via hjernen, på de højere indtryk. Denne evne til at reagere over for egoets røst og til at blive rolig og modtagelig må gå forud for de sidste fire yoga metoder, der ikke umiddelbart vedrører det tætte fysiske plan eller de æteriske bevidsthedsniveauer.

Det vil være indlysende, at meget af den lære, som formidles i denne sutra, kun kan gives på en sikker måde direkte fra læreren til eleven, efter nøje undersøgelse af den pågældende elevs legemlige tilstand. Det er hverken muligt eller rigtigt i en bog, som henvender sig til det almindelige publikum, at give de regler, teknikker og metoder, som sætter den øvede discipel i stand til at bringe sit tætte fysiske vehikel i øjeblikkelig overensstemmelse med sit æteriske legeme, til at fortætte og bringe lys i sin aura, for på den måde at opnå bestemte magnetiske resultater i sine omgivelser, og at vække sine centre, så bestemte psykiske evner udfoldes. Metoderne til at rejse kundalini ilden og blande den med den nedstrømmende egoiske kraft, må ligeledes overlades til den direkte belæring, en mester i denne videnskab kan give sin elev. Der er meget stor fare forbundet med for tidlig vækkelse af ilden og den deraf følgende ødelæggelse af bestemte beskyttende strukturer i det æteriske legeme, samt nedbrydningen af barriererne mellem denne verden og den astrale verden, før eleven er afbalanceret mellem modsætningernes par. Den for tidlige udvikling af de lavere psykiske evner, før den højere natur er vågnet, indebærer en trussel, og indvirk-

ningen på hjernen vil kunne ses som sindssyge i en eller anden form, mild eller det modsatte. Det er dog muligt at fremsætte nogle få forklarende ord, som vil sætte den sande okkult studerende i stand til at skaffe sig den information, der, hvis den anvendes korrekt, fungerer som en nøgle til opnåelse af mere information. Dette er og bliver den okkulte metode. Lad os derfor kort tage vore tre punkter op til behandling.

I. Den *ydre* beherskelse af pranaen eller livsstrømmene vedrører de åndedrætsøvelser og rytmiske teknikker, som bringer de fysiske organer, forbundet med de æteriske centre, i den rette tilstand. Den hvide magiker eller okkultist beskæftiger sig aldrig direkte med disse fysiske organer i sig selv. De bearbejdes i den sorte magi og består af hjernen, lungerne, hjertet, milten og forplantningsorganerne.

Den sorte magiker udnytter klart disse fysiske dele af legemet til at frembringe en krafttype, der er en blanding af æterisk kraft og tæt fysisk energi, til for at blive i stand til at udføre visse former for magisk arbejde, og ligeledes for at fremkalde virkninger på dyrs og menneskers fysiske legemer. Det er viden herom, som er grundlaget for voodoo og for alle de metoder, som er skyld i udmattelse og død blandt de mænd og kvinder, der spærrer vejen for den sorte magiker, eller som betragtes som fjender af ham. Den, der aspirerer til Det store hvide broderskabs mysterier, har intet med dette at gøre. Han tilvejebringer sammensmeltningen af de to dele af det tætte fysiske og synkroniseringen af de to legemers rytme samt hele det lavere menneskes følgelige enhed ved at rette opmærksomheden på det æteriske åndedræt og dets rytme. Dette skaber uundgåeligt den »ydre beherskelse af livsstrømmene«.

Den *indre* beherskelse af livsstrømmene tilvejebringes på tre måder:

1. Ved en intellektuel forståelse af det æteriske legemes beskaffenhed og dets livslove.
2. Ved at overveje energityperne og deres mekanisme, systemet

af de centre, der findes i det æteriske legeme.

3. Ved en bestemt udvikling og gennem viden, som aspiranten opnår, når han er rede dertil (efter at have fulgt de tidligere yoga metoder), og som sætter ham i stand til at drage nytte af bestemte typer af kraft, energi eller shakti, at anvende dem korrekt ved hjælp af sine egne centre og at skabe resultater, som falder ind under betegnelserne, illuminerende, rensende, magnetiske, dynamiske, psykiske og magiske.

Den *ubevægelige* beherskelse af livsstrømmene er resultatet af den rette udvikling af de to andre, ydre og indre beherskelse, og må nødvendigvis være til stede, førend den femte yoga metode, tilbagetrækning eller abstraktion, bliver mulig. Den står ganske enkelt for den perfekt afstemte synkronisering, og den fuldstændige forening af det fysiske legemes to dele, således at de ud- og indstrømmende kræfter ikke støder på forhindringer. Når ubevægelig beherskelse er opnået, kan yogien efter ønske trække sig tilbage fra sit fysiske legeme eller kan inddrage i dette legeme en hvilken som helst af de syv store planetariske kræfter.

Det er værd at huske, at det, der her behandles, er den ideelle tilstand, og at ingen aspirant kan efterleve denne yoga metode uden samtidig at arbejde med de øvrige metoder. Studiet af parallelisme i naturen er af værdi her.

II. Med ordene »sted, tid og tal« hentydes der desuden her til den astrologiske betydning. I disse ord skal de universelle trefoldigheder kunne erkendes, og den rette beherskelse af livsstrømmene må ses at være relateret til karma, mulighed og form; der er visse ord, som, når de er rigtigt forstået, giver nøglen til al praktisk okkultisme og gør yogien til en livets mester. Ordene er:

Lyd..... Tal..... Farve. Form
Ord..... Liv..... Lys..... Legeme

og de erkendes at være underlagt rum-ideen og tidselementet.

Det bør i denne forbindelse erindres, at »rummet er det første væsen« (*Den hemmelige lære, II. bind*, side 244), og at cyklisk manifestation er livets lov.

Når dette er erkendt, vil entiteten, der udtrykker sig cyklisk, gøre sin nærværelse gældende gennem differentiering, gennem den tilslørende forms farve eller kvalitet og gennem formen selv. Disse faktorer udgør summen af en hvilken som helst identitetsudtryk, hvad enten der er tale om Gud eller et menneske, og et hvilket som helst menneskes tilsynekomst i synligt udtryk på det fysiske plan afhænger af den rytmiske eller cyklisk udstrømmende eller tilbagestrømmende energi fra det store liv, i hvem vi lever, røres og er. Dette er grundlaget for videnskaben om astrologi eller planetens eller planeternes relation til mennesket samt deres relation til stjernerne og de forskellige tegn i zodiaken.

Nogen viden herom er nødvendig for den rette beherskelse af livsstrømmene, således at disciplen kan anvende de »tidspunkter og perioder«, hvori fremskridt kan fremskyndes.

III. Ved den rette beherskelse af prana bliver illumineringen af det lavere menneske mulig, og denne »illuminationsproces« er en eksakt videnskab, som disse fire yoga metoder har beredt vejen for. Legemets ild er rigtigt opstillet, den »ubevægelige« tilstand kan i nogen grad opnås, livsluftene i hovedet befinder sig »i ro«, og hele det lavere menneske afventer en af to processer:

- a. Det sande eller åndelige menneskes tilbagetrækning, med henblik på at virke på et eller andet højere plan.
- b. Overførsel af lys, indre oplysning og viden fra egoets plan til den lavere hjernebevidsthed.

51. Der er et fjerde stadium, som overskrider de indre og ydre stadier.

Vi har set, hvordan beherskelsen af livsstrømmene kan være

enten ydre aktiv, indre aktiv eller afbalanceret. Denne trefoldige proces bringer hele det lavere personlige menneske i en tilstand, først af rytmisk respons på den indre motiverende faktor, (hvilket i dette tilfælde vil sige egoet eller det åndelige menneske på dets eget plan) og derefter af fuldstændig ro eller stilhed. Denne sidste tilstand af modtagelig afventen, hvis man kan anvende den betegnelse, efterfølges af en tilstand der er en form for højere aktivitet. Denne er i bogstavelig forstand pålæggelsen af en ny vibrationshastighed på det lavere selv, udsendelsen af en ny tone, som har sit udspring i det indre åndelige menneske, og som skaber visse bestemte virkninger i de tre hylstre, der udgør det lavere selv og skjuler guddommeligheden i mennesket. Disse forandringer behandles i de to næste sutraer.

Gennemsnitsaspirantens arbejde består meget ofte i at forberede hylstrene, så dette fjerde stadium kan blive muligt. Han koncentrerer sin opmærksomhed på opnåelsen af:

1. Den bevidste koordinering af de tre legemer eller hylstre.
2. Passende samordning af disse.
3. Reguleringen af hylstrenes rytme, så de stemmer overens med hinanden og med det egoiske indtryks vibrationshastighed.
4. Deres forening til ét sammenhængende hele, således at mennesket i bogstavelig forstand er de tre i én og den ene i de tre.
5. Ro, eller en holdning af positiv modtagelighed over for den højere inspiration og nedstrømning af egoisk liv og energi.

Det vil kunne hjælpe den studerende, hvis han erkender, at den rette beherskelse af prana indebærer erkendelsen af, at energi er summen af eksistens og af manifestation, og at de tre lavere legemer er energilegemer, som hver for sig danner et vehikel for den højere energitype, og som selv er energiformidlere. Det lavere menneskes energier er energier af det tredje aspekt, helligånds- eller brahma-aspektet. Det åndelige menneskes energi er energi af det andet aspekt, kristuskraften, eller buddhi.

Målet for evolutionen i den menneskelige familie er at bringe denne kristuskraft, buddhiprincippet, til fuld manifestation på det fysiske plan, og at gøre dette ved at udnytte det lavere trefoldige hylster. Dette trefoldige hylster er den hellige gral, den kalk som modtager og indeholder Guds liv. Når det lavere menneske, ved at følge de fire allerede nævnte yoga metoder, har opnået en rigtig respons, begynder to resultater at manifestere sig, og mennesket er rede til at anvende de resterende fire metoder, som vil nyorientere det og til sidst føre det frem til befrielse.

52. Derigennem vil det, som formørker lyset, gradvist fjernes.

Det første resultat er den gradvise fjernelse eller svækkelse af de materielle former, som skjuler virkeligheden. Hermed menes ikke hentæring af formerne, men en stadig forædling og forvandling af den materie, som de er opbygget af, således at de kan blive så rene og afklarede, at »Guds lys«, som de hidtil har skjult, kan stråle frem i al dets skønhed i de tre verdener. Dette kan påvises som en bogstavelig sandhed på det fysiske plan, for gennemrensesarbejde og beherskelse af livsstrømmene bliver lyset i hovedet så synligt, at de, der har et overnaturligt syn, ser det, som udstrålinger, der udgår fra hovedet, og som således danner den strålekrans, som er så velkendt fra billeder af helgener. Strålekransen er en kendsgerning i naturen og ikke blot et symbol. Den er resultatet af raja yoga arbejdet og er den fysiske tilkendegivelse af det åndelige menneskes liv og lys. Vivekananda udtrykker dette mere teknisk (og det er godt for Vestens okkult studerende at mestre teknikken og terminologien for denne sjælens videnskab, som Østen har taget vare på i så lang tid):

»Chittaen rummer, ifølge sin egen natur, al viden. Den består

af sattvapartikler, men dækkes af rajas og tamas partikler, og dette dække fjernes ved hjælp af pranayama.«

53. Sindet forberedes på koncentreret meditation.

Johnstons udgave bringer en meget smuk oversættelse af denne sutra med ordene: »Deraf kommer sindets evne til at holde sig i lyset«, – hvor ideen er den, at først når tilstanden af ro er nået, og det fjerde stadium af overnormale indtryk er blevet mulig, kan de resterende yoga metoder, abstraktion, opmærksomhed, meditation og kontemplation udføres korrekt. Sindet kan fastholdes og anvendes, og processen, hvormed viden, lys og visdom via sindet overføres fra egoet eller sjælen til hjernen, kan udføres sikkert.

V. METODE. ABSTRAKTION

54. Abstraktion (eller pratyahara) er sansernes underkastelse af tankens princip og deres tilbagetrækning fra det, som hidtil har været deres mål.

Denne sutra giver os en opsummering af det arbejde, som blev udført i forbindelse med beherskelsen af den psykiske natur og beskriver resultatet, som opnås, når tænkeren ved hjælp af tænkeevnen, tankens princip, forstår at anvende sanserne på en sådan måde, at de ikke har deres eget selvstændige udtryk.

Førend agtpågivenhed, meditation og kontemplation (de tre sidste yoga metoder) vil kunne udføres korrekt, må ikke blot den ydre optræden ændres, den indre renhed opnås, den rette holdning til alt opøves og livsstrømmene beherskes, men der må også arbejdes med evnen til at underlægge sig de fem sansers udadgående dragninger. Således bliver aspiranten belært om den rette tilbagetrækning eller abstraktion af bevidstheden, som går i retning af fænomenernes verden. Han må lære at koncentrere sin bevidsthed i den store central i hovedet, hvorfra der under

hans deltagelse i det store arbejde kan ske en bevidst fordeling af energi, og hvor han kan etablere en kontakt til sjælens rige, og i hvilken han kan modtage de meddelelser og indtryk, som udstømmer fra dette rige. Dette betegner en bestemt grad af fuldførelse og er ikke kun en symbolsk måde at udtrykke målrettet interesse på.

Sanseopfattelsens forskellige veje føres ind i en tilstand af ro. Det virkelige menneskes bevidsthed strømmer ikke længere ud ad sine fem kontaktveje. De fem sanser domineres af den sjette sans, sindet, og aspirantens fulde bevidsthed og opfattelsesevne forenes i hovedet og rettes indad og opad. Derved betvinges den psykiske natur, og det mentale plan bliver menneskets aktivitetssområde. Denne tilbagetræknings- eller abstraktionsproces går fremad i stadier:

1. Tilbagetrækning af den fysiske bevidsthed eller opfattelse gennem hørelse, berøring, syn, smag og lugt. Disse opfattelsesmåder befinder sig midlertidigt i ro, og menneskets opfattelse bliver ganske enkelt mental, og hjernebevidstheden er alt, hvad der er aktivt på det fysiske plan.
2. Bevidsthedens tilbagetrækning til området omkring pinealkirtlen, således at menneskets erkendelse koncentrerer sig i området imellem pandens midte og pinealkirtlen.
3. Det næste stadium er det, hvor bevidstheden abstraheres ind i hovedcentret, den tusindbladede lotus eller sahasara ved forsætligt at trække bevidstheden tilbage og ud af hovedet. Dette vil kunne gøres i fuld vågen bevidsthed, når bestemte regler er lært, og et bestemt arbejde udført. Dette kan selvfølgelig ikke bringes i en bog som denne. De fleste mennesker er nødt til at mestre de to første stadier og at lære at styre vejene for opfattelse, de fem sanser.
4. Bevidsthedens abstraktion ind i det astrale legeme, hvorved den frigøres fra det fysiske plan.
5. En endnu videre tilbagetrækning ind i det mentale legeme, eller sindet, så hverken det fysiske eller det astrale længere

begrænser eller indskrænker mennesket.

Når dette kan gøres, bliver sand meditation og kontemplation mulig.

I sin kommentar til denne sutra siger Dvivedi:

»Abstraktion består i sansernes assimilering eller beherskelse af tænkeevnen. De må trækkes bort fra deres objekter og rettes mod tænkeevnen og assimileres af den, således at sansningen også vil følge den og med det samme være under kontrol, fordi forvandlingen af tankens princip forhindres. Og ikke nok med det, sanserne vil hele tiden være rede til kollektivt at bidrage til meditation over et hvilket som helst formål på et hvilket som helst tidspunkt.«

Resultatet af korrekt abstraktion er derfor kort fortalt:

1. Syntesen af sanserne i den sjette sans, sindet.
2. Koordination af det trefoldige lavere menneske, således at de tre legemer fungerer som en koordineret enhed.
3. Menneskets befrielse fra legemernes begrænsning.
4. Sjælens eller egoets deraf følgende evne til at øve indflydelse på og oplyse hjernen ved hjælp af sindet.

55. Som et resultat af disse metoder følger den fuldstændige undertrykkelse af sanseorganerne.

I I. bog blev der givet en generel beskrivelse af målet med raja yoga og af hindringerne for dens udøvelse, kombineret med en angivelse af fordelene. II. bog beskæftiger sig specifikt med hindringerne, anviser metoden, hvormed de kan overvindes, og tager derefter yoga metoderne op til behandling, idet fem af de otte fremgangsmåder overvejes og forklares. Disse fem metoder fører, hvis de efterleves på rette måde, mennesket frem til det punkt, hvor dets lavere psykiske natur er under kontrol, hvor det

er herre over sanserne, og hvor det kan begynde at påtage sig at undertvinge den sjette sans, sindet.

De metoder, hvormed sindet bringes under kontrol og aspiranten bliver fuldkommen mester for hele det lavere menneske, behandles i den næste bog. De resterende tre yoga metoder forklares, og der gives en detaljeret beskrivelse af yogaens resultater. De studerende vil finde det af værdi at mærke sig den graduerede og præcise metode, som skitseres i denne vidunderlige afhandling. Det er af værdi at lægge mærke til dens kortfattede og alligevel koncise og fuldstændige art. Det er lærebogen om en eksakt videnskab, og inden for dens få korte sider findes samlet alle de regler, som i den ariske rodrace er nødvendige for at opnå fuldkommen kontrol over sindet, hvilket vil være denne races bidrag til evolutionsprocessen.

III. BOG

Foreningen og dens resultater

- a. Meditation og dens stadier
- b. Treogtyve resultater af meditation

Emne: Sjælens kræfter

Patanjalis Yoga Sutraer

III. BOG

Foreningen og dens resultater

1. Koncentration er fastholdelsen af chittaen (det mentale stof) på et bestemt objekt. Dette er dharana.
2. Vedholdende koncentration (dharana) er meditation (dhyana).
3. Når chittaen absorberes i det, som er virkeligheden (eller den legemliggjorte idé i formen) og ikke længere er bevidst om adskillelse eller om det personlige selv, da er det kontemplation eller samadhi.
4. Når koncentration, meditation og kontemplation udgør et handlingsforløb, da er sanyama nået.
5. Som resultat af sanyama bryder lyset frem.
6. Denne indre oplysning er gradvis; den udvikles trin for trin.
7. Disse tre sidste yoga metoder har en stærkere subjektiv virkning end de tidligere nævnte metoder.
8. Men for den sande meditation uden sædtanke (eller samadhi), der ikke er baseret på et objekt, er disse tre også ydre former. Den er fri for virkningerne af chittaens (det mentale stofs) tilbøjelighed til at skelne.
9. Rækkefølgen af mentale tilstande er således: Sindet reagerer på det, som ses; derpå følger det moment, hvor sindet beherskes. Umiddelbart herefter følger det moment, i hvilket chittaen (det mentale stof) responderer på begge disse faktorer. Til sidst forsvinder de, og den opmærksomme bevidsthed har det fulde herredømme.
10. Opøvelsen af denne tankevane vil til sidst føre til stabilisering af den åndelige opfattelse.
11. Etableringen af denne vane og sindets afholdelse fra tendenser til at skabe tankeformer resulterer til sidst i en

- vedvarende evne til kontemplation.
12. Når kontrollen af sindet og den kontrollerende faktor er i ligevægt, da følger målrettethed.
 13. Gennem denne proces opnås viden om hvert objekts aspekter, – dets kendetegn (eller form), dets symbolik og dets særlige anvendelse under givne tidsforhold (udviklingstrin) kendes og erkendes.
 14. Ethvert objekts særlige kendetegn er opnået, manifesteret eller latente.
 15. Udviklingstrinet er ansvarligt for de forskellige modifikationer af den omskiftelige psykiske natur og af tankens princip.
 16. Ved koncentreret meditation over hver forms trefoldige natur kommer åbenbaringen af det, som har været, og af det, som vil være.
 17. Lyden (eller ordet), det, som betegner (objektet), og den legemliggjorte åndelige kerne (eller idé) blandes ofte i den opfattendes sind. Ved koncentreret meditation over disse tre aspekter kommer en (intuitiv) forståelse af den lyd, som udsendes af alle former for liv.
 18. Viden om tidligere inkarnationer bliver tilgængelig, når evnen til at se tankebilleder er opnået.
 19. Under koncentreret meditation kommer tankebillederne i andre menneskers sind til syne.
 20. Men da objektet for disse tanker ikke er synligt for den opfattende, ser han kun tanken og ikke objektet. Hans meditation udelukker det håndgribelige.
 21. Ved koncentreret meditation over forskellen mellem form og legeme bliver de af legemets egenskaber, som gør legemet synligt for det menneskelige øje, uvirksomme (eller tilbagetrukne), og yogien kan gøre sig selv usynlig.
 22. Der er to slags karma (eller virkninger): Øjeblikkelig karma eller fremtidig karma. Ved fuldkommen koncentreret meditation på disse får yogien kendskab til sin erfaring i de tre verdener. Denne viden kommer også fra tegn.

23. Forening med andre vil kunne opnås gennem målrettet meditation over de tre følelsestilstande: Medfølelse, ømhed og lidenskabsløshed.
24. Meditation, som målrettet centrerer om elefantens kraft, vil vække denne kraft eller dette lys.
25. Ved fuldkommen koncentreret meditation over det vakte lys skabes der bevidsthed om det, som er subtilt, skjult eller fjernt.
26. Gennem meditation, der målrettet fastholdes på solen, vil en bevidsthed (eller viden) om de syv verdener fremkomme.
27. En viden om alle lunare former fremkommer gennem målrettet meditation over månen.
28. Koncentration på Nordstjernen vil give viden om planeterne og stjernernes baner.
29. Ved koncentreret opmærksomhed på solar plexus centret opnås fuldendt viden om legemets tilstand.
- 30-31. Ved at fastholde opmærksomheden på strubecentret vil sult og tørst høre op. Ved at fastholde opmærksomheden på kanalen eller nerven under strubecentret opnås ligevægt.
32. De, som har opnået herredømmet over selvet, kan ses og kontaktes ved at fokusere lyset i hovedet. Denne evne udvikles af målrettet meditation.
33. Alle ting kan erkendes i intuitionens levende lys.
34. Forståelse af den mentale bevidsthed kommer af målrettet meditation over hjertecentret.
35. Erfaring (om modsætningernes par) kommer af sjælens manglende evne til at skelne imellem det personlige selv og purusha (eller ånd). De objektive former er til for det åndelige menneskes anvendelse (og erfaring). Intuitiv forståelse af den åndelige natur fremkommer gennem meditation over dette forhold.
36. Som resultat af denne erfaring og meditation udvikles de højere høre-, berørings-, syns-, smags- og lugtesanser, som frembringer intuitiv viden.
37. Disse evner er hindringer for den højeste åndelige virkelig-

- gørelse, men tjener som magiske evner i de objektive verdener.
38. Ved at frigøre sig fra trældommens årsager, gennem svækkelse af dem, og ved at forstå måden at overføre på (tilbagetrækning eller indtræden) kan det mentale stof (chittaen) træde ind i et andet legeme.
 39. Ved undertvingelse af det opadgående liv (udana) er der en befrielse for vand, den tornefulde vej og dyndet, og evnen til opstigning opnås.
 40. Gennem undertvingelse af samana bliver gnisten til en flamme.
 41. Ved hjælp af målrettet meditation over forbindelsen mellem akasha og lyd vil et organ for åndelig hørelse blive udviklet.
 42. Ved målrettet meditation over forbindelsen mellem legemet og akasha følger evnen til at stige op fra materien (de tre verdener) og rejse ud i rummet.
 43. Når det, som skjuler lyset, er ryddet af vejen, indtræder den tilstand af væren, som kaldes legemløs (eller ulegemlig), befriet for modifikationen af tankens princip. Dette er tilstanden af illumination.
 44. Målrettet meditation over de fem former, hvert enkelt element antager, skaber beherskelse af ethvert element. Disse fem former er den grove natur, elementalformen, kvaliteten, gennemtrængeligheden og den grundlæggende hensigt.
 45. Gennem dette herredømme opnås evnen til identifikation med de mindste dele og de andre siddhi (eller evner), samt legemlig fuldkommengørelse og frihed for alle hindringer.
 46. Legemlig fuldkommengørelse omfatter formens symmetri, farvens skønhed, styrke og diamantens tæthed.
 47. Det fulde herredømme over sanserne tilvejebringes gennem koncentreret meditation over deres natur, særlige egenskaber, egoisme, gennemtrængelighed og nyttige formål.
 48. Som et resultat af denne fuldkommenhed bliver handlinger så hurtige som tanken, opfattelse bliver uafhængig af

- sanseorganerne, og rods substansen beherskes.
49. Det menneske, som kan skelne mellem sjælen og ånden, opnår herredømme over alle vilkår og bliver alvidende.
 50. Ved at indtage en lidenskabsløs holdning over for dette resultat og over for alle sjælens evner opnår den, som er fri fra trældommens sæd, en tilstand af isoleret enhed.
 51. Alle fristelser fra alle former for væren, selv de himmelske, bør afvises, for der er stadig mulighed for tilbagevenden af onde kontakter.
 52. Intuitiv viden udvikles gennem brugen af skelneevnen, når der er målrettet koncentration over øjeblikke og deres kontinuerlige rækkefølge.
 53. Denne intuitive viden afføder evnen til at skelne mellem alle væsner og til at erkende deres herkomst, kvalitet og position i rummet.
 54. Denne intuitive viden, der er den store befrier, er allestedsnærværende og alvidende og omfatter fortiden, nutiden og fremtiden i det evige nu.
 55. Når de objektive former og sjælen har nået en tilstand af lige stor renhed, opnås enhedsskabelse og, som resultat, befrielse.

Patanjalis Yoga Sutraer

III. BOG

Foreningen og dens resultater

1. Koncentration er fastholdelsen af chittaen (det mentale stof) på et bestemt objekt. Dette er dharana.

Vi er nu nået til den del af yoga sutraerne, der specielt handler om kontrol over sindet og om virkningen af denne kontrol. De første femten sutraer beskæftiger sig med kontrollen over sindet og med, hvordan denne kontrol vil kunne opnås, og de resterende fyre sutraer handler om de resultater, som viser sig efter at denne beherskelse er opnået. I alt fireogtyve resultater bringes, og disse handler alle om bevidsthedsudvidelse og tilkendegivelse af psykiske evner, både lavere og højere.

Det første trin hen imod denne udfoldelse er koncentration, eller evnen til at fastholde tænkningen vedholdende og ufravendt på det aspiranten vælger. Dette første trin er et af de vanskeligste trin i meditationsprocessen og indebærer en vedvarende og aldrig svigtende evne til hele tiden at genkalde sig det »objekt« aspiranten har valgt at koncentrere sig om. Koncentrationens trin er velafgrænsede og kan gengives således:

1. Valget af et eller andet »objekt« at koncentrere sig om.
2. Den mentale bevidstheds tilbagetrækning fra legemets periferi, således at den ydre opfattelse og kontakt (de fem sanser) bringes til ro, og bevidstheden ikke længere er udadrettet.
3. Centrering af bevidstheden og dens fastholdelse i hovedet i et punkt midt imellem øjenbrynene.
4. Anvendelse af sindet, eller at opmærksomhed rettes mod det valgte objekt for koncentration.

5. Visualisering af dette objekt, billedlig opfattelse og logisk eftertanke.
6. Udvidelse af de mentale begreber, som er blevet dannet, fra det specifikke og særskilte til det generelle og universelle eller kosmiske.
7. Et forsøg på at nå ind til det, som ligger bagved den betragtede form, eller at erkende den idé, som er ansvarlig for formen.

Denne proces forøger gradvist bevidstheden og sætter aspiranten i stand til at nå ind til manifestationens livsside i stedet for forside. Han begynder dog med formen eller »objektet«. Der er fire objekter for koncentration:

1. *Ydre objekter* som for eksempel billeder af guddommen, samt billeder eller former i naturen.
2. *Indre objekter* såsom centrene i det æteriske legeme.
3. *Kvaliteter* som for eksempel de forskellige dyder, med henblik på at vække længsel efter disse dyder og således gøre dem til en del af indholdet i det personlige liv.
4. *Mentale* begreber eller de ideer, der legemliggør de idealer, som ligger bagved alle levendegjorte former. Disse kan antage form af symboler eller ord.

Den idé, som kommer til udtryk i koncentration, udtrykkes på smukkeste måde i en af puranaerne. Efter at han har gjort brug af de fem første yoga metoder (omtalt i II. bog), får aspiranten at vide, at han »bør stedfæste det mentale stof på et eller andet gunstigt punkt«, og denne stedfæstelse illustrerer det at rette opmærksomheden mod en form af Gud.

»Den inkarnerede form af Den Ophøjede udelukker et ønske om enhver form for støtte. Dette bør forstås som ufravendt opmærksomhed, når det mentale stof rettes mod denne form. Og hvad er da denne inkarnerede form af Hari, som man bør tænke over, lad det blive hørt af dig,

menneskenes hersker. Ufravendt opmærksomhed er ikke mulig uden noget at rette opmærksomheden mod.« (Vishnu Purana VI, 7, 75-85).

Herefter følger en beskrivelse af den levendegjorte form af Den Ophøjede, idet der afsluttes med disse ord:

» ... lad yogien tænke over ham og, fordybet i ham, koncentrere sin egen tænkning, indtil, o konge, den ufravendte opmærksomhed bliver fast forankret i ham alene. Imens han gør dette, eller imens han af egen vilje udfører en eller anden handling, hvorunder hans tanker ikke vandrer omkring, bør han betragte denne ufravendte opmærksomhed som værende fuldkommen.« (Naradiya Purana LXVII, 54-62).

Det er den behørig erkendelse af »objekter« ved koncentration, som har skabt behovet for afbildninger, hellige skulpturer og billeder. Disse objekter indebærer alle brugen af den lavere, konkrete tænkeevne, og dette er det nødvendige indledende stadium. Brugen af dem bringer tænkningen i en kontrolleret tilstand, der gør det muligt for aspiranten at få den til at gøre det som han vælger. De fire typer objekter, som blev nævnt ovenfor, fører gradvist aspiranten indad og sætter ham i stand til at flytte sin bevidsthed fra det fysiske plan og ind i den æteriske verden, og derfra videre ind i begærets eller emotionernes verden, for endelig at trænge ind i de mentale ideers og begrebers verden. Denne proces, som udføres i hjernen, bringer hele det lavere menneske i en tilstand af målrettet, konsekvent opmærksomhed, idet alle dele af dets natur rettes mod opnåelsen af ufravendt opmærksomhed eller koncentration af alle de mentale evner. Tænkningen er da ikke længere usammenhængende, ustadig og udadvendt, men er indbegrebet af »fastholdt opmærksomhed«. Vivekananda oversætter »dharana« med »at samle tænkningen om en tanke i tolv sekunder«.

Denne klare, målrettede, rolige opfattelse af et objekt, hvor intet andet objekt og ingen anden tanke lades ind i bevidstheden, er særdeles vanskelig at opnå, og når den kan udføres i et tidsrum af tolv sekunder, vil sand koncentration være opnået.

2. Vedholdende koncentration (dharana) er meditation (dhyana).

Meditation er ganske enkelt en forlængelse af koncentration og udspringer af den færdighed, mennesket opnår, når det af egen vilje »fastholder tænkningen« på et eller andet bestemt objekt. For meditation gælder de samme regler og betingelser som koncentration, og den eneste forskel mellem de to findes i *tidselementet*.

Efter at have opnået evnen til at fokusere tænkningen vedholdende på et objekt, er det næste trin at udvikle evnen til at holde det mentale stof, chittaen, fast beskæftiget med dette objekt eller denne tanke i en længere periode. Den oven for citerede purana fortsætter:

»En ubrudt rækkefølge af viste ideer, alle med samme formål forankret i hans form og uden begær efter noget som helst andet, er kontemplation. Den opnås ved hjælp af de seks første yoga midler.«

Ordet kontemplation er her synonymt med meditation. Denne meditation bygger stadigvæk på en sædtanke eller et objekt.

I sin kommentar til denne sutra siger Dvivedi:

» ... Dhyana er hele fastholdelsen af tænkningen på det objekt, der var tænkt på, (til den bliver ét med det). Egentlig bør tænkningen på det tidspunkt kun være bevidst om sig selv og objektet.«

Mennesket indtager en holdning af ren fastholdt opmærksomhed; dets fysiske legeme, dets emotioner, omgivelserne samt alle

lyde og iagttagelser tabes af syne, og hjernen er kun bevidst om det objekt, som er meditationens emne eller sædtanke, og om de tanker, sindet formulerer i forbindelse med dette objekt.

3. Når chittaen absorberes i det, som er virkeligheden (eller den legemliggjorte idé i formen) og ikke længere er bevidst om adskillelse eller om det personlige selv, da er det kontemplation eller samadhi.

Den letteste måde at forstå denne sutra på er at erkende, at enhver form eller objekt er et eller andet manifesteret liv. I meditationsprocessens tidlige stadier bliver den studerende bevidst om formens beskaffenhed og over sin egen relation til den. De to tilstande, hvori han er bevidst om sig selv og om objektet for sin meditation, er rent mentale tilstande; de findes i hans sind.

Denne tilstand efterfølges af en anden tilstand, hvori hans erkendelse går ind på det subjektive plan, og han bliver klar over *arten* af det liv som udtrykker sig igennem formen. Kvalitet og subjektive relationer optager hans opmærksomhed, og formspektet er tabt af syne, men følelsen af adskillelse eller af dualitet findes stadig. Han er stadigvæk bevidst om sig selv og om det, der er ikke-selvet. Lighed i kvalitet og respons på overensstemmende vibrationer er dog hans.

I de to tilstande af dharana og dhyana, koncentration og meditation, er tænkeevnen den vigtige faktor og iscenesætterten i hjernen. En stor hindulærer, *Kecidhvaja*, udtrykker denne idé i følgende ord:

»Sjælen har midlet. Tænkningen er midlet. Den mangler liv. Når tænkningen har fuldført sin frigørelsesopgave, har den gjort, hvad den skulle gøre, og hører op.« (Fra Vishnu

Purana, VI, 7:90).

Sandheden i dette gør enhver beskrivelse eller forklaring af den høje tilstand af samadhi eller kontemplation overordentlig vanskelig, for ord og vendinger er blot tankens indsats for at tilføre hjernen det, som vil sætte den i stand til at vurdere og forstå processen.

I kontemplation ser yogien ikke længere:

1. Sin hjernebevidsthed eller de til det fysiske plan hørende opfattelser af tid og rum.
2. Sine emotionelle reaktioner over for emnet for sin meditationsproces.
3. Sine mentale aktiviteter, hvorved alle tankeprocessens »modifikationer«, alle emotionelle reaktioner i legemet for begær (kama-manas) undertvinges, og yogien ikke længere er dem bevidst. Han er ikke desto mindre intens levende og opmærksom, positiv og vågen, for hjernen og sindet holdes i et fast greb og anvendes af ham uden indgriben fra deres side.

Dette betyder bogstaveligt talt, at det uafhængige liv i disse former, hvorigennem det virkelige selv virker, er bragt til ro, dæmpet og undertvunget, hvorved det virkelige eller åndelige menneske, vågent på sit eget plan, er i stand til at virke med fuld styrke med sit redskab, det lavere selvs hjerne, hylstre og sind. Det er således centreret i sig selv, eller i sjælens aspekt. Al følelse af adskillelse, eller af det lavere selv, tabes af syne, og mennesket bliver ét med *sjælen* i den form, som har været genstand for dets meditation.

Uhindret af det mentale stof, eller af begærnaturen, »træder mennesket ind i« den tilstand, som har fire fremtrædende kendetegn:

1. *Absorption i sjælens bevidsthed* og derfor bevidsthed om alle

tings sjæl. Formen ses ikke længere, og den indre vision af virkeligheden, tilhyllet af alle former, er åbenbaret.

2. *Frigørelse fra de tre verdener* af sanseopfattelse, så kun det, der er fri for form, for begær og for lavere, konkret mental substans, kendes og kontaktes.
3. *Erkendelse af enhed* med alle sjæle, undermenneskelige, menneskelige og overmenneskelige. Gruppebevidsthed udtrykker i nogen grad denne idé, ligesom separatistisk bevidsthed, eller erkendelsen af éns egen individuelle identitet, kendetegner bevidsthed i de tre verdener.
4. *Illumination*, eller opfattelse af manifestationens lysaspekt. Gennem meditation erkender yogien sig selv som værende lys, et punkt af brændende essens. På grund af hans dygtighed i meditation kan han fokusere dette lys på et hvilket som helst objekt, han vælger, og komme »i forbindelse« med det lys, genstanden skjuler. Det lys erkender han da som værende ét med sit eget lyscenter, hvorved klar forståelse, kommunikation og identifikation bliver mulig.

4. Når koncentration, meditation og kontemplation udgør et handlingsforløb, da er sanyama nået.

Dette er en meget vanskelig idé at udtrykke, fordi vi i vort sprog ikke har noget udtryk for sanskritordet »sanyama«. Sanyama er syntesen af meditationsprocessens tre trin og er kun mulig for den studerende, som har lært og mestret de tre stadier af kontrol over sindet. Gennem dette har han skabt visse resultater, der kan beskrives på følgende måde:

1. Han har befriet sig selv for de tre verdener af lavere tænkning, emotion og eksistens på det fysiske plan. De tiltrækker ikke længere hans opmærksomhed. Han er ikke koncentreret om dem, eller er optaget af dem.
2. Han er i stand til efter ønske at fokusere sin opmærksomhed og kan, hvis han vælger det, fastholde sin tænkning i det uendelige, mens han arbejder intenst i den mentale verden.

3. Han kan polarisere eller centrere sig selv i egoets, sjælens eller det åndelige menneskes bevidsthed og kender sig selv som værende adskilt fra tænkningen, de emotioner, de begær, de følelser og den form, som udgør det lavere menneske.
4. Han har lært at forstå, at det lavere menneske (summen af mentale tilstande, emotioner og fysiske atomer) ganske enkelt er hans redskab til efter ønske at kunne kommunikere med de tre lavere plan.
5. Han har opnået evnen til kontemplation, eller den virkelige identitets holdning over for sjælens rige, og kan se ud på sjælens rige på samme måde, som et menneske på det fysiske plan kan anvende sine øjne til at se med.
6. Det, han ser, kan han ved hjælp af det beherskede sind, overføre til hjernen og kan således videregive viden om selvet og dets rige til mennesket på det fysiske plan.

Dette er fuldkommen koncentreret meditation, og evnen til at meditere på denne måde er det, der i denne sutra kaldes for sanyama. Opnåelsen af evnen til at meditere er målet med raja yoga systemet. Ved hjælp af denne færdighed har yogien lært at skelne mellem objektet og det, objektet tilslører eller skjuler. Han har lært at trænge igennem alle slør og at kontakte den bagved liggende virkelighed. Han har opnået et praktisk kendskab til dualitet.

Der er en endnu højere bevidsthed end denne, som er omfattet af erkendelsen af begrebet enhed, men den har han ikke opnået endnu. Med sanyama er der dog tale om et meget højt trin, der skaber forbløffende virkninger i det fysiske menneske og fører det ind i forskellige former for fænomener.

5. Som resultat af sanyama bryder lyset frem.

Forskellige kommentatorer og oversættere anvender her flere forskellige vendinger, og det kan være interessant at betragte nogle af dem, thi ud af de forskellige fortolkninger vil der

komme en fuld forståelse af sanskritordene.

Kort fortalt overfører ideen den forestilling, at sjælen af natur er lys, og at det lys er den store åbenbarer. Gennem vedholdende udøvelse af meditation har yogien nået det punkt, hvor han efter ønske kan sende det lys, som stråler fra hans sande væsen i en hvilken som helst retning og oplyse et hvilket som helst objekt. Intet kan derfor skjules for ham, og al viden står til hans disposition. Denne evne er derfor beskrevet som:

1. *Indre oplysning af opfattelseevnen.* Sjælens lys bryder frem, og mennesket på det fysiske plan sættes dermed i stand til, i dets hjernebevidsthed, at opfatte det, som før var mørkt og skjult. Processen kan teknisk beskrives i følgende koncise vendinger:
 - a. Meditation.
 - b. Polarisering i sjælens bevidsthed eller den egoiske bevidsthed.
 - c. Kontemplation, hvor sjælens lys rettes mod det, som skal erkendes eller undersøges.
 - d. Efterfølgende nedfældning af den erhvervede viden i en »strøm af indre oplysning« i hjernen gennem sutratmaen, tråden af ånd, sølvsnoren eller den magnetiske forbindelseslinje. Denne tråd går gennem sindet og oplyser det. De tanker, der affødes af chittaen (det mentale stof) som automatisk respons på den overførte viden, indprentes da i hjernen, og mennesket bliver i dets fysiske bevidsthed vidende om det, sjælen ved. Mennesket bliver oplyst.

Efterhånden som denne proces bliver mere hyppig og vedholdende, finder der en forandring sted i det fysiske menneske. Det bliver mere og mere synkroniseret med sjælen. Tidselementet i overføring træder i baggrunden, og sjælens oplysning af området for viden, samt oplysningen af den fysiske hjerne indtræffer øjeblikkelig.

Lyset i hovedet forøges i en tilsvarende grad, og det tredje øje udvikler sig og er i funktion. På det astrale og det mentale plan udvikler der sig et tilsvarende »øje«, og på denne måde kan egoet, eller sjælen, oplyse alle tre plan i de tre verdener såvel som sjælsriget.

2. *Klarhed i bevidstheden.* Mennesket bliver lysende og klarsynet. Det er bevidst om en voksende evne i sit indre, som vil sætte det i stand til at forklare og løse alle problemer, og ikke nok med det, men vil også kunne »tale lysende« og således blive en af verdens lærerkræfter. Al viden opnået bevidst gennem selvets indre oplysning skal deles med og klart meddeles til andre. Det er den naturlige følge af indre oplysning.
3. *Lysende indsigt.* Dette viser et nyt og meget betydningsfuldt aspekt. Den definerer evnen til at »se ind i« formen, til at nå ind til den subjektive virkelighed, der har gjort det objektive hylster til det det er. Denne indsigt er mere end forståelse, sympati eller opfattelse. Disse er blot virkningerne af den. Den er evnen til at trænge igennem alle former og nå ind til det, de tilslører, idet den virkelighed er identisk med virkeligheden i mennesket selv.
4. *Oplysning af intellektet.* Medmindretænkkeevnen eller intellektet kan forstå og overføre det, som sjælen ved, forbliver mysterierne uforståelige for den fysiske hjerne, og den viden, sjælen besidder forbliver ikke andet end en smuk og uopnåelig vision. Men når først intellektet er oplyst, kan det overføre til og indpræge i hjernen de skjulte ting, som alene Guds sønner på deres eget plan har kendskab til. Dette forklarer behovet for raja yoga eller videnskaben om forening gennem kontrol over sindet og udvikling af tænkeevnen.

6. Denne indre oplysning er gradvis; den udvikles trin for trin.

Her tages den evolutionære beskaffenhed af al vækst og udfoldelse op til behandling og aspiranten mindes om, at intet opnås

med det samme, men kun efter lang tids vedholdende bestræbel-
se.

Noget, som enhver aspirant til mysterierne bør huske, er, at en gradvis og relativ langsom vækst er metoden for enhver naturlig proces, og den omtalte sjælsudfoldelse er, når alt kommer til alt, blot en af de store processer i naturen. Alt hvad aspiranten skal sørge for er de rette betingelser. Væksten vil da tage vare på sig selv på en normal måde. Vedholdende ihærdighed, tålmodig udholdenhed, det at udrette lidt hver dag er af større værdi for aspiranten end den voldsomme fremstormen og den entusiastiske stræben, som kendetegner den emotionelle og temperamentsfulde person. Overdreven forcering af udviklingen er forbundet med ganske bestemte farer. Disse undgås, når den studerende erkender, at Vejen er lang, og at en intelligent forståelse af hvert skridt på Vejen er af større værdi for ham end de resultater, der opnås gennem en for tidlig opvågning af den psykiske natur. Påmindelsen om at vokse, som blomsterne vokser, indeholder en vældig okkult sandhed. Der er en formaning i Prædikerens Bog, kapitel 7, vers 16-17, som overfører denne tanke: »Vær ikke alt for retfærdig ... hvorfor vil du dø i utide?«

7. Disse tre sidste yoga metoder har en stærkere subjektiv virkning end de tidligere nævnte metoder.

De fem første yoga metoder har som deres primære mål at forberede den vordende yogi. Ved overholdelse af de fem bud og reglerne, ved opnåelse af ligevægt og af rytmisk kontrol over kroppens energier, samt gennem evnen til at trække sin bevidsthed tilbage og centrere den i hovedet er aspiranten i stand til at drage den fulde nytte af, og til på en sikker måde at udvikle evnerne til koncentration, meditation og kontemplation.

Efter at have kontaktet det subjektive i sig selv og være blevet bevidst om det, som udgør det indre, kan han begynde at arbejde med de indre metoder.

Alle otte yoga metoder forbereder i sig selv kun mennesket til

den tilstand af åndelig bevidsthed, som transcenderer al tænkning, som er adskilt fra enhver af sædtankerne, som er formløs, og som kun kan beskrives (og det kun utilstrækkeligt) i vendinger som forening, erkendelse, identifikation, nirvanisk bevidsthed osv.

Det er nytteløst for neofyten at prøve at forstå, førend han har udviklet det indre redskab til forståelse; det er frugtesløs for det verdslige menneske at stille spørgsmål og søge at få vished, med mindre det samtidig er villig til (som ved tilegnelsen af enhver anden videnskab) at lære sin ABC og tage den nødvendige eksamen i brug af teknikken.

I sin kommentar siger Johnston:

» ... De tidligere beskrevne metoder for vækst beskæftigede sig med det åndelige menneskes befrielse fra psykiske lænker og slør, idet denne trefoldige kraft skal udøves af det således befriede åndelige menneske, som står på egne fødder, og som ser på livet med åbne øjne.«

8. Men for den sande meditation uden sædtanke (eller samadhi), der ikke er baseret på et objekt, er disse tre også ydre former. Den er fri for virkningerne af chittaens (det mentale stofs) tilbøjelighed til at skelne.

I alle de foregående stadier har tænkeren været bevidst om både sig selv, den vidende og området for viden. I de tidligste stadier var han bevidst om trefoldighed, idet redskabet til brug for opnåelse af viden ligeledes var erkendt for senere at blive transcenderet og glemt. Nu er vi nået til det sidste stadium, målet for al yoga udøvelse, hvor *enhed* erkendes, og hvor selv dualitet ses at være en begrænsning. Intet andet står tilbage end bevidst-

heden om selvet, om den alvidende, almægtige besidder af viden, som er ét med Altet, og hvis inderste natur er bevidsthed og energi. Som det så rigtigt har været sagt:

»Der er derfor disse to typer af opfattelse: Opfattelsen af de levende ting og livet; opfattelse af sjælens arbejde og af sjælen selv.«

Yoga fortolkeren ønsker nu at beskrive meditationens resultater (nogle i retning af den højere psykisme og andre i retning af den lavere); de næste syv sutraer beskæftiger sig derfor med beskaffenheden af de sete objekter og med kontrollen af sindet under det virkelige menneskes forsøg på at fokusere sin tænknings oplysende stråle på disse objekter.

Ved studiet af disse meditationsresultater i den psykiske verden bør det erindres, at de otte yoga metoder frembringer bestemte virkninger i den lavere natur, og at dette er årsag til, at visse udfoldelser og erfaringer finder sted; disse sætter aspiranten mere bevidst i forbindelse med de indre plan i de tre verdener. Dette er en sikker og nødvendig proces, forudsat at den er resultatet af menneskets opvågning på sit eget plan, og at sjælens øje rettes mod disse plan via sindet og det tredje øje. Tilstedeværelsen af de lavere psykiske kræfter kan imidlertid betyde, at sjælen (betragtet fra det fysiske plan) sover og er ude af stand til at anvende sit redskab, og at disse erfaringer derfor kun er resultatet af aktivitet i solar plexus med deraf følgende bevidsthed på det astrale plan. Denne type psykisme er en *tilbagevenden* til dyrestadiet og til den menneskelige races barndom. Den er uønsket og farlig.

9. Rækkefølgen af mentale tilstande er således: Sindet reagerer på det, som ses; derpå følger det moment, hvor sindet beherskes. Umiddelbart herefter følger det moment, i hvilket chittaen (det mentale stof) responderer på begge disse faktorer. Til sidst forsvinder de, og den opmærksomme bevidsthed har det fulde

herredømme.

Hvis den studerende vil se på en hvilken som helst anden oversættelse af sutraerne, vil han finde, at denne sutra er anderledes oversat, og at de fleste af oversættelserne er meget uklare. Dette kan illustreres med Tatyas oversættelse:

»Hvis den første af de to rækker af selv-reproducerbare tanker, der opstår af henholdsvis vyutthana og nirodha, undertrykkes, og den sidste manifesteres, og hvis det indre organ (chittaen) i manifestationsøjeblikket er beskæftiget med begge rækker, da er sådanne modifikationer af det indre organ en modifikation i form af nirodha.«

De andre oversættelser er endnu mere uklare, med undtagelse af Johnstons. Han giver os det følgende, som kaster meget lys over den involverede tanke:

»Udviklingen af kontrol følger de opstigende trin. Først er der overvindelsen af sindsindtrykket af stimulering. Derpå følger manifestationen af sindsindtrykket af kontrol. Og efter øjeblikket af kontrol følger så den opmærksomme bevidsthed. Dette er udviklingen af kontrol.«

Den mest enkle måde at forstå denne tanke på er måske at erkende, at mennesket i sin fysiske hjerne er bevidst om tre faktorer, mens det søger at meditere:

1. Det er bevidst om objektet for sin meditation. Denne stimulerer eller præger dets sind og bringer »modifikationerne af tankens princip« i aktivitet eller stimulerer sindets tilbøjelighed til at skabe tankeformer og former chittaen, eller det mentale stof i overensstemmelse med det sete objekt.
2. Det bliver derefter bevidst om nødvendigheden af at undervinge denne tendens og bringer derfor viljen i aktion og

stabiliserer og styrer det mentale stof, således at det ophører med at modificere sig selv og påtage sig form.

Gennem støt og vedholdende bestræbelse sker der en gradvis udligning af den naturlige rækkefølge af disse to bevidsthedstilstande, og med tiden bliver de samtidige. Erkendelse af et objekt og den øjeblikkelige kontrol over den modtagelige chitta sker som i et lysglimt. Dette er den tilstand, hvis tekniske betegnelse er »nirodha«. Det er vigtigt at huske (som Vivekananda siger):

»Hvis der er en modifikation, som tilskynder tanken til at strømme ud igennem sanserne, og yogien forsøger at styre den, da vil selv samme styring være en modifikation.«

Viljens præg på sindet vil naturligt føre til, at tanken antager den form, som styrer den, og den vil blive underkastet en modifikation, der i stor udstrækning vil afhænge af det punkt i evolutionen, som aspiranten har nået, retningen af hans daglige tanker og omfanget af hans egoiske kontakt. Dette er ikke den sande og højeste form for kontemplation. Den er blot et af de tidligere stadier, men den er meget højere end koncentration og meditation med sædtanke, som det almindeligvis forstås, for den efterfølges uvægerligt af det tredje stadium, der er af stor interesse.

3. Mennesket glider derpå pludselig ud af den lavere bevidsthedstilstand og erkender sin identitet med den opfattende, med tænkeren på sit eget plan, og fordi sindet er under kontrol, og det sete objekt ikke udløser noget svar, er den sande identitet i stand til at opfatte det, som hidtil har været sløret.

Det bør imidlertid gøres klart, at den opfattende på sit eget plan altid har været bevidst om det, som nu erkendes. Forskellen ligger i den kendsgerning, at redskabet, sindet, nu er underlagt

en styring, hvorfor det er muligt for tænkeren ved hjælp af det styrede sind at præge hjernen med det, som opfattes. Mennesket på det fysiske plan opfatter *også*, samtidig, og sand meditation og kontemplation bliver for første gang mulig. Til at begynde med vil dette kun være for et kort øjeblik. Et glimt af intuitiv opfattelse, et øjeblik af indre syn og af indre oplysning, og alt er væk. Sindet begynder at modificere sig selv og bringes i aktivitet, det indre syn ophører, det ophøjede øjeblik er forbi, og døren til sjælens rige synes pludselig lukket. Men vished er blevet opnået; et glimt af virkeligheden er blevet registreret i hjernen, og en sikkerhed for fremtidige resultater erkendes.

10. Opøvelsen af denne tankebane vil til sidst føre til stabilisering af den åndelige opfattelse.

Ved stadig gentagelse kan balancepunktet mellem stimulering af sindet og kontrol nås med større og større hyppighed, indtil stabiliseringen af sindet bliver en vane. Når dette er opnået, sker der to ting:

1. Efter ønske frembringes en øjeblikkelig styring af tanken, der bevirker:
 - a. Et roligt sind, fri for tankeformer,
 - b. En rolig og modtagelig hjerne.

2. En nedadgående strøm af den opfattendes, sjælens, bevidsthed ind i den fysiske hjerne.

Dette bliver stadig klarere, mere informativt og med færre afbrydelser efterhånden som tiden går, indtil en rytmisk vekselvirkning mellem sjælen og mennesket på det fysiske plan er etableret. Sindet og hjernen er fuldstændig underlagt sjælen.

Det bør her huskes, at denne tilstand, som sindet og hjernen er i, er en *positiv* tilstand, ikke en negativ.

11. Etableringen af denne vane og sindets afholdelse fra tendenser til at skabe tankeformer resulterer til sidst i en vedvarende evne til kontemplation.

På grund af sin klarhed behøver kun lidt at blive sagt som forklaring på denne sutra. Den har nærmest form af en opsummering af de foregående sutraer.

Den overfører ideen om opnåelsen af en vedvarende meditativ tilstand. Skønt det er af overordentlig stor værdi med perioder, i hvilke et bestemt stykke arbejde udføres inden for en nærmere fastsat tid, særligt i de tidlige stadier af sjælens udfoldelse, er den ideelle tilstand at gøre hele livet til en meditation hver dag. Evnen til, efter ønske, at trække på egoets ressourcer, den vedholdende erkendelse af at være en søn af Gud inkarneret på det fysiske plan og evnen til, når det er nødvendigt, at fremkalde sjælens evner og kraft, er en egenskab, enhver aspirant til sidst vil opnå! Men først må vanen med at samle tankerne indføres, og evnen til øjeblikkeligt at tilbageholde modifikationerne af tankens princip skal gå forud for denne ønskværdige tilstand af væren.

12. Når kontrollen af sindet og den kontrollerende faktor er i ligevægt, da følger målrettethed.

Det anvendte sanskritudtryk er svært at forklare tydeligt. Udtryk som målrettet, ufravendt, fokuseret, sammenfattet eller fuldkommen koncentration giver alle en idé om den betragtede sindstilstand.

Aspiranten har nu med fuldt overlæg udelukket al bevidsthed som relaterer sig til de tre verdener. Hans opmærksomhed er fokuseret på et bestemt objekt og først og fremmest på den virkelighed eller det subjektive liv, som objektets form tilslører. Han er ligeledes uden bevidsthed om sig selv, tænkeren eller den vidende, og kun det, der kontempleres, erkendes i dette ords sande betydning. Dette er det negative aspekt.

Det bør imidlertid huskes, at dette er en meget aktiv mental tilstand, idet den opfattende bevidsthed er bevidst om objektet på en meget omfattende måde. Summen af dets kvaliteter, aspekter og vibration, samt den grundlæggende centrale energi, som har fremkaldt manifestationen af dette særlige objekt, står åbenbaret for ham. Det åbenbares af sindets oplysende lys, som til stadighed rettes mod objektet. Den opfattende bevidsthed er også bevidst om sin identifikation med virkeligheden bag formen. Dette er den sande okkulte erkendelse, men den er ikke så meget erkendelsen af objektet som erkendelsen af enhed med, eller identifikation med, det liv, objektet tilslører.

Dette er i sig selv en dobbelt tilstand, men ikke i den almindeligt accepterede betydning. Der findes imidlertid en endnu højere bevidsthedstilstand, som opnås, når enhed med livet i *alle* former erkendes, og ikke alene enhed med livet i ét bestemt objekt.

13. Gennem denne proces opnås viden om hvert objekts aspekter, – dets kendetegn (eller form), dets symbolik og dets særlige anvendelse under givne tidsforhold (udviklingstrin) kendes og erkendes.

Det bør her erindres, at enhver form for guddommelig manifestation har tre aspekter, og er derfor skabt helt i Guds billede med alle guddommelige muligheder. Dette erkendes i menneskeriget. Dette gælder for alle former. Den oprigtigt koncentrerede yogi forstår denne trefoldige natur og ser de tre, som de er, og erkender, at de udgør et hele. I sin kommentar giver Johnston os et billede af de bagvedliggende ideer, med følgende ord:

»... vi opnår en dobbelt opfattelse af dette objekt, idet vi på én gang ser alle dets individuelle karakteristika, dets grundlæggende beskaffenhed, art og slægt; vi ser det i relation til sig selv og i relation til det evige.«

Disse tre aspekter svarer på en mærkelig måde til de tre aspekter

af tidsækvation eller af objektets forhold til sine omgivelser.

1. *Formens særlige kendetegn.* I denne vending ses formens håndgribelige, ydre aspekter. Den materielle side af den manifesterede idé tages op til behandling, og det, der kan kontaktes ved hjælp af sanserne, overvejes og forlades først. Denne form er et resultat af fortiden, og de begrænsninger, der skyldes det nåede punkt i evolutionen, erkendes. Enhver form bærer i sig selv vidnesbyrd om de tidligere cykler, og dette kan ses i:
 - a. Dens vibrationshastighed.
 - b. Arten af dens rytme.
 - c. Den lysmængde, som den tillader at trænge igennem.
 - d. Dens okkulte farve.

2. *Symbolik.* Enhver form er blot et symbol på en virkelighed. Forskellen i udviklingen af de former, som symboliserer eller legemliggør denne virkelighed, er garantien for, at alle symbolerne en eller anden dag i fremtiden vil opnå at fuldføre deres mission. Et symbol er en legemliggjort idé, et eller andet livs arbejde sig ud i objektiv eksistens. Dette er bevidsthedsaspektet, og to store åbenbaringer er iboende ethvert symbol eller enhver form.
 - a. Åbenbaringen af fuld bevidsthed eller frembringelsen af det respons på kontakt, som endnu er potentielt eller forskelligt i alle former, men som kan og vil blive ført frem til fuld styrke i bevidstheden.
 - b. Åbenbaringen af det, som bevidsthedsaspektet (det andet aspekt) på sin side tilslører. Sjælens afsløring fører til manifestationen af det ene liv. Manifestationen af Guds søn fører til viden om Faderen. Det højere selv, der stråler igennem det lavere selv, frembringer åbenbaringen af det guddommelige eller åndelige selv. Matricen bærer på

diamanten, og når matricen åbenbarer sin skjulte ædelsten, og arbejdet med at slibe og polere er tilendebragt, vil juvelens herlighed komme til syne. Når lotusplanten er fuldt udviklet, springer blomsten ud, og i dens kronblades centrum ses »juvelen i lotusblomsten« (om mani padme hum).

Dette symbolske formaspekt gælder for alt, og uanset om symbolet er substansens atom, mineralet, et træ, et dyr eller »formen af en Guds søn«, vil det første aspekts juvel findes skjult. Det vil give sig til kende gennem kvaliteten af bevidsthed i en eller anden af dens mange tilstande.

3. *Særlig anvendelse under givne tidsforhold.* Når yogien målrettet fokuserer på formen, eller objektet, mediterer over dens kvalitet (det subjektive aspekt eller symbolikken) og i kontemplation betragter det liv, som er tilsløret af formen, men bevidnet af bevidsthedsfaktoren, bliver han bevidst om det *nuværende* udviklingstrin, og således står fremtiden, fortiden og nutiden åbenbaret for hans intuition.

Det vil derfor være klart for alle læsere, at hvis meditation i dens tre oven for beskrevne aspekter udføres korrekt, bliver al viden tilgængelig for yogien, det evige nu erkendes som et faktum i naturen og intelligent samarbejde med den evolutionære plan bliver muligt. Tjeneste vil da bygge på fuldstændig forståelse.

14. Ethvert objekts særlige kendetegn er opnået, manifesteret eller latente.

Denne sutra dækker omtrent samme idé som den forrige sutra. Alle egenskaber antager relative værdier i tid og rum. Der er et mål; der er en oprindelse, men på grund af de syv store ånde- drags eller guddommelige energistrømmes varierende vibrationshastigheder adskiller ethvert liv, som er båret frem på dem, sig fra de andre. De syv stråleherrers udviklingstrin er ikke ens.

Livsudfoldelsen for de forskellige planetariske Logoi, eller de syv ånder foran Guds trone, er ikke den samme, og atomerne i deres legemer eller de monader, som udgør deres udtryksmidler, er derfor ikke lige udviklet.

Dette er et meget omfattende emne og kan ikke mere end blot berøres her. De studerende vil finde det interessant at søge efter yderligere information i de forskellige fremstillinger af den ene sandhed om de store liv, i hvem vi »lever og røres og er«. De kan studeres under følgende navne:

1. De syv stråler.
2. De syv ånder foran Guds trone.
3. De syv planetariske Logoi.
4. De syv store herrer.
5. De syv æoner.
6. De syv emanationer.
7. De syv prajapatis.

og andre mindre kendte betegnelser, og meget lys vil da bryde frem.

For den vidende åbenbares i den karakteristiske form (dens egen grad af udvikling og dens mangel på samme) følgende:

- a. Den samlede opnåelse. Det, som *fortiden* har givet. Dette er den samlede akkord, som sjælen af det betragtede objekt foreløbig er i stand til at anslå.
- b. Den særlige række af de kvaliteter ud af den samlede opnåelse, som livet manifesterer gennem den enkelte form. Disse repræsenterer *nutiden* og udgør den tone i den samlede akkord, som objektets sjæl har valgt at anslå.
- c. Det, som er latent og muligt. Denne viden vil være dobbelt og vil først åbenbare de latente muligheder for udfoldelse gennem den betragtede form, og derefter de latente muligheder for udfoldelse gennem forskellige former i den nuværende verdenscyklus. Dette omfatter udviklingen i *fremtiden*. Når

den store evolutionscyklus har fuldført sit løb, vil dette give yogien den fuldstændige akkord.

15. Udviklingstrinet er ansvarligt for de forskellige modifikationer af den omskiftelige psykiske natur og af tankens princip.

Dette er en meget generel omskrivning af sutraens idé og har karakter af at være en opsummering af tekstens ret så vanskeligt tilgængelige ideer. De sutraer, som følger efter, handler (i resten af III. bog) om resultaterne af meditation. De foregående sutraer har behandlet de forhindringer og vanskeligheder, som må overvindes for at muliggøre sand meditation. Nøglen til denne overvindelse og forskellen mellem Vejens aspiranter klargøres i denne sutra. Oplysningen om den pågældendes omtrentlige plads på evolutionsstigen, opsummeringen af aktiver og passiver er nogle af de mest nyttige aktiviteter, den kommende aspirant kan foretage. Forståelsen af det opnåede udviklingstrin og af det næste skridt, der skal tages, er af afgørende betydning for al sand fremgang.

Johnston oversætter denne sutra med ordene: »Forskelle i udviklingstrin er årsagen til forskelle i udvikling«, og han fortsætter med at sige: »Første trin er det unge træ, sommerfuglelarven, dyret. Andet trin er det voksende træ, sommerfuglepuppen, mennesket. Tredje trin er det prægtige fyrretræ, sommerfuglen, englen ...«

16. Ved koncentreret meditation over hver forms trefoldige natur kommer åbenbaringen af det, som har været, og af det, som vil være.

Den betragtede sutra opsummerer de foregående ideer, og det er

interessant at bemærke, hvordan dette første betydningsfulde resultat af meditation fører en person lige tilbage til de sande kendsgerninger om guddommelig manifestation og understreger de tre aspekter, gennem hvilke ethvert liv (fra et substansatom til en solar Logos) udtrykker sig. Den store lov om årsag og virkning og hele processen af evolutionær udfoldelse erkendes, og det, som er, ses at være resultatet af det, som har været. På samme måde erkendes det, som senere vil komme, at være resultatet af årsager bragt i bevægelse i nutiden, og udviklingscyklen ses således at være en proces bestående af tre trin.

Disse tre stadier i de tre verdener for menneskets udfoldelse svarer til de tre dimensioner, og de studerende vil finde det interessant at udarbejde disse analogier af de forskellige trefoldigheder, idet de husker, at det tredje aspekt (intelligent substans), Helligånds- eller Brahma-aspektet, modsvarer fortiden (heri ligger et vink om arten af det onde). Det andet aspekt (bevidsthed), Kristus- eller Vishnu-aspektet, relaterer til nutiden, mens kun fremtiden vil åbenbare åndens natur, det højeste aspekt eller faderaspektet. Ved koncentreret meditation vil denne tankerække blive klar, og sansen for proportioner og for rette værdier, i forhold til det nuværende tidspunkt, vil vokse. Der vil ligeledes udvikles en erkendelse af alle livs indbyrdes forhold til hinanden, og aspirantens liv vil blive stabiliseret og bragt i orden, således at gammel karma vil blive udlignet og mulig kommende karma undgået, og frigørelsesprocessen vil fortsætte med stor hurtighed.

17. Lyden (eller ordet), det, som betegner (objektet), og den legemliggjorte åndelige kerne (eller idé) blandes ofte i den opfattendes sind. Ved koncentreret meditation over disse tre aspekter kommer en (intuitiv) forståelse af den lyd, som udsendes af alle former for liv.

Dette er en af bogens vigtigste sutraer og rummer nøglen til det der er hele meditationsprocessens kerne: At åbenbare eller afsløre

over for den opfattende eller det åndelige menneske selvets eller det andet aspekts sande natur og modsvarighed til det andet aspekt i alle former for liv under det menneskelige, samt at sætte mennesket i forbindelse med det andet aspekt i alle overmenneskelige former. Den vedrører således den subjektive side af al manifestation og handler om de kræfter, som udgør enhver forms bevidsthedsaspekt, som vedrører Kristus- eller buddhi-princippet, og som er den direkte årsag til objektiv manifestation samt til åbenbaring af ånd igennem form.

Dette er AUM. Først åndedraget, derpå ordet, og alt, der er, kom til syne.

Lige så længe det store væsen, som er summen af alle former og af alle bevidsthedstilstande, fortsætter med at anslå det kosmiske AUM, lige så længe vil det objektive, håndgribelige solsystem bestå.

I forbindelse med denne sutra må følgende synonymmer erindres for at opnå tankens klarhed:

I. <i>Åndelig essens</i>	II. <i>Lyden eller ordet</i>	III. <i>Objektet</i>
1. Ånd.	1. Sjæl.	1. Legeme.
2. Pneuma.	2. Psyke.	2. Form.
3. Faderen. Shiva.	3. Sønnen. Vishnu.	3. Helligånden. Brahma.
4. Monaden. Den Ene.	4. Den kosmiske Kristus.	4. Vehiklet for liv og inkarnation.
5. Evig vilje eller hensigt.	5. Evig kærlighedsvisdom.	5. Evig aktivitet og intelligens.
6. Ét stort åndedræt.	6. AUM.	6. Verdnerne.
7. Liv.	7. Bevidsthedsaspekt.	7. Aktivitetsaspekt.
8. Synteseskabende energi.	8. Tiltrækningskraft.	8. Materie.
9. Første aspekt.	9. Andet aspekt.	9. Tredje aspekt.

I menneskets sind sammenblandes disse tre aspekter, og det, som er synligt og objektivt, opfattes ofte som virkelighed. Dette er den store maya eller illusion og kan kun spredes, når den opfattende er i stand til at kende forskel på de tre primære

aspekter i enhver form, sin egen inkluderet. Når det andet aspekt, sjælen, det midterste eller formidlende aspekt, er kendt, er formens natur også kendt, og åndens essentielle natur vil kunne udledes. Men først er yogien nødt til at lære at mestre det andet aspekts vidensområde. Han må nå frem til den lyd eller det ord, som bragte enhver form i manifestation, og som er resultatet af åndedrættet, essensen eller ånden.

»I begyndelsen var ordet, og ordet var hos Gud, og ordet var Gud. Alt er blevet til ved det ...« (Johannes-evangeliet, kapitel 1, vers 1 og 3).

Her, i de kristnes bibel, findes hele lærens virkelige indhold, og nøglen til hele den kosmiske proces ligger i betydningen af de tre bogstaver i det hellige ord, AUM. Når meditationsprocessen udføres på den rette måde, åbenbarer den derfor andet aspekt, sjælens aspekt, og lyden eller ordet (stilhedens røst) vil da kunne høres.

Når den en gang er hørt, og arbejdet føres vedholdende videre, åbenbares bevidsthedens rige, og yogien er da i forbindelse med sin egen naturs andet aspekt og med enhver forms andet aspekt. Dette er grundlaget for hele videnskaben om sjælen og fører mennesket frem til erkendelse af sin egen sjæl eller psyke og psyken i enhver form af guddommeligt liv. Det er forudsætningen for hele videnskaben om psykisme, både i dens højere og dens lavere aspekter.

Hvis et menneske er et lavere psykisk medium, er det opmærksom på og responderer på de materielle formers sjælsaspekt, og tredje aspekt, Brahma-aspektet (legemet), dominerer, for ethvert atom i materien har en sjæl. Dette vedrører alle riger under det menneskelige.

Når mennesket responderer på den højere modsvarighed hertil, på den virkelighed det lavere blot er skyggen af, er det i berøring med kristusbevidstheden, med sin egen sjæl, som er ét med sjælen i alle de overmenneskelige riger.

I denne forbindelse er der to ting, som må huskes. Hvis et menneske er et lavere psykisk medium, er det i berøring med det

lavere menneskes andet aspekt, det astrale legeme, det midterste princip, som forbinder det mentale legeme med det æteriske. Det er således i berøring med alt det, som kan kontaktes på dette plan.

Men hvis det er et højere psykisk medium, er det i forbindelse med den guddommelige manifestations andet aspekt, egoet, eller sjælen, på dets eget plan, formidleren imellem og den, der forbinder monaden og personligheden, ånden og legemet.

Det er her interessant at bemærke, at nøglen til sandheden i dette vil kunne findes i de manifestationer af lavere psykisme, som forekommer under mediumistiske seancer og almindelige former for spiritisme. Kontakt med astralplanet skabes gennem det store center, solar plexus, som forbinder de tre højere centre med de lavere. Det forklarer også, hvorfor blomster er en så karakteristisk del af materialisationer, der finder sted under seancer, thi planteriget er det midterste rige af de tre riger under det menneskelige, mineralriget, planteriget og dyreriget. Forklaringen på de mange indianerledere findes ligeledes her, thi de udgør de hylstre og magtfulde tankeformer, som den anden af de tre egentlige menneskeracer den lemuriske, den atlantiske og den ariske efterlod. Der er ingen lemuriske hylstre eller tankeformer tilbage nu, men ved anvendelse af visse former for atlantisk magi vil mange atlantiske hylstre stadigvæk kunne findes bevaret.

Ved koncentreret meditation over forskellen på disse aspekter vil stilhedens røst til sidst høres og kontakt med menneskets eget andet aspekt opnås. Det vil kende sig selv som »ordet, der blev kød«, og erkende sig selv som AUM.

Når dette er tilfældet, vil det høre ordet i andre enheder af den menneskelige familie og vågne til en erkendelse af den lyd, som udgår fra alle former i alle naturrigerne. Sjælens rige vil stå åbent for mennesket, og dette vil, når det omfatter erkendelse af lyden i alle de fire riger, føre til, at mennesket erkender sig selv som mester. Sjælens viden og evnen til at arbejde med sjælen i alle ting i de tre verdener er adeptens kendetegn.

18. Viden om tidligere inkarnationer bliver tilgængelig, når evnen til at se tankebilleder er opnået.

Betydningen af denne sutra er meget stor, idet den giver forudsætningen for at genvinde en viden om erfaringer fra tidligere liv. Denne forudsætning er rent mental, og kun de, som er mentalt polariseret og har kontrol over sindet, er i stand til at genvinde denne viden, hvis de ønsker det. Evnen til at se tankebilleder kan kun udvikles gennem kontrol over sindet, og sindet kan kun kontrolleres af det virkelige eller åndelige menneske. Det er således kun de egoisk centrerede mennesker, som er i stand til virkeligt at opnå denne viden. Man kan her spørge, hvad det da er, som de mennesker, der er emotionelle og *ikke* mentale, ser, når de hævder at vide, hvem de er og at kunne berette om deres venners tidligere liv? De læser i akasha-optegnelserne, og fordi deres mentale kontrol og udrustning er utilstrækkelig, er de hverken i stand til at skelne eller præcist identificere det, de ser.

Akashakronikken er som en umådelig fotografisk film, der registrerer alle vor planets begær og erfaringer på jorden. De som fornemmer den, vil se følgende optegnet på den:

1. Alle menneskers livserfaringer siden tidernes begyndelse.
2. Det samlede dyreriges reaktioner over for erfaring.
3. Ophobningen af alle menneskers tankeformer af kamisk natur (skabt af begær) gennem tiderne. Heri ligger optegnelsernes store bedrag. Kun en skolet okkultist er i stand til at skelne mellem egentlig erfaring og de astrale billeder, som er skabt af fantasi og intenst begær.
4. Den planetariske »tærskelens vogter« med alt det, den står for, og alle ophobninger af former, som findes i dens omgivelser.

Den skolede seer har lært at adskille det, som tilhører hans egen aura fra det, der vedrører planetens aura (hvilket i virkeligheden er akashakronikken). Han er i stand til at skelne imellem de

optegnelser, som er:

- a. Planetariske.
- b. Hierarkiske eller vedrørende det arbejde, de tolv skabende hierarkier udfører for at virkeliggøre Logos' plan.
- c. Fantasiformer, resultatet af begær- og tankeaktiviteten hos myriader af mennesker, ansporet af begær efter den ene eller anden slags oplevelse.
- d. De historiske optegnelser, som vedrører racer, nationer, grupper eller familier i deres to store inddelinger på henholdsvis det fysiske og det astrale plan. Det bør erindres, at ethvert menneske tilhører en *fysisk* familie, som udgør dets forbindelse til dyreriget, ligesom det tilhører en astral familie. Gennem det astrale tilhørsforhold bringes det i forbindelse med dets egoiske gruppe på den opadgående bue og planteriget på den nedadgående bue.
- e. De astrologiske optegnelser eller former antaget på astralplanet under indflydelse af de planetariske kræfter. Disse former kan indeles i to store grupper:
 1. De former eller billeder i akashakronikken, som er skabt af indstrømningen af solare kræfter via planeterne.
 2. De former eller billeder, som er skabt af indstrømningen af kosmisk kraft fra det ene eller det andet af de zodiakale tegn, det vil sige fra deres tilsvarende stjernebilleder.

Disse punkter opregnes for at vise, at de fleste påstande vedrørende tidligere inkarnationer umuligt kan være sande. De er resultatet af en livlig fantasi og en forestilling om, at de glimt af astralt syn, som afslører glimtvis billeder fra akashafilmen, viser det, der vedrører den, som ser. Dette er ikke mere tilfældet end at de personer og aktiviteter, der ses igennem et hvilket som helst vindue i en storby, røber den iagttagendes egne slægtninge, venner og gøremål.

Den viden, som omtales i sutraen, kan opnås på tre måder:

1. Gennem evnen til at se optegnelserne, hvis det ønskes. Denne måde at tilegne sig viden på anvendes sjældent af andre end indviede og adepter i forbindelse med deres forpligtigede disciple.
2. Gennem direkte viden om det enkelte menneskes eget ego gruppeaktiviteter og -relationer. Dette omfatter imidlertid kun den tidscyklus, som tog sin begyndelse, da mennesket trådte ind på prøvestadiets vej. Alle forudgående erfaringer har relativt betragtet ikke større betydning, end et sekund har i et gammelt menneskes liv, når dette menneske ser tilbage på sit lange liv. Det, som har betydning, er hændelser og oplevelser og ikke de enkelte timer og sekunder.
3. Gennem det instinktmæssige liv. Dette bygger på *hukommelse*, på tillærte evner og færdigheder og på besiddelsen af de kvaliteter, som er nødvendige for egoet. Egoet ved, at besiddelsen af evnen til at gøre dette eller hint i de tre verdener er det direkte resultat af tidligere erfaring, og det ved også, at visse bestemte resultater kun vil kunne opnås gennem bestemte årsager. Disse når mennesket frem til ved koncentreret meditation.

De tankebilleder, den mediterende bliver bevidst om, er:

1. Billederne i hans aura under meditationen.
2. Billederne i hans nære omgivelser.
3. Billederne fra hans nuværende familie, gruppe eller race.
4. Billederne fra hans nuværende livscyklus.
5. Billederne fra hans egoiske gruppe.

Ved brug af udelukkelsesprincippet arbejder han sig således gradvist igennem lag på lag af tankebilleder, indtil han når frem til det særlige lag af tankeindtryk, som vedrører den cyklus, han befatter sig med. Dette er derfor ikke blot en opfattelse af visse bestemte aspekter af optegnelserne, men en nøje afgrænset videnskabelig proces, som kun den skolede okkultist kender til.

19. Under koncentreret meditation kommer tankebillederne i andre menneskers sind til syne.

Det bør erindres, at resultatet af de otte yoga metoder er at skabe en yogi eller en skolet vidende. En yogi beskæftiger sig derfor med årsager og ikke med virkninger. Han opfatter det, som får det håndgribelige til at vise sig, det vil sige de tanker, som sætter substansens kræfter i bevægelse og til sidst gør denne substans konkret.

Anvendelsen af denne evne til at læse andres tanker er kun tilladt for yogien i de tilfælde, hvor det er nødvendigt for ham at forstå de *årsager*, som ligger bag bestemte hændelser, og kun hvis baggrunden er for, på en intelligent måde, at føre Hierarkiets og evolutionens planer ud i livet. Denne evne svarer til, men er ikke identisk med, den evne, som anvendes ved telepati. Telepati indebærer at et sind stiller ind på et andet, og det forudsætter etableringen af en forbindelse mellem de to sind. Den her omtalte evne hos den skolede seer har mere karakter af at være *en viljeshandling* og omfatter manipulation med visse bestemte kræfter, hvormed han øjeblikkeligt kan se, hvad han vil i en hvilken som helst aura på et hvilket som helst tidspunkt.

Den person, som er genstand for hans undersøgelse, kan samstemme med ham eller ikke; ved intens meditation og anvendelse af viljens kraft står tankebilleder åbenbaret. Denne evne er farlig at anvende og er kun tilladt for skolede disciple.

20. Men da objektet for disse tanker ikke er synligt for den opfattende, ser han kun tanken og ikke objektet. Hans meditation udelukker det håndgribelige.

Det eneste, han opfatter i sin meditation, er tankesubstans, sin egen chitta (eller mentalt stof) og andres chitta.

Det er denne chittas iboende aktivitet, der er årsagen til den endelige tilsynekomst af håndgribelige og objektive former på det fysiske plan.

Alt, hvad der *viser sig*, er resultatet af en subjektiv begivenhed. Alt det, der er, eksisterer i tænkerens sind, ikke i den betydning, det sædvanligvis forstås, men i betydningen, at *tanker* sætter visse strømme af kraft i bevægelse. Disse strømme af kraft glider gradvist over i former, som svarer til tænkerens idé, og disse former består lige så længe tænkeren har sine tanker på dem og forsvinder, når han »glemmer« dem.

Dette er karakteren af den tankekraft eller -strøm, som opfattes gennem koncentreret meditation. Den form, som til sidst skabes, interesserer ikke seeren. Han ved fra årsagen hvad den uundgåelige virkning vil blive.

21. Ved koncentreret meditation over forskellen mellem form og legeme bliver de af legemets egenskaber, som gør legemet synligt for det menneskelige øje, uvirksomme (eller tilbagetrukne), og yogien kan gøre sig selv usynlig.

Dette er en af de mest vanskelige sutraer for tænkeren i Vesten at forstå, for den indebærer nogle bestemte erkendelser, som er fremmed for Vesten. Den indebærer først og fremmest erkendelsen af det æteriske legeme, eller vitallegemet, og dets funktioner, som er den tiltrækningskraft, der holder det tætte fysiske vehikel i form. Gennem dette æteriske underlag kommer det fysiske legeme til udtryk som et sammenhængende hele, og dets ydre form kan iagttages. Dette vitallegeme, og ikke det tætte håndgribelige hylster, er i okkultistens øjne den sande form.

Gennem koncentration og meditation har yogien opnået evnen til at fokusere sin bevidsthed i det sande, eller åndelige, menneske og at kontrollere tankens princip. Det er en okkult lov, at »som et menneske tænker, er det«, og i okkult forstand er det lige så sandt, at »hvor et menneske tænker, der er det«. Efter ønske kan den skolede seer trække sin bevidsthed tilbage fra det fysiske plan og fokusere den på mentalplanet. Efter ønske kan han »udelukke lyset«, og på denne måde bliver han usynlig for det menneskelige øje og forsvinder. Han bliver også uhåndgribe-

lig set ud fra berøringsevnen og uhørlig, hvad angår høreelse. Det er denne kendsgerning, som viser sandheden i hypotesen, at der ikke eksisterer andet end energi i en eller anden form, og at denne energi er trefoldig; i Østen kaldes energiens kvalitet sattva, rajas eller tamas. Disse oversættes som følger:

Sattva.	rytme.	ånd.	liv
Rajas.	bevægelighed.	sjæl.	lys
Tamas.	inerti.	legeme.	substans

Alt er differentieringer i tid og rum af den ene, evige, oprindelige ånd. Som forslag kan det nævnes, at den moderne vestlige modsvarighed vil kunne findes i udtrykkene:

Energi.	ånd.	liv
Kraft.	sjæl.	lys
Materie.	form.	substans

Åndens eller (energiens) mest fremtrædende egenskab er livsprincippet, dette mysteriøse noget, som er årsagen til, at alt er og vedvarer. Sjælens (eller kræfternes) mest fremtrædende egenskab er lys. Det gør det, som eksisterer synligt.

Den levende materies mest fremtrædende egenskab er, at den er det, som ligger til grund for eller ligger bagved det objektive legeme og tilvejebringer den sande form. Her bør det huskes, at grundlaget for hele den okkulte lære og for alle fænomener vil kunne findes i ordene:

»På vort tilværelsesplan er stoffet vehikel for sjælens manifestation, og på et højere plan er sjælen vehikel for åndens manifestation.« (*Den hemmelige lære, I. bind*, side 104).

Når sjælen (eller kraften) trækker sig tilbage fra materieaspektet (den håndgribelige objektive form), vil denne form ikke længere kunne ses. Den forsvinder og er midlertidigt opløst. I øjeblikket

kan dette gennemføres tilfredsstillende af seeren ved at han koncentrerer sin bevidsthed i egoet, det åndelige menneske, eller sjælen, og (ved anvendelse af tankens princip og med viljens hjælp) trækker det æteriske legeme tilbage fra det tætte fysiske. Dette dækkes af ordet »abstraktion« og omfatter:

1. En opsamling af legemets liv eller vitale kræfter i nervecentrene langs rygsøjlen på det fysiske plan.
2. Deres styring op langs rygsøjlen til hovedet.
3. Deres koncentration der og efterfølgende tilbagetrækning langs tråden, sutratmaen, via pinealkirtlen og brahmarandra.
4. Herefter står seeren i sin sande form, det æteriske legeme, som er usynligt for det menneskelige øje. Efterhånden som det æteriske syn udvikles hos menneskeheden, vil det være nødvendigt med en yderligere abstraktion, for seeren vil da være nødt til ligeledes at trække de vitale og lysende principper (sattva og rajas kvaliteterne) tilbage fra det æteriske legeme for derpå at stå i sit kamiske eller astrale legeme og således også blive æterisk usynlig. Men dette ligger endnu langt ude i fremtiden.

W.Q. Judges kommentar indeholder en række interessante bemærkninger:

»En anden stor forskel mellem denne filosofi og moderne videnskab viser sig her. Nutidens lære opstiller den regel, at hvis der er et sundt øje på linje med de lysstråler, som reflekteres fra et objekt – for eksempel et menneskelegeme – ses dette legeme, og ingen mental handling foretaget af den person, der betragtes, kan forhindre den betragtedes synsnerve og nethinde i at fungere. Men oldtidens hinduere havde det synspunkt, at alt ses i kraft af den differenti-

ering af sattva – en af de tre store kvaliteter, alle ting er sammensat af – der i et aspekt manifesteres som lysstyrke, set ved hjælp af øjet, der også er en manifestation af sattva i et andet aspekt. De to må stå i forbindelse med hinanden; manglende lysstyrke eller manglende forbindelse mellem lyset og seerens øje vil forårsage usynlighed. Når asketen har den fulde kontrol over lysstyrkens kvalitet, kan han ved hjælp af den foretagne handling holde lyset tilbage og dermed afskære den betragtnes øje fra en væsentlig del af det at se et eller andet objekt.«

Hele denne proces er kun mulig som resultat af koncentreret og målrettet meditation og er derfor uigennemførlig for det menneske, som ikke har gennemgået den lange disciplinering og skoling, der er en del af arbejdet med at opnå kontrol over tankens princip og at etablere den direkte koordinering og funktion, som er mulig, når tænkningen på sit eget plan, sindet og hjernen alle er samstemmende og koordineret via sutratmaen, tråden eller den magnetiske sølvsnor.

22. Der er to slags karma (eller virkninger): Øjeblikkelig karma eller fremtidig karma. Ved fuldkommen koncentreret meditation på disse får yogien kendskab til sin erfaring i de tre verdener. Denne viden kommer også fra tegn.

Der kan i nogen grad kastes lys over denne sutra, hvis den læses i forbindelse med sutra 18 i III. bog. Den karma, der refereres til her, handler først og fremmest om aspirantens eller seerens nuværende liv. Han ved, at enhver begivenhed i dette liv er virkningen af en tidligere årsag, forvoldt af ham selv i en tidligere inkarnation; han ved også, at enhver handling i det nuværende liv må frembringe en virkning (som skal udløses i et senere liv), medmindre den udføres på en sådan måde, at:

1. Virkningen er øjeblikkelig og når sit højdepunkt inden for

rammerne af den nuværende livsperiode.

2. Virkningen indebærer ingen karma, idet handlingen er gjort ud fra et uselvisk motiv og udført med fuldkommen indre afstand. Han skaber i så fald den ønskede virkning i overensstemmelse med loven, men den får ingen konsekvenser for ham selv.

Når seeren kommer i inkarnation i et liv, hvori kun nogle få yderligere virkninger mangler at blive udløst, og når alt det, han sætter i gang, er frigjort fra karma, da er han i stand til at sætte en grænse for sin livserfaring, og han ved, at befrielsens dag er inden for rækkevidde. Gennem meditation og evnen til at virke som egoet kan han nå frem til årsagernes verden, og han ved derfor, hvilke handlinger der må gøres for at udløse de få tilbageværende virkninger. Ved i enhver handling i sit nuværende liv at fokusere sin opmærksomhed på det bagved liggende motiv undgår han helt, at virkningerne af disse handlinger som en nødvendig konsekvens binder ham til genfødelsens hjul. Bevidst og intelligent nærmer han sig således sit mål, og enhver dåd, handling og tanke styres af direkte viden og binder ham på ingen måde.

De tegn eller varslere, der omtales i sutraen, vedrører først og fremmest den mentale verden, hvori det virkelige menneske lever. Gennem forståelsen af tre ting:

1. Tal,
2. Farver,
3. Vibrationer

bliver seeren bevidst om sin auras frihed for »dødsfremkaldende« virkninger. Han ved, at der i symbolsk forstand ikke er nedfældet mere i optegnelserne, som kan bringe ham tilbage til de tre verdener, og hans vej ses derfor »i tegn« at være fri.

Dette er på følgende måde blevet udtrykt for os i de gamle skrifter fra mestrenes arkiver:

»Når den femtakkede stjerne stråler klart, og ingen former ses inden for dens takker, er vejen fri.

Når triangelen kun omslutter lys, er vejen åben for pilgrimmens bortgang.

Når de mange former i pilgrimmens aura dør ud, og tre farver ses, da er vejen fri for det, som kan hindre.

Når tanker ikke fremkalder former, og når ingen skygger reflekteres, frembyder tråden en lige vej fra cirklen til dens centrum.«

Fra dette punkt af ro er der ingen vej tilbage. Den nødvendige erfaring i de tre verdener er til ende. Ingen karma kan da trække den befriede ånd tilbage til jorden for yderligere lektioner, eller for udløsningen af tidligere årsager. Han vil dog kunne fortsætte eller genoptage sit tjenestearbejde i de tre verdener uden nogensinde i virkeligheden at forlade sit sande hjem i de subtile riger og højere bevidsthedssfærer.

23. Forening med andre vil kunne opnås gennem målrettet meditation over de tre følelsestilstande: Medfølelse, ømhed og lidenskabsløshed.

Nogen forståelse af dette vil komme, hvis den studerende sammenligner denne sutra med sutra 33 i første bog. Den forening, som behandles her, går et skridt videre end den tidligere. I den blev aspirantens evner skolet til harmonisk og fredfyldt sameksistens med alt omkring ham. I denne lærer han at identificere sig selv med alle andre selv, ved koncentration på det, der ofte kaldes for de »tre følelsestilstande«. Disse er:

- a. *Medfølelse*, – det modsatte af henrykkelse, der er selvisk og begærlig.
- b. *Ømhed*, – det modsatte af selvcentrerethed, der altid er hård og selvoptaget.

c. *Lidenskabsløshed*, – det modsatte af lyst eller begær.

Disse tre følellestilstande bringer det menneske, der forstår dem og har levet sig ind i dem, i forbindelse med alle menneskers sjæl.

Gennem medfølelse opnår han ikke længere at være optaget af sine egne selviske interesser, men lever sig ind i og lider med sin broder; han kan tilpasse sin vibration, således at den svarer til hans broders behov; han er i stand til at tage del i alt det, der foregår i hans broders hjerte. Dette gør han ved at løfte sin egen vibration op, således at den svarer til hans eget egos kærlighedsnatur, og gennem det forenende princip er alle hjerter overalt åbne for ham.

Gennem ømhed kommer den medfølelse forståelse til praktisk udtryk. Hans aktiviteter er ikke længere indadgående og selvcentrerede, men er udadgående og inspireret af et uselvisk, varmtfølt ønske om at tjene og hjælpe. Denne følellestilstand kaldes ofte for barmhjertighed og kendetegner alle menneskehedens tjenere. Den indebærer aktiv hjælp, uselvisk hensigt, udviklet dømmekraft og kærlig adfærd. Den er fri for ethvert ønske om belønning eller anerkendelse. Dette er på en smuk måde beskrevet af H.P. Blavatsky med følgende ord fra hendes bog, *Stilhedens Røst* (side 19):

»Lad din sjæl låne øre til hvert et smertensskrig, ligevis som lotusen blotter sit hjerte for at drikke morgensolen.

Lad ikke den glødende sol udtørre en eneste smertens tåre, før du selv har borttørret den fra den lidendes øjne.

Men lad hver en brændende menneskelig tåre falde på dit hjerte og blive der; og aldrig viske du den bort, før den smerte, som forvoldte den, er fjernet.

Disse tårer, oh du barmhjertigste af hjerte, disse er de strømme, som vande den udødelige kærligheds marker.«

Gennem lidenskabsløshed står aspiranten, den tjenende, fri for

de karmiske resultater af sine handlinger for andre. Det er som bekendt vort eget begær, som binder os til de tre verdener og til andre. At »binde sig til« er af en anden natur end at »forene sig med«. Den ene er fuld af begær og forårsager skyldighed og virkninger; den anden er fri for begær, skaber »identifikation med« og har ingen bindende virkninger i de tre verdener. Lidenskabsløshed har en mere mental kvalitet end de to andre. Det kan bemærkes, at lidenskabsløshed fremfører den lavere tænkeevnes kvalitet, at ømhed er det emotionelle resultat af lidenskabsløs medfølelse og er forbundet med det kamiske eller astrale princip, mens medfølelse også vedrører det fysiske plan, idet denne følellestilstand bringer de to andre tilstande i fysisk manifestation. Den er den praktiske evne til at identificere sig med andre i de tre verdener.

Denne forening er resultatet af den egoiske enhed, som gennem meditation bringes ud i fuld aktivitet i de tre verdener.

24. Meditation, som målrettet centrerer om elefantens kraft, vil vække denne kraft eller dette lys.

Denne sutra har givet anledning til megen diskussion, og i dens sædvanlige fortolkning udlægges den idé, at meditation over elefanten vil give den mediterende elefantens styrke. Mange kommentatorer drager ud fra disse ord den slutning, at meditation over andre dyr vil give den mediterende disse dyrs egenskaber.

Det bør erindres, at dette er en videnskabelig lærebog, der har følgende formål:

1. At skole aspiranten, således at han bliver i stand til at træde ind i de subtile riger.
2. At give ham magt over sindet, således at det bliver et instrument, han kan anvende, som han vil, som et organ til at se ind i de højere verdener med, og som en sender eller formidler mellem sjælen og hjernen.
3. At vække lyset i hovedet, således at aspiranten kan blive et

- strålende lyscenter og bringe lys over alle problemer og gennem dets lys se lys overalt.
4. At vække legemets ild, således at centrene bliver aktive, lysende, forbundne og koordinerede.
 5. At skabe koordination mellem:
 - a. Egoet, eller sjælen, på dets eget plan.
 - b. Hjernen via sindet.
 - c. Centrene. Med en viljeshandling kan alle da bringes i ensartet aktivitet.
 6. Når dette er opnået, vil den hidtil slumrende ild ved rygsøj- lens basis vækkes og fortsætte opad uden fare for til sidst at forene sig med ilden eller lyset i hovedet og derpå dø ud efter at have »udbrændt alle urenheder og efterladt alle kanaler klar« til brug for egoet.
 7. Ved således at udvikle sjælens evner, dens siddhi, højere og lavere, så der skabes en effektiv tjener af menneskeheden.

Når disse syv punkter tages i betragtning, er det interessant at bemærke, at symbolet på centret ved rygsøj- lens basis, muladhara centret, er elefanten. Det er symbolet på styrke, på koncentreret kraft, på den store drivkraft, som, når den først er sat i bevægelse, bærer alt foran sig. For vor femte rodrace er det symbolet på dyrerigets mest magtfulde og mægtige skabning. Det står som et billede for forvandlingen eller sublimeringen af dyrenaturen, for ved rygsøj- lens basis findes elefanten og i hovedet den tusindbla- dede lotus, der skjuler Vishnu i sit centrum. På denne måde føres dyrenaturen opad og ind i himlen.

Ved at meditere over denne »elefantstyrke« vækkes det tredje aspekts kraft, materiens egen energi og derfor Gud Helligåndens eller Brahmas energi og forenes med det andet aspekts, bevidst- hedsaspektets, kraft, med sjælsenergien, Vishnus, det andet aspekts, kristuskraftens, energi. Dette skaber den fuldkomne enhed, eller forening mellem sjæl og legeme, der er raja yogaens

sande mål.

Men de, der studerer denne videnskab, skal i denne forbindelse huske, at disse former for målrettet meditation kun er tilladt, når de otte yoga metoder (som omtales i II. bog) efterleves.

25. Ved fuldkommen koncentreret meditation over det vakte lys skabes der bevidsthed om det, som er subtilt, skjult eller fjernt.

I enhver okkult eller mystisk fremstilling af læren er der hyppige henvisninger til det, vi kalder »lyset«. I Biblen er der mange sådanne passager, ligesom der er i alle verdens hellige skrifter. Der anvendes mange udtryk for dette, men pladsen tillader os kun at betragte de udtryk, som findes i de forskellige oversættelser af *Patanjalis yoga sutraer*. De vil kunne opstilles således:

- a. Det vakte indre lys (Johnston).
- b. Lyset i hovedet (Johnston).
- c. Den umiddelbare erkendelses (den intuitive videns) lys (Tatya).
- d. Dette strålende lys (Vivekananda).
- e. Lyset øverst i hovedet (Vivekananda).
- f. Kronlyset (Ganganatha Jha).
- g. Det strålende lys (Ganganatha Jha).
- h. Det indre lys (Dvivedi).
- i. Sindet, fuldt af lys (Dvivedi).
- j. Udstrålingen fra hovedet (Wood).
- k. Centralorganets lysstyrke (Rama Prasad).
- l. Den højere sanseaktivitets lys (Rama Prasad).

Studiet af disse udtryk vil gøre det klart, at der inden for rammerne af det fysiske vehikel vil kunne findes et strålingspunkt, som (når det kontaktes) vil kaste åndens lys på disciplens vej og således oplyse vejen, åbenbare løsningen på alle problemer og sætte ham i stand til at stå som lysbærer for andre.

Dette lys, som har karakter af en indre udstråling, findes i

hovedet i området omkring pinealkirtlen og frembringes af sjælens aktivitet.

Brugen af udtrykket »centralorgan« i forbindelse med dette lys har givet anledning til megen diskussion. Nogle kommentatorer henfører det til hjertet, andre til hovedet. Teknisk set har ingen af dem helt ret, idet »centralorganet« for den skolede adept er kausallegemet, *karana sarira*, egoets legeme, sjælens hylster. Det er det midterste af de »tre periodisk forekommende vehikler«, den guddommelige Guds søn lærer at kende og drager nytte af under sin lange pilgrimsfærd. Disse har deres analogier i de tre templer, som omtales i de kristnes bibel:

1. Det forgængelige, kortvarige tabernakel i vildmarken, karakteristisk for sjælen i fysisk inkarnation og af et livs varighed.
2. Det mere vedvarende og smukke Salomons tempel, karakteristisk for sjælslegemet eller det kausale vehikel, af længere varighed, eksisterende i æoner og i tiltagende grad åbenbaret i al sin skønhed på Vejen frem til tredje indvielse.
3. Det endnu ikke åbenbarede og ufatteligt smukke Ezekiels tempel, symbolet for åndens hylster, Faderens hus, en af de »mange boliger«, okkultistens »aura-æg«.

I videnskaben om yoga, der nødvendigvis må praktiseres og beherskes i det fysiske legeme, anvendes udtrykket »centralorgan« for hovedet eller hjertet, og forskellen er først og fremmest en tidsforskel. I de tidlige stadier af udfoldelse på Vejen er hjertet det centrale organ; senere er det organet i hovedet, hvor det sande lys har sin varige plads.

I udfoldelsesprocessen går udviklingen af hjertet forud for udviklingen af hovedet. Den emotionelle karakter og sanserne udvikles før sindet, hvilket kan ses, hvis vi betragter menneskeheden som helhed. Hjertecentret åbner sig før hovedcentret. En udviklet kærlighed er altid en nødvendig forudsætning for sikker anvendelse af kraft. Af denne grund må kærlighedens lys være

virksomt, før livets lys kan anvendes bevidst.

Efterhånden som hjertets lotuscenter åbner sig og åbenbarer Guds kærlighed, sker der, gennem meditation, en samtidig udfoldelse i hovedet. Den tolvbladede lotus i hovedet (hjertecentrets højere modsvarighed og mellemløbet mellem den tolvbladede egoiske lotus på sit eget plan og hovedcentret) vågner. Gradvist bringes pinealkirtlen fra en tilstand af atrofi frem til fuld aktivitet, og bevidsthedscentret overføres fra den emotionelle natur til den oplyste mentale bevidsthed. Dette markerer det skifte, mystikeren er nødt til at gøre ved overgangen til okkultistens vej, idet han som altid bevarer sin mystiske viden og bevidsthed, men supplerer denne med den skolede okkultists og yogis intellektuelle viden og bevidste kraft.

Fra kraftpunktet i hovedet styrer yogien alle sine gøremål og forpligtelser, idet han kaster det »vakte indre lys« på alle hændelser, omstændigheder og problemer. I dette arbejde vejledes han af den kærlighed, indsigt og visdom, han har opnået gennem forvandlingen af sin kærlighedsnatur, sit hjertecenters opvågning og overføring af solar plexus ilden til hjertet.

Det vil nok være meget relevant her at spørge, hvordan denne forbindelse mellem hoved og hjerte, som frembringer det centrale organs lysstyrke og den indre udstråling, kan skabes. Det går kort fortalt for sig på følgende måde:

1. *Gennem den lavere naturs underkastelse*, der fører al livsaktivitet i og under solar plexus ind i de tre centre over mellemgulvet, hoved-, hjerte- og strubecentret. Dette opnås gennem ret livsførelse, kærlighed og tjeneste, og ikke ved hjælp af åndedrætsøvelser og ikke ved at sidde til udvikling.
2. *Ved at udøve kærlighed*, ved at fokusere opmærksomheden på hjertets liv og på tjeneste og ved at erkende, at hjertecentret er sjælens spejlbillede i mennesket, og at denne sjæl bør lede hjertets anliggender fra tronen eller sædet mellem øjenbrynerne.
3. *Gennem kundskab om meditation*. Gennem meditation og ved

at praktisere den grundlæggende yoga-aforisme »energi følger tanke« tilvejebringes den udfoldelse og udvikling, aspiranten ønsker. Hjertecentret, der i det uudviklede menneske afbildes som en lukket, *nedadvendt* lotus, ændres, vendes opad og åbnes. I dets hjerte findes kærlighedens lys. Idet det vendes opad, oplyser dette udstrålende lys vejen til Gud, men det er ikke Vejen, undtagen i betydningen, at når vi går efter det, hjertet begærer (i en lavere betydning), vil denne vej føre os ind på selve Vejen.

Det kan måske skabe klarhed, hvis vi erkender, at en del af vejen findes i os selv, og at denne del åbenbares af hjertet. Den leder os til hovedet, hvor vi finder den første af den egentlige Vejs porte og træder ind på den del af livets vej, som fører os væk fra formlivet og frem til den fuldendte frigørelse fra erfaring i kødet og i de tre verdener.

Det er altsammen én vej, men indiviellsens Vej må nødvendigvis betrædes i fuld bevidsthed af tænkere, som arbejder gennem det centrale organ i hovedet, og som derfra intelligent krydser Vejen, som leder igennem de tre verdener og ind i sjælens rige. Det kan her fremføres, at hjertecentrets opvågning fører mennesket frem til bevidsthed om kilden til hjertecentret i hovedet. Dette fører igen mennesket frem til den tolvbladede lotus, det egoiske center på mentalplanets højere plan. Når vejen fra hjertecentret til hovedet følges, genspejler den i legemet opbygningen af antahkaranaen på mentalplanet. »Som foroven, så forneden«.

4. *Gennemfuldkommen koncentreret meditation i hovedet.* Dette fortsætter automatisk den øgede stimulering, og opvågning af centrene langs rygsøjlen, fem i alt, vækker det sjette center, centret mellem øjenbrynene og åbenbarer til sidst for aspiranten udgangen øverst i hovedet, der vil kunne ses som en strålende cirkel af rent hvidt lys. Denne vil til at begynde med ikke være større end en nålespids, men vil passere forskellige stadier af øget glans og strålende lys, indtil selve porten står åbenbart. Det er ikke tilladt at uddybe dette nærmere.

Dette lys i hovedet er den store åbenbarer, den store lutrer, og det middel, hvormed disciplen efterkommer Kristi befaling, »lad jeres lys skinne«. »Men retfærdiges sti er som strålende lys, der vokser i glans til højlys dag«. Det er det lys, som frembringer den glorie eller lyscirkel, der ses omkring hovedet på alle de Guds sønner, som har fået eller er ved at få deres arv.

Som det påpeges af Patanjali i denne sutra, bliver vi gennem dette lys bevidste om det, som er subtilt, eller om de ting, vi alene kan lære at kende gennem en bevidst anvendelse af vore finere legemer. Det er ved hjælp af disse finere legemer, at vi fungerer på de indre plan som for eksempel det emotionelle plan eller astralplanet og det mentale plan. Langt de fleste af os fungerer i dag ubevidst på disse plan. Igennem dette lys bliver vi også bevidste om det, som er skjult eller endnu ikke åbenbaret. Mysterierne åbenbares for det menneske, hvis lys stråler, og dette menneske bliver en vidende. Det, som er fjernt eller fremtid, bliver ligeledes åbenbaret for dette menneske.

26. Gennem meditation, der målrettet fastholdes på solen, vil en bevidsthed (eller viden) om de syv verdener fremkomme.

Denne sætning er i mange århundrede blevet udførligt kommenteret af mange skribenter. Lad os alene med det formål at skabe klarhed modernisere teksten og gengive dens betegnelser i den moderne okkultismes form.

»Ved konstant, vedholdende meditation over den udstrømmende årsag til vort solsystem vil en erkendelse af de syv tilstande af væren fremkomme.«

De forskellige betegnelser, som anvendes her, tjener ofte til at forvirre den studerende, og det vil nok være klogt kun at anvende to sæt betegnelser, ét, der overfører den ortodokse

orientalske terminologi, som den kommer til udtryk i de bedste kommentarer, og et andet, der er den lettest forståelige for den vestlige forsker. Ved anvendelse af Woods oversættelse finder vi følgende:

		7. Satya. . .	De ikke manifesterede guders verden.
	Brahma	6. Tapas. . .	De selvlysende guders verden.
Svar		5. Jana. . . .	Den laveste af Brahmas verden.
		4. Mahar prajapatya. . . .	Den store verden.
		3. Mahendra.	
hvattaernes (egoernes) hjemsted.		2. Antariksa.	Det mellemliggende rum.
		1. Bhu.	Den jordiske verden.

Denne inddeling af verden i syv store dele er også interessant, for så vidt den med samme nøjagtighed viser den femfoldige inddeling, som nogle af kommentatorerne hælder til.

Disse syv verdener svarer til den moderne okkulte inddeling af vort solsystem i syv plan, som legemliggør syv bevidsthedstilstande, og som er ramme om syv store typer af levende væsener. Analogien vil kunne ses på følgende måde:

1. Det fysiske plan.	Bhu.	Den jordiske verden.
		Fysisk bevidsthed.
2. Det astrale plan.	Antariksa. . . .	Emotionernes verden.
		Kama- eller begærbevidsthed.
3. Det mentale plan. {	Mahendra. . . .	Sindets og sjælens verden.
		Mental bevidsthed.
4. Det buddhiske plan. {	. . . Mahar.	Kristi verden.
	prajapatya	Intuition eller Kristi bevidsthed.
		Gruppebevidsthed.
5. Det atmiske plan.	Jana.	Den åndelige verden.
		Planetarisk bevidsthed.
		Det tredje aspekts verden.
6. Det monadiske plan. . . .	Tapas.	Den guddommelige verden.
		Guds-bevidsthed.
		Det andet aspekts verden.

7. Det logiske plan. Satya. Den udstrømmende årsags verden.
Det absoluttes bevidsthed.
Det første aspekts verden.

Det er interessant at lægge mærke til visse af Vyasas kommentarer til denne inddeling, da disse kommentarer stemmer overens med den moderne teosofiske tankegang.

Vyasa beskriver det jordiske som værende »holdt oppe af henholdsvis fast materie, vand, ild, vind, luft og mørke ... hvori levende skabninger fødes, som er blevet tildelt et langt og hårdt livsforløb for at føle den elendighed, de har pådraget sig som et resultat af deres egen karma.« Yderligere kommentarer er her overflødige.

I forbindelse med andet plan, astralplanet, henviser han til den kendsgerning, at stjernerne (de levende) på dette plan »bliver drevet rundt af vinden, på samme måde som bonden driver sine køer i cirkel rundt om tærskeladsen«, og at de »reguleres af de stadige vindstød«. Vi har her et vidunderligt billede af, hvordan alle liv bliver drevet rundt på genfødelsens hjul af styrken i deres begær.

Vyasa bemærker, at tankens verden er befolket af seks grupper af guder (de seks grupper af egoer og deres seks stråler, de seks understråler af den ene synteseskabende stråle, der åbenbart er underforstået). Disse er tankens sønner, agnishvattaerne (udføreligt omtalt i *Den hemmelige lære* og i *En afhandling om Kosmisk Ild*), og de karakteriseres som værende:

1. I færd med at opfylde deres ønsker og derfor drevet af ønske om at inkarnere.
2. Udrustet med evnen til at opløse substans i atomer og med andre evner og derfor i stand til at skabe deres manifestationslegemer.
3. I live i et jordisk tidsrum og derfor i inkarnation inden for en verdensperiode.
4. Prægtige at skue, thi Guds sønner lyser, stråler og er fulde af skønhed.

5. Overstrømmende kærlighed, thi kærlighed er sjælens kendetegn, og alle Guds sønner, eller tankens sønner, åbenbarer Faderens kærlighed.
6. I besiddelse af deres egne legemer, som »ikke er frembragt af forældre«, legemer, som af Paulus benævnes som »ikke gjort af hænder, en evig i Himlene«.

I forbindelse med den fjerde verden bemærker Vyasa, at den er mesterskabets verden og derfor hjemsted for mestrene og for alle befriede sjæle, hvis »føde er kontemplation«, og hvis liv strækker sig over »tusind verdensperioder«, og som derfor er udødelige.

Herefter beskriver han de tre højeste plan med de mægtige væsener, som er livene på disse plan, og i hvem vi »lever og røres og er«. Disse plan svarer til Treenighedens tre plan, og Vyasas kommentarer til disse væsener, i deres forskellige grupper, er oplysende. Han siger:

1. »Deres liv er renfærdige«, det vil sige fri for urenhed eller de lavere formers begrænsninger.
2. »Op ad er der ingen hindring for deres tænkning, og i de nederste regioner er intet objekt skjult for deres tanker.« De har kendskab til alle ting inden for solsystemet.
3. »Intet fundament til en bolig anlægges af dem«, og de har derfor ingen tætte legemer.
4. »De hviler i sig selv ... og lever, så længe der er skabninger.« De er de store liv bagved al sansende eksistens.
5. De finder glæde i kontemplation af forskellig art. Vore verdener er ikke kun en genspejling af Guds tanker, de er summen af Guds tænkning.

Sammenfattende fremkommer den gamle kommentator med to grundlæggende udsagn, som den studerende bør lægge mærke til. Han siger:

»Hele denne velfunderede konfiguration strækker sig ud

fra den midterste del af (verdens-) ægget. Og ægget er et ganske lille fragment af den primære årsag, ligesom en ildflue i luften.«

Dette betyder, at vort solsystem blot er et kosmisk atom, og at det selv kun er en del af en endnu større sfæroides helhed. Herefter fortsætter han:

»Udøvelse af tankekontrol over indgangen til solen sætter yogien i stand til direkte at forstå alt dette.« Tankekontrol er et ord, der ofte anvendes ved oversættelse af udtryk for det at »tøjle eller betvinge modifikationerne af tankens princip«; med andre ord fuldkommen målrettet meditation. Ved meditation over indgangen til solen kan fuld viden om solen opnås. Kort fortalt betyder dette, at man gennem en viden om solen i sit eget hjerte, og gennem det lys, som udstrømmer fra denne sol, efter at porten til vejen er fundet, kommer i forbindelse med solen i hjertet af vort solsystem og til sidst finder den port, som giver mennesket adgang til den syvfoldige kosmiske vej. Det er ikke nødvendigt at sige mere om dette, idet raja yogaens mål er at sætte mennesket i stand til at finde lyset i sig selv og i dette lys at se lyset. Den sætter også mennesket i stand til at finde livets dør og til efterfølgende at gå Vejen.

Det er kun nødvendigt at berøre et enkelt punkt mere. I esoterisk forstand betragtes solen som trefoldig:

1. Den fysiske sol. legeme. intelligent form
2. Solens hjerte. sjæl. kærlighed
3. Den centrale åndelige sol. ånd. liv eller kraft

I mennesket, mikrokosmos, er der følgende modsvarigheder:

1. Det personlige fysiske menneske. legeme. intelligent form
2. Egoet eller Kristus. sjæl. kærlighed
3. Monaden. ånd. liv eller kraft

27. En viden om alle lunare former fremkommer gennem målrettet meditation over månen.

Der tillades her to oversættelser, den oven for og den følgende:

»En viden om den astrale verden tilkommer den, som er i stand til at meditere over månen.« Begge oversættelser er korrekte, og en sand forståelse af sanskritordene kan formodentlig kun opnås ved at kombinere de to. Det vil nok være tilstrækkeligt her at fremkomme med en enkelt omskrivning, der vil overføre det væsentlige af betydningen i denne sutra:

»Målrettet koncentration på formernes moder (månen) vil åbenbare formens væsen og formål for aspiranten.«

Hvis den studerende vil huske, at månen er symbolet for materie, mens solen i sit lysaspekt er symbolet for sjælen, vil han ikke have vanskelighed med at finde frem til betydningen af de to sutraer vi netop har berørt. Den ene beskæftiger sig med sjælen og de forskellige bevidsthedstilstande; den anden beskæftiger sig med legemet, bevidsthedens vehikel. Den ene vedrører det uforgængelige legeme, som ikke er skabt af menneskehænder, og som forbliver evigt i himlen. Den anden drejer sig om de »lunare boliger« (som en oversætter kalder det) og om sjælens hjem i de tre verdener af menneskelig stræben.

Men vi må være klar over, at måneaspektet er det styrende aspekt i alle riger under det menneskelige, mens solaspektet bør dominere i menneskeriget.

Viden om de lunare boliger eller om former vil give en forståelse af det fysiske legeme, af det astrale vehikel, eller begærlegemet, og af det mentale hylster.

28. Koncentration på Nordstjernen vil give viden om planeternes og stjernernes baner.

Denne sutra er af mindre betydning for den almindelige studerende, men den er meget betydningsfuld for den indviede eller forpligtede discipel. Lad det være nok her at sige, at denne sutra udgør baggrunden for al astrologisk forskning, og at en rigtig forståelse af dens betydning vil resultere i en forståelse af:

1. Relationer mellem vort solsystem og de andre seks konstellationer, der (sammen med vor konstellation) danner de syv kraftcentre, som de syv store åndelige indflydelser i vort system er spejlbilleder af og repræsentanter for.
2. Vor sols bane på himlen og de tolv tegn i zodiaken, som vor sol åbenbart passerer igennem. Det vil derfor være klart, at denne sutra indeholder nøglen til formålet med de syv og de tolv, på hvilke alle vore skabende processer bygger.
3. Betydningen af Herkules' tolv arbejder i deres relation til mennesket, mikrokosmos.
4. Formålet med vor planet, som erkendt af adepten gennem en forståelse af trefoldigheden bestående af:
 - a. Nordstjernen.
 - b. Vor planet jorden.
 - c. Store Bjørn.

Andre fortolkninger er til rådighed for dem som sidder inde med nøglen, men ovenstående vil være tilstrækkeligt til at vise den dybe og esoteriske betydning af disse få ord.

29. Ved koncentreret opmærksomhed på solar plexus centret opnås fuldendt viden om legemets tilstand.

I kommentaren til sutra 36, I. bog blev der givet en opstilling af de forskellige centre og deres kvaliteter. I dette afsnit af bogen

omtales fem af disse centre, de fem centre, som mest vedrører aspiranten, og som efter at være blevet vækket, men ikke udviklet, i den fjerde menneskerace nu er de mest fremherskende i den femte eller ariske race. Disse centre er:

1. Centret ved rygsøjlels basis. 4 kronblade
2. Solar plexus centret. 10 kronblade
3. Hjertecentret. 12 kronblade
4. Strubecentret. 16 kronblade
5. Hovedcentret. 1000 kronblade

Aspiranten beskæftiger sig primært med disse fem centre. Det center, som kaldes miltcentret, var fremherskende i den lemurske tid, men er nu henvist til de fuldt aktive og er derfor et automatisk virkende center, som er rykket ned under bevidsthedstærsklen. Centret mellem øjenbrynene er det center, hvorigennem lyset i hovedet kastes på det »subtile, dunkle, skjulte eller fjerne« og er et resultat af udviklingen af hoved og hjerte.

Selv i deres ikke åbne tilstand er de tre store centre så magtfulde i det mest uudviklede menneske, at de har givet anledning til dannelsen af fysiske modsvarigheder eller kirtler. Deres vibration er af en sådan beskaffenhed, at de allerede *giver lyd* i alle mennesker og gennem denne lyd tiltrækker og, som følge deraf, skaber en form. I disciplen eller den indviede giver disse tre centre ikke alene lyd, men *danner ord*; de bestemmer derfor vitalkræfternes opbygning og bringer hele mennesket under kontrol.

De kirtler, der modsvarer de tre centre, er:

1. Pinealkirtlen og hypofysen. Hovedcentret
2. Skjoldbruskkirtlen. Strubecentret
3. Milten. Hjertecentret

»Ud fra hjertet kommer livet«; derfra cirkulerer strømmen af livets blod; fra dets udvikling i den atlantiske race og den deraf

følgende koordinering og vækst af det astrale eller emotionelle legeme er hjertecentret blevet det mest betydningsfulde af legemets centre. Dets aktivitet og udvikling har haft et parallelt forløb i milten, der er legemets organ for vitalitet, for prana eller fysisk solkraft.

Der er andre kirtler med en tæt forbindelse til de forskellige centre, men emnet er for omfattende til mere end en antydning her. Der er dog ikke samme tætte forbindelse til de kirtler, der er forbundet med centrene under mellemgulvet, som til de kirtler, der er forbundet med de tre store centre, som findes over mellemgulvet.

I nærværende sutra beskæftiger vi os med et af de fem vigtigste centre, og det er der følgende grunde til:

1. Det er lokaliseret i legemets midte. Det modsvarer derfor det midterste princip. De tre store centre i den atlantiske menneskerace var:

- a. Hovedet. Fader- eller åndsaspektet
- b. Solar plexus. Søn- eller sjælsaspektet
- c. Rygsøjlels basis. Helligånds- eller materieaspektet

Sjælen var ikke dengang så individualiseret, som den er nu. Dyresjælen herskede, og som følge deraf var fuld kontakt til anima mundi den fremherskende faktor. Efterhånden som tiden gik, blev sjælen mere individualiseret i hvert menneske, og mere og mere separatistisk, efterhånden som det mentale aspekt (den store adskillende faktor) blev dominerende. Ved afslutningen på denne menneskerace, vil de tre store centre være hovedet, hjertet og centret ved rygsøjlels basis. I den sjette race vil det være hovedcentret, hjertecentret og strube-centret.

I den sidste menneskerace af de illuminerede Guds sønner, den syvende, vil vi se menneskene arbejde igennem følgende

centre:

- a. Det tusindbladede hovedcenter. Livs- eller åndsaspektet
- b. Centret mellem øjenbrynene. Søn- eller bevidsthedsaspektet
- c. Strubecentret. Helligånds- eller det skabende aspekt

Åndeligt liv fra monaden vil strømme ind igennem det første center; kristusprincippet, verdens lys, sjælen, vil arbejde igennem det andet og kaste lys og liv over alle ting ved at bruge dette center som det store bevidsthedsorgan. Det skabende arbejde vil blive fortsat og skabelsesordet udsendt, igennem det sidste center.

Formålet med at give denne generelle oversigt er at vise den studerende visionen af det, som ligger forude. Den er imidlertid uden aktuel værdi; de fleste aspiranter er beskæftiget med solar plexus, hvilket viser nødvendigheden af nærværende betragtning.

2. Det er den astrale naturs, emotionernes, stemningernes, begærernes og følelsernes organ og er derfor yderst aktivt i alle. Det er igennem dette center, at de lavere legemlige funktioner vækkes – lysten til at spise, til at drikke og til at forplante sig – og derigennem, at de lavere centre kontaktes, og arbejdet med dem udføres. I disciplen træder hjertecentret i stedet for solar plexus; i mesteren, hovedcentret. Men alle centrene er udtryk for Guds liv og kærlighed og udtrykker i deres helhed og fuldkommenhed kristuslivet.
3. Det er i det center, at det store arbejde med at forvandle alle de lavere og dyriske begær til det højere finder sted. Den lavere naturs kræfter må i bogstavelig forstand passere igennem dette center. Det opsamler legemskræfterne under mellemgulvet og leder dem opad.
4. I solar plexus smelter dyresjælen sammen med menneskesjælen, og en begyndende kristusbevidsthed ses vokse frem. De studerende, som har en veludviklet intuition, vil i analogien mellem tilstanden under svangerskabet og fremspiringen af

Kristus i det enkelte menneske se overensstemmelsen mellem solar plexus' aktivitet og funktion og de første tre og en halv måned af svangerskabsperioden. Derefter kommer »fremskyn-delsen«, som det kaldes, hvor livet gør sig selv gældende. En opstigning finder sted, og overensstemmelsen kan da ses mellem den naturlige fysiologiske proces og Kristi fødsel i hjertekulen. Heri ligger det dybe mysterium om indvielse, og det åbenbares kun for dem som går discipelvejen til ende.

Vi får i denne sutra at vide, at kundskab om legemets tilstand kommer gennem meditation over dette center. Årsagen er denne: Hvis mennesket når frem til en forståelse af sit emotionelle legeme og af det kraftcenter, hvorigennem dette legeme virker på det fysiske plan, vil det erfare, at alt, hvad det er, (fysisk og æterisk) er resultatet af begær, af kama, og at det er dets begær, som binder det til genfødselsens hjul. Dette forklarer den vægt, yogien lægger på den grundlæggende *skelneevne*, hvorigennem mennesket udvikler evnen til at vælge mellem det virkelige og det uvirkelige, og som giver ham en klar sans for værdier. Denne evne medfører *lidenskabsløshed*, som, når den er udviklet giver ham en modvilje mod et liv baseret på sanselig opfattelse.

Når aspiranten er i stand til at forstå den rolle, som begær spiller i hans liv, når han indser, at det er hans emotionelle eller astrale legeme, som skaber den største del af vanskelighederne i hans lavere natur, og når han er i stand til at forstå den tekniske side af den proces, som begær-energi er underlagt, da vil solar plexus' arbejde være forstået, og han kan begynde det store todelte arbejde med at overføre og forvandle. Han må overføre energien fra centrene under mellemgulvet til dem over og under denne proces forvandle og forandre energien. Centrene findes langs rygsøjlen, men det vil være til stor hjælp for den studerende, hvis han kan forstå ideen om de relative områder af legemet, som belives og berøres af disse centre. Til alle disse centre hører fysiske organer, som er et resultat af den tætte substans' svar på deres vibration.

DE TRE STORE CENTRE

1. Hoved. Hjerne, pinealkirtel og hypofyse
2. Strube. Strubehoved, stemmebånd og gane, skjoldbruskkirtel
3. Hjerte. Hjertesæk, hjertekamre, hjerteforkamre forbundet med milten

DE FIRE MINDRE CENTRE

4. Solar plexus. Mave
5. Milt. Milt
6. Sakral. Forplantningsorganer
7. Rygsøjls basis. Udskillelsesorganer, nyrer, blære

Disse fysiske organer er resultater eller virkninger; centrene er deres fysiske årsag, og de frembringes af de æteriske centres aktivitet.

Disse detaljer er blevet givet, og den nævnte oplysning afstemt på grund af den vigtige rolle, som i denne fjerde runde af det fjerde skabende hierarki (den menneskelige monades eller ånds hierarki) udvirkes igennem solar plexus, det fjerde center i mennesket, hvad enten der tælles oppefra eller nedefra. Et punkt af mere teknisk art vil kunne fremføres her. Under forvandlingsprocessen bør den studerende huske, at:

- a. Energien ved rygsøjls basis skal overføres til hovedet.
- b. Energien fra sakralcentret skal overføres til struben.
- c. Energien fra solar plexus skal overføres til hjertet. Miltenergi vedrører alene det fysiske legeme. Den overføres til alle centre.

30-31. Ved at fastholde opmærksomheden på strubecentret vil sult og tørst høre op. Ved at fastholde opmærksomheden på kanalen eller nerven under strubecentret opnås ligevægt.

Det bør huskes, at alle de sutraer, som handler om psykiske kræfter, både rummer en lavere og en højere fortolkning. Ingen andre steder er dette mere tydeligt end i denne sutra. Gennem forståelse af strubecentrets beskaffenhed og gennem vedvarende meditation over dette center kan yogien bringe trang til sult og tørst til ophør og således klare sig uden føde i det uendelige, mens han ved at lede energi hen til den del af den store nerve i struben, som ligger lige under strubecentret (placeret i strubens brønd eller skakt), kan opnå fuldkommen ubevægelighed og stivhed hvad angår den menneskelige form. På samme måde kan han ved koncentration på solar plexus blive bevidst om og fuldt opmærksom på enhver del af sit fysiske legeme. Men alt dette vedrører de lavere siddhier eller kræfter, og dem er den raja yoga studerende ikke beskæftiget med, da han betragter dem som sekundære følgevirkninger af sjælens udvikling. Han ved, at de er resultatet af at følge de otte yoga metoder og derfor, er automatiske og uundgåelige resultater. Han er også klar over faren for den fysiske organisme, når der lægges for megen vægt på det lavere eller fysiske aspekt.

Den sande betydning af de to ovenstående sutraer, som her er taget under et, vokser ud af en forståelse af den forvandlingsproces og overføring, som virkeliggøres i solar plexus.

Sakralcentrets energi, som nærer forplantningsorganerne, overføres, når tiden er inde, til strubecentret. Derefter videreføres den skabende proces ved hjælp af tanke, lyd og det talte ord. Sult og tørst er de to aspekter af begær; det ene, sult, er positivt, maskulint og begærligt; det andet, tørst, er negativt, feminint og modtageligt. Disse to ord er ikke andet end symboler for de to store impulser bag seksualdriften. Når disse impulser beherskes og kontrolleres, kan energien fra centret bag de berørte organer føres op ad til struben, hvorefter sult og tørst i

esoterisk forstand bringes til ophør. Det bør her erindres, at disse to ord er det fysiske plans analogi til det vigtige par af modsætninger, yogien må afbalancere, og som han i realiteten afbalancerer, når solar plexus udøver sin højeste funktion.

Denne afbalanceringsproces må føres til ende på det astrale eller begærets plan, i aspirantens astrallegeme. Dette er den store slagmark, der så smukt symboliseres for os i det menneskelige legeme med dets tre højere centre, dets lavere energibrændpunkter og det vigtige center i midten, solar plexus, der står for astralplanet og dets arbejde. Det vil nu være klart, hvorfor de to sutraer studeres som én, for de dækker ét fuldent arbejde.

Efter at have opnået en vis grad af ligevægt lærer aspiranten at fuldkommengøre den nævnte afbalanceringsproces og udvikler evnen til at stå fast og ubevægelig, idet han bevarer en urokkelig ligevægt mellem modsætningernes par. Den nerve, som kaldes »kurma-nadi« eller »skildpaddekanalen«, er den fysiske modsvarighed til det punkt aspiranten har nået. Han står rank og urokkelig ved indgangen til Vejen; han er nået til det punkt i sin udvikling, hvor han kan »flygte op ad« og arbejde i hovedet.

Skildpadden har fra tidernes morgen været symbolet på den langsomme skabende proces og på den lange udviklingsvej, ånden gennemrejser. Dette forklarer det hensigtsmæssige ved at anvende denne betegnelse for det, der betragtes som det laveste af de tre store centre, det center, som repræsenterer skaberen eller guddommens Brahma aspekt, helligånden, med guddommens funktion, som skaber af energi til materien eller legemet.

32. De, som har opnået herredømmet over selvet, kan ses og kontaktes ved at fokusere lyset i hovedet. Denne evne udvikles af målrettet meditation.

Denne omskrivning er af en meget generel natur, men overfører den nøjagtige betydning af de anvendte udtryk. I femogtyvende sutra beskæftigede vi os med beskaffenheden af lyset i hovedet.

Her kan det kort fremføres, at når aspiranten er bevidst om lyset i hovedet og efter ønske er i stand til at anvende det ved at rette dets stråler på alt, hvad han søger at vide, da vil den tid komme, hvor han ikke blot kan vende det *ud ad* mod det område af viden, hvori han virker i de tre verdener, men kan vende det mod det indre og lede det op ad til de verdener, hvori Guds hellige, den store »sky af vidner«, færdes. Ved hjælp af dette lys kan han derfor blive bevidst om mestrenes, adepternes og de indviedes verden og således kontakte disse i fuld vågen bevidsthed, idet han registrerer kontakterne med sin fysiske hjerne.

Heraf nødvendigheden af at blive bevidst om sit eget lys, om at pudse vægen i sin egen lampe og om den fulde anvendelse af alt det lys der er i én selv. Gennem anvendelse og omhu tiltager styrken af det åndelige lys og udvikler en dobbelt funktion.

Aspiranten bliver et lys eller en lampe opstillet på et meget mørkt sted og oplyser vejen for andre. Kun på denne måde kan lyset i det indre blive til en flamme. Denne proces med at lyse for andre og fungere som en lampe skal altid gå forud for den vidunderlige oplevelse, mystikeren vil få, når han vender sin lampe og lyser ind i andre verdener og finder »flugtvejen« til de verdener, hvori mestrene arbejder og færdes.

Det er nødvendigt at understrege dette punkt, idet der blandt studerende er en alt for stærk tilbøjelighed til at søge efter mestrene eller en eller anden guru eller lærer, som vil »give« dem lys. Disse vil kun kunne findes af den, som har tændt sit eget lys, draget omsorg for sin egen lampe og således udstyret sig selv med midlet til at trænge ind i deres verden. Den mere tekniske side af dette emne har W.Q. Judge glimrende beskrevet med ordene:

»Der kan heraf udledes to ting, som ikke har nogen modsvarighed i den moderne tænkning. Det første er, at der er et lys i hovedet; og det andet, at der findes guddommelige væsener, der vil kunne ses af dem, som således fokuserer på 'lyset i hovedet'. Det vides, at en bestemt nerve eller psykisk strøm, kaldet brahmarandra-nadi, går

ud igennem hjernen øverst i hovedet. På dette sted samler der sig mere af naturens klare princip end noget andet sted i legemet, og det kaldes jyotis, lyset i hovedet. Og, da ethvert resultat skal tilvejebringes ved brug af dertil egnede metoder, kan synet af guddommelige væsener opnås ved koncentration på den del af legemet, som er nærmere forbundet med disse væsener. Dette punkt, afslutningen af brahmarandra-nadi, er også det sted, hvor forbindelsen mellem mennesket og de solare kræfter skabes.«

Det er dette lys, som får »ansigtet til at stråle«, og som er ansvarligt for den glorie, der afbildes omkring hovedet på alle helgener og mestre, og som af de clairvoyante ses omkring hovedet på alle fremskredne aspiranter og disciple.

Dvivedi fremstiller den samme lære med følgende ord:

»Lyset i hovedet beskrives som værende den samlede strøm af sattva-lys ved brahmarandra, der ofte antages at være et eller andet sted i nærheden af kranspulsåren, pinealkirtlen eller over medulla oblongata. På samme måde som når lyset fra en tændt lampe i midten af et rum giver et lysende skær igennem nøglehullet, kommer sattva-lyset til syne øverst på hovedet. Alle, som har blot lidt kendskab til udøvelse af yoga, er meget fortrolige med dette lys, som tilmed ses ved koncentration på området imellem øjenbrynene. Ved sanyama (meditation) over dette lys bliver den kategori af væsener, som kaldes siddhaer – i teosofiske kredse populært kaldt mahatmaer eller højt udviklede adepter – og som er i stand til at færdes usete i rummet, øjeblikkeligt synlige, uafhængigt af hindringer i tid og rum.«

33. Alle ting kan erkendes i intuitionens levende lys.

Tre aspekter af viden knytter sig til lyset i hovedet.

For det første er der den viden, det almindelige menneske kan besidde, og som måske bedst udtrykkes i ordet *teoretisk*. Den gør mennesket bevidst om visse hypoteser, muligheder og forklaringer. Den giver mennesket en forståelse af veje, midler og metoder og sætter det i stand til at tage det første skridt hen imod den rette opfattelse og det rette resultat. Dette gælder for den viden Patanjali beskæftiger sig med. Ved at handle ud fra denne viden og ved at tilpasse sig de krav, den tilsigtede udforskning og udvikling stiller, bliver aspiranten bevidst om lyset i hovedet.

Den anden form for viden, som udnyttes af aspiranten, er skelnende viden. Det kontaktede lys anvendes, og resultatet er, at modsætningernes par viser sig, dualitet erkendes, og overvejelser om at træffe et valg bliver aktuelle. Guds lys kastes på begge sider af den knivskarpe vej aspiranten bestræber sig på at betrede, og til at begynde med er denne »ædle middelvej« ikke lige så tydelig som det, der ligger på hver sin side af den. Ved at lægge lidenskabsløshed eller ubundethed til skelnende viden forsvinder hindringerne, og det slør, som skjuler lyset, bliver stadigt tyndere, indtil det tredje eller højeste lys til sidst nås.

»Intuitionens lys« er et af de udtryk, som kan anvendes for den tredje form for oplysende viden. Den resulterer i, at Vejen betrædes, og modsætningernes par overvindes, og den er forløberen for fuldstændig illumination og det fulde dagslys. I sin korte kommentar berører Ganganatha Jha alle disse tre aspekter af viden. Han siger:

»Intelligens er befrieren – forløberen for skelnende viden, ligesom daggry er det for solopgang. Når yogien har udviklet intuitiv erkendelse, opnår han viden om alt.«

Til at begynde med er disse glimt af intuition ganske enkelt levende glimt af illumination, der bryder igennem til den mentale bevidsthed og forsvinder igen næsten med det samme. Men når meditation regelmæssigt udøves, optræder de med

forøget hyppighed, og i takt med, at sindet stabiliseres, varer de ved i stadig længere perioder. Gradvist bryder lyset frem i en vedvarende strøm, indtil aspiranten går i fuldt dagslys. Når intuitionen begynder at gøre sig gældende er aspiranten nødt til at lære at drage nytte af den, ved at vende det lys, som er i ham, mod alt det »dunkle, subtile og fjerne« for på denne måde at udvide sin horisont, løse sine problemer og forøge sin effektivitet. Det, han ved anvendelsen af dette åndelige lys ser og kontakter, skal herefter ved brug af hjernen registreres, forstås og tilpasses til brug for mennesket på det fysiske plan. Det er her, at den rationelle tænkning gør sig gældende ved at fortolke, formulere og til hjernen overføre alt det, som det sande åndelige menneske på sit eget plan ved, ser og forstår. Herved bliver denne viden tilgængelig for den inkarnerede søn af Gud, mennesket på det fysiske plan, i fuld vågen bevidsthed.

I sin bog side 123 tegner Charles Johnston et billede for os af en anden og lige så sand og nødvendig side af dette. Han siger:

»Denne evne til at opfatte intuitivt er evnen, som ligger over og bag den såkaldte rationelle tænkning; den rationelle tænkning formulerer spørgsmålet og lægger det frem for intuitionen, som giver et sandt svar, ofte øjeblikkeligt forvrænget af den rationelle tænkning, men alligevel altid indeholdende en kerne af sandhed. Det er ved hjælp af denne proces, at den rationelle tænkning lægger spørgsmål frem for intuitionen med henblik på at få et svar, at de videnskabelige sandheder eller glimt af opdagelse og genialitet fremkommer. Denne højere kraft behøver imidlertid ikke at underordnes den såkaldte rationelle tænkning, men kan optræde alene som fuld illumination, 'vision og guddommelig evne'.«

34. Forståelse af den mentale bevidsthed kommer af målrettet meditation over hjertecentret.

Menneskesønnerne adskiller sig fra dyreriget ved at være i

besiddelse af intelligens af den rationelle, ræsonnerende tænkning. Heraf kommer, at mennesker ofte kaldes tankens sønner i den tidløse visdom, verdens hemmelige lære. Det er dette, som giver dem opfattelsen af individualitet, af at have hver sin særskilte identitet; det er dette, som gør dem til egoer.

Ifølge læren har sjælen sit hjemsted i hjernens centrum lokaliseret i pinealkirtlen, en forpost for Guds liv, en gnist af ren åndelig ild. Dette er det laveste punkt, som kontaktes eller nås af rent åndeligt liv direkte fra monaden, vor Fader i himlen. I dette punkt udmunder sutratmaen, eller den tråd, som sammenkæder og forbinder de forskellige hylstre, og som går fra monaden på dens eget høje plan, via sjælens vehikel på de højere niveauer af mentalplanet og ned i det fysiske legeme. Dette Guds liv er trefoldigt og forener Faderens, Sønnens og Helligåndens energi, og det er derfor ansvarligt for den samlede funktion af alle dele af den menneskelige natur på alle plan, og for alle bevidstheds-tilstande. En streng af denne trefoldige tråd eller vej er den første, er giveren af liv, af ånd, af energi. Den anden er ansvarlig for bevidstheds- eller intelligensaspektet, for åndens evne til at svare på kontakt og til at udarbejde svar. Den tredje vedrører livet i materien eller legemsaspektet.

Det første aspekt, udtrykt gennem monaden, når ned til pinealkirtlen – det punkt, hvor ånden har sin bolig i mennesket. Andet aspekt eller bevidsthedsaspektet, udtrykt gennem egoet, danner et kontaktpunkt med hjertecentret, mens tredje aspekt eller sutratmaens tredje del står i forbindelse med centret ved rygsøjlels basis, der er hovedkilden til personlighedens legemsaktivitet.

Viden om de åndelige verdener og om de rene ånder, som arbejder og bevæger sig i disse verdener, opnås derfor gennem koncentration på lyset i hovedet, for der stråler atma eller ånd. Viden om andet aspekt, det bevidst intelligente princip, som gør mennesket til en søn af Gud, opnås på samme måde gennem koncentreret meditation over hjertet.

Gennem udvikling af hovedet og anvendelse af hovedcentret

føres viljen ind i reel aktivitet. Viljen er kendetegnende for ånd og udviser hensigt og styring. Gennem udfoldelsen og anvendelsen af hjertecentret bringes kærlighed-visdoms-aspektet på samme måde i anvendelse, og Guds kærlighed ses komme til udtryk i menneskets liv og arbejde. Thi Guds sind er kærlighed, og Guds kærlighed er intelligens, og disse to aspekter af samme store kvalitet anvendes for at udtrykke hans vilje og hensigt. Dette var Kristus et enestående eksempel på for Vesten, ligesom Krishna var det for Indien, og dette skal også afspejles og manifesteres i ethvert menneske.

35. Erfaring (om modsætningernes par) kommer af sjælens manglende evne til at skelne imellem det personlige selv og purusha (eller ånd). De objektive former er til for det åndelige menneskes anvendelse (og erfaring). Intuitiv forståelse af den åndelige natur fremkommer gennem meditation over dette forhold.

Vi står igen over for en ret løs omskrivning af den originale tekst, men ikke desto mindre en omskrivning, der overfører den korrekte fortolkning.

Vi har i de foregående sutraer set, at den smalle vej, som går imellem modsætningernes par (og som skal betrædes ved praktisering af skelneevne og lidenskabsløshed), er en vej af ligevægt, af balance, den ædle middelvej. Denne sutra har karakter af at være en kommentar til dette stadium af sjælens erfaring og giver følgende lektioner:

For det første, at grunden til, at vi konfronteres med modsæt-

ningernes par og så ofte vælger den aktivitetsretning eller mentale holdning, som frembringer glæde eller smerte i os, er at vi ikke er i stand til at skelne imellem den lavere og den højere natur, imellem det personlige selv (der fungerer som en fysisk, emotionel og mental enhed) og den guddommelige ånd, som findes i enhver af os. Vi identificerer os selv med formaspektet og ikke med ånden. I æoner betragter vi os selv som ikke-selvet og glemmer vort sønlige forhold, vor enhed med Faderen og den kendsgerning, at vi i virkeligheden er det iboende selv.

For det andet, at hensigten med formen ganske enkelt er at sætte selvet i stand til at kontakte de verdener, som ellers er utilgængelige for det, og udvikle fuld bevidsthed i alle dele af Faderens rige for således at fremstå som en fuldt bevidst Guds søn. Erfaring opnås, bevidsthed vækkes, færdigheder udvikles, og evner udfoldes ved hjælp af formen.

For det tredje, efterhånden som denne kendsgerning er intellektuelt forstået og har været genstand for meditation i det indre, udvikles der bevidsthed om identiteten med den åndelige natur og adskillelse fra formen. Man kender i sandhed sig selv som værende det iboende selv og ikke formen, det åndelige selv og ikke det materielle, den eneste ene og ikke de adskilte aspekter, og på denne måde føres den store befrielsesproces videre frem. Man bliver til det, man er, og dette opnås ved at meditere over den intelligente sjæl, det midterste aspekt, kristusprincippet, som forbinder Faderen (ånd) og Moderen (materie).

Således vil den store trefoldighed igen kunne ses:

1. Faderen, eller ånd, den, som manifesteres, som skaber, som er den iboende.
2. Sønnen, som åbenbarer, mediterer og forbinder det højeste aspekt med det lavere.
3. Helligånden, som overskygger Moderen, intelligent, materiel substans, der danner grundlag for de former, hvorigennem erfaring og udvikling opnås.

Den, som erfarer, som inkarnerer, og som opnår guddommeligt udtryk ved hjælp af formen, er sjælen, selvet, det åndelige, bevidste menneske, Kristus i det indre. Når sjælen gennem denne erfaring har opnået modenhed, åbenbarer den Faderen, eller ånden, og virkeliggør herved de ord, Jesus tilkendegav, da han (som svar på Filips spørgsmål, »Herre! vis os Faderen«) sagde, at »Den, som har set mig, har set Faderen« (Johannes-evangeliet, kapitel 14, vers 8 og 9).

36. Som resultat af denne erfaring og meditation udvikles de højere høre-, berørings-, syns-, smags- og lugtesanser, som frembringer intuitiv viden.

Gennem meditation bliver aspiranten opmærksom på de fem sansers modsvarigheder, således som de findes i de subtile verdener, og gennem deres opvågning og bevidste anvendelse bliver han i stand til at fungere lige så frit på de indre plan, som han gør på det fysiske. Han kan da tjene intelligent i disse verdener og samarbejde med den store evolutionære plan.

Sanserne kan defineres som de organer, ved hjælp af hvilke mennesket bliver opmærksom på sine omgivelser. I dyret eksisterer der disse fem sanser, men evnen til sammenhængende tænkning mangler. De viser sig som gruppegenskaber på samme måde, som raceinstinkter inden for menneskeriget gør.

Hver af disse fem sanser har en særlig forbindelse med et eller andet af de syv manifestationsplan og har ligeledes en modsvarighed på hvert af disse plan.

<i>Plan</i>	<i>Sans</i>
1. Fysisk.	Hørelse
2. Astral.	Berøring eller følelse
3. Mental.	Syn
4. Buddhisk.	Smag
5. Atmisk.	Lugt

En mere uddybende oversigt, taget fra *En afhandling om Kosmisk Ild*, vil tjene til belysning af de fem sansers fem forskellige aspekter på de fem plan, og den studerende henvises til siderne 197-213 i denne *afhandling*, hvis yderligere information ønskes.

MIKROKOSMISK SANSEEVOLUTION

<i>Plan</i>	<i>Sans</i>	<i>Underplan</i>
Fysisk.....	1. Hørelse.....	5... Luftformigt
	2. Berøring, følelse.	4... Æterisk
	3. Syn.....	3... Overæterisk
	4. Smag.	2... Underatomart
	5. Lugt.	1... Atomart
Astralt. ...	1. Clairaudience.....	5.
	2. Psykometri.....	4.
	3. Clairvoyance.	3.
	4. Fantasi.	2.
	5. Emotionel idealisme.	1.
Mentalt....	1. Højere clairaudience.	7... (form)
	2. Planetarisk psykometri.	6... (form)
	3. Højere clairvoyance.....	5... (form)
	4. Skelneevne.....	4... (form)
	5. Åndelig dømmekraft.	3... (formløst)
	Respons på gruppevibration. 2... (formløst)	
	Åndelig telepati.	1... (formløst)
Buddhisk. .	1. Forståelse.....	7.
	2. Helbredelse.	6.
	3. Guddommelig vision.....	5.
	4. Intuition.	4.
	5. Idealisme.	3.
Atmisk. ...	1. Salighed.....	7.
	2. Aktiv tjeneste.....	6.

- 3. Indsigt. 5.
- 4. Fuldkommengørelse. 4.
- 5. Alvidenhed.. . . . 3.

I den følgende oversigt refererer tallene et, to, tre, fire og fem under hver sans til de manifestationsplan, som er anført i den første oversigt ovenfor.

a. Den 1. sans – hørelse.

- 1. Fysisk hørelse.
- 2. Clairaudience.
- 3. Højere clairaudience.
- 4. Forståelse (af 4 lyde).
- 5. Salighed.

b. Den 2. sans – berøring eller følelse.

- 1. Fysisk berøring.
- 2. Psykometri.
- 3. Planetarisk psykometri.
- 4. Helbredelse.
- 5. Aktiv tjeneste.

c. Den 3. sans – syn.

- 1. Fysisk syn.
- 2. Clairvoyance.
- 3. Højere clairvoyance.
- 4. Guddommelig vision.
- 5. Indsigt.

d. Den 4. sans – smag.

- 1. Fysisk smag.
- 2. Fantasi.
- 3. Skelneevne.
- 4. Intuition.
- 5. Fuldkommengørelse.

e. *Den 5. sans – lugt.*

1. Fysisk lugt.
2. Emotionel idealisme.
3. Åndelig dømmekraft.
4. Idealisme.
5. Alvidenhed.

37. Disse evner er hindringer for den højeste åndelige virkeliggørelse, men tjener som magiske evner i de objektive verdener.

I denne lærebog i åndelig udvikling stilles vi gang på gang over for det faktum, at de psykiske evner, højere og lavere, lægger hindringer i vejen for opnåelse af den højeste åndelige tilstand, og at det menneske, som kan fungere helt uafhængigt af de tre verdener, må lægge disse evner bag sig. Dette er en svær lektie for aspiranten at forstå. Han er tilbøjelig til at tænke, at en tendens i retning af clairvoyance eller clairaudience er udtryk for fremskridt og et tegn på, at hans måde at meditere på begynder at give resultat. Men det kunne vise sig at være lige det modsatte og vil uundgåeligt være det, hvis aspiranten er draget af, eller knyttet til en hvilken som helst af disse former for psykiske evner. En gammel hindu skribent har i forbindelse med disse evner sagt:

»Et sind, hvis mentale stof bryder frem, har høje tanker om denne fuldkommenhed, ligesom et menneske født i fattigdom betragter selv en lille smule rigdom som en formue. Men en yogi, hvis tænkning er koncentreret, skal undgå denne fuldkommenhed, selv om den ligger ham nær. Hvordan skulle det menneske, som længes efter det sluttelige mål med livet, den endelige udfrielse fra de trefoldige pinsler, kunne nære nogen som helst følelse for disse fuldkommenheder, som strider mod opnåelsen af dette mål?«

Dvivedi siger:

»De okkulte evner, som er beskrevet tidligere, og som vil blive beskrevet i det følgende ... , lægger hindringer i vejen, ved at bringe forvirring i forskellige følelser, bliver årsagen til splittelsen af sindet. Men de er ikke ganske unyttige, for så vidt som det er store kræfter, der momentvis fremmer det gode, når samadhi er udelukket.«

Det har værdi for aspiranten at vide, hvad disse evner er, hvordan de styres, og hvordan han undgår at blive styret af dem samt, hvordan han anvender dem i tjeneste for sin broder og Hierarkiet, men de må betragtes som redskaber og angår formsiden. Det er nødvendigt at erkende, at de er hylstrenes eller *form*-aspektets kvaliteter eller egenskaber, for i modsat fald vil de antage uretmæssig betydning, lægge beslag på al for megen opmærksomhed og forhindre sjælens udfoldelse.

38. Ved at frigøre sig fra trældommens årsager, gennem svækkelse af dem, og ved at forstå måden at overføre på (tilbagetrækning eller indtræden) kan det mentale stof (chitta-en) træde ind i et andet legeme.

Hele raja yoga videnskaben bygger på en forståelse af sindets natur, formål og funktion. Denne videnskabs tilgrundliggende lov kan opsummeres i ordene »energi følger tanke«, og rækkefølgen af aktivitet vil kunne beskrives som følger:

På sit eget plan formulerer tænkeren en tanke, som legemliggør en eller anden hensigt eller et eller andet begær. Som svar på denne idé vibrerer det mentale sind og frembringer samtidig en tilsvarende reaktion i kama- eller begærlegemet, det emotionelle legeme. Energilegemet, det æteriske hylster, vibrerer synkront, hvorved hjernen responderer og tilfører nervesystemet i hele det tætte fysiske legeme energi, så tænkerens tilskyndelse kommer til udtryk som aktivitet på det fysiske plan.

Der er en nær sammenhæng mellem sindet og nervesystemet, hvilket giver os en interessant trefoldighed,

1. Sindet,
2. Hjernen,
3. Nervesystemet,

og denne trefoldighed må den raja yoga studerende omhyggeligt holde sig for øje i den indledende fase af sit arbejde. Senere vil en anden trefoldighed,

1. Tænkeren,
2. Sindet,
3. Hjernen,

optage hans opmærksomhed, men dette vil foregå under den synlige del af hans arbejde.

Det er gennem en forståelse af måden, hvorpå nerverne tilføres energi, at tænkeren kan opildne sit redskab til aktivitet under inkarnationen og på samme måde bringe det i trance, samadhi eller død. Samme grundlæggende viden sætter adepten i stand til at oprejse et dødt legeme, som Kristus gjorde det i Palæstina, eller at tage en discipels vehikel i besiddelse med det formål at kunne tjene, ligesom Kristus tog disciplen Jesu legeme i besiddelse. Denne viden og dens anvendelse, er det fortalt os, er underlagt den store lov om karma, om årsag og virkning, og selv Kristus kan ikke nogensinde se bort fra loven, medmindre der i det pågældende tilfælde er sket en tilstrækkelig »svækkelse« af den årsag, som frembringer trældommen.

39. Ved undertvingelse af det opadgående liv (udana) er der en

befrielse for vand, den tornefulde vej og dyndet, og evnen til opstigning opnås.

Hele legemet gennemtrænges af den samlede sum af nervekraft, hinduerne kalder prana. Den styres af sindet via hjernen; den er vitaliteten, som aktiverer sanseorganerne og frembringer menneskets udadrettede liv; dens fordelingsmiddel er nervesystemet og visse store fordelingscentre kaldet plexi, eller lotuser. Ganglierne, således som de kendes af den ortodokse lægevidenskab, er genspejlinger eller skygger af de mere vitale plexi. Det vil ikke være helt ved siden af, hvis den studerende betragter summen af al prana i menneskets legeme som værende lig med vitallegemet eller det æteriske legeme. Dette æteriske legeme består udelukkende af energistrømme og er det underliggende lag af levende substans, som ligger til grund for den tætte fysiske form.

Et udtryk, som anvendes for denne energi, er »livsluftene«. Prana er femfoldig i sin manifestation svarende til de fem sindstilstande, det femte princip og til de fem modifikationer af tankens princip. I solsystemet kommer prana til udtryk som de fem store energitilstande, vi kalder *plan*, bevidsthedens udtryksmiddel; disse fem plan er:

1. Det atmiske eller åndelige plan,
2. Det buddhiske eller intuitionens plan,
3. Det mentale plan,
4. Det emotionelle, astrale eller kamiske plan,
5. Det fysiske plan.

I menneskets legeme har vi følgende fem differentieringer af prana:

1. *Prana*, strækker sig fra næsen til hjertet og med speciel relation til munden og stemmen, hjertet og lungerne.
2. *Samana* strækker sig fra hjertet til solar plexus; den har med

at spise og at drikke, dvs. legemets ernæring at gøre, og den har en speciel relation til maven.

3. *Apana* er den styrende fra solar plexus til fodsålerne; den har med organerne for udskillelse, for udstødelse og for fødsel, at gøre og har derfor speciel relation til forplantningsorganerne og udskillelsesorganerne.
4. *Udana* befinder sig mellem næsen og det øverste af hovedet; den har en speciel relation til hjernen, næsen og øjnene, og når den er rigtigt styret, frembringer den koordinationen af livsluftene og den korrekte håndtering af disse.
5. *Vyana* er det udtryk der anvendes for summen af al pranisk energi, som den fordeler sig ligeligt gennem hele legemet. Dens redskaber er de tusinder af nadier eller nerver, som findes i legemet, og den har en ganske særlig forbindelse til blodbanerne, venerne og arterierne.

I denne sutra får vi at vide, at visse nærmere bestemte resultater kan opnås ved beherskelse af den fjerde af disse livslufte, og det vil være interessant at omtale disse resultater. Denne beherskelse bliver først mulig, når raja yoga systemet forstås og mestres, idet den forudsætter evnen til at kunne fungere i hovedet og styre hele naturen fra punktet i hjernen. Når mennesket polariseres der, bliver den nervekraft eller -energi, som findes øverst i hovedet, aktiv, og ved korrekt kontrol over og beherskelse af denne bliver den rette styring af legemets prana mulig, og mennesket opnår frigørelse; gennem dette opnås der kontaktfrihed i de tre verdener. Det sprog, der anvendes her, er nødvendigvis symbolsk, og dets betydning må ikke gå tabt i en materialisering af dets faktiske indhold. Levitation, evnen til at gå på vandet og evnen til at modstå jordens tyngdekraft er dens laveste og mindst vigtige betydning.

1. *Frihed fra vand* udtrykker på en symbolsk måde, at den astrale natur er holdt i ave, og at illusionens vældige vande ikke længere kan fastholde den frigjorte sjæl. Solar plexus

energiene er ikke længere dominerende.

2. *Befrielse for den tornefulde vej* refererer til det fysiske livs vej, og ingen har på så smuk vis refereret til denne vej, som Kristus i sin lignelse om sædemanden, hvor noget af sæden faldt blandt tidsler. Det forklares, at tidslerne er det jordiske livs sorger og vanskeligheder, der igennem så lang tid kvæler det åndelige liv og skjuler det sande menneske. Den tornefulde vej skal lede til den nordlige vej, der igen skal lede til indvielsesvejen. I en af de gamle bøger i Den store loges arkiver finder vi disse ord:

»Lad søgeren efter sandhed undgå drukning og nå op på flodbredden. Lad ham vende sig mod Nordstjernen og stå på fast grund, med sit ansigt rettet mod lyset. Lad da stjernen lede.«

3. *Befrielse for mudderet* refererer til den blanding af kama-manas, begær og lavere tænkeevne, som er årsagen til menneskehedens unikke problem. Det er også en symbolsk måde at referere til den store illusion på, som igennem så lang tid forfører pilgrimmen. Når han har fundet lyset (Shekinah) af det hellige i sig selv og kan vandre i lyset, da spredes illusionen. Det har værdi for den studerende at spore analogien mellem de tre dele af Salomons tempel og de tilsvarende dele af »Helligåndens tempel«, den menneskelige form.

Forgården svarer til de energier og tilhørende organer, som findes under mellemgulvet. Det *hellige sted* er centrene og organerne i den øverste del af legemet fra struben til mellemgulvet. Det *helligste af det hellige* er hovedet, hvor Guds trone, nådestolen og den overskyggende herlighed, befinder sig.

Når disse tre aspekter af frihed er opnået, og mennesket ikke længere domineres af vand, mudder eller livet på det fysiske

plan, da opnår det »evnen til opstigning« og kan af egen vilje stige op i himlen. Efter at have gennemgået de fire kriser eller prøvelser fra fødsel til korsfæstelse kan Kristus eller det åndelige menneske stå oppe på himmelfartens bjerg. På denne måde bliver »udana« eller det opadgående liv den styrende faktor, og det nedadgående liv dominerer ikke længere.

40. Gennem undertvingelse af samana bliver gnisten til en flamme.

Denne sutra er en af de smukkeste i bogen, og Charles Johnstons oversættelse af den bør nævnes her: »Ved beherskelse af det bindende liv fremkommer udstråling.« En anden fortolkning kunne være: »Gennem kontrol over samana kommer AUM (herlighedens ord) til syne.« Livsspørgsmål kommer fra hjertet, og den livsenergi, som kaldes samana, styrer hjertet og livsånde-drættet gennem lungerne. Når kroppen er rensat og dens energier styret korrekt, og rytme er opnået, da ses det udstrålende liv.

Dette skal forstås helt bogstaveligt og ikke kun metaforisk, for når livsstrømmene fra sjælen på tronen ledes gennem nerverne og blodbanerne, kun da vil de rene atomer blive indbygget i legemet, og som resultat vil lyset stråle ud igennem hele mennesket. Ikke alene vil hovedet udstråle lys, der af den clairvoyante kan ses som en glorie eller cirkel af lysende farver, men hele kroppen vil være gennemstrålet af de vibrerende centre af elektrisk kraft, som er fordelt over hele legemet.

41. Ved hjælp af målrettet meditation over forbindelsen mellem akasha og lyd vil et organ for åndelig hørelse blive udviklet.

For at forstå denne sutra er det væsentligt at gøre sig fortrolig med visse forbindelser, – forbindelser mellem materie, sanserne og den, som oplever.

Den kristne tror på, at »Guds ord skabte alle ting«. Den troende østerlænding er af den opfattelse, at lyd var skabelses-processens grundlæggende element, og begge forkynder de, at

dette ord eller denne lyd er kendetegnende for den guddommelige treenigheds anden person.

Denne lyd eller dette ord kastede solsystemets materie ud i ganske særlig aktivitet og efterfulgte Faderens åndedrag, der indledte den grundlæggende bevægelse eller vibration.

Først var der derfor åndedraget (pneuma eller ånden), som ved sammenstødet med ursubstansen fremkaldte en pulseren, en vibreren, en rytme. Derefter kom ordet eller lyden, som fik den pulserende, vibrerende substans til at antage form eller figur, og som på denne måde frembragte inkarnationen af den kosmiske treenigheds anden person, Guds søn, makrokosmos.

Denne proces resulterede i de syv manifestationsplan, – sfærerne i hvilke syv bevidsthedstilstande er mulige. Disse er alle karakteriseret ved bestemte kvaliteter og adskiller sig fra hinanden ved særlige vibrerende egenskaber, og de kaldes ved bestemte navne.

Den følgende oversigt vil være værdifuld, hvis den studerende vil holde sig for øje, at de tre øverste plan udtrykker guddommelig manifestation, mens de tre laveste genspejler denne guddommelige proces og udgør de tre plan for vor almindelige erfaring. Disse to trefoldigheder for Gud og menneske er forbundet med hinanden gennem det enhedsskabende eller forenende midterste plan, på hvilket Gud og menneske bliver ét. I den kristne terminologi kaldes dette plan kristusplanet, og i Østens terminologi kaldes det for det buddhiske plan.

De guddommelige plan

Plan I.	Logoisk eller guddommeligt.	Ildhavet.	Gud Fader.	Vilje
Plan II.	Monadisk.	Akasha.	Gud Søn.	Kærlighed-visdom
Plan III.	Åndeligt eller atmisk.	Æteren.	Gud Helligånd.	Aktiv intelligens

Foreningens eller forsoningens plan

Plan IV.	Kristus eller buddhisk.	Luft.	Forening.	Harmoni.	Enhedsskabelse
----------	------------------------------------	---------------	-------------------	------------------	----------------

De menneskelige bestræbelsers plan

Plan V.	Mentalt..... Ild.....	Genspejling af ildhavet.....	Menneskelig vilje
Plan VI.	Emotionelt eller astralt..... Astralt lys....	Genspejling af Akasha.....	Menneskelig kær- lighed og begær
Plan VII.	Fysisk..... Æter.....	Genspejling af æteren.....	Menneskelig aktivitet

På alle disse plan kommer bevidsthed til udtryk, og sanserne skaber kontakter, eksoterisk og esoterisk.

Plan I.	Ild.....	Åndedrættet	
Plan II.	Akasha.....	Lyd.....	Hørelse..... Øret
Plan III.	Æter.....	Vibrerende respons....	Berøring..... Huden
Plan IV.	Luft.....	Vision.....	Syn..... Øjet
Plan V.	Ild.....	Skelneevne.....	Smag..... Tungen
Plan VI.	Astralt lys....	Begær.....	Lugt..... Næsen
Plan VII.	De fysiske modsvarigheder til alle disse		

En anden måde at fremstille disse på er følgende:

Plan VII.	Fysisk.....	Lugt.....	Æter
Plan VI.	Astralt.....	Smag.....	Astralt lys
Plan V.	Mentalt.....	Syn.....	Ild
Plan IV.	Buddhisk.....	Berøring....	Luft
Plan III.	Atmisk.....	Hørelse.....	Æter
Plan II.	Monadisk.....	Sind.....	Akasha
Plan I.	Logoisk.....	Syntese	

Det vil dog være klart, at den ene af disse fremstillinger tager udgangspunkt i mikrokosmos, mens den anden tager udgangspunkt i makrokosmos, og da aspiranten tilstræber at kunne fungere som »fri i makrokosmos«, og at kunne overskride sine mikrokosmiske begrænsninger, er det den første fremstilling vi vil interessere os for.

Ved at betragte denne sutra og dens tydeliggørelse igennem en

forståelse af beskaffenheden af de syv plan, deres symboler og substans, bliver det tydeligt, at mennesket, som forstår ordets og det andet aspekts natur, vil nå til en erkendelse af høreelse.

Dette vil aspiranten også kunne forstå mystisk, når han erkender, at begærets røster (astrale røster, eller vibrerende svar på genspejlingens, de tre lavere plans, andet aspekt) er afløst af stilhedens røst eller af Kristus i det indre, da kendes ordet eller lyden, og det guddommeliges andet aspekt er kontaktet.

1. Akasha. Ordet. Lyden. Det andet aspekt manifesteret
2. Astralt lys. Begærets røster. Genspejlingen af det andet aspekt

Der er mange lyde at høre på alle plan, men den største mangfoldighed af lyde findes på det fysiske plan. Aspiranten må lære at skelne imellem:

1. Jordens røster. Fysisk
2. Begærets røster. Astral
3. Talen eller sindets formulerede tanker. Mental
4. Den endnu stille røst fra Kristus i det indre. Buddhisk
5. Gudernes lyde. De skabende ord. Atmisk
6. Ordet eller lyden. AUM. Monadisk
7. Åndedrættet. Logoisk

Disse forskelle videregiver symbolsk problemet omkring korrekt høreelse på de forskellige plan og i de forskellige bevidsthedstilstande. Kun den sande mystiker og aspirant vil forstå naturen af disse forskelle.

På samme måde som al substans af vort manifesterede solsystem er differentieringer af akasha, den første differentiering af det oprindelige stof, er alle disse forskelle af lyd differentieringer af den ene lyd; alle er guddommelige i tid og rum. Men de er alle nødt til at blive hørt korrekt og fører alle til sidst til, og udgør i deres helhed, herlighedens ord, AUM, det makrokosmiske ord.

For den raja yoga studerende er der imidlertid tre hovedrøster

eller lyde, som han midlertidigt beskæftiger sig med:

1. Jordens tale, for at anvende den rigtigt.
2. Stilhedens røst, for at høre den. Denne røst kommer fra hans egen indre Gud, Kristus.
3. AUM, Faderens ord, udtrykt gennem sønnen, der, når det er hørt vil bringe ham i berøring med Guds ord, inkarneret i al natur.

Når talen anvendes rigtigt og jordens lyde på samme måde kan blive bragt til ro, da kan stilhedens røst høres. Det kan her bemærkes, at clairaudience er bevidsthed om røsten fra den store illusion, som giver mennesket evnen til at høre på det astrale plan. Rigtigt anvendt, og styret fra oven gennem viden, åbner denne evne øret for visse aspekter af guddommeligt udtryk i de tre verdener. Men det er ikke den guddommelige hørelse, som omtales i sutraen. Charles Johnston beskriver i sin kommentar til denne sutra på en smuk måde området med følgende ord:

»Overføring af et ord ved hjælp af telepati er den enkleste og tidligste form for 'guddommelig hørelse' i udviklingen af denne evne hos det åndelige menneske, og efterhånden som det åndelige menneske gennem fuldkommen koncentreret meditation opnår et mere fuldstændigt herredømme over den, vil det blive i stand til at høre og klart skelne imellem de store ledsageres tale, som vejleder og opmuntrer det på dets vej. Disse ledsagere kan vælge at tale til det enten i tanker uden ord, eller i nøje afgrænsede ord og sætninger.«

42. Ved målrettet meditation over forbindelsen mellem legemet og akasha følger evnen til at stige op fra materien (de tre verdener) og rejse ud i rummet.

Akasha er overalt. Vi lever, røres og er i den. Alt er kun én

substans, og i menneskelegemet findes modsvarighederne til de forskellige differentieringer af denne substans.

Når mennesket kender sig selv og er bevidst om relationen mellem de energier, som arbejder gennem de syv centre, og de syv materie- og bevidsthedstilstande, da er det befriet og frit og kan, efter ønske og uden begrænsninger i tid, kontakte alle disse tilstande. Hver og én af de syv materietilstande har forbindelse med ét eller andet af centrene; gennem hvert eneste center er der en dør til ét bestemt plan af de planetariske sfærer. Når disciplen ved den rette erkendelse har indarbejdet i sit liv de forskellige yoga metoder omtalt i de første bøger, kan han betros bestemte nøgler og en kundskab, nogle ord og formularer, som, ved koncentreret meditation, vil give ham den frihed, der er i himlen, og retten til at gå igennem visse porte til Guds rige.

43. Når det, som skjuler lyset, er ryddet af vejen, indtræder den tilstand af væren, som kaldes legemløs (eller ulegemlig), befriet for modifikationen af tankens princip. Dette er tilstanden af illumination.

Igen er der tale om en fri, snarere end en bogstavelig oversættelse, i hvilken den sande betydning i de arkaiske udtryk er bevaret på bekostning af akademisk nøjagtighed. Begrundelsen herfor vil være indlysende, hvis visse velkendte oversættelser drages frem. De er korrekte oversættelser, men viser den tvetydighed, som er uundgåelig, når der anvendes en bogstavelig oversættelse af sanskrit-ordene.

»En udadtil ikke justeret svingning er den store diskarnerede; som et resultat svinder tilsløringen af lys.« Woods.

»Den ydre modifikation (af det indre organ) ... uden tanker (kaldes for) den store ulegemlige (modifikation); deraf (følger) tilintetgørelsen af formørkelsen af den indre

oplysning (af intellektet).« Tatyā.

Vivekananda udtrykker sutraen i følgende vendinger:

»Ved at gøre sanyama over de virkelige modifikationer af sindet, som er udenfor, kaldt store legemløshed, forsvinder tilsløringen af lys.«

De store vanskeligheder, som alle oversættere arbejder under, træder tydeligt frem her og begrundes den frimodige omskrivning af denne passage.

To tanker søger at komme til udtryk i denne sutra. Den ene refererer til det slør eller dække, som forhindrer den indre oplysning af sindet, og den anden til den tilstand af erkendelse, som opnås, når mennesket har gjort sig fri af dette slør. Det, som skjuler lyset (den »skæppe«, Kristus taler om i Det nye testamente), er de omskiftelige, fluktuerende hylstre eller legemer. Når de er forvandlet og transcenderet kan Guds lys (det andet guddommelige aspekt) overstråle det lavere menneske, og mennesket vil kende sig selv, som det er. Oplysning strømmer ind, og mennesket kender sig selv som noget andet end de former, igennem hvilke det virker. Mennesket er ikke længere centreret, ikke længere polariseret, i sine former, men er egentlig i en tilstand af legemløshed. Dets bevidsthed svarer til bevidstheden hos det diskarnerede menneske, det sande menneske på dets eget plan, den virkelige, diskarnerede tænker. Som mange tænkere har påpeget, havde Paulus et anstrøg af denne tilstand af væren. Han hentydede til den med disse ord:

»Jeg ved om et menneske, som er i Kristus, at han for fjorten år siden blev borttrykket indtil den tredje himmel (om han var i legemet eller uden for legemet, ved jeg ikke; Gud ved det). Og jeg ved om dette menneske ... at han blev borttrykket ind i Paradiset og hørte uudsigelige ord, som det ikke er et menneske tilladt at udtale.« (Paulus'

andet brev til korinterne, kapitel 12, vers 2-4).

Denne »tredje himmel« kan forstås på to måder: For det første som symbol for mentalplanet, på hvilket det åndelige menneske, tænkeren, har sit sande hjem, eller som udtryk for en mere specifik tilstand nærmere bestemt den, som findes på det tredje eller højeste af mentalplanets tre abstrakte niveauer.

44. Måltrettet meditation over de fem former, hvert enkelt element antager, skaber beherskelse af ethvert element. Disse fem former er den grove natur, elementalformen, kvaliteten, gennemtrængeligheden og den grundlæggende hensigt.

Her bør man huske på, at denne sutra har en dobbelt reference til henholdsvis makrokosmos og mikrokosmos. Den kan henhøre til den monadiske evolutions fem plan eller til de fem former, hvert enkelt element antager på hvert plan, idet det bør erindres, at det er sådan at det forholder sig med tænkeevnen og modifikationerne af tankens princip, thi tænkning er det femte princip, og mennesket er den femtakkede stjerne og kan derfor (som menneske) kun opnå en femfoldig illumination. Der er imidlertid to højere former, to andre opfattelsesmåder, henholdsvis intuitiv og åndelig erkendelse. Men disse beskæftiger denne sutra sig ikke med. Hovedcentret er i sig selv dobbelt og er sammensat af centret mellem øjenbrynene og det højeste chakra, den tusindbladede lotus.

Studiet og forståelsen af denne sutra vil udruste den hvide okkultist fuldstændigt til alle former for magisk arbejde. De studerende må huske, at sutraen ikke refererer til elementerne i den form vi kender dem, men at den henhører til den elementalsubstans, alle grove former består af. Ifølge den tidløse visdom er der fem grader af substans, alle med visse kvaliteter. Disse fem grader af substans former den monadiske evolutions fem plan; de sammensætter de fem vibrerende sfærer, hvori mennesket og overmennesket befinder sig. Disse fem plan har hver

deres unikke kvalitet svarende til en af de fem fysiske sanser.

<i>Plan</i>	<i>Beskaffenhed</i>	<i>Sans</i>	<i>Center</i>
Jord.....	Fysisk.....	Lugt.....	Rygsøjle's basis
Astral.....	Emotionel.....	Smag.....	Solar plexus
Manas.....	Mental.....	Syn.....	Hoved
Buddhi.....	Intuitiv.....	Berøring.....	Hjerte
Atma.....	Åndelig.....	Lyd.....	Strube

Som påpeget i *En afhandling om Kosmisk Ild* afhænger disse sanser og deres modsvarigheder af det enkelte menneskes udviklingstrin, nøjagtig som H.P. Blavatsky forklarede i forbindelse med sin opremsning af principperne.

Denne sutra kan derfor finde anvendelse både i forbindelse med beherskelse af hvert plan og i forbindelse med beherskelse af de elementer, det enkelte plan er sammensat af. Den henfører til beherskelsen og anvendelsen af alle de finere hylstre, hvorigennem mennesket kontakter et plan eller en særlig vibrations-hastighed.

I sin kompetente kommentar siger Ganganatha Jha følgende: »De til jorden hørende specifikke kvaliteter, lyd og resten, sammen med formens egenskaber og resten kaldes for 'grove'. Dette er elementernes første form. Den anden form er deres respektive generiske egenskaber: Form for jord, viskositet for vand, varme for ild, hastighed for luft og allestedsnærværelse for akasha. De specifikke former for disse generiske egenskaber er lyd og resten.« Hans oversættelse af denne sutra nummer 44 svarer til alle de andre med undtagelse af Johnstons og lyder som følger:

»Beherskelse af elementerne fra sanyama med reference til tæthed, karakter, subtilitet, tilknytning og anvendelighed.«

1. Tæthed, den grove natur.

Lyd og de andre sanser som de forekommer på det fysiske plan. Vi må huske på, at dette plan er den grove koncentration

- af alle de andre plan. I sin laveste form er ånd materie.
2. Karakter, elementalform.
Naturen af elementernes særlige egenskaber.
 3. Subtilitet, eller kvalitet.
Et hvilket som helst elements grundlæggende atomare substans. Det, som frembringer dets håndgribelige virkning. Det, som ligger bagved al sanseopfattelse og alle de fem sanser. Et andet ord for denne »subtile« form er tanmatra.
 4. Tilknytning, eller gennemtrængelighed.
Dette er hvert enkelt elements altgennemtrængende natur; dets iboende beskaffenhed. Det er summen af de tre gunæer, tamas, rajas og sattva. Ethvert element kendetegnes af inertie, aktivitet eller rytme i forhold til dets plads i den manifesterede plan. Det er iboende substansen. Kun vibrationshastigheden varierer. Der er modsvarighed til hvert element på hvert plan.
 5. Anvendelighed, eller grundlæggende hensigt.
Dette er den rette anvendelse af hvert enkelt element i det store evolutionsarbejde. Det er den skjulte kraft i ethvert substansatom, som fører det frem (igennem alle naturriggerne) til tilkendegivelse af selvet og sætter det i stand til at udføre sit arbejde i tid og rum og til at fortsætte fremad mod endelig fuldkommengørelse.

Når den vidende ved koncentreret meditation over alle elementernes fem karakteristiske former har opnået viden om alle deres kvaliteter, egenskaber og natur, kan han samarbejde intelligent med Planen og blive en hvid magiker. For de fleste af os er det endnu kun muligt at nå ind til tre af formerne, og dette omtales kort i »Light on the Path« med følgende ord: »Forhør dig om jorden, luften og vandet, om de hemmeligheder, de rummer for dig. Udviklingen af din indre sans vil sætte dig i stand hertil.«

45. Gennem dette herredømme opnås evnen til identifikation med de mindste dele og de andre siddhi (eller evner), samt

legemlig fuldkommengørelse og frihed for alle hindringer.

Ved slutningen af hver af disse tre bøger om raja yoga er der en sutra, som sammenfatter resultaterne og giver en vision af det, den samvittighedsfulde intelligente aspirant vil kunne opnå. Disse tre sutraer har følgende ordlyd:

»På denne måde rækker hans erkendelse fra det uendeligt lille til det uendeligt store, og hans viden fuldkommengøres fra annu (atomet eller fnugget) til atma (eller ånd).« (I. bog, sutra 40).

»Som et resultat af disse metoder følger den fuldstændige undertrykkelse af sansorganerne.« (II. bog, sutra 55).

»Gennem dette herredømme opnås evnen til identifikation med de mindste dele og de andre siddhi (eller evner), samt legemlig fuldkommengørelse og frihed for alle hindringer.« (III. bog, sutra 45).

Heraf vil det kunne ses, hvorledes der først er tale om opnåelsen af den indre vision og den indre erkendelse af Gud; derefter fuldstændig undertrykkelse af den lavere natur og kontrol over sanserne og deres organer, hvormed erkendelsen bliver en realitet i erfaringsområdet for det fysiske plan, og kontrollen over sanserne kommer til udtryk i form af visse evner.

Hele fjerde bog handler om den store fuldbyrkelse, som udspringer af de tre ovenstående resultater, som frembringer:

1. Ophør af sorg og strid. (Sutra 30).
2. Opnåelse af ubegrænset viden. (Sutra 31).
3. Indtræden i evigheden. (Sutra 33).
4. Bevidsthedens tilbagevenden til sit udspring. (Sutra 34).

I forbindelse med den sutra, vi her beskæftiger os med, kaldes de

otte siddhi eller psykiske evner ofte for de otte fuldendte egenskaber, og sammen med de to andre udgør de fuldkommentgørelsens ti egenskaber, hvad angår det lavere menneske. Disse egenskaber er:

1. *Formindskelse . . . anima*. Dette er den evne yogien anvender til at blive lige så lille som et atom, til at identificere sig med universets mindste partikel, idet han erkender selvet i dette atom som værende ét med sig selv. Dette skyldes, at *anima mundi*, eller verdenssjælen, universelt er indeholdt i alle det guddommelige livs aspekter.
2. *Omfang . . . mahima*. Dette er evnen til at udvide sin bevidsthed og således leve sig ind i en større helhed, samt i dennes mindre dele.
3. *Tyngde . . . garima*. Dette har med vægt og masse at gøre og drejer sig om tyngdeloven, der er et aspekt af loven om tiltrækning.
4. *Lethed . . . laghima*. Dette er den evne, som er grundlaget for fænomenet levitation. Det er adeptens evne til at ophæve planetens tiltrækningskraft og til at forlade jorden. Denne siddhi er modsætningen til tredje siddhi.
5. *Opnåelse af målet . . . prapti*. Dette er yogiens evne til at nå sit mål, til at udvide sin erkendelse til enhver lokalitet, til at nå, hvad som helst eller hvorhen som helst han ønsker. Som det vil fremgå, finder denne siddhi anvendelse på alle plan i de tre verdener, hvilket også gælder for de øvrige siddhi.
6. *Uimodståelig vilje . . . prakamyā*. Dette beskrives ofte som suverænitæt, og det er den drivende, uimodståelige kraft, enhver adept besidder, og som virkeliggør hans planer, indfrier hans ønsker og fuldfører hans impulser. Det er denne kvalitet, denne egenskab, som adskiller den sorte og den hvide magiker fra hinanden. Nødvendigvis kommer den stærkest til udtryk på det plan i de tre verdener, der genspejler det guddommeliges viljesaspekt, mentalplanet. Alle elementerne retter sig efter denne viljeskraft, således som den

anvendes af yogien.

7. *Skaberkraft . . . isatva*. Dette vedrører adeptens evne til at forholde sig til elementerne i deres fem former og med dem at frembringe objektive realiteter og derigennem skabe på det fysiske plan.
8. *Evne til at give befaling . . . vasitva*. Magikeren udnytter denne evne i sit arbejde med at kontrollere naturens elementkræfter, og den er grundlaget for mantra yoga, lydens eller det skabende ords yoga. Skaberkraft, den syvende siddhi, vedrører elementerne og deres vitalisering, hvormed de kan blive »effektive årsager«; denne siddhi, den ottende, drejer sig om ordets magt til at tilskynde naturens opbyggende kræfter til sammenhængende aktivitet, således at formerne frembringes.

Når disse otte evner er i funktion, følger den niende, legemlig fuldkommengørelse, for da kan adepten opbygge et vehikel tilpasset hans behov, anvende det, som han vil, og ved hjælp af det nå sit mål. Til sidst vil den tiende evne komme til udtryk i fuld manifestation, og ingen form udgør længere nogen hindring eller vanskelighed for virkeliggørelsen af yogiens vilje. Han er befriet for formen og dens kvaliteter.

46. Legemlig fuldkommengørelse omfatter formens symmetri, farvens skønhed, styrke og diamantens tæthed.

Selv om mange kommentatorer tillægger denne sutra en rent fysisk fortolkning, rummer den et langt mere omfattende begreb. Med omhyggeligt udvalgte ord (hvor de anvendte ord blot er en omskrivning der ikke helt formår at udtrykke begrebet), skildres for os her beskaffenheden af det tredje aspekt, formaspektet, hvorigennem det andet aspekt, kristusaspektet, manifesterer sig. Dette tredje aspekt er i sig selv trefoldigt, men udgør også ét sammenhængende hele, hvilket begrundes anvendelsen af fire betegnelser for dette lavere personlige selv. Okkultisten beskæftiger sig

aldrig med det tætte fysiske vehikel. Han betragter det æteriske legeme som den sande form og det tætte som det stof, der anvendes til at fylde i formen. Det æteriske legeme er den sande substantielle form, rammen, platformen, til hvilken det tætte legeme nødvendigvis tilpasser sig. Denne form skal være symmetrisk, eller opbygget i nøje overensstemmelse med antal og design, og dens grundlæggende kendetegn vil være den geometriske nøjagtighed af dens mange enheder. Det emotionelle legeme eller astrallegemet er, som vi ved, kendetegnet ved dets farverigdom, og alt efter udviklingstrin vil farverne være smukke, klare og gennemskinnelige eller grimme, mørke og uklare. Adeptens astrallegeme er af strålende skønhed, hos ham findes ingen farver af lav vibration. Dernæst er der det personlige selvs højeste aspekt, mentallegemet, som vil vibrere i forhold til åndens højeste aspekt, det vil sige vilje, kraft eller styrke, – et hvilket som helst af disse ord vil være dækkende. Styrke, skønhed og form, genspejlingerne af kraft, kærlighed og aktivitet er kendetegnende for det manifestationslegeme, der tilhører enhver Guds søn, som er trådt ind i sit rige. Endelig overfører det fjerde udtryk ideen om den enhed, den sammenhæng mellem de tre, der gør, at de fungerer som en helhed og ikke uafhængigt og hver for sig. Mennesket er således de tre i én og den ene i de tre, på samme måde som dets Fader i himlen, – mennesket er »skabt i Guds billede«.

To ord anvendes af oversættere til at formidle denne idé om kompakt, sammenhængende kraft, dvs. diamanten og tordenkilen. Det menneske, som har taget den højeste af alle vore planetariske indvielser, kaldes »diamantsjælen« – et menneske, som er i stand til fuldkommen at formidle det rene hvide lys og alligevel med lige stor styrke genspejle alle regnbuens farver, alle toneskalaens syv farver. Hans personlighed kaldes her det samme, for den er blevet en formidler af det indre lys eller udstråling.

Ordet »tordenkile« er lige så udtryksfuldt, da det formidler ideen om elektrisk kraft. Alt, hvad vi kan have kendskab til om

Gud eller om mennesket, er kvaliteten af dets energi, som den kommer til udtryk i kraft og aktivitet, og i *Den hemmelige lære* kaldes det højeste aspekt af det guddommelige derfor for elektrisk ild.

47. Det fulde herredømme over sanserne tilvejebringes gennem koncentreret meditation over deres natur, særlige egenskaber, egoisme, gennemtrængelighed og nyttige formål.

Sutra 44 handlede i store træk om objektivitet og om naturen af de fem former hvert enkelt element antager. Nærværende sutra beskæftiger sig med det subjektive og med det subtile apparat, hvorigennem former kontaktes og tillige rettes mod specielle formål. Vi har her at gøre med indriyas eller sanserne, som af hindu-filosoffer sædvanligvis opdeles i ti i stedet for fem. De opdeler de fem sanser i to grupper, den ene bestående af det, vi kalder sanseorganerne som for eksempel øjet, næsen, etc., og den anden indeholdende de særlige evner, som sætter øjet i stand til at se og næsen i stand til at lugte.

I sit studium af sanserne, undersøger den studerende derfor sanserne i fem sammenhænge og undersøger tillige relationen til deres modsvarighed på astralplanet og mentalplanet. De fem dele omfatter:

1. *Deres natur.* Han studerer hver enkelt sans i dens dobbelte tilstand som det ydre redskab og som dette redskabs indre evne til at reagere på visse vibrationsindtryk. Han ved for eksempel, hvorfor det sanseorgan, vi kalder øjet, vibrerer i overensstemmelse med de indtryk, der skaber synets vilkår, men ikke reagerer på de indtryk, der forårsager duft eller lugt. Han skelner derfor mellem sanserne og lærer dermed at spore en given vibrationsimpuls tilbage til dens kilde, ved at følge en af de fem mulige fremgangsmåder, og dette gør han intelligent og ikke blot blindt.
2. *Deres særlige egenskaber.* Han studerer derpå sansernes

kvalitet, idet han ikke lægger så meget vægt på den specielle sans, som er genstand for hans opmærksomhed (dette behandles ovenfor), men mere interesserer sig for den særlige egenskab af denne sans og det, den giver adgang til i makrokosmos.

3. *Egoisme* henfører til den »jeg«-skabende evne, der i så høj grad karakteriserer mennesket og derved introducerer den sjette sans, sindet, som den, der fortolker og skaber syntese af de andre fem. Mennesket har evnen til at sige »jeg ser«, »jeg lugter«, – noget dyrene ikke kan gøre.
4. *Gennemtrængelighed*. Alle sanserne er i stand til at række uendeligt langt, og enhver sans kan, hvis den udvikles og udnyttes bevidst, lede mennesket i tre hovedretninger:
 - a. Mod alle tings centrum, tilbage til Guds hjerte.
 - b. I tæt kommunikation med dets medmennesker, som det bringes i forbindelse med, hvis det ønskes.
 - c. I forbindelse med alle former.

For gennemsnitsmennesket findes der kun det, som det kan høre, røre ved, se, smage og lugte, kun fem måder, det kan vide på. Det har kun fem muligheder for respons, når det kontakter en hvilken som helst vibration, og i vort solsystem er der ikke andet end vibrerende energi, Gud i aktiv bevægelse. Disse fem metoder sætter det i forbindelse med de fem elementer, og når dette erkendes, begynder de uendeligt mange muligheder, som står åbne for aspiranten, at vise sig. Et andet og højere vibrationsområde åbner sig for det frem-skredne menneske, når dette menneske er i stand til at anvende selve sindet, ikke kun som det, der forener alle de fem sanser, men også som en sjette sans. Dette er formålet med al raja yoga udøvelse. På samme måde som den objektive verden blev kontaktet via sanserne, erkendes sjælens rige via sindet.

5. *Nyttige formål*. Når relationen mellem de fem sanser og de

fem elementer forstås, og loven om vibration er undersøgt og behersket, er adepten i stand til at anvende alle sine naturlige evner til nyttige formål. Ikke alene kan han kommunikere med alle dele af vort planetariske system, men han kan også på en fint skelnende og klog måde anvende alle de sider af sin egen natur, som er forbundet med, eller som er modsvarigheder til, Guds natur som tilkendegivet i makrokosmos.

48. Som et resultat af denne fuldkommenhed bliver handlinger så hurtige som tanken, opfattelse bliver uafhængig af sansorganerne, og rods substansen beherskes.

Vi har betragtet de mange resultater, der fremkommer af meditation, når denne proces føres frem til fuldkommenhed, og vi er nu ved at nå et højdepunkt. Den seende har opnået en tilstand af fuld samordning. Hans trefoldige personlige selv er blevet rensat, tilpasset og kontrolleret. Hvert af de tre legemer vibrerer i harmoni med egoets eller det højere selvs tone, der for sin del er på vej til at synkronisere sig med monaden eller det guddommelige selv, ånden på dens eget plan. Den store »tankens søn«, tænkeren på mentalplanets højere plan, er nu den dominerende faktor, og resultatet af denne dominering er trefoldig, hvor hver virkning manifesterer sig på alle plan, med et af planene som sit primære udtryksplan. Disse resultater er:

1. *Handling lige så hurtig som tanken.* Udtrykket »hurtig som tanken« anvendes ofte som udtryk for noget af allerstørste hurtighed. De handlinger, yogien foretager på det fysiske plan, er i den grad synkroniseret med hans tankevirksomhed, hans beslutninger er så øjeblikkelige og hans mål så hurtigt nået, at hans liv på det fysiske plan karakteriseres af en yderst overraskende aktivitet og af de mest forbløffende resultater. Man kan i nogen grad om ham sige, som man siger om skaberen: »Gud mediterede, visualiserede, talte, og verdenerne blev skabt.«

2. *Opfattelse uafhængig af sanseorganerne.* Adepten er ikke afhængig af sanseorganerne for at tilegne sig viden, og heller ikke sin sjette sans, sindet, er han afhængig af.

Intuitionen er hos ham udviklet til et anvendeligt redskab, og det er hans privilegium og ret at erkende al viden direkte, uafhængig af tænkeevnen eller det rationaliserende sind. Han behøver ikke længere anvende sindet i sin opfattelse af virkeligheden, og han behøver ikke længere anvende sanserne som kontaktmiddel. Han vil anvende alle seks, men på forskellig måde. Han vil anvende sindet som en formidler til hjernen af den ene mester, den iboende Kristi ønsker, planer og hensigt; de fem sanser vil blive anvendt til at overføre forskellige typer energi til udvalgte mål, og for den interesserede studerende ligger der heri et vældigt forskningsområde. Øjet er en af de kraftigste energioverførere, og det var gamle dages viden om denne kendsgerning, der gav anledning til en tro på det ondes øje. Der er meget tilbage at opdage i forbindelse med synet, for dette studium vil omfatte ikke blot fysisk syn, men også udviklingen af det tredje øje, clairvoyance, sand åndelig vision og så videre frem til det ufattelige mysterium, der beskrives med udtryk som »det altseende øje« og »Shivas øje«.

I alt magisk healingsarbejde er hænderne kraftfulde faktorer, og anvendelsen af berøringssansen er en esoterisk videnskab. Sublimering af høresansen, og brugen af den til at høre stilhedens røst eller sfærernes musik er et område af stor dybde inden for okkult undervisning, og de adepter, som har specialiseret sig i videnskaben om syn og videnskaben om lyd, er nogle af de mest lærde og fremtrædende i Hierarkiet.

De andre sanser er ligeledes i stand til fuldkommen udfoldelse, men de er på forunderlig vis skjult i indvielsesmysterierne, og det er ikke muligt at sige mere om dem på dette sted. De tre sanser, hørelse, berøring og syn, udgør de tre karakteristika for de tre menneskeracer og for de tre plan i vore tre verdener.

1. Hørelse...	Lemurisk...	Fysisk plan...	Øre...	Respons på lyd
2. Berøring...	Atlantisk...	Astralplan. . .	Hud. . .	Respons på
berøring eller
vibration
3. Syn.....	Arisk.....	Mental-.	Øje....	Respons på
vision
		legeme		

Denne tredje sans vedrører især vor race, derfor profetens ord »hvor der ingen vision er, går folket til grunde«. Udviklingen af syn og opnåelse af åndelig erkendelse er vor menneskeheds vigtige formål og formålet med alt raja yoga arbejde. Hvad enten dette af mystikeren kaldes for »illumination« eller af okkultisten for »ren vision«, er det et og det samme.

De to andre sanser er endnu *tilslørede*; deres sande betydning vil først blive åbenbaret i den sjette eller den syvende menneskerace, der efterfølger vor menneskehed, og deres sande tilhørsforhold vil være til det buddhiske eller intuitive plan, og det atmiske eller åndelige plan.

3. *Herredømme over rodsstans*. Denne rodsstans er pradhana og kaldes ofte for roden til alt, ursubstansen og urmaterien. I sin oversættelse og kommentar anvender Rama Prasad disse ord: »Herredømmet over pradhana betyder magt over alle modifikationerne af prakriti. Disse tre resultater ... opnås ved at overvinde de fem sanseredskabers betydningsfulde virksomhed.«

Det er interessant at bemærke, at disse tre resultater viser følgende:

- a. Materiens og formens manglende evne til at begrænse yogien.
- b. Substansens magtesløshed med hensyn til at forhindre yogien i at erkende et hvilket som helst manifestationsaspekt han ønsker.
- c. Materiens hjælpeløshed med hensyn til at kunne modstå yogiens vilje.

Disse tre faktorer forklarer, hvorledes adepten kan skabe af egen fri vilje, og hans frihed fra materiens begrænsninger danner grundlaget for al hvid magi.

Det kan afslutningsvis bemærkes, at denne evne i sig selv er relativ, thi adepten er fri for begrænsninger i de menneskelige bestræbelsers tre verdner. Mesteren er fuldstændig fri for handling i de tre verdner samt det buddhiske rige, mens Kristus og andre med tilsvarende indvielse har denne frihed i den menneskelige evolutions fem verdener.

49. Det menneske, som kan skelne mellem sjælen og ånden, opnår herredømme over alle vilkår og bliver alvidende.

Tilstanden hos det menneske, som kan gøre dette, har Charles Johnston glimrende beskrevet i sin kommentar til denne sutra, og skønheden i hans tanker vil vise sig ved studiet af hans ord, der lyder som følger:

»Det åndelige menneske er viklet ind i emotionernes net; begær, frygt, ambition, lidenskab; og hæmmet af separatismens og materialismens mentale former. Når disse forviklinger er løst op, disse forhindringer helt overvundet, står det åndelige menneske frem i sin egen vide verden, stærkt, mægtigt og vist. Det gør brug af guddommelige kræfter med en guddommelig forståelse og energi, i samarbejde med guddommelige brødre. Til et sådant menneske siges det: 'Du er nu en discipel, i stand til at stå, i stand til at høre, i stand til at se, i stand til at tale; du har overvundet begær og opnået viden om dig selv; du har set din sjæl blomstre og erkendt den og hørt stilhedens røst.'«

Ikke andre steder end i denne sutra, er den vidunderlige syntese af læren mere åbenbar, for det punkt, der nås her, er af endnu højere orden end det, der blev henvist til i II. bog, sutra 45, og er et mellemstadium af den tilstand, der blev omtalt der, og den, der

omtales i IV. bog, sutra 30-34.

I I. bog, sutra 4, finder vi det sande menneske viklet ind i den psykiske naturs snarer og lyset i det tilsløret og skjult. Ved at lære at skelne mellem det sande selv og det lavere personlige selv befrier han sig selv, det lys, der er i ham, bliver synligt, og han er befriet. Efter at have opnået befrielse, udviklet sjælens evne og opnået herredømme åbner der sig for ham en endnu større og bredere erfaring og erkendelse. Det kan begynde at udvide sin bevidsthed fra det planetariske til det solare, og gruppebevidsthed vil kunne udvikles til gudsbevidsthed. Det første skridt hen imod dette er nævnt i den sutra, vi beskæftiger os med nu, hvilket vil blive mere udførligt behandlet i den sidste bog. Reglerne for denne udvidelse er ikke frigivet, da de vedrører mesterens udvikling og den udvikling, Kristus gennemgår frem til den tilstand af væren, der er mulig for ham, men den fjerde bog kommer ind på de forberedende stadier og antyder, hvilke yderligere muligheder der er. Her, i denne sutra berøres det første grundlæggende krav, det at kunne skelne mellem sjælen, Kristus i det indre og ånden eller faderaspektet. Intelligent aktivitet er blevet påvist baseret på en udfoldelse af kærlighedens natur. På en sikker måde kan ånden eller viljesaspektet nu udvikles og kraft lægges i hænderne på Kristus.

Tre udtryk tjener til at kaste lys over denne udviklingsproces.

Den første store erkendelse, aspiranten skal opnå, er erkendelsen af *allestedsnærværelse*; han er nødt til at erkende sin enhed med alt, og sin sjæls enhed med alle andre sjæle. Han er nødt til at finde Gud i sit eget hjerte og i enhver af livets former. Som indviet opnår han derpå *alvidenhed*, og lærdommens og visdommens haller betror deres hemmeligheder til ham. Han bliver en Kristus, en, der er vidende om alt, idet han ved, hvad der er i Faderens hjerte og i menneskenes hjerter. Endelig kan han til sidst opnå omnipotens eller *almagt*, når nøglerne til himlen vil blive overrakt til menneskesønnen, og al magt vil være hans.

50. Ved at indtage en lidenskabsløs holdning over for dette

resultat og over for alle sjælens evner opnår den, som er fri fra trældommens sæd, en tilstand af isoleret enhed.

Den isolerede enhed, som omtales her, er en fuldstændig adskillelse fra alle formaspekter og opnåelse af åndelig enhed. Den er kendetegnet ved tilbagetrækkethed fra den materielle bevidsthed og et liv i den åndelige bevidsthed. Den er harmoni med ånden og disharmoni med materien. Den indebærer identifikation med Faderen i himlen og en rigtig forståelse af mesteren over alle mestres ord, »jeg og Faderen er et.«

En ret sans for værdier er blevet etableret, og de evner, som er blevet udviklet, og de opfattelser der er opnået, ses at bære »trældommens sæd« i sig, og derfor interesserer den sande yogi sig ikke for dem. Han vil af egen fri vilje, i tjeneste, modtage, det som er nødvendigt; han vil af egen fri vilje, i tjeneste, anvende de okkulte evner, men vil selv forblive ubundet og befriet fra alle karmiske begrænsninger.

51. Alle fristelser fra alle former for væren, selv de himmelske, bør afvises, for der er stadig mulighed for tilbagevenden af onde kontakter.

Rama Prasads oversættelse er oplysende og bør citeres her. Den lyder som følger:

»Når de ledende guddomme indbyder, bør der ingen tilknytning være og ingen tilfredse smil, da kontakt med det uønskede igen er mulig.«

Og i Dvivedis fortolkning får vi endnu en anden vinkel:

»Fornøjelse eller stolthed bør ikke forekomme, når indbydelser kommer fra de forskellige plans magter, for muligheden for en gentagelse af det onde er til stede.«

Yogien eller disciplen har nået sit mål. Han har (lidenskabsløst og ved brug af skelneevne) befriet sig selv fra formens snærende bånd og står fri og frigjort. Men han må være på vagt, for »lad den, som tror han står, tage sig i agt for ikke at falde.« Formlivet virker altid dragende, og den store illusions tillokkelser er altid til stede. Den frigjorte sjæl må vende sine øjne bort fra indbydelse fra de »ledende guddomme« (de liv, som tilsammen danner alt liv på de tre plan i de tre verdner), og i stedet fokusere dem på de mere åndelige aspekter, som udgør selve Guds liv.

Selv sjælens eget rige, og »gudernes røst«, som det kaldes, vides at have tilknytningens spirer skjult i sig; derfor vender Guds søn, Kristus i manifestation, ryggen til alt det, han har opnået og lægger alle tanker om de erhvervede fuldendte egenskaber og udviklede evner bag sig for igen at skynde sig fremad mod et højere mål. På ethvert af Vejens trin lyder formaningen: »Glem, hvad der er bagved, og ræk efter det, der er foran« (Paulus' brev til filipperne, kapitel 3, vers 13); og enhver ny indvielse markerer blot begyndelsen på en ny cyklus af bestræbelser.

Kommentatorer til denne sutra påpeger, at der er fire klasser af chelaer eller disciple. Disse er:

1. De, som lyset lige er begyndt at oplyse. De kaldes »de pligtopfyldende« og er de, som netop er ved at træde ind på Vejen. De er aspiranter på prøvestadiets vej.
2. De, hvis intuition er ved at vågne, og som udviser en tilsvarende udvikling af psykisk kraft. Denne tilstand rummer stor fare, idet de pågældende disciple er tilbøjelige til at lade sig friste af de muligheder for magt, som besiddelsen af psykiske evner giver. De er tilbøjelige til at blive vildledt og til at tro, at psykisk kraft er et tegn på åndelig vækst og udvikling. Dette er ikke tilfældet.
3. De disciple, som har overvundet alle sansetiltrækninger og ikke kan vildledes af formaspektet i de tre verdner. De har behersket sanserne og sejret over formnaturen.

4. De, som er nået længere end alle de oven for nævnte, og som står fast i den sande åndelige bevidsthed. Det er de oplyste, som har arbejdet sig igennem de syv stadier af illumination. Se II. bog, sutra 27.

Hvis den studerende her vil studere III. bog, sutra 26, og kommentaren til denne sutra, vil han få nogen idé om naturen af disse formverdener og deres ledende guddomme, hvis stemmer søger at lokke aspiranten væk fra Vejen og ind i illusionens verden. Han vil endvidere finde det interessant at sammenligne de første fire klasser af ånder, som er nævnt der, med ovennævnte fire typer af disciple. Alt, hvad der findes i de tre verdener, er en genspejling af det, der findes i de himmelske riger, og meget vil kunne opnås gennem den sande forståelse af den store Hermes-aforisme »som foroven, så forneden.« Genspejlingen er det, som udgør det onde; dette virkelighedens omvendte aspekt danner den store illusion, og alt dette interesserer Guds sønner sig ikke for. Når det drejer sig om dem, er det ondskab, men ellers ikke. Livsformerne i disse verdener, og de liv, som levendegør disse former, er i sig selv gode og rigtige og forfølger deres egen udviklingsvej, men deres umiddelbare mål og deres bevidsthedstilstand er ikke synkroniseret med det mål og den bevidsthedstilstand, som kendetegner disciplen på udviklingsvejen, og han må derfor ikke befatte sig med dem.

52. Intuitiv viden udvikles gennem brugen af skelneevnen, når der er målrettet koncentration over øjeblikke og deres kontinuerlige rækkefølge.

Det er blevet sagt, at en fuldstændig forståelse af loven om cykler ville føre mennesket frem til en høj grad af indvielse. Denne lov om periodicitet ligger til grund for alle naturprocesserne, og studiet af den ville føre mennesket ud af de objektive virkninger verden og ind i de subjektive årsagers verden. Det er også blevet sagt, at tid ganske enkelt er en rækkefølge af

bevidsthedstilstande, og dette er sandt for et atom, et menneske eller en gud. Det er denne sandhed, der ligger til grund for de store systemer af mentalvidenskab og Christian Science i Vesten og inden for mange af Østens filosofier. Denne sutra giver nøglen til relationen mellem materie og tænkeevne, eller mellem substansen og dens meddelende sjæl, hvilket vil kunne erkendes ved at betragte en Hindu-kommentators ord. Han siger:

»Ligesom et atom er en substans, som har nået grænsen for det mindste, er et øjeblik en del af tid, som har nået grænsen for det mindste. Eller, et øjeblik er netop den tid, det tager for et atom at flytte sig fra det punkt, det optager i rummet, til det næste punkt. Rækkefølgen af øjeblikke er den vedvarende gentagelse af ildskæret fra denne proces.«

Når vi er i stand til at erkende, at et atom og et øjeblik er et og det samme og erkende, at bag disse står den, der ser eller erkender dem begge, har vi forklaringen på alle de tilstande selve bevidstheden kan antage, og på energiens natur. Vi vil også have opnået en sand forståelse af det evige nu og en forståelse for betydningen af fortiden, nutiden og fremtiden. Dette kan, som vi her får at vide, opnås gennem koncentreret meditation over tid og dens enheder.

Det vil måske være passende her at påpege, at de forskellige typer af koncentration, som behandles i denne tredje bog, ikke er anvendelige eller egnede for alle aspiranttyper. Når vi taler om mennesket, findes der syv hovedtyper med hver deres særlige kendetegn og natur og med bestemte kvaliteter, som disponerer dem for visse bestemte aspekter på vejen tilbage. Visse typer med matematiske evner og med sans for guddommelig geometri og rum- og tidsbegreber vil med visdom følge den metode til udvikling af intuitiv viden, som omtales i denne sutra; andre vil finde dette meget vanskeligt og vil gøre klogt i at vende sig mod andre former for koncentreret meditation.

53. Denne intuitive viden afføder evnen til at skelne mellem alle væsner og til at erkende deres herkomst, kvalitet og position i rummet.

Vanskeligheden ved denne sutra vil kunne forebygges, hvis der her gengives en fri omskrivning af den.

»Gennem udviklingen af intuitionen vil eksakt viden om kilderne til det manifesterede liv, dets egenskaber eller kvaliteter og dets placering i helheden fremstå.«

Ud af *yoga sutraerne* ses det tydeligt, at de guddommelige trefoldigheder er at finde overalt, og at enhver form besjælet af liv (og der er intet andet i manifestation), er kendetegnet ved:

1. *Liv*. Guds liv strømmer fra sin kilde i syv strømme, emanationer eller »åndedrag«, og enhver form i den objektive verden er udtryk for et liv, der bæres frem af en eller anden af disse strømme. Udviklingen af intuitionen sætter seeren i stand til at erkende livsatomets natur. Dette er indeholdt i ordet »herkomst«. Den moderne okkultist foretrækker måske ordet »stråle«, og den kristne ordet »pneuma« eller ånd, men tanken er den samme.
2. *Bevidsthed eller sjæl*. Alle disse levende former af guddommeligt liv er bevidste, selv om ikke alle bevidsthedstilstandene er de samme, idet de rækker fra den, der kendetegner substansatomets liv, så begrænset og afgrænset den nu kan være, til den, der kendetegner en Sollogos. Bevidsthedsstadiets respons på alle former, både de eksoteriske og de usete, bestemmer de varierende kendetegn samt den forskel som fremkaldes af:
 - a. Stråle,
 - b. Manifestationsplan,
 - c. Vibrationshastighed,
 - d. Udviklingstrin,

og disse kendetegn udgør den *kvalitet*, der refereres til i sutraen. Dette er det subjektive aspekt i modsætning til det objektive og det essentielle.

3. *Form eller legeme*. Dette er det eksoteriske aspekt, det, der opstår af det subjektive som et resultat af åndelig tilskyndelse. *Positionen i rummet* er den del af Det himmelske menneskes legeme, hvori et givent atom eller en given form befinder sig. Her bør man huske, at ifølge den okkult studerende er rummet »en entitet« (*Den hemmelige lære, II. bind, side 244*), og denne entitet er identisk med den kosmiske Kristus, »Kristi legeme«, der refereres til i Paulus' første brev til korinterne (kapitel 12).

Det fremgår således af nærværende sutra, at den befriede yogi, som har udviklet intuitionen, kan vide alt om alle livsformer, og dette omfatter viden om:

1. <i>Herkomst</i>	2. <i>Kvalitet</i>	3. <i>Position i rummet</i>
Stråle.	Kendetegn.	Plads i Det himmelske menneskes legeme
Ånd.	Sjæl.	Legeme
Livsaspekt.	Bevidsthed.	Form
Essens.	Subjektiv natur.	Objektiv form

Om denne vidende kan vi anvende ordene fra den lærer, hvis arbejder findes i Logens arkiver:

»For ham, der står foran gnisten, vil flammen og røgen kunne ses i lige grad.

For ham skjuler skyggen genskæret, og alligevel ses lyset.

For ham viser det håndgribelige blot det uhåndgribelige, og begge åbenbarer ånden, medens form, farve og antal råber Guds ord.«

54. Denne intuitive viden, der er den store befrier, er allesteds-

nærværende og alvidende og omfatter fortiden, nutiden og fremtiden i det evige nu.

Det eneste i denne sutra, som ikke er indlysende, er betydningen af ordene »det evige nu«, og disse ord er det ikke muligt at forstå rigtigt, før sjælsbevidstheden er udviklet. At sige, at tid er en rækkefølge af bevidsthedstilstande, og at nutiden forsvinder i fortiden på et øjeblik og går op i fremtiden, således som den erfares, er kun til ringe hjælp for den almindelige studerende. At sige, at der vil komme et tidspunkt, hvor synet forsvinder i vision, og hvor summen af alle forventningerne til livet virkeliggøres i et øjeblik fuldkommengørelse, der varer ved i al evighed, samt at referere til en bevidsthedstilstand, i hvilken der ingen hændelsesforløb er og ingen rækkefølge af erkendelser, er at tale i et mysteriesprog. Ikke desto mindre er det sådan og vil blive ved med at være det. Når aspiranten har nået sit mål, kender han sin udødeligheds sande betydning og sin befrielses sande natur. Tid og rum bliver for ham betydningsløse betegnelser. Den store grundlæggende livskraft, der forbliver uændret og upåvirket i centrum af de foranderlige og flygtige, timelige former ses at være den eneste sande virkelighed.

»Jeg er«, siger den menneskelige enhed og betragter sig selv som selvet, idet det identificerer sig med den foranderlige form. Tid og rum er for dette menneske de sande realiteter. »Jeg er dét«, siger aspiranten, idet han søger at kende sig selv som han virkelig er, et levende ord, en del af en kosmisk sætning. For ham eksisterer rum ikke længere; han kender sig selv som allestedsnærværende. »Jeg er dét jeg er«, siger den fri sjæl, det befriede menneske, Kristus. For ham eksisterer hverken tid eller rum, og hans særlige kvaliteter er alvidenhed og allestedsnærværelse.

I sin kommentar til denne sutra citerer Charles Johnston fra Sankt Columba og siger:

»Der findes nogle, skønt meget få, til hvem guddommelig

nåde har givet dette: at de, i ét og samme øjeblik, tydeligt som var de under en stråle af solen, kan se hele verdens omkreds med dens fulde udstrækning af hav og himmel, idet det inderste af deres sind udvides i en forunderlig grad.«

Det ville måske være til hjælp her ligeledes at citere den korte kommentar af Dvivedi, da den er passende her og den opnåede bevidsthedstilstand præcist opsummeret:

»Vi har allerede i aforisme XXXIII i dette afsnit beskrevet naturen af taroka-jnana, – den viden, som befrier fra bindingerne til verden. Den skelnende viden, som beskrives her, resulterer i taraka, – den viden, som kendetegner afslutningen af og målet med yoga. Den relaterer til alle objekter fra pradhana (ånd-materie; A.A.B.) til bhutas (elementer, former; A.A.B.), og også til alle de tilstande disse objekter kan være i. Ydermere frembringer den viden om alle ting samtidigt og er helt uafhængig af de sædvanlige regler for erkendelse. Den er derfor den højeste viden, yogien kan ønske sig, og den er et sikkert tegn på kaivalya (tilstand af fuldstændig enhed; A.A.B.), som er dens resultat, og som vil blive beskrevet i den følgende aforisme.«

55. Når de objektive former og sjælen har nået en tilstand af lige stor renhed, opnås enhedsskabelse og, som resultat, befrielse.

Det der skjuler sjælens lys er blevet gjort rent, og Guds lys strømmer igennem. Det, der viste sig at være en ulempe og en hindring for opnåelse af den guddommelige manifestations

fuldkomne udtryk, er blevet håndteret på en sådan måde, at det nu tjener som et fuldgyldigt udtryk og redskab til brug i tjeneste. Sjælen kan nu arbejde frit og intelligent i de tre verdener, da der er opnået fuldstændig enhed mellem det lavere og det højere menneske.

Sjælen og dens vehikler danner en enhed og er ét; der er opnået fuldstændig samordning mellem legemerne, og Guds søn kan virke frit på jorden. Det store mål er således nået, og ved at følge de otte yoga metoder kan sjælen manifestere sig gennem det lavere trefoldige menneske og selv danne et udtryksmiddel for ånden. Materien er blevet bragt i en tilstand, hvori dens vibration kan synkroniseres med sjælens vibration, og resultatet er, at ånden for første gang kan gøre sin nærværelse gældende, idet »materien er vehikel for sjælens manifestation på dette erfaringsplan, og sjælen er vehiklet for åndens manifestation på en højere omdrejning af spiralen. Disse tre udgør en treenighed ført til syntese af det liv, som strømmer igennem dem alle.« For det menneske, som har opnået dette, er der ingen genfødsel. Mennesket er frit og befriet og kan, med fuld bevidst erkendelse af betydningen af ordene, sige:

»I er jo døde, og jeres liv (det lavere fysiske liv) er skjult med Kristus (sjælens liv) i Gud (ånden).« (Paulus' brev til kolossenserne, kapitel 3, vers 3).

IV. BOG

Illumination

- a. Bevidsthed og form
- b. Forening eller enhedsskabelse

Emne: Isoleret enhed

Patanjalis Yoga Sutraer

IV. BOG

Illumination

1. De højere og lavere siddhi (eller evner) opnås gennem inkarnation, eller med rusgifte, ved brug af magtord, ved intens ønske eller ved meditation.
2. Overføring af bevidstheden fra et lavere vehikel til et højere udgør en del af den store skabende og evolutionære proces.
3. Øvelserne og metoderne er ikke den sande årsag til overføring af bevidsthed, men de tjener til at fjerne forhindringer på samme måde som landmanden forbereder sin mark til såning.
4. »Jeg er« bevidstheden er ansvarlig for skabelsen af de organer, hvorigennem fornemmelsen af individualitet opleves.
5. Bevidsthed er enhed, men danner alligevel de forskelligartede former i mangfoldigheden.
6. Blandt de former, som bevidsthed antager, er kun det, som er resultatet af meditation, fri for latent karma.
7. Den befriede sjæls handlinger er fri for modsætningernes par. Der er tre slags handlinger, som mennesker kan foretage.
8. Af disse tre slags karma opstår de former, som er nødvendige for forekomsten af de karmiske virkninger.
9. Der består en sammenhæng mellem hukommelse og den virknings-fremkaldende årsag, selv om årsag og virkning er adskilt af art, tid og sted.
10. Da ønsket om at leve består evigt, er disse tankeskabte former uden erkendt begyndelse.
11. Disse former, bliver skabt og holdes sammen på grund af

begær, den grundlæggende årsag; personlighed, det virkningsfulde resultat; mental vitalitet eller viljen til at leve og det udadgående livs eller objekts grundlag vil, når de her nævnte faktorer ophører med at øve tiltrækning, ligeledes ophøre med at eksistere.

12. Fortiden og nutiden eksisterer i virkeligheden. Den form, der antages i nutidens tidsbegreb, er et resultat af udviklede egenskaber og bærer skjult i sig frøene til fremtidige kvaliteter.
13. Egenskaberne, hvad enten de er latente eller virksomme, er omfattet af naturen af de tre gunaer (materiens tre kvaliteter).
14. Manifestationen af den objektive form skyldes målrettetheden af den effektfremkaldende årsag (foreningen af chittaens eller det mentale stofs modifikationer).
15. Disse to, bevidsthed og form, er forskellige og adskilte; selv om former kan være ens, kan bevidstheden godt virke på forskellige tilværelsesplan.
16. Den ene tankes mange modifikationer frembringer de forskelligartede former, hvis eksistens afhænger af disse mange tankeimpulser.
17. Disse former er erkendte eller ikke erkendte alt efter, hvilke kvaliteter der er latente i den opfattende bevidsthed.
18. Tankens herre, den opfattende, er altid bevidst om det stadigt aktive mentale stof, den virkningsfremkaldende årsag.
19. Da det kan ses eller erkendes, er det klart, at sindet ikke er kilden til illumination.
20. Ej heller kan sindet erkende to objekter samtidigt, sig selv og det, som er uden for sig selv.
21. Hvis det antages, at viden om sindet (chittaen) kan opnås af et andet sind, må et uendeligt antal af vidende derfor kunne forekomme, og rækkefølgen af hukommelsesreaktioner vil tendere til fuldstændig forvirring.
22. Når den åndelige intelligens, som står alene og befriet for

- objekter, afspejler sig i det mentale stof, skabes der bevidsthed om selvet.
23. Da bliver det mentale stof, som genspejler både den vidende og det, som kan vides, alvidende.
 24. Det mentale stof, som genspejler en uendelighed af tankeindtryk, bliver også selvets redskab og virker som et middel til forening.
 25. Tilstanden af isoleret enhed (tilbagetrukket i selvets sande natur) er belønningen til det menneske, som er i stand til at skelne imellem det mentale stof og selvet eller det åndelige menneske.
- 26, 27, 28. Sindet er herefter tilbøjeligt til at udvise skelneevne og tenderer imod forøget illumination, hvad angår det ene selvs sande natur. Imidlertid vil sindet, vanemæssigt, genspejle andre mentale indtryk og opfatte objekter fra sanselig opfattelse. Disse genspejlinger har karakter af hindringer, og måden at overvinde dem på er den samme.
29. Det menneske, som udvikler indre afstand, selv i sin aspiration efter illumination og isoleret enhed, bliver til sidst bevidst om den overskyggende sky af åndelig viden.
 30. Når dette stadium er nået, er hindringerne og karma overvundet.
 31. Efter fjernelsen af hindringerne og renselsen af alle hylstrene bliver summen af al viden tilgængelig, og der står ikke mere tilbage for mennesket at gøre.
 32. Modifikationerne af det mentale stof, dannet ved brug af de tre gunaers kvaliteter, hører op, for de har tjent deres formål.
 33. Tiden, der er rækkefølgen af sindets modifikationer, hører ligeledes op og giver plads for Det evige nu.
 34. Tilstanden af isoleret enhed bliver mulig, når de tre materiekvaliteter (de tre gunaer eller naturens kræfter) ikke længere udøver nogen magt over selvet. Den rene åndelige bevidsthed trækker sig tilbage i Den Ene.

Patanjalis Yoga Sutraer

IV. BOG

Illumination

1. De højere og lavere siddhi (eller evner) opnås gennem inkarnation, eller med rusgifte, ved brug af magtord, ved intens ønske eller ved meditation.

Vi er nu kommet til fjerde bog, hvori de evner og resultater, som er opnået gennem udøvelse af raja yoga, føres videre frem til gruppeerkendelse, og det ses, at de skaber universel bevidsthed og ikke kun selvbevidsthed. Det synes her at være klogt at protestere imod anvendelsen af ordene »kosmisk bevidsthed« som værende usande og vildledende, for selv den højest udviklede adept (læg nøje mærke til dette udtryk) er kun udstyret med solar bevidsthed og har ingen kontakt med det, som ligger uden for vort solsystem. De planetariske Logoi (de syv åndsvæsener foran tronen) og karmaherrerne (Ezekiels »fire hjul«) har en erkendelse, som rækker ud over vort solsystems. Væsener som ikke er kommet så langt vil kunne fornemme dette som en mulighed, men det er endnu ikke en del af deres erfaring.

De opnåede evner kan inddeles i to hovedgrupper, som kaldes:

- a. Lavere psykiske evner, de lavere siddhi.
- b. Åndelige evner eller de højere siddhi.

De lavere evner er resultatet af, at dyresjælens bevidsthed i mennesket harmonerer med anima mundi, eller verdenssjælen, den subjektive side af alle former i de tre verdener, af alle legemer i de fire naturriger. De højere evner er resultatet af

udviklingen af gruppebevidsthed, af det guddommeliges andet aspekt. Ikke alene omfatter de de lavere evner, men sætter også mennesket i forbindelse med de væsener og former for liv, som findes i de åndelige riger, eller, som okkultisten ville udtrykke det, på de to plan, der ligger over de tre verdener, og som indbefatter alle trin i menneskets evolution, menneskelige såvel som overmenneskelige.

Målet for sande aspiranter er udfoldelsen af disse højere evner, som kan beskrives med ordene direkte erkendelse af viden, intuitiv opfattelse, åndelig indsigt, ren vision og opnåelsen af visdom. De er forskellige fra de lavere evner, idet de ophæver dem. Disse lavere evner er nøje beskrevet for os i III. bog, sutra 37:

»Disse evner er hindringer for den højeste åndelige virkeliggørelse, men tjener som magiske evner i de objektive verdener.«

De højere evner er omfattende og kendetegnes ved deres nøjagtighed og ufejlbarlighed, når de anvendes korrekt. Deres virkning er lige så øjeblikkelig som et lysglimt. De lavere evner er fejlagtige, tidselementet, i dets sekventielle betydning, er nærværende, og de er begrænsede i deres virkemåde. De udgør en del af den store illusion og udgør en begrænsning for den sande aspirant.

I den sutra, vi beskæftiger os med nu, er der anført fem måder, hvorpå de psykiske evner kan udvikles, og det er interessant at bemærke, at vi i disse ord har et eksempel på, hvordan *yoga sutraerne* kan vedblive med at være studie- og lærebøger for selv så fremskredne aspiranter som visdommens mestre. Disse fem metoder vil kunne anvendes på alle den menneskelige evolutions fem plan, inklusive de to højere plan, hvorpå de, som er indviet i mysterierne, virker.

1. Inkarnation. . . . Metoden på det fysiske plan.
2. Rusgifte. Frigørelse af den astrale bevidsthed.

3. Magtord. Skabelse ved hjælp af tale, eller metoden på det mentale plan.
4. Intens ønske. . . Sublimering af aspiration, eller metoden for det buddhi-ske plan, den åndelige kærligheds sfære.
5. Meditation. Metoden for det atmiske plan, den åndelige viljes sfære.

I denne liste er det værd at bemærke, at på samme måde som intens ønske af åndelig art er en sublimering af astralt eller emotionelt begær, således er meditation, som den udføres af de indviede, sublimeringen af alle de mentale processer. De to sidst anførte metoder til at opnå udfoldelsen af siddhierne, er derfor de eneste, som udføres af de indviede, idet de er syntesen og sublimeringen af de erkendelser, som er opnået på det astrale og det mentale plan.

Det kan derfor siges, at for den sandhedssøgende er inkarnation, intens ønske og meditation de tre tilladelige metoder, og de eneste, som bør udøves; rusgifte og magtord, eller mantriske besværgelser er den sorte magis værktøjer og vedrører de lavere evner.

Her kan man stille spørgsmålet, om ikke det er sandt, at magtord og brugen af røgelse indgår som en del af indvielsesceremonierne og derfor anvendes af indviede og aspiranter. Sikkert, men ikke i den betydning, som det forstås her, eller i den hensigt at udvikle psykiske evner. Mestrene og deres disciple anvender magtord for at kunne kommunikere med de ikke-menneskelige væsener for at påkalde sig englenes hjælp og for at manipulere med naturens opbyggende kræfter, og de anvender urter og røgelse til at rense omgivelserne med, til at fjerne uønskede væsener og til således at gøre det muligt for dem, der befinder sig højere oppe på evolutionsstigen, at gøre deres nærværelse gældende. Dette er imidlertid en ganske anden ting end, når de anvendes til at udvikle psykiske evner med.

Det er interessant her at bemærke, at den første årsag, som fører til udfoldelse af sjælens evner, hvad enten det er de højere eller de lavere, er det store genfødelsens hjul. Dette skal man altid tage med i sin betragtning. Det er endnu ikke enhver, som har nået det trin, hvor det er muligt at udfolde sjælens evner. For

mange mennesker er sjælens aspekt stadigvæk sovende, idet de endnu ikke har gennemlevet den lavere naturs fulde erfaring og udvikling. De fyrre års vandring i ødemarken med tabernaklet og erobringen af Kanaan måtte gå forud for kongernes styre og bygningen af Salomons tempel. Mange liv må gennemleves, førend legemet, eller moderaspektet er så fuldkommengjort, at kristusbarnet kan formes inden i det forberedte kar. Det bør også huskes, at besiddelsen af de lavere psykiske evner i mange tilfælde er et symptom på et lavt udviklingstrin og på en nær tilknytning mellem deres indehaver og den dyriske natur. Dette skal udleves, før de højere evner kan udfolde sig.

Det er unødvendigt at påpege, at indtagelsen af alkohol og brugen af rusgifte kan og vil frigøre den astrale bevidsthed, ligesom også udøvelsen af seksualmagi, men her er der tale om rendyrket og simpel astral livsførelse, og en sådan har den sande raja yoga studerende intet at gøre med. Den udgør en del af udfoldelsen på venstrehandsvejen. Opnåelsen af sjælens evner igennem intense ønsker (eller brændende aspiration) og ved meditation, er blevet behandlet i de foregående bøger og behøver ikke uddybes her.

2. Overføring af bevidstheden fra et lavere vehikel til et højere udgør en del af den store skabende og evolutionære proces.

Dette er en meget fri oversættelse, men den videregiver en klar fortolkning af den grundlæggende sandhed. Evolutionen af bevidsthed og virkningen af denne evolution på de vehikler, hvorigennem det bevidste væsen arbejder, er summen af naturens processer, og set ud fra det intelligente menneskes synspunkt dækker tre ord processen og dens resultat. Disse ord er overføring, transmutation og transformation.

En af de grundlæggende love for okkult udvikling og åndelig udfoldelse udtrykkes i ordene »som et menneske tænker, er det«, og hertil kan man som forklaring føje den orientalske sandhed, »energi følger tanke«. Når mennesket ændrer sine begær, ændrer

det sig; eftersom det flytter sin bevidsthed fra det ene formål til det andet, forandrer det sig, og dette er sandt i alle riger og tilstande, højere eller lavere.

Virksomheden af at overføre vor bevidste tæknings fokus fra et lavere formål til et højere frembringer en strøm af energi af en vibrationskvalitet svarende til det højere formål. Dette skaber en forandring eller en mutation i det tænkende væsens klædning, der transmutteres og bringes i en tilstand, som gør den egnet til menneskets tanker eller begær. Når de har gennemgået denne forandring fremkaldes en transformation, og Paulus' ord bliver derfor klare: »Lad jer forvandle gennem en fornyelse af jeres sind.«

Ved at ændre dine tankebaner vil du ændre din natur. Ønsk dig det, som er sandt og rigtigt, rent og helligt, og din bevidsthed om disse ting vil ud af det gamle skabe et nyt vehikel, eller et nyt menneske, et »redskab egnet til brug.«

Denne overføring transmutation og til sidst transformation tilvejebringes af en ud af to metoder:

1. En langsom metode med gentagne liv, erfaringer og fysisk inkarnation frem til det tidspunkt, hvor evolutionsprocessens drivkraft til sidst, trin for trin, bringer mennesket op ad den store evolutionsstige.
2. En hurtigere proces, hvori mennesket ved hjælp af et system, som det Patanjali beskriver, og som alle vogtere af religionens mysterier underviser i, beslutsomt tager vare på sig selv og, ved nøje at overholde de opstillede regler og love, ved egen kraft bringer sig i en tilstand af åndelig udfoldelse. Det kan her tilføjes, at de tre omtalte processer fører mennesket frem til den indvielse der kaldes Forklarelsen på Bjerget.

3. Øvelserne og metoderne er ikke den sande årsag til overføring af bevidsthed, men de tjener til at fjerne forhindringer på samme måde som landmanden forbereder sin mark til såning.

Dette er en af de mest enkle og klare sutraer og behøver kun få kommentarer.

Øvelserne refererer primært til:

1. Metoderne til at fjerne hindringer på. (Se I. bog, sutra 29-39). Som vi tidligere har fået fortalt, virkeliggøres dette gennem:
 - a. Vedholdende anvendelse af et princip.
 - b. Medfølelse med alle levende væsener.
 - c. Regulering af pranaen eller livsåndedrættet.
 - d. Stabilitet i sindet.
 - e. Meditation over lys.
 - f. Rensning af den lavere natur.
 - g. Forståelse af drømmetilstanden.
 - h. Hengivenhedens vej.

2. Måden at fjerne hindringer på. (Se II. bog, sutra 2-33). Disse hindringer fjernes ved:
 - a. Indtagelse af en modsatrettet mental holdning.
 - b. Meditation.
 - c. Dyrkning af ret tænkning.

De handler specielt om at tilrettelægge sit liv til forberedelse af den sande træning i yoga praksis, som, når den gennemføres, bringer hele den lavere natur i en tilstand, hvor de mere drastiske metoder kan skabe hurtige resultater.

Metoderne refererer til de otte metoder til yoga eller forening, som nævnes her: De fem bud, reglerne, stilling eller holdning, ret kontrol over livskræfterne, abstraktion, agtpågivenhed, meditation og kontemplation. (Se II. bog, sutra 29-54, og III. bog, sutra 1-12).

Det kan derfor bemærkes, at vi i særlig grad vil kunne henføre øvelserne til det stadium i aspirantens liv, hvor han befinder sig på prøvestadiets vej, renselsesvejen, mens metoderne relaterer til

denne vejs sidste stadier og til discipelskabets vej. Når praksis og metoderne efterleves, tilvejebringer de visse forandringer i de former, som anvendes af det virkelige eller åndelige menneske, men de er ikke den egentlige årsag til overføring af dette menneskes bevidsthed fra formens aspekt til sjælens aspekt. Denne store ændring er resultatet af visse årsager, der intet har med formens natur at gøre, som fx menneskets guddommelige oprindelse, det forhold, at Kristus eller sjælens bevidsthed findes latent i de pågældende former og den tilskyndelse i evolutionsprocessen, som fører alle former af Guds liv videre fremad mod et endnu mere fuldstændigt udtryk. Det bør huskes, at ligesom det ene liv, i hvem vi lever, røres og er, bevæger sig fremad mod større fuldkommenhed, sker der tilsvarende en påvirkning, stimulering og udvikling af cellerne og atomerne i dette livs legeme.

4. »Jeg er« bevidstheden er ansvarlig for skabelsen af de organer, hvorigennem fornemmelsen af individualitet opleves.

Her har vi nøglen til selve manifestationen og årsagen til alle tilsynekomster. Lige så længe bevidstheden for et hvilket som helst væsen (solart, planetarisk eller menneskeligt) er rettet ud ad mod objekter, som er genstand for begær, mod sansende væren, mod individuel erfaring og mod et liv af sansende opfattelse og oplevelse, lige så længe vil de vehikler eller organer blive skabt, hvormed begær kan tilfredsstilles, materialiseret væren opleves, og objekter fornemmes. Dette er den store illusion, som bevidsthed forblændes af, og så længe blændværket opbyder nogen som helst magt, lige så længe vil loven om genfødsel bringe den udadgående bevidsthed i manifestation på det materielle plan. Det er viljen til at være og ønsket om at eksistere, der kaster både den kosmiske Kristus, som virker på materieplanet gennem solsystemet, og den individuelle Kristus, som virker gennem den menneskelige form, ud i lyset.

I de tidlige stadier skaber »jeg er« bevidstheden former af stof, der er utilstrækkelige til fuldt ud at udtrykke de guddomme-

lige evner. Efterhånden som evolutionen skrider frem bliver disse former i stadig stigende grad egnede, indtil de skabte »organer« sætter det åndelige menneske i stand til at opleve fornemmelsen af individualitet. Når dette stadium er nået, kommer den store erkendelse af illusion. Bevidstheden erkender den kendsgerning, at der i form- og sanseopfattelse, og i den udadgående tendens, ikke ligger nogen virkelig glæde eller tilfredshed, og en ny bestræbelse, karakteriseret ved en gradvis tilbagetrækning af den udadgående tendens, og en åndens abstraktion fra formen tager sin begyndelse.

5. Bevidsthed er enhed, men danner alligevel de forskelligartede former i mangfoldigheden.

Her fremkommer Patanjali med et grundlæggende udsagn, der ikke alene tjener til at forklare selve manifestationens hensigt og årsag, men også i én kort sætning dækker Guds, menneskets og atomets tilstand af væren. Bagved alle former findes det ene liv; i ethvert atom (solart, planetarisk, menneskeligt og elementalt) findes den ene sansende væren; bag den objektive natur, summen af alle former i alle naturriger, findes den subjektive virkelighed, der i sit inderste væsen er et forenet hele, en enhed, som danner mangfoldigheden. Det homogene er årsagen til det heterogene, enhed skaber mangfoldighed, Den Ene er ansvarlig for de mange. Dette vil den studerende kunne indse mere intelligent, hvis han følger den gyldne regel, der åbenbarer skabelsesmysteriet, og studerer sig selv. Mikrokosmos åbenbarer naturen af makrokosmos.

Han vil erkende, at han, det virkelige eller åndelige menneske, tænkeren, eller det ene liv i hans ganske lille organisme, er ansvarlig for skabelsen af hans mentale, emotionelle og fysiske legeme, hans tre lavere aspekter, der er Treenighedens »skygge«, ligesom hans ånd, sjæl og legeme er afspejlingerne af de tre guddommelige aspekter, Faderen, Sønnen og Helligånden. Han vil erkende, at han er ansvarlig for dannelsen af alle organerne

i sit legeme og for alle de celler, disse organer er sammensat af, og efterhånden som han studerer sit problem nærmere, vil han blive klar over, at hans bevidsthed og hans liv gennemstrømmer, og derfor er ansvarlige for myriader af uendeligt små liv; at han er årsagen til deres samling i organer og former og årsagen til, at disse former fastholdes i manifestation. Den sande forståelse af betydningen af ordene »skabt i Guds billede« går gradvist op for ham. Hans »bevidsthed er enhed, men har alligevel dannet de forskelligartede former af de mange« inden for hans lille kosmos, og det, der er sandt for ham, er sandt for hans store prototype, Det himmelske menneske, den planetariske Logos, og igen sandt for hans prototypes prototype, Himlenes Mægtige Menneske, den solare Logos, Gud i manifestation gennem solsystemet.

6. Blandt de former, som bevidsthed antager, er kun det, som er resultatet af meditation, fri for latent karma.

Former er resultatet af begær. Meditation, af den rette art, er en rent mental proces, hvori begær ikke indgår. Former er resultatet af en udadgående tilskyndelse eller tendens. Meditation er resultatet af en indre hensigt, af evnen til at abstrahere bevidstheden fra form og substans og til at centrere den i det indre.

Form er en virkning skabt af den bevidste kærlighed eller begærnatur; meditation er en skaber af virkninger og relaterer til det åndelige menneskes viljes- eller livsaspekt.

Begær skaber virkninger, og organerne for den sansende bevidsthed er derfor uundgåeligt knyttet til loven om årsag og virkning, om karma, som styrer relationen mellem form og bevidsthed. Meditationsprocessen nødvendiggør, når den er rigtigt forstået og udført, tilbagetrækningen af det åndelige menneskes bevidsthed fra alle former i de tre verdener, og dets abstraktion fra alle sanseopfattelser og -tilbøjeligheder. *I øjeblikket af ren meditation* står mennesket således frigjort for det aspekt af karma, som har med skabelsen af virkninger at

gøre. For en stund er dette menneske så tilbagetrukket, at dets tanker, som er helt koncentreret og uden relation til noget som helst i de tre verdener, ikke frembringer udadrettede vibrationer, ikke relaterer til nogen form, ikke vedrører substans. Når denne koncentrerede meditation bliver en vane og en del af den almindelige daglige holdning i dets liv, bliver mennesket fri for karmas lov. Det bliver da bevidst om de virkninger, som endnu mangler at blive afviklet og lærer at undgå at skabe nye, idet det ikke påbegynder handlinger, som vil »skabe organer« i de tre verdener. Det opholder sig på tankens plan, bliver ved med at meditere, skaber ved hjælp af en viljeshandling og ikke gennem begærets hjælpeløshed og er en »fri sjæl«, en mester og et befriet menneske.

7. Den befriede sjæls handlinger er fri for modsætningernes par. Der er tre slags handlinger, som mennesker kan foretage.

Denne sutra udtrykker læren om karmaloven på en så udpræget orientalsk måde, at det betragteligt kan forvirre Vestens studerende. En analyse af betydningen af disse ord og et studium af den store lærer Vyasas kommentar vil måske tjene til at belyse indholdet. Det bør også erindres, at i fjerde bog beskæftiger vi os med de meget høje bevidsthedstilstande, opnået af dem, som har fulgt de otte yoga metoder og har erfaret meditationens virkninger, som er udførligt beskrevet i III. bog. Yoga udøveren er nu et frit menneske, befriet fra binding til formen og fokuseret i sin bevidsthed uden for grænserne af den menneskelige stræbens tre verdener. Han har nået tankens rene rige og kan holde sin bevidsthed fri for hindringer og fri for begær. Dette er grunden til at han, selv om han udformer ideer, selv om han kan udføre magtfulde meditationer og selv om han kan styre og kontrollere »modifikationerne af tankens princip«, ikke skaber tilstande, som

kan tjene til at trække ham tilbage i malstrømmen af væren på de lavere plan. Han er befriet for karma og påbegynder intet, og ingen virkninger kan tjene til at fæstne ham til genfødelsens hjul.

I sin kommentar gør Vyasa opmærksom på, at karma (eller handling) er af fire slags, som kommer til udtryk på følgende måde:

1. Den slags handling, som er ond, slet og fordærvet. Den kaldes *sort*. Denne form for handling følger af den dybeste uvidenhed, af den tætteste materielle beskaffenhed eller af tilsigtet valg. Hvor den er resultatet af uvidenhed, vil tilegnelsen af viden gradvist tilvejebringe en bevidsthedstilstand, i hvilken denne type karma ikke længere kendes. Hvor tæt materiel beskaffenhed skaber det, vi kalder fejlagtig handling, vil den gradvise udvikling af den åndelige bevidsthed ændre mørke til lys, og igen forebygges karma. Men hvor den er resultatet af tilsigtet valg, eller af draging mod fejlagtig handling, på trods af viden og helt imod den indre stemme, fører denne type karma til det, den orientalske okkultist kalder »avitchi«, eller den ottende sfære, – et udtryk, der svarer til den kristne idé om den tilstand, som den fortabte sjæl er i. Disse tilfælde er imidlertid yderst sjældne og har forbindelse med venstre-håndsvejen og med udøvelsen af sort magi. Selv om denne tilstand indebærer en udelukkelse af det højeste princip (af ren ånd fra dens to udtryk, sjælen og legemet, eller fra de seks lavere principper), står livet selv tilbage, og efter sjælens tilintetgørelse i avitchi, vil en ny cyklus af tilblivelse igen blive tilbudt.
2. Den type handling, som hverken er helt god eller helt dårlig, og som benævnes *sort-hvid*. Den vedrører den karmiske aktivitet udført af gennemsnitsmennesket, som er styret af modsætningernes par, og hvis livsudfoldelse er karakteriseret ved en svingen frem og tilbage mellem det som er venligt, harmløst og resultatet af kærlighed, og det som er hensynsløst, skadeligt og resultatet af had. Vyasa siger:

»Det sort-hvide tilvejebringes ved ydre påvirkning, eftersom handlingslegemet vokser ved at forvolde smerte mod, eller handle venligt over for andre.«

Det står derfor klart, at menneskets vækst og dets optegnelser afhænger af dets holdning over for andre og af den virkning det har på dem. På denne måde tilvejebringes en tilbagevendende til gruppebevidsthed, og på denne måde skabes eller udlignes karma. På denne måde bliver pendulets svingninger frem og tilbage mellem modsætningernes par ligeledes tilpasset, indtil ligevægtspunktet er nået og mennesket handler rigtigt, fordi loven om kærlighed, eller om sjælen, styrer oppefra, og ikke fordi enten godt eller dårligt begær tiltrækker det fra hver sin side.

3. Den type handling, som kaldes *hvid*. Dette er den type levende tanke og arbejde, som aspiranten og disciplen udfører. Den karakteriserer Vejens stadier frem til befrielse. Vyasa forklarer det på følgende måde:

»Det hvide kommer fra dem, som på deres vej fremad tyr til højnelse, studium og meditation. Dette afhænger alene af tænkeevnen. Det afhænger ikke af ydre påvirkninger og tilvejebringes derfor ikke ved at skade andre.«

Det vil nu være klart, at disse tre typer karma står i direkte forbindelse med:

- a. Planet for det håndgribelige. det fysiske plan.
- b. Planet for modsætningernes par. det astrale plan.
- c. Planet for den målrettede tænkning. det mentale plan.

De, hvis karma er hvid, er de, som efter at have gjort fremskridt med afbalanceringen af modsætningernes par nu er

optaget af processen til bevidst, intelligent frigørelse af dem selv fra de tre verdener. Dette gør de gennem:

- a. *Studium*, eller mental udvikling, gennem en påskønnelse af loven om evolution og en forståelse af bevidsthedsnaturen og af bevidsthedens relation til på den ene side materie og på den anden side, ånd.
 - b. *Meditation*, eller kontrol over sindet og dermed skabelsen af den mekanisme, som overgiver kontrollen over de lavere udtryksmidler til sjælen og muliggør åbenbaringen af sjælens rige.
 - c. *Harmløshed*. Ingen ord, tanker eller gerninger forvolder skade på nogen som helst form, hvorigennem Guds liv udtrykker sig.
4. Den sidste type karma beskrives som *hverken sort eller hvid*. Ingen karma af nogen som helst art skabes; ingen virkninger, som kan tjene til at binde yogien til manifestationens formside, iværksættes i kraft af årsager indledt af ham. Idet han handler, som han gør fra et standpunkt af indre afstand uden at begære noget for sig selv, er hans karma lig nul, og hans handlinger skaber ingen virkninger på ham selv.

8. Af disse tre slags karma opstår de former, som er nødvendige for forekomsten af de karmiske virkninger.

Latent i ethvert liv, som er kommet i fysisk manifestation, findes de kim eller frø, som skal bære frugt, og disse latente frø er årsagen til formens tilsynkomst. Disse frø er engang blevet sået og vil komme til at bære frugt. De er de årsager eller skanda-kræfter, som frembringer de legemer, som virkningerne vil arbejde sig ud igennem. De er de begær, impulser og forpligtelser, som fastholder mennesket på det store genfødelsens hjul, der evigt roterende fører mennesket ned i tilværelsen på det fysiske plan, for at mennesket dér kan realisere ligeså mange af de frø,

det kan håndtere eller beskæftige sig med i hvert enkelt liv underlagt loven. De er de subjektive kim, som skaber de former, hvori de sætter frugt, modnes og kommer til fuldendelse. Hvis de karmiske frø er sorte, vil mennesket hovedsageligt være selvisk, materielt indstillet og tilbøjelig til at følge venstrehåndsvæjen; hvis de er sort-hvide, vil de bringe mennesket ind i en form, hvorigennem det kan afvikle sine forpligtelser, sin skyld, sine krav og interesser og tilfredsstille sine begær; hvis de er hvide bidrager de til opbygningen af det legeme, der er det sidste, som skal tilintetgøres, dvs. kausallegemet, Salomons tempel eller karana sarira, som okkultisten betegner det. Ved den endelige befrielse vil dette legeme selv blive tilintetgjort, og derefter er der intet, der adskiller mennesket fra dets Fader i himlen og intet til at holde det bundet til det lavere materielle plan.

9. Der består en sammenhæng mellem hukommelse og den virknings-fremkaldende årsag, selv om årsag og virkning er adskilt af art, tid og sted.

Følgende omskrivning kan måske tjene til belysning af denne sutra: Uanset i hvilken race, uanset på hvilket kontinent – tidligere eksisterende eller nuværende – et liv er blevet levet, og uanset hvor langt tilbage i tiden dette liv fandt sted eller hvor mange årtusinder der er gået, så forbliver erindringen hos egoet eller sjælen. Enhver årsag, der engang er blevet indledt vil, når tiden er inde og med fornøden tilpasning uundgåeligt blive til virkninger, og disse virkninger vil komme til syne, når de udtrykkes i et eller andet liv. Intet kan forhindre det, intet kan stoppe det. Charles Johnston udtrykker det med følgende ord i sin kommentar:

»Det er den samme stærke udvælgende magt, eller stråle af det højere selv, som fra forskellige fødsler og tider og steder, på en overensstemmende måde sammenfører de

tankebilleder, som passer sammen, og som kan grupperes inden for rammerne af et enkelt liv eller en enkelt hændelse. Igennem denne gruppering tilvejebringes synlige legemlige tilstande, eller ydre omstændigheder, og ved hjælp af disse belæres og skoles sjælen.

På samme måde som de dynamiske tankebilleder af begær munder ud i legemlige tilstande og omstændigheder, sætter de langt mere dynamiske kræfter af aspiration, hvormed sjælen rækker ud efter det evige, deres frugt i en finere verden og opbygger det åndelige menneskes klædning.«

10. Da ønsket om at leve består evigt, er disse tankeskabte former uden erkendt begyndelse.

Et andet udtryk, som kan anvendes i forbindelse med ordene »ønsket om at leve«, er »viljen til at erfare«. Iboende vort solsystemsbesjælende, selvbevidste liv (de overmenneskelige og menneskelige væsener), findes dette ønske om at være, denne trang efter at blive til, denne trang til at kontakte det ukendte og det fjerne. Det er umuligt for os at forstå forklaringen på denne trang, der er kosmisk og beror på den evolutionære tilstand af det store liv, i hvem vi lever, røres og er, og i hvis legeme enhver form ikke er andet end en celle eller et atom. Alt, hvad et menneske kan gøre, er at opbygge den mekanisme, som vil gøre denne forståelse mulig og at udvikle de evner, som vil sætte det i stand til at etablere kontakt til og således komme i forbindelse med det, der ligger både uden for og inden i ham. Når dette bliver muligt, vågner mennesket op til erkendelsen af, at de begær, som driver og tilskynder det til handling, de længsler, som tvinger det til forskellige aktiviteter, er noget, som ikke alene er personligt og virkeligt, men også en del af helhedens aktivitet, af hvilken det udgør en ganske lille del. Det opdager, at den strøm af begær-tilskyndede tankebilleder, som tager dets opmærksomhed og former dets livs drivkraft, ikke alene er

formuleret af mennesket, men også er en del af en strøm af kosmiske tankebilleder, der udspringer fra det universelle sind som følge af aktiviteten hos den kosmiske tænker, der udgør vort solsystems liv.

Den sandhed og lære, som er blevet udtrykt i de tre foregående bøger, løftes således op fra det personliges og det individuelle verden og bliver mere vidtrækkende, mere omfattende og mere generel. For det enkelte menneske er tankebillederne – det vil sige resultatet af begær og af tankeaktivitet – derfor uden kendt begyndelse. De omgiver mennesket fra alle sider, deres strøm af aktivitet pulserer uophørligt på mennesket og fremkalder den respons, som bevidner eksistensen af begær inden i mennesket selv.

Derfor må der for dette menneske forekomme to nye aktiviteter; først, den til forvandling og transcendens af de begær og længsler efter sanselig opfattelse, som findes i det indre, og derefter den opgave, der består i at afsondre eller isolere sig selv fra den dragende magt og indflydelse fra disse større strømme af tankebilleder, som altid er der. Kun på denne måde kan det opnå den »tilstand af isoleret enhed«, som er beskrevet i III. bog, sutra 50.

11. Disse former, bliver skabt og holdes sammen på grund af begær, den grundlæggende årsag; personlighed, det virkningsfulde resultat; mental vitalitet eller viljen til at leve og det udadgående livs eller objekts grundlag vil, når de her nævnte faktorer ophører med at øve tiltrækning, ligeledes ophøre med at eksistere.

Denne sutra udtrykker en naturlov og er så klar, at kun lidt forklaring er nødvendig. Men det kan dog være af værdi kort at analysere den her givne lære.

Vi lærer, at fire faktorer bidrager til eksistensen af tankebilleder eller de former, der skabes som et resultat af begærnaturen.

1. Den grundlæggende årsag..... begær

2. Virkningen eller resultatet..... personlighed
3. Viljen til at leve..... mental vitalitet
4. Det udadgående liv..... objektet

Når årsagen, begær, har skabt sin virkning, menneskets personlighed eller formaspekt, vil formen bestå lige så længe, som viljen til at leve er til stede. Formen holdes i manifestation på grund af mental vitalitet. Dette er der gang på gang ført bevis for i lægevidenskabelige annaler, for det er blevet påvist, at lige så længe viljen til at leve er til stede, lige så lang vil den sandsynlige livslængde på det fysiske plan være, men i det øjeblik denne vilje trækkes tilbage, eller legemets beboers opmærksomhed ikke længere centrerer omkring personlighedens manifestation, indtræder døden, og opløsningen af det pågældende tankebillede, legemet, finder sted.

Det er interessant at bemærke den okkulte betydning, der ligger i ordene »det udadgående livs eller objekts grundlag«, for den underbygger den okkulte lære om, at livsstrømmen bevæger sig nedad fra den oprindelige årsag og finder sit objekt eller endelige manifestation i vitallegemet, eller det æteriske legeme, som er enhver forms sande substans, og som udgør grundlaget eller platformen for det tætte fysiske vehikel.

Disse fire faktorer kan passende opdeles i to grupper eller par af modsætninger, årsagen og virkningen, viljen til at være og den sande form eller objekt.

I en lang periode af evolutionsprocessen er beboeren udelukkende interesseret i objektet eller formtilværelsen, og det udadgående liv bliver da det eneste center for tiltrækning.

Men efterhånden som hjulet drejer, og den ene erfaring efter den anden indhøstes, når begæret naturen et mæthedspunkt og stiller sig tilfreds, og lidt efter lidt ophører al udformning af tankebilleder og frembringelse af deres virkninger. Som følge heraf opløses formen, objektiv manifestation efterstræbes ikke længere, og frigørelse fra maya eller illusion finder sted.

12. Fortiden og nutiden eksisterer i virkeligheden. Den form, der

antages i nutidens tidsbegreb, er et resultat af udviklede egenskaber og bærer skjult i sig frøene til fremtidige kvaliteter.

I denne sutra præsenteres vi for Det evige nu's tre aspekter, og det fremgår, at det, vi er i dag, er et produkt af fortiden, og det vi skal blive til i fremtiden, afhænger af de frø, som enten er latente og skjulte, eller som er sået i det nuværende liv. Det som er blevet sået i fortiden eksisterer og intet kan standse eller forhindre disse frø i at sætte frugt. De må enten bære frugt i det nuværende liv eller gemmes, indtil en bedre egnet jord og mere favorable vilkår kan få dem til at spire, udvikles, gro og blomstre i dagens klare lys. Der er intet skjult eller gemt, som ikke skal blive åbenbaret, og heller intet hemmeligt, som ikke skal blive bekendtgjort. Såning af friske frø og påbegyndelse af aktiviteter, som vil bære frugt på et senere tidspunkt, er imidlertid en anden sag, en sag, som i højere grad er underlagt menneskets kontrol. Ved at udvise lidenskabsløshed og holde indre afstand, og ved streng kontrol af begærenaturen bliver det muligt for mennesket at nyorientere sig, så strømmen af tankebilleder ikke længere drager dets opmærksomhed mod det ydre, men trækker opmærksomheden tilbage og fikserer den målrettet på virkeligheden.

Dette søges først gjort gennem kontrollen af tankens vehikel, sindet, og besejringen af modifikationerne af tankens princip, og dernæst videreføres arbejdet med at anvende denne mekanisme på den rette måde og at opnå erkendelse af sjælens rige i stedet for materiens rige. Således tilvejebringes igen befrielse.

13. Egenskaberne, hvad enten de er latente eller virksomme, er omfattet af naturen af de tre gunaer (materiens tre kvaliteter).

Egenskaberne er i virkeligheden de kvaliteter, anlæg og evner, mennesket manifesterer eller er i stand til at manifestere under de rette vilkår. De er, som vi har set, resultatet eller virkningerne af hele dets tidligere erfaring, bragt med fra den samlede livscyklus frem til i dag. Resultatet af de kontakter, udfoldelser

og udviklinger, som har styret det fra allerførste fremkomst af dets individualitet og frem til den nuværende livscyklus, skaber det som det er og har i nutiden. Det skal erindres, at alle disse faktorer, som opsummeres under den generelle betegnelse »egenskaber«, vedrører formen og dens modtagelighed for det iboende åndelige liv.

De skabes lige så hurtigt, som den åndelige beboer kan sætte sit præg på substansen af disse former, bøje dem efter sin vilje, kontrollere og undertvinge dem. Form har, iboende sin egen natur, visse egne vibrerende aktiviteter. Ved at identificere sig med formen og gøre brug af den udvikler beboeren et dobbelt sæt af egenskaber. Det ene sæt kommer til udtryk i det lavere selvs form og vedrører formens evne til at tilpasse sig indre indflydelse og ydre omgivelser. Det andet vedrører de tendenser, impulser og begær, der tenderer til at øve varig indvirkning på det højere eller kausale selvs legeme. I begge tilfælde vedrører disse egenskaber derfor materiens gunaer eller rytme.

Det kan siges, at det, som vi er, er et resultat af fortiden og viser sig som egenskaberne ved personlighedens form. Det, vi skal være i den næste inkarnation, afgøres af det sande menneskes evne til at øve indflydelse på dette personlige selv, til at rette det ind mod højere mål og øge dets vibrationshastighed. Mennesket er ét, når det begynder en inkarnation; og noget andet, når det går ud af inkarnation, for da er det resultatet af fortiden samt det, som det har udrettet i det nuværende liv, og som, under den store evolutionære tilskyndelse, uundgåeligt har ført det fremad mod en sattvisk eller rytmisk, harmonisk tilstand, og bort fra den tamasiske tilstand af inert, af ubevægelighed. Dette opnås på grund af aktivitetens egenskaber, den midterste guna, og den som hovedsageligt kontrollerer den udadgående aktivitet og driver mennesket til sanselig erfaring.

14. Manifestationen af den objektive form skyldes målrettetheden af den effektfremkaldende årsag (foreningen af chittaens eller det mentale stofs modifikationer).

Tilskyndelsen til involution eller til formtagning er så dominant og så målrettet et resultat af den egoiske tanke, at den gør objektiv manifestation uundgåelig. Chittaen, eller det mentale stof (i den vigtige proces af formtagning), er så helt igennem forenet og begæret efter erfaring ved kontakt på det fysiske plan så dominant, at sindets mange modifikationer alle rettes mod det samme objekt.

Når der er tale om det modsatte forhold, og mennesket på det fysiske plan gennemfører sin egen befrielse, er det ligeledes ved hjælp af samme metode, målrettethed og forening. Den gamle kommentar gør dette klart i visse linjer, som findes i forbindelse med symbolikken omkring den femtakkede stjerne. De lyder, som følger:

»Springet er foretaget ned i materien. Punktet glider nedad, farer igennem vandets sfære og trænger ind i det, som fremstår trægt, ubevægeligt, mørkt, stille og fjernt. Punktet af ild og sten forenes, og der opnås harmoni og enhed på den nedadrettede vej.

Flugten foretages op mod ånden. Punktet stiger opad, løfter de to bagved og rækker de tre og fire ud mod det, som ligger bag sløret. Det lykkes ikke vandet at slukke punktet af ild; ild møder således ild og smelter sammen. Der opnås harmoni og enhed på den opadstigende bue. Således skal solen bevæge sig mod nord.«

15. Disse to, bevidsthed og form, er forskellige og adskilte; selv om former kan være ens, kan bevidstheden godt virke på forskellige tilværelsesplan.

Denne sutra bør ikke betragtes adskilt fra den foregående sutra, som forelægger den kendsgerning, at Det ene sind, eller Det ene

liv, er den magtfulde årsag til alle differentierede mindre sind og liv. Dette må hele tiden erkendes. Tre hovedtanker er derfor indeholdt i denne sutra.

Den første er, at der er to evolutionære hovedlinjer, den, som har med materie og form at gøre, og den som vedrører sjælen, bevidsthedsaspektet, tænkeren i manifestation. For hver af disse er vejen til fremskridt forskellig, og de anvender hver sin fremgangsmåde. Som det er blevet bemærket, identificerer sjælen sig i en lang tidsperiode med formaspektet og søger at følge »dødens vej«, for det er faktisk, hvad den mørke vej er for tænkeren. Senere, efter ihærdig anstrengelse, ophører denne identifikation; sjælen bliver bevidst om sig selv og om sin egen vej, eller dharma, og følger derefter lysets og livets vej. Det bør imidlertid altid huskes, at de to aspekters egne veje er rigtige for dem, og at de impulser, som ligger skjult i det fysiske vehikel eller i astrallegemet, ikke i sig selv er forkerte. De blev først forkerte ud fra visse synsvinkler, da den rette brug af dem blev forvrænget, og det var denne erkendelse, som fik disciplen fra Jobs Bog til højlydt at erklære, at »jeg syndede og krænkede retten«. De to udviklingslinjer er adskilte og forskellige, og dette er enhver aspirant nødt til at lære.

Når dette er forstået, søger han på to måder at støtte evolutionen af sine former; for det første ved at vægre sig ved at identificere sig med dem og for det andet ved at stimulere dem.

Ved at bringe åndelig kraft ind vil han også erkende, på hvilket evolutionstrin hans brødre står, og holde op med at kritisere dem for noget, der for ham måske er forkert handling, men som for dem er den naturlige formaktivitet i den cyklus, hvori form og sjæl identificeres med hinanden og betragtes som værende det samme.

Den anden grundtanke eller tankeretning, som er indeholdt i sutra 15, er mere vanskelig at udtrykke. Den kaster et skær af farve og sandfærdighed over mange tænkeres påstand om, at ting kun eksisterer og har form og aktivitet i det omfang tænkerens sind formulerer dem. Med andre ord, at vi på grund af modifika-

tionerne af vor egen tænkning bygger vor egen verden og skaber vore egne omgivelser. Følgen er derfor, at vi (givet den oprindelige grundsubstans, ånd-materie) indvæver den til former ved hjælp af vore egne tankeimpulser. Andre opfatter det, vi ser, fordi nogle af deres tænknings modifikationer er analoge til vore, og deres reaktioner og impulser er på visse punkter de samme. Dog er der ikke to personer, som ser et objekt på nøjagtig samme måde. »Ting«, eller former, af stof eksisterer; de er skabt, eller er ved at blive skabt, og et eller flere sind er ansvarlig for dem. Det bliver så et spørgsmål om, hvem der er ansvarlig for de tankeformer, som omgiver os. Dvivedis kommentar og oversættelse hælder mere til denne anden tankeretning, end Tibetanerens omskrivning gør, og det er udbytterigt at studere den, for når mange sind arbejder med et problem, kan problemets størrelse forstås, indholdsløse og overfladiske konklusioner undgås, og en tilnærmelse til sandheden bliver mulig. Det synteseskabende synspunkt er tættere på den universelle sandhed end det specialiserede. Han siger:

»Selv om ting er ens, er årsagen til tanke og ting forskellig som følge af forskelle i tænkeevne.«

»De foregående betragtninger fastslår på en indirekte måde eksistensen af ting som objekter uden for sindet. Vijnanavadi-buddhaerne, som hævder, at ting ikke er andet end genspejlinger af vor tænkning, ville gøre indsigelser mod et sådant standpunkt. Indsigelserne kunne ikke stå for en nærmere afprøvning, for eksistensen af ting ved siden af tankens princip er en kendsgerning. Selv om der ganske vist kan være fuldstændig lighed mellem objekter tilhørende samme klasse, er måden, hvorpå objekterne indvirker på tænkningen, og måden, hvorpå tænkningen påvirkes af dem, dog helt forskellig. Følgelig eksisterer objekter uden for tankens princip. Selv om objekter er ens, præsenteres de ikke for forskellige sind i det samme lys, hvilket viser,

at de er adskilt fra sindet. Desuden hører vi ofte mere end én person berette at have set det samme objekt, som en anden har set. Dette ville bevise, at selv om der kun er ét objekt, er der mange, der bemærker dets eksistens. Dette forhold viser forskellen mellem objektet og sindet. Endvidere kan seeren og synet, det vil sige sindet og objektet, eller redskabet til tilegnelse af viden og objektet for tilegnelse af viden ikke være et og det samme, for så ville al markant viden være en umulighed, hvilket imidlertid er absurd. At forsøge at løse denne vanskelighed ved at sige, at evig vasana af ydre objekters form er årsagen til al vor markante viden, er nytteløst, for han, som allerede har ofret alle sine kræfter, kan ikke blive årsagen. Følgelig må objektiv eksistens nødvendigvis betragtes som uafhængig af subjektet. Man bør heller ikke forestille sig, hvordan en substans (dvs. prakriti) skulle kunne frembringe i dette tilfælde alle vor erfarings mangfoldige forskelle, for de tre gunaer og deres forskellige kombinationer og grader er tilstrækkelige til at redegøre for alt dette. I tilfælde af fuldstændigt oplyste yogier er det dog korrekt, da viden i dem har skabt den allerhøjeste vairagya, interesserer de sig ikke for gunaerne, der på sin side antager en tilstand af ligevægt, der ingen virkning skaber.«

Den tredje tankeretning beskæftiger sig mere specifikt med erkendelsesaspektet eller med den iboende tænkens bevidsthedstilstand og er derfor af umiddelbar praktisk værdi for den raja yoga studerende. Den rummer visse spørgsmål, der vil kunne udtrykkes som følger:

1. På hvilket tilværelses- eller erkendelsesniveau (for tanken er den samme for den okkulte studerende) har jeg mit virke?
2. Identificerer jeg mig med formen eller med sjælen?
3. Hvilken vej følger jeg, sjælens høje vej eller materiens lave vej?
4. Befinder jeg mig i en overgangsperiode, hvori min erkendelse

- overføres fra den lavere til den højere bevidsthed?
5. Er det legeme, jeg er i, blot mit instrument, og er jeg vågen på et andet bevidsthedsplan?

Disse og lignende spørgsmål er af stor værdi for aspiranten, hvis de stilles oprigtigt og besvares ærligt som i nærværelse af Gud og af mesteren.

16. Den ene tankes mange modifikationer frembringer de forskelligartede former, hvis eksistens afhænger af disse mange tankeimpulser.

Med disse ord hæves hele emnet fra området for den enkelte ind i det universelle rige. Vi stilles ansigt til ansigt med kosmiske og solare impulser, og ringheden og lidenheden af vore individuelle problemer bliver åbenbar. Enhver manifesteret form er resultatet af Guds tanke; ethvert objektivt vehikel, hvorigennem universets livsimpulser strømmer, er frembragt og fastholdt i objektiv manifestation af den stadige strøm af tankeimpulser, som strømmer ud fra én mægtig kosmisk tænker. Hans gådefulde veje, hans hemmelige, skjulte plan, det store formål, han arbejder hen imod i dette solsystem, er endnu ikke synligt for mennesket. Men efterhånden som menneskets evne til at tænke i store baner, til at visualisere fortiden som en helhed og til at samle den viden det har om Guds liv, som det kommer til udtryk gennem naturriggerne, og efterhånden som dets forståelse af bevidsthedens natur vokser, vil Guds vilje (byggende på kærlig aktivitet) blive åbenbaret.

Nøglen til hvorfor og hvordan ligger i menneskets erkendelse af sine egne mentale aktiviteter. En forståelse af Guds store tankeform, et solsystem og dets opretholdelse, vil vokse frem efterhånden, som mennesket erkender sine egne tankeformer og måden, hvorpå det bygger og skaber sine egne omgivelser og farver sit eget liv. Det konstruerer sine egne verdener ved hjælp af kraften fra sine mentale processer og modifikationer af det

fragment af det universelle tankeprincip, det har tilegnet sig til eget brug.

Den solare Logos, Gud, er, og lad det blive husket, summen af enhver bevidstheds- eller erkendelsestilstand. Mennesket – menneskeheden under ét eller en individuel enhed – er en del af denne helhed. De mange sind, fra atomets sind (erkendt af videnskaben) til selve Guds sind, er via alle grader af tænkere og bevidsthedstilstande ansvarlige for enhver form, som findes i vort system. Efterhånden som vi arbejder fra det uendeligt lille til det uendeligt store, fra mikrokosmos til makrokosmos, bliver en gradvis udvidelse af bevidsthedstilstanden og en stadig forøgelse af erkendelsesniveauet synlig. I dette udviklingsforløb findes tre markante typer af former som et resultat af tænkning:

1. Atomets form, det sande mikrokosmos.
2. Menneskets form, makrokosmos i alle riger under menneskeriget.
3. Guds form, et solsystem, makrokosmos for mennesket og alle de overmenneskelige stadier.

Alle disse former, og alle mellemliggende former, er afhængige af et eller andet liv udstyret med evnen til at tænke og til gennem tankeimpuls at modificere og øve indflydelse på sansende substans og opbygge den til form.

17. Disse former er erkendte eller ikke erkendte alt efter, hvilke kvaliteter der er latente i den opfattende bevidsthed.

Dette er udmærket oversat af Charles Johnston med ordene:

»Et objekt opfattes eller opfattes ikke, alt efter om tænkeevnen har, eller ikke har, et anstrøg af objektets farve.«

Vi ser, hvad vi selv er; vi bliver bevidste om det i andre former, som er udviklet i os selv. Visse aspekter af livet ser vi ikke, fordi

disse aspekter endnu er uudviklede og skjulte i os selv. Som eksempel: Vi ser ikke det guddommelige i vor broder, fordi det guddommelige i os selv endnu ikke er kontaktet og erkendt; formaspektet og dets begrænsninger er udviklet i os, og sjælen er så skjult, at vi kun bliver opmærksomme på vor broders form og ikke ser hans sjæl. I samme øjeblik vi kontakter vor egen sjæl og lever i dens lys, ser vi vor broders sjæl, bliver opmærksomme på hans lys, og hele vor indstilling til ham forandres.

Heri ligger nøglen til vore begrænsninger. Heri ligger løftet om fremgang. Latente evner vil, når de er udviklet, åbenbare en ny verden for os. Sjælens skjulte evner vil, når de er bragt til fuldt udtryk, gøre os opmærksomme på en ny verden og åbenbare en livsorden og et rige af væren, som hidtil har været fornægtet af os, fordi vi ikke har set det. Følgelig er der behov for, at enhver der undersøger tilværelsens mysterier inddrager hele sin udrustning i sin søgen, og følgelig er det derfor nødvendigt, at denne proces af sjælens udfoldelse gennemføres og potentielle evner udvikles, hvis sandheden i hele sin fylde nogensinde skal erkendes.

18. Tankens herre, den opfattende, er altid bevidst om det stadig aktive mentale stof, den virkningsfremkaldende årsag.

Vi har i denne sutra et udsagn, som er nøglen til effektivt og sikkert meditationsarbejde. Den, som mediterer, er sjælen, egoet, og dens arbejde er en positiv aktivitet, ikke en negativ tilstand eller indstilling. Meget af det arbejde, der udføres under betegnelsen meditation, er farligt og unyttigt, fordi den styrende faktor er mennesket på det fysiske plan, hvis bestræbelser er fokuseret på opnåelsen af stilhed i hjernen. Mennesket på det fysiske plan søger at indstille hjernecellernes aktivitet og gøre dem negative, rolige og modtagelige. Men sand meditation vedrører sjælen og tænkeevnen; hjernens modtagelighed er en automatisk følge af den højere tilstand. I raja yoga må kontakten med det virkelige menneske, egoet, og evnen til at »stille

modifikationer af tankens princip« derfor gå forud for al hjerneaktivitet og hjernemodtagelighed. Tankens herre er altid lysvågen, altid opmærksom på sindets tilbøjelighed til at respondere på tanke- eller kraftstrømme skabt af begær; han iagttager derfor enhver af sine kraftudstrømninger og styrer enhver tanke og impuls, så kun de energistrømme og de impulser, der er i overensstemmelse med den til stadighed iagttagne hensigt og som er et led i gruppeplanen, udspringer fra ham.

Det må aldrig glemmes, at alle egoer arbejder i gruppeformation og under direkte kontrol af de tænkere, som legemliggør den guddommelige logiske tanke. Det arbejde, enhver aspirant søger at gøre, består derfor i at bringe hjernebevidstheden i overensstemmelse med de tanker, som når ham via hans egen sjæls bevidsthed, hvormed den guddommelige plan gradvist arbejdes ud i manifestation på det fysiske plan.

Efterhånden som enhver gudesøn bringer det aktive mentale stof, han er ansvarlig for, i en sådan tilstand, at den bliver modtagelig for guddommelige tanker, vil tidsaldrenes plan blive bragt til afslutning. Intet menneske behøver at fortvivle over sin tilsyneladende inkompetence eller lidenhed, for enhver af os er blevet betroet en eller anden del af Planen, som vi er nødt til at bringe til udførelse; uden vort samarbejde vil der opstå forsinkelse og forvirring. Det medfører til tider vanskeligheder, når en ganske lille del af en stor mekanisme nægter at fungere korrekt. Ofte er der behov for megen tilpasning, før det samlede maskineri kan udføre sit arbejde med et vellykket resultat, og inden for området af menneskeligt samarbejde er en lignende situation ofte forekommende.

Det hele tiden aktive mentale stof kan respondere på den lavere vibration, som udgår fra det trefoldige lavere menneske, og på den højere impuls, som hidhører fra sjælen, mellemløbet mellem ånd og materie. Sjælen er hele tiden bevidst om dette forhold; mennesket på det fysiske plan er blind for det, eller er netop ved at blive opmærksom på den dobbelte mulighed. Aspirantens arbejde hen imod forening består i gradvist og i

stadigt stigende omfang at indordne det mentale stof under den højere impuls og føre det væk fra den lavere vibration, indtil modtageligheden for det højere bliver en stabil tilstand, og det lavere menneskes vibrerende aktivitet mindskes og dør ud.

19. Da det kan ses eller erkendes, er det klart, at sindet ikke er kilden til illumination.

I denne og de to følgende sutraer præsenteres vi for en typisk orientalsk måde at nærme sig et meget vanskeligt problem på, og det er ikke let for Vestens tænkere at følge denne tankegang. I hindu filosofiens seks skoler er hele problemet vedrørende skabelsens oprindelse og sindets natur analyseret og diskuteret og så grundigt gennemarbejdet, at stort set alle vore moderne tankeretninger kan betragtes som en videreudvikling eller et logisk følgende resultat af de forskellige hindu standpunkter. Nøglen til mangfoldigheden af meninger om disse to spørgsmål vil måske kunne findes i de seks typer, i hvilke alle mennesker inddeles, for den syvende er blot syntesen af dem alle og inklusive, ikke eksklusive.

I *yoga sutraerne* er sindet henvist til rollen som et redskab, et mellemlid, en sensitiv flade, der registrerer enten det, som oppefra strømmer ind i det, eller det, som påvirker det nedefra. Det har ikke sin egen personlighed; det har ikke sit eget liv eller lys bortset fra det, som er iboende al substans, og som derfor findes i de atomer, som udgør det mentale stof. Disse atomer, der befinder sig på samme evolutionære bane som den øvrige lavere natur, forstærker den strøm af materielle kræfter, der søger at holde sjælen fanget, og som udgør den store illusion.

Sindet kan derfor erkendes fra to sider: For det første kan det kendes, erkendes og ses af tænkeren, sjælen på sit eget plan, og for det andet kan det ses og erkendes som et vehikel for mennesket på det fysiske plan. I lang tid blev mennesket det, som det identificerede sig med uden tanke for det sande åndelige menneske, som kan erkendes, kontaktes og adlydes, når først

sindet er henvist til dets rette plads som et redskab til opnåelse af viden.

En analogi til det fysiske plan kan her være til hjælp. Øjet er en af vore hovedsanser, hvormed vi tilegner os viden, et middel, hvorigennem vi ser. Dog begår vi ikke den fejl, at betragte selve øjet som en kilde til lys og som det, der skaber åbenbaring. Vi kender det som et redskab, der reagerer på visse lysvibrationer, hvormed en vis information vedrørende det fysiske plan overføres til hjernen, denne store modtagende flade på det fysiske plan. For sjælen fungerer sindet ligeledes som et øje eller et vindue, hvorigennem der overføres information, men det er ikke selv kilden til lys eller indre oplysning.

Det er her interessant at bemærke, at synssansen blev udviklet samtidig med, at hjernen og sindet blev koordineret (hvilket først skete i lemurisk tid). Efterhånden som evolutionen skrider frem, finder der en højere koordination sted, og sjælen og sindet bliver til ét. Da begynder det subtile syn (det tredje øje) at virke, og i stedet for sind, hjerne og to øjne optræder en anden trefoldighed, dvs. sjæl, sind og det tredje øje. Hjernen er derfor ikke kilde til illumination, men bliver opmærksom på sjælens lys og på det, som det åbenbarer i sjælens verden. Samtidig udvikler det tredje øje sig og giver sin ejer adgang til hemmelighederne i de tre verdener subtile områder, hvorved hjernen modtager illumination, information og viden fra to sider; fra sjælen via sindet, og fra de tre verdener subtile plan via det tredje øje. Det bør her erindres, at det tredje øje primært åbenbarer det lys, som findes i hjertet af enhver form for guddommelig manifestation.

20. Ej heller kan sindet erkende to objekter samtidigt, sig selv og det, som er uden for sig selv.

Ingen af de hylstre, sjælen udtrykker sig igennem, har selverkendelse; de er kun de kanaler, hvorigennem viden og livserfaring opnås. Sindet kender ikke sig selv, for det ville forudsætte selvbevidsthed, og da det derfor ikke har individuel bevidsthed,

er det ikke i stand til at sige, at »dette er jeg, mig selv, og dette er uden for mig og følgelig ikke-selvet«. Det er ganske enkelt en anden sans, hvormed information tilvejebringes og et andet område for viden åbenbares. Som sagt før, er det intet andet end et redskab, der er i stand til at udføre en dobbelt funktion, idet det registrerer kontakter fra en af to sider og overfører den pågældende viden til hjernen fra sjælen, eller til sjælen fra det lavere menneske. Dette bør være genstand for meditation, og man bør i sine bestræbelser sigte mod at bringe dette redskab i en sådan tilstand, at det kan anvendes med størst mulig fordel. Dette er, hvad de tre sidste yoga metoder søger at gøre. Da det er behandlet tidligere, er det unødvendigt at uddybe det her.

21. Hvis det antages, at viden om sindet (chittaen) kan opnås af et andet sind, må et uendeligt antal af vidende derfor kunne forekomme, og rækkefølgen af hukommelsesreaktioner vil tendere til fuldstændig forvirring.

En af forklaringerne på sindets funktioner går ud på at hævde dets evne til at skille sig ud fra sig selv og betragte sig selv som noget adskilt. På denne måde bliver det, sindet, et virvar af adskilte dele fjernt fra hinanden og (når ideen føres frem til en logisk slutning) med en kaoslignende tilstand til følge. Alt dette er opstået, fordi ortodokse tænkere inden for filosofiske og åndsvidenskabelige retninger ikke har erkendt den mulighed, at en entitet, adskilt fra og ved siden af sindet, ganske enkelt søger at anvende det til at opnå viden med. Problemet er i høj grad opstået af det forhold, at denne tænker ikke kan *erkendes*, før sindet er udviklet; han, tænkeren, kan fornemmes og føles af mystikeren og den hengivne, men viden om ham (i den sædvanlige betydning af dette udtryk) er ikke tilgængelig, før redskabet

til opnåelse af viden, sindet, er blevet udviklet. Det er her, at Østens viden kommer ind og opklarer det utrolige arbejde, som de mentale forskere inden for Christian Science har gjort. De har slået sindet fast som en realitet, både det individuelle og det universelle sind, og vor gæld til dem er stor. Sindets natur, dets formål, kontrol, dets problemer og processer er i dag emner for almen diskussion, mens dette ikke var tilfældet for hundrede år siden. Men når alt kommer til alt, er der stadig megen forvirring tilbage som et resultat af vor moderne tilbøjelighed til at guddommeliggøre sindet og betragte det som den eneste vigtige faktor. Østens videnskab kommer os til undsætning og røber for os, at der bagved sindet er en tænkere, at der bag opfattelse findes én, der opfatter og at der bagved enhver genstand for iagttagelse står én, som iagttager. Denne opfattende, tænkeren og den iagttagende er det udødelige, uforgængelige ego, sjælen i kontemplation.

22. Når den åndelige intelligens, som står alene og befriet for objekter, afspejler sig i det mentale stof, skabes der bevidsthed om selvet.

Den åndelige intelligens, som er det virkelige menneske, Guds søn evigt i himlene, er kendt under mange og forskellige navne alt efter tankeretning. Den følgende liste over synonymmer er af værdi for den studerende, for den giver ham en større vision og en mere omfattende forståelse, idet den viser, at Guds sønner, åbenbarede eller ikke åbenbarede, findes overalt.

Den åndelige intelligens	Den indre hersker	Ordet blev kød
Sjælen	Det andet aspekt	AUM
Den selvbevidste enhed	Den anden person	Tænkeren
Kristus	Gud i inkarnation	Den iagttagende, opfattende
Selvet	Tankens søn	Formens bygmester
Det højere selv	Den guddommelige	Kraft

Disse og mange andre udtryk vil findes spredt rundt omkring i verdens skrifter og litteratur. Men i ingen anden bog er sjælens natur, det være sig makrokosmisk (den kosmiske Kristus) eller mikrokosmisk (den individuelle Kristus), skildret så vidunderligt som i *Bhagavad Gita* og i de tre bøger, *Bhagavad Gita*, *Det nye testamente* og *Yoga Sutraerne* finder vi et fuldstændigt billede af sjælen og dens udfoldelse.

23. Da bliver det mentale stof, som genspejler både den vidende og det, som kan vides, alvidende.

Denne sutra er en slags sammenfatning og fremhæver det forhold, at sindet, når det gennem udøvelse af koncentration og meditation er blevet bragt til ro, bliver en genspejling af »det som ligger over og det som ligger under«. Det er formidler af viden om selvet til den fysiske hjerne hos det inkarnerede menneske, og ligeledes formidler af alt det som selvet ved og opfatter. Området for viden ses og erkendes. Den vidende erkendes også, og »opfattelse af alle objekter« bliver mulig. Det bliver derfor i bogstavelig forstand sandt, at intet forbliver skjult eller ukendt for yogien. Information om alle emner bliver tilgængelig for ham, for han er i besiddelse af et redskab han kan anvende til at skaffe sig viden om det, som sjælen ved om Guds rige, den åndelige sandheds verden. Han kan også træde i forbindelse med og overføre det, som er kendt af det inkarnerede menneske, til sjælen. På denne måde skabes der forbindelse mellem den vidende, området for viden og selve viden, og midlet til denne forening er sindet.

Dette er et vigtigt skridt på vejen tilbage, og selv om intuitionen, når tiden er inde, vil overflødiggøre sindet, og direkte åndelig opfattelse vil træde i stedet for mental opfattelse, er dette trin alligevel fremskredent og vigtigt og åbner døren til umiddelbar illumination. Intet behøver nu at lægge hindringer i vejen for

den åndelige krafts og visdoms nedstrømning til hjernen, for hele det trefoldige lavere menneske er blevet rensed og behersket, og det fysiske, det emotionelle og det mentale legeme danner ganske enkelt en kanal for det guddommelige lys og udgør det vehikel, hvorigennem Guds liv og kærlighed kan manifestere sig.

24. Det mentale stof, som genspejler en uendelighed af tankeindtryk, bliver også selvets redskab og virker som et middel til forening.

Der er ikke andet tilbage at gøre for det åndelige menneske, i forbindelse med dette rensede lavere selv, end at lære at anvende sit redskab, sindet, hvorigennem de to andre legemer ledes, kontrolleres og udnyttes. Ved hjælp af de otte yoga metoder er menneskets redskab blevet opdaget, udviklet og mestret og skal nu bringes i aktiv anvendelse og benyttes på tre måder.

1. Som et vehikel for sjælens liv.
2. I Hierarkiets tjeneste.
3. I samarbejde med evolutionsplanen.

I I. bog, sutra 41, finder vi disse ord: »For den, hvis vrittis (modifikationer af sindets substans) kontrolleres fuldstændigt, opstår der til sidst en tilstand af identitet og lighed med det, der erkendes. Den vidende, viden og området for viden bliver ét på samme måde, som når krystallen optager farverne fra det, der reflekteres i den.« Dette giver os et billede af, hvad der sker med det menneske, som har opnået fuldt herredømme over sit redskab. Det registrerer i sin hjerne, via sindet, det, som er sandt og virkeligt; det bliver bevidst om naturen af det fuldendte og sætter alle de evner, det besidder, ind på arbejdet med at bringe dette fuldendte i objektiv manifestation; det ser for sig, i en indre åbenbaring, Guds rige, som det vil være i de sidste tider, og overgiver alt, hvad det har og er, for at den indre åbenbaring skal

kunne ses af alle; det kender Planen, som er åbenbaret for det på »det hemmelige sted på Guds bjerg«, og det samarbejder intelligent med den på det fysiske plan; det hører stilhedens røst og følger dens anbefalinger, mens det arbejder vedholdende med den opgave, som det er, at leve et åndeligt liv i en verden viet til materielle ting.

Alt dette er muligt for det menneske, som har bragt den omskiftelige psykiske natur til ro og har lært at mestre raja yogaens kongelige videnskab.

I adepternes skjulte litteratur opsummerer følgende vers tilstanden for det menneske, som har nået målet, som er herre og ikke tjener, sejrherre og ikke slave:

»Den femfoldige Ene er trådt ind i freden, men vandrer stadig i vor sfære. Det, som er tæt og mørkt, skinner nu med et klart, rent lys, og stråleglans strømmer ud fra de syv hellige lotuser. Han oplyser verden og bestråler det nederste sted med guddommelig ild.

Det, som hidtil har været hvileløst, vildt som havet, skumpisket som det oprørte vand, ligger roligt og stille. Det lavere livs vande er klart og beredt til at give de tørstige, som i søgen skrider af tørst.

Det, som har ihjelslået og skjult det virkelige igennem mange lange æoner, er selv ihjelslået, og med dets død er det adskilte liv hørt op. Den Ene ses. Røsten høres. Det virkelige erkendes, visionen ses i glimt. Guds ild blusser op i en flamme.

Det mørkeste sted optager lyset. Dagen bryder frem på jorden. Daggryet fra det høje kaster sine klare lysstråler ned i selve helvede, og alt er lys og liv.«

Da stilles den befriede yogi over for et valg. Han konfronteres med et åndeligt problem, hvis natur er blevet videregivet til os i følgende brudstykke fra en gammel esoterisk katekismus:

»Hvad ser du, du som er fri, o befriede? Mange som lider, mester, som græder og råber om hjælp.

Hvad vil du gøre, du fredens menneske? Vende tilbage til hvorfra jeg kom.

Hvorfra kommer du, guddommelige pilgrim? Fra mørkets laveste dyb, og derfra op i lyset.

Hvorhen går du, du rejsende på den opadgående vej? Tilbage til mørkets dyb, bort fra dagens lys.

Hvorfor dette skridt, du Guds søn? For at samle dem op, som snubler i mørket, og oplyse deres skridt på vejen.

Hvor længe varer tjenesteperioden, du menneskets frelser? Det ved jeg ikke, kun at så længe nogen lider, bliver jeg tilbage og tjener.«

25. Tilstanden af isoleret enhed (tilbage trukket i selvets sande natur) er belønningen til det menneske, som er i stand til at skelne imellem det mentale stof og selvet eller det åndelige menneske.

Denne tilstand af isoleret enhed skal betragtes som resultatet af at have opnået en særlig sindstilstand, snarere end en adskillende reaktion.

Alt meditationsarbejde, ethvert øjeblikks eftertanke, alle bekræftende øvelser, alle stunder koncentreret på at genkalde sig ens sande natur er måder, som anvendes til at adskille sindet fra de lavere reaktioner og tilbøjeligheder og tillægge sig vanen ved hele tiden at erkende sin sande guddommelige natur. Når denne erkendelse er opnået, ophører behovet for sådanne øvelser, og man får adgang til sin arv. Den isolation, der refereres til, er selvets afstandtagen fra kundskabens område, hvilket vil indebære selvets vægring ved at søge udadgående sanselig erfaring og dets ståen fast i åndelig væren.

Mennesket bliver bevidst om sig selv som den vidende og er ikke længere primært beskæftiget med området for viden som i de tidlige stadier af dets udfoldelse; det er heller ikke optaget af

viden selv, som det var tilfældet under dets mentale udvikling enten som et fremskredent menneske eller som discipel. Det kan skelne imellem alle tre og identificerer sig frem over hverken med området for viden, det vil sige livet i de tre verdener, som det leves gennem de tre legemer og de fem sanser samt sindet eller med den opnåede viden, eller den opnåede erfaring. Det kender selvet; det identificerer sig med den sande vidende og ser således ting, som de er, idet det distancerer sig fuldstændigt fra den sanselige opfattelses verden.

Dette gør mennesket imidlertid, mens det gør fyldest som menneske på jorden. Det tager del i jordisk erfaring; det involverer sig i menneskelige aktiviteter; det færdes blandt mennesker, spiser og sover, arbejder og lever. Men hele tiden befinder det sig »i verden uden dog at være af denne verden«, og om dette menneske kan det siges, som det blev sagt om Kristus:

»Da han var i guddomsskikkelse, holdt han det ej for et røvet bytte at være Gud lig, men han gav afkald og tog tjenerskikkelse på og blev mennesker lig. Og da han i fremtræden fandtes som et menneske, ydmygede han sig selv og blev lydige til døden, ja, døden på et kors.« (Paulus' brev til filipperne, kapitel 2, vers 6-8).

Det er ét med sjælen i alt, men isoleret fra, adskilt fra alt det, der vedrører formens eller materiens natur. De tre næste sutraer bør læses som én, idet de giver et billede af den åndelige naturs gradvise vækst i det menneske, som er nået til tilstanden af kritisk afstandtagen, og som på grund af sin fuldkomne lidenskabsløse væren kender betydningen af isoleret enhed.

26, 27, 28. Sindet er herefter tilbøjeligt til at udvise skelneevne og tenderer imod forøget illumination, hvad angår det ene selvs sande natur. Imidlertid vil sindet, vanemæssigt, genspejle andre mentale indtryk og opfatte objekter fra sanselig opfattelse. Disse genspejlinger har karakter af hindringer, og måden

at overvinde dem på er den samme.

Når de rette tendenser og den rette rytme er blevet etableret, drejer det sig ganske enkelt om vedholdenhed, sund fornuft og udholdenhed. Med mindre der udvises den allerstørste årvågenhed, vil sindets gamle vaner meget let kunne gøre sig gældende igen, og helt frem til den sidste indvielse må aspiranten »være på vagt og bede«.

De regler, der gælder for opnåelse af sejr, den praksis, der fører til succes, er de samme for den fremskredne, kyndige kriger og indviede som for den mest ydmyge neofyt. I II. bog er der givet en meget nøje beskrivelse af de metoder, hvorpå hindringerne og vanskelighederne vil kunne overvindes, og disse metoder og anvisninger på disciplineret levevis, må følges ufravigeligt fra det øjeblik, hvor prøvestadiets vej betrædes, til det ophøjede øjeblik, hvor den sidste store indvielse er blevet taget, og det befriede menneske står frem i det klare dagslys. Dette forudsætter tålmodighed, evnen til at rejse sig efter nederlag, til at holde ud, når sejren synes at være langt væk. Dette var den store indviede, Paulus, helt klar over, og det var årsagen til hans formaning til de disciple, han søgte at hjælpe. »Hold stand ... efter at have besejret alt.« Jakob formidler den samme tanke, hvor han siger, »Se, vi priser dem salige, som har holdt ud« (Jakobs brev, kapitel 5, vers 11).

Det er at fortsætte, når udmattelsepunktet er nået, og tage et skridt til, når kræfterne til at gøre dette synes at være slut, at stå fast, når der tilsyneladende ikke er andet end nederlag i vente, og beslutningen om at holde ud uanset, hvad der måtte komme, når grænsen for udholdenhed er nået, det er det, som kendetegner disciple af enhver grad. Til dem lyder Paulus' klare opfordring:

»Så stå da med sandheden spændt som bælte om jeres lænder, og iførte 'retfærdigheden som brynje', tag som sko på jeres fødder villighed til at forkynde fredens evange-

lium, løft i al jeres færd troens skjold, hvormed I kan slukke alle den Ondes gloende pile, tag imod 'frelsens hjelm' og Åndens sværd, som er Guds ord.« (Paulus' brev til efeserne, kapitel 6, vers 14-17).

Det lige så klare budskab fra Krishna til Arjuna lyder på samme måde:

»Af hensyn til din pligt bør du ikke lade dig friste til at vige tilbage. For intet er bedre for en kriger end en regulær kamp. Og en sådan kamp er kommet til dig, helt af sig selv; i sandhed en dør til himlen vil blive åbnet; lykkelige er de krigere ... som opnår en kamp som denne ... Rejs dig derfor, fast besluttet på at kæmpe. Rust dig til kampen, idet du regner medgang og modgang, vinding og tab, sejr og nederlag for det samme.« (*Bhagavad Gita*, kapitel 2, vers 31, 32, 37, 38).

29. Det menneske, som udvikler indre afstand, selv i sin aspiration efter illumination og isoleret enhed, bliver til sidst bevidst om den overskyggende sky af åndelig viden.

Det er svært for neofyitten at være upersonlig, når det drejer sig om hans egen åndelige udfoldelse. Selve oprigtigheden i hans aspiration vil kunne udgøre en hindring, og noget af det første, han må lære, er at gå fremad på Vejen, idet han overholder reglerne, gennemgår øvelserne, anvender metoderne og til stadighed opfylder loven, og samtidig er optaget af visionen og tjeneste, og ikke af sig selv. Det er så let at være offer for højere begær og så travlt optaget af det aspirerende lavere menneskes reaktioner og emotioner, at han hurtigt på ny vikles ind i den omskiftelige psykiske naturs snarer.

Indre afstand til alle former for sanselig opfattelse, det højere såvel som det lavere må og skal udvikles.

Når de skifter fra følelsernes vej og det hengivne hjertes

fremgangsmåde (den mystiske vej) til den intellektuelle kontrols vej – fremgangsmåden via hovedet, den okkulte metode – beklager mange mennesker sig over, at de gamle stunder af glæde og lyksalighed, de oplevede under meditation, er forsvundet. Det system, de nu følger, synes ufrugtbart, tørt og utilfredsstillende. Men glæde og fred er registreringer af emotionel karakter og påvirker på ingen måde virkeligheden. Ud fra sjælens synspunkt har det ingen betydning, om dens genspejling, det inkarnerede menneske, er glad eller ej, lykkelig eller bedrøvet, tilfreds eller i vanskeligheder. Kun en ting betyder noget, opnåelsen af sjælskontakt, opnåelsen af forening (bevidst og intelligent) med Den Ene. Denne forening vil måske arbejde sig ud i bevidstheden på det fysiske plan som en følelse af fred og glæde; den *må og skal* arbejde sig ud i en forøget evne til at tjene menneskeheden og til at tjene den mere effektivt. Disciplens følelser er af ringe betydning; hans forståelse og anvendelighed som kanal for åndelig kraft er betydningsfuld. Det bør huskes, at på Vejen tæller hverken vore dyder eller vore laster (undtagen i det omfang vi går fri af modsætningernes par). Kun det tæller, der driver os fremad på denne vej, som »da vokser i glans til højlys dag«.

Når et menneske er i stand til at lukke sine øjne fra alt det, der vedrører det fysiske, det emotionelle og det mentale og vil løfte sine øjne og rette dem væk fra sig selv, vil det blive bevidst om »den overskyggende sky af åndelig viden« eller om »regnskyen af ting, der kan vides«, som den også er blevet oversat.

Her præsenteres vi, esoterisk og symbolsk, for en indikation af, at der foran den indviede (fremskreden som han er) ligger et endnu større fremskridt, et andet slør at trænge igennem. Han har skabt en vigtig samordning og har forenet sjæl og legeme. Han står (hvad angår de tre verdener) i det stadium, som kaldes isoleret enhed. Men en anden forening bliver mulig, den af sjælen og ånden. Mesteren skal blive til Kristus, og for at blive dette må regnskyen af åndelig viden kontaktes, anvendes og gennemtrænges. Hvad der befinder sig på den anden side af det

der skjuler Faderen, er det nytteløst for os at overveje. Når Faderen i vort *Nye Testamente* kommunikerede med Kristus, kom stemmen fra en sky. (Se Mattæus-evangeliet, kapitel 17).

30. Når dette stadium er nået, er hindringerne og karma overvundet.

De to vers, vi netop har studeret, har ført aspiranten fra adeptstadiet til kristusstadiet.

Alt det, der vanskeliggjorde, skjulte eller forhindrede det guddommelige livs fulde udtryk, er blevet overvundet; alle barrierer er brudt ned, alle vanskeligheder fjernet. Genfødselsens hjul har tjent sit formål, og den åndelige enhed, som har iklædt sig form og ført potentielle evner og latente muligheder med sig, har udviklet disse evner fuldt ud og udfoldet sjælen i fuld blomstring. Loven om årsag og virkning, som den kendes i de tre verdener, kontrollerer ikke længere den befriede sjæl; hans individuelle karma hører op, og selvom han stadig kan være underlagt gruppekarma (planetarisk eller solar), har han ikke selv mere at udligne, ligesom han heller ikke påbegynder noget som helst, der kan føre til, med begærets lænker, at binde ham til de tre verdener. Hans tilstand sammenfattes i den næste sutra.

31. Efter fjernelsen af hindringerne og renselsen af alle hylstrene bliver summen af al viden tilgængelig, og der står ikke mere tilbage for mennesket at gøre.

Det todelte arbejde er fuldført. De hindringer, som er resultatet af uvidenhed, blindhed, omgivelser og aktivitet er blevet ryddet væk; hylstrenes grovhed er blevet forfinet, og på grund af dette, og ved at følge yogaens metoder, bliver al viden tilgængelig. Yogien er nu bevidst om sin essentielle allestedsnærværelse, eller at hans sjæl er ét med alle sjæle og derfor en del af den ene essentielle enhed, det ene alt-gennemtrængende liv, det ubegrænsede, uforanderlige princip, som er årsagen til al manifesta-

tion. Han er ligeledes alvidende, for al viden er hans, og alle erkendelsesveje er åbne for ham. Han står befriet fra området for viden og er alligevel i stand til at virke i det; han kan udnytte redskabet for viden og erkyndige sig om alt, hvad han søger at vide, men er selv centreret i den videndes bevidsthed. Hverken rum eller tid kan fastholde ham, ligesom den materielle form heller ikke kan fængsle ham, og da kommer for ham den grandiose fuldbyrdelse, Patanjali præsenterer for os i sine tre afsluttende sutraer:

»Sutra 32. Modifikationerne af det mentale stof, dannet ved brug af de tre gunaers kvaliteter, hører op, for de har tjent deres formål.

Sutra 33. Tiden, der er rækkefølgen af sindets modifikationer, hører ligeledes op og giver plads for Det evige nu.

Sutra 34. Tilstanden af isoleret enhed bliver mulig, når de tre materiekvaliteter (de tre gunaer eller naturens kræfter) ikke længere udøver nogen magt over selvet. Den rene åndelige bevidsthed trækker sig tilbage i Den Ene.«

Den store invokation

Fra lysets kilde i Guds sind
lad lys strømme ind i menneskers tanker
lad lyset komme til jorden.

Fra kærlighedens kilde i Guds hjerte
lad kærlighed strømme ind i menneskers hjerter
må Kristus komme til syne på jorden.

Fra centret hvor Guds vilje er kendt
lad hensigt lede menneskers små viljer
den hensigt mestrene kender og tjener.

Fra centret vi kalder menneskeheden
lad Planen for kærlighed og lys fuldbyrdes
må den forsegle døren til det onde.

Lad lys og kærlighed og kraft
genoprette Planen på jorden.

Denne invokation eller bøn tilhører ikke nogen person eller gruppe, men hele menneskeheden. Skønheden og styrken i denne påkaldelse ligger i dens enkelhed og deri, at den udtrykker visse centrale sandheder, som alle mennesker naturligt og normalt accepterer – eksistensen af en oprindelig intelligens, som vi vagt kalder *Gud*; at den bevægende kraft bag det synlige univers er *kærlighed*; at en stor individualitet, som de kristne kalder *Kristus*, kom til jorden og legemliggjorde denne kærlighed, så vi kunne forstå den; at både kærlighed og intelligens er virkninger af det, som kaldes *Guds vilje*; og endelig den selvindlysende sandhed, at det kun er gennem *menneskeheden* selv, at den guddommelige plan kan virkeliggøres.

Alice A. Bailey

Register

A

- 1965-2025, forudsigtelse om, [13](#)
Absolutte princip, [97](#)
Abstraktion –
 fra form, [319](#)
 proces, [239](#)
 Se også: [Yoga, metode.](#)
Adept –
 fri fra begrænsninger, 295
 fysisk vehikel, 135
 har overvundet bundethed, 128
 kendetegn, 233
 magt, 172
 skabende arbejde, 95, 172-173, 289
 »spire til al viden«, 59-60
 stadie, til kristustadie, proces, 350
Adskillelse, chitta ubevidst om, 213-215
Afbalancering af modsætningernes par. *Se: Modsatningernes par.*
Agnishvattaer, karakteristik, 252
Ahamkara princip, 120, 143-144
Ajnacenter, 84, 85, 256
Akasha –
 forbindelse til –
 legeme, 282
 lyd, meditation over, 278
 natur, 282
 og vidya, 129
Akashakronikken –
 beskrivelse, 234
 læse i, 233, 234-236
Aktivitet, attribut, 46, 136
 Se også: Gunaer.
Al viden, spiren til, 59-61
Alene, stå, 126
Alkohol, indtagelse af, virkning, 316
Allestedsnærværelse –
 befriet menneskes, 304
 essentiell, bevidst om, 350
 naturen af, 225
 opnåelse af, 297
Almagt, opnåelse af, 297
Al-selvet, ét med, 158
Alsjælen, viden om, og enhed med, 49
Alt, der er, eksisterer for sjælens skyld, 147
Alta major center, aktiveres, 75
Altets plan eller hensigt, viden om, 48
Alvidenhed –
 befriet menneskes, 304
 mentalt stofs, 342-343
 opnåelse af, 61, 296-297
 yogis, 350-351
Analogi, lov, 89
Anima mundi, 313
Anliggender, verdslige, regler indføres, 35
Annu til atma, 89, 287
Ansvar, følelse af, betydning, 155
Antahkarana, opbygning af, 249
Apana, 276
Arbejde –
 kendes, 90
 magisk, det store, nøgle til, 102
Arkiver, mestrenes, citat, 242
Arisk –
 arbejde, 64
 discipel, mål, 186
 indvielse, 12
 kontaktlinje, 54-55
 race, ordet for, 64
 udvikling, 256-260
 yoga, 12, 186
Arketype, Planens, 53
Aspekt, andet, fungerer i, 36
Aspiration, brændende, 113-118, 166, 167, 181-182
Astral –
 bevidsthed, abstraktion, 198
 drømmetilstand, 87

- legeme. *Se:* Legeme, astral-lys, mysterium knyttet til, 187
- Astral – fortsat
 natur, holde i ave, 276
 plan –
 evner på, 93
 kontakt med, 232
 natur, 187
 solar plexus aktivitet, 220-221
 øje på, 217
- Astrologisk – Astrologiske –
 betydning af den rette beherskelse af prana, 191, 193
 optegnelser, 234-235
- Atlantis –
 indvielse, 12
 yoga systemer, 12, 186
- Atlantiske race, udvikling, 257
- Atma –
 definition, 267
 kontaklinje, 54
 åbenbaring, 55
- Atma-buddhi, virkning, 160
- Atmisk –
 legeme, 39
 plan, 39
- Atom – Atomer –
 bevidsthed, 95
 definition, 300-301
 hjertet af, 36
 kosmisk, 253
 materiens, 232
 og molekyler, 177
 substansens, kraft i, 286
 til atma, viden fuldkommengøres, 89
 ur-, det fjerneste, 103
- Augoeides, strålende, kommer til syne på jorden, 64
- AUM –
 anvendelse, 65, 85
 betydning, 27
 den studerende beskæftiger sig med, 281
 erkende sig selv som, 233
 erkendelse af ordet i andre, 233
 Faderens ord, 281
 i alle fire riger, 233
 kosmisk, 231
 monadisk, 281
 ordet for –
 ishvara, 63-66
 menneskeriget, 64
 skaber syntese af aspekter, 64
- Aura –
 fri for »dødsfremkaldende« virkninger, 241-242
 se, 236-237
 æg, 247
- Avidya –
 definitioner, 119, 122-124
 forhindrer sjælens vision, 119-125
Se også: Uvidenhed.
- Avitchi, definition, 322-323
- Avyakta, definition, 98
- B**
- Barmhjertighedens Herrer, definition, 46
- Beboer, åndelig, aktiviteter, 330
- Bedrag, separatismens store, 106,
- Befaling, evne til at give, vasitva, 289
- Befrielse –
 den store, 152
 fra –
 form, 289
 ikke-selv, 123-124
 uhensigtsmæssige bevidsthedstilstande, 76
 vand, tornefuld vej og dynd, 275-277
 fremskyndelse af, 132
 metode til, vises, 149
 opnå, 120, 132, 282, 296, 329
 resultat af enhedsskabelse, 305
Se også: Frigørelse.
- Befriet menneske, 58, 148-149, 298

- Begrænsning – Begrænsninger –
overskride alle, 103
uberørt af, 58
- Begær –
alt, forlader ham, 125-126
- Begær – fortsat
definition, 125-126
efter –
eksistens, 127-128, 319
sandhed, 315
former resultat af, 321
frihed fra, 43, 59, 322
typer, 125-126
udviklingsmæssig værdi, 121
virkning af, 321
årsag, den grundlæggende, 327-328
- Beherskelse, af –
ethvert element, 284-287
rodsustans, 293-295
Se også: Herredømme.
- Bekymringer, årsag til smerte og sorg, 137
- Besværgelser, mantriske, 315
- Besættelse, fare ved, 38
- Bevidsthed –
antagelse af former uden karma, 321
danner forskelligartede former, 320
er enhed, 320
forblændet, årsag, 319
forskellig, i ens former, 331-334
fra atom til Sollogos, 302
frigørelse, 64
gruppe, 35, 49, 313, 323.
klarhed i, 217
»kosmisk,« vildledende vending, 313
legemets, overføres til hovedet, 184
mental, forståelse af, 266
mesterskab, fremgangsmåde, 90-91
og form, forskellige og adskilte, 331-334
om –
objekt, opnåelse af, 47-49
tre faktorer, under meditation, 221-223
opfattende, latente kvaliteter, 336
opmærksom, fuldt herredømme, 221
overføring af, 184-185, 316-319
ren åndelig, trækker sig tilbage i Den Ene, 351
rettet indad og opad, 59
solar, 313
syv plan, 251
tilbagetrækning fra alle former, 321
tilstande –
summen af, 59
syv trin, 154-158
trække tilbage, og centrere i hovedet, 219
udadgående, 39, 319
udvidelse, 296-297
universel, skabe, 313
Se også: Sind; Tænkeevne.
- Bevis, nøjagtigt, 34
- Bhagavad Gita* –
betydning, 13, 342
citater, 13, 44, 348
fortolkning, 68
- Bhakti yoga, 12, 55, 114, 115, 116.
- Billede – Billeder –
indbildte, 37
opløses, 37
tanke- –
bevidsthed om, 236
eksistens, fire faktorer bidrager til, 328
i andres sind, 236-237
kosmiske, kilde, 327
to typer, 327
- Billedskabende evne, 34
- »Binde sig til,« natur, 244
- Blavatsky, H.P., stråleimpuls, 13
Se også: Lære, Den hemmelige.
- Blodbaner, anvendes af sjælen, 278

- Blændværk –
 befriet for, 101
 årsag, 319
Se også: Forblindelse.
- Brahma –
 aspekt, 196, 262
 energi, 245
 åbenbaring, 85
- Brahmarandra, anvendelse, 184, 239
- Brahmarandra-nadi, 263
- Broder, viden om, 92
- Buddha, Herren –
 arhat'er, 13
 lære, 130, 268
- Buddhaer –
 definition, 54
 drømmetilstand, 88
- Buddhi –
 definition, 144
 energi, 196
 evne til at kontakte, 36
 i hjertet af ethvert atom, 36
 princip, 230
Se også: Atma-buddhi.
- Bundethed –
 definition, 127-128
 frihed for, 86
 til nydelsesobjekter, 125-126
- C**
- Center – Centre –
 ajna-, 84, 85, 256
 hjerte- –
 energi overføres til, 248, 260
 fred opnås ved koncentration på, 84
 indordnes under hovedcenter, 52
 kvalitet, 85
 lys, 85
 meditation, 248, 266-267
 organer, 260
 relationer, 54-55, 248, 285
 stimulering, 190
 hoved-, 52, 54, 84, 85, 190, 198, 267
- solar plexus, opmærksomhed på, resultat, 256-260
- strube-, 52, 84, 85, 175, 190, 260-262
- syv store, 84
- Chela – Chelaer –
 befrielse, 132
 klasser, 299
- Chitta –
 absorbtion i virkelighed, 213-215
 afbalancerende ro, 99-101
 aktivitet, iboende, 237
 beherskelse af, 28
 bliver stille, 49
 definition, 29
 evne til at tage form, 49
 fastholdt på bestemt objekt, 209-211
 formning, 222
 fred i, tilvejebringelse, 80-82, 84, 87-89
 frigøres fra illusion, 86
 i –
 en tilstand af ro, 104
 meditation, 237
 igangsættende princip, 32
 ikke bevidst om adskillelse, 213-215
 modifikationer, 49, 331
 modtagelig over for subjektive indtryk, 49-50
 respons på sindet, 221
 stabilisering, 86
 styres af viljen, 222
 tilbøjelighed til at skelne, fri for virkninger af, 220-221
 viden om, opnået af andet sind, 341
Se også: Stof, mentalt.
- Clairaudience –
 anvendelse og misbrug, 93, 273
 definition, 281
 en hindring, 272-273
- Clairvoyance –
 anvendelse og misbrug, 93, 273
 en hindring, 272-273

- natur, 73-74
- D**
- Deduktion, anvendt af okkult studerende, 33-34
- Den Ene –
 ansvarlig for de mange, 320
 forening med, 349
 i hvem vi lever, røres og har vor væren, 93, 183
- Den Ene – fortsat
 navne, 88
 åbenbares, 29
- Devachan –
 definition, 45
 mål for mennesket, 44-45
- Dharana –
 definition, 209
 tænkeevnen en faktor, 213
- Dharma –
 definition, 165
 opfyldelse af, 180
- Dhyana –
 definition, 212
 tænkeevnen en faktor, 213
- Diamant, tæthed, legemlig fuldkommengørelse, 289-291
- Discipel – Disciple –
 arisk, opgave, 186
 centre, 256
 hjertecenter, 258
 kendetegn, 347
 vehikel, tages i besiddelse af adept, 274
- Discipelskab –
 definition, 152
 grader af erkendelse, 62-63
 krav før, 167
 vej, 52, 159, 177, 318
- Dovenskab, hindring for sjælserkendelse, 72
- Drømme –
 Guds, 88
 viden givet under, 87-88
- Drømmebevidsthed, stadier, 87-88
- Dualitet –
 grundlæggende, i al manifestation, 138
 ses at være begrænsning, 220
- Dyr, vilde, bliver tamme over for yogi, 171
- Død –
 frembragt af tænker, 274
 ophør af, 126-127
- Dømmekraft, 159
- E**
- Egenskaber –
 legemets, uvirksomme eller tilbagetrukne, 237-240
 ti, fuldkommengørelsens, 288-289
- Ego, formål, 136
Se også: Sjælen.
- Egoisk kontakt, etablere, betydning, 132-133
- Egoisme, definition, 292
- Eksistens –
 manifesteret, 132-133
 sansende, intenst begær efter, 127-128
- Elefant, kraft, meditation på, 244-245
- Element – Elementer –
 beherskelse, 284-287
 grundlæggende atomar substans, 286
 hvert enkelt, fem former antages, 284-287
 kendetegn, 286
 rette anvendelse, i evolutionsarbejde, 286
- Emotionelt –
 legeme, 54
 liv, rytmisk kontrol over, 161
- Energi – Energier –
 arbejder gennem syv centre, 282
 atomers, forståelse af, 90
 bevarelse af, 174, 175
 de tre gunaers, 46
 fem tilstande, 275
 følger tanke, 36-37

- kosmisk, summen af, 188
kroppens, styret korrekt, resultat,
278
legemer, 195-196
Se også: Legeme, æterisk.
»livsluftene,« 275
nervesystemets, 273-274
opnåelse af, 174-175
sjælens, anvendelse, 52-53
summen af eksistens og manife-
station, 195
trefoldig, 238
- Energi – Energier – fortsat
udvikling af, 169
viden om, 90
åndelig, 121
- Engel – Engle –
hjælp fra, påkalde, 315
nærværelsens, 52
Se også: Sjælen; Solengel.
- Enhed –
egoisk, resultat, 244
erkendes, sidste stadium, 220
isoleret –
aspiration efter, 348-350
bliver mulig, 351
definitioner, 297-298, 345-346
opnåelse af, 297-298, 327
stadium, 349
åndelig, opnåelse af, 297
Se også: Forening.
- Enhedsskabelse, opnå, 305
- Erfaring –
i de tre verdener, 240-242
skabes af tre kvaliteter, 140
- Erkendelse – Erkendelser –
af enhed med alle sjæle, 214
direkte, 33, 34
fem, for at opnå mesterskab, 90
opfattelsesmåder, 285
udstrækning, 89-91
- Evne – Evner –
billedskabende, 34
hindringer, 272-273
- højere –
natur, 314
og lavere, måde til at opnå,
313-316
lavere, natur, 313, 314, 315-316
magiske, i objektive verdener,
272-273
niende og tiende, 289
okkulte, anvende, 298
opnåelse af, 287-289
otte, 288-289
psykiske, måder til udvikling,
314-315
til at –
give befaling, 289
gå på vandet, 276
læse andres tanker, 236-237
rejse i rummet, 282
opfatte intuitivt, 266
- Evolution –
den rette anvendelse af hvert
enkelt element, 286
involutionær bue, 31
menneskets –
alle trin, 314
årsag til, 135
monadisk, fem plan, 284, 285
mål for, 196
plan, deltage i, 88
Planen, samarbejde med, 343
sanse-, mikrokosmisk, 270-272
stige, midtvejspunkt, 90
to substanstypers, 29-30
udvikler fornemmelse af indivi-
dualitet, 319
- Evolutioner –
drivkraft, 317
faktorer der påvirker, 330
højdepunkt, 46, 101
lettes, 172-173
overføring af bevidsthed udgør en
del af, 316-317
tilskyndelse, 318-319
Ezekiel, »fire hjul,« 313

- F**
- FA, grundtone, 63
- Fader –
 aspekt, 53, 266, 267, 268, 269
 i himlen, 52, 54, 99-100
 åndedrag, 278
- Fare –
 for at blive vildledt, 299
 ophør af, 126-127
 ved –
 forcering af udvikling, 218
 negativ passivitet, 38, 337
 udvikling af psykisk kraft, 299
- Farvens skønhed, af formen, 289-290
- Farver, forståelse af, 241-242
- Fisk, symbol, mening, 43
- Fiskeavatar, Vishnus, 43
- Fjenthed ophører, 171
- Forblindelse –
 definition, 170
 strider mod yoga, 170
Se også: Blændværk.
- Forening –
 af mentalt stofs modifikationer, 331
 med –
 andre, 242-244
 Den Ene, 349
 oversjæl, 42-43
 sjæl, 42, 113-118
 mellem sjæl og –
 legeme, 245
 ånd, 349
 middel til, 343-345
 og dens resultater, 201-305
 opnå, midler til, 28-29, 30
 problem, 30
 trinene til, 107-200
 videnskaben om, behov for, 218
Se også: Enhed; Yoga.
- Forestilling, 33, 36-38
- Forestillingsevne –
 den sande brug, 88
 mentale tilstande, 87-88
- Se også:* Imagination.
- Form – Former –
 alle, lidenskabsløshed over for, 84
 antaget af bevidsthed, karma, 321
 aspekter, tre, 225
 aversion mod, 176-178
 begrænsninger, frigøre sjæl fra, 64
 bliver til, love, 83
 bundethed iboende, 127-128
 der antages i nutidens tidsbegreb, 329
 distancere sig fra, 100
 eksistens, formål, 78
 eliminere fra bevidsthed, 102
 enhed bag alle, åbenbares, 126
 enhver –
 besjælet af liv, 301-302
 er taget i besiddelse af en sjæl, 47
 årsag, åbenbares, 102
 erkendte eller ikke erkendte, faktorer, 336-337
 farve, okkult, 226
 farvens skønhed, 289-290
 fem, antaget af hvert enkelt element, 284-287
 for væren, fristelser afvises, 298-300
 forskelligartede –
 afhænger af tankeimpulser, 335-336
 dannet af bevidsthed, 320, 336
 frembringelse, 94, 95, 289, 321, 325
 hensigt, 48
 hensigten med, 268
 identifikation med, 268
 iklædt sandhed, 49, 172
 kendetegn, 226
 kvalitet, meditation over, 48
 latente muligheder, 228
 natur, meditation over, 48
 navne, 101
 nødvendige for karmiske virkninger

- ger, 325
- objektiv – objektive –
 formål, 268
 manifestation af, årsag, 331
 og legeme, forskel mellem, 237-240
- opbygning, 172
- opfattelse af, 36
- ophører med at eksistere, 327-328
- relation til lyd, 256
- resultat af tænkning, tre typer, 336
- rytme, 226
- sand natur, 36
- skabelse, 321, 327-328
- skabes og holdes sammen, faktorer, 327-328
- Form – Former – fortsat
- skjuler det virkelige, eliminering, 53
- symbolik, 117, 225, 226-227
- symmetri, 289-291
- tagning, tilskyndelse til, 331
- tankeskabte, uden erkendt begyndelse, 326-327
- tilpasningsevne, 330
- tilsynekomst, årsag til, 237
- trefoldig natur, 229-230
- undersøgelse, 47, 48
- utilstrækkelige, 31
- vibrationshastighed, 226
- vibrerende aktiviteter, 330
- viden om, 90
- virksomheder af, 135
- Formindskelse, evne til, 288
- Formløse –
- identifikation med det, 100
- niveauer, solsystemets, 105
- Formløshed, sand betydning åbenbares, 46
- Fornuft, samtykke, 35
- Forsagelse, den store, 152
- Forskell, mellem form og legeme, meditation over, 237-240
Se også: Skelne mellem.
- Forståelse –
- af –
- det opfattedes væsen og den opfattende selv, 149-151
- overføringsmåde, 273-274
- selvet, 90
- intuitiv, 268-269
- Fortid og nutid, eksistens, 329
- Fortolkning, den rette, 35
- Fortvivlelse, årsag, 76
- Forudseenhed, 74
- Forvandling –
- af det vitale princip, 175
- og transcendens af begær og længsler, 327
Se også: Transmutation.
- Fred –
- i chittaen, opnå, 80-81, 84-89
- psykisk, veje til, 81, 89
- Frelser, sand, blive en, 43-44
- Frigørelse –
- af –
- guddommelige gnister, 29-30
- lys, 29
- fra –
- begrænsning, 40
- sanseopfattelse, 214
- trældom, 31
- trældommens årsager, 273-274
- opnå, 13, 40, 276
Se også: Befrielse.
- Frihed –
- begær efter, 154
- for begær –
- værdien af, 178, 179
- yoga metode, 164
Se også: Lidenskabsløshed.
- fra –
- bundethed, 86
- længsel, 43
- materiens trældom, 134
- himlens, opnå, 282
- Frygt –
- har mentale årsager, 156
- menneskelig, vil ophøre, 126-127

- Fuldkommengørelse, legemlig, 289-291, 293-295
- Fuldkommenhed, resultater af, 293-295
- Fysisk –
- menneske, synkronisering med sjælen, 217
 - vehikel –
 - det tætte, okkultist beskæftiger sig aldrig med, 290
 - skabes i to aspekter, 133
- Fødsel, relation til samkaras, 132-136
- Følgeslutning eller deduktion, 33-34
- G**
- Geder, Vejens, 56
- Genfødselsens hjul, 154, 241, 251, 315, 322, 325, 350
- Genialitet, glimt af, 266
- Gennemtrængelighed –
- formers, 284, 286
 - sansers, 292
- Geometri, anvendelse, 93
- Glorie, set af clairvoyant, 278
- Glæde –
- eller smerte, frembringes, 268
 - under meditation, 349
- Gnist, bliver til en flamme, 278
- Gnosis, definition, 144
- Godt, lidenskabsløshed over for, 80
- Gral, den hellige, 196
- Griskhed, afholdelse fra, 165, 175-176
- Grove, det, fører til det subtile, 97-98
- Grovere bestanddele, 96
- Gruppe – Grupper –
- anliggender åbenbares, 35
 - bevidst om, 121-122
 - bevidsthed, 35, 49, 313, 323
 - erkendelse, opnåede evner, 313
 - formation, arbejde i, 337
 - motiverende kraft, viden om, 90
 - tankeformer, 37
 - udvikling, 32
 - viden om, 89-90
- Gud – Guds –
- billede, skabt i, 320
 - den –
 - indre, erkendelse af, 30
 - ukendte, 144
 - egenskaber, 59, 267
 - ét med, og med overmenneskelige væsener, 93
 - i atom, 89
 - liv, trefoldigt, 266-267
 - subtile og subjektive natur, 97
 - søn af, princip gør mennesket til, 267
 - tanke, resultatet af, 335
 - tankeform, solsystemet, 335
 - viden om, 89-90
 - vilje, bygger på kærlig aktivitet, 335
- Guddommelighed, udtryk, 36
- Gunaer –
- aktiviteter, trefoldige, virkninger, 135-137
 - anvendelse, 46, 47
 - befriet for, 47
 - definitioner, 46, 135, 238, 351
 - i menneskets udvikling, 140-141
 - ikke længere nogen magt over selvet, 351
 - inddeling, firfoldig, 141-144
 - inden for yoga, 99-100
 - natur, 329-330, 351
 - summen af, 286
- Guru –
- anvendelse af ordet, 65
 - lydighed over for, indgår ikke i sand yoga, 117
- Gurudeva, 59
- H**
- Had, definition, 126-127
- Hal –
- lærdommens, 132, 151, 297
 - uvidenhedens, 151
 - visdommens, 122, 151, 297
- Hallucinationer, en fare, 38
- Handling, hurtig, 293

- Handlingens yoga, 113-118
 Harer, Vejens, 56
 Harmløshed –
 fuldkommengjort, virkning, 171
 yoga metode, 163, 164
 Healingsarbejde, hændernes, 294
 Helgenværdighed, linje, 55
 Helheden, kontakt til, 48
 Helligst af det hellige, 277
 Helligånden, aspekt, 196
 Hengivenhed –
 forbundet med visse faktorer,
 116-117
 over for Ishvara, 57-58, 113-118,
 166, 168, 184-185
 Hengivenhedens yoga. *Se:* Yoga,
 bhakti.
 Herre – Herrer –
 Barmhjertighedens, definition, 46
 karma-, 313
 tankens, 337-338
 Verdens, 88
 Herredømme –
 over –
 alle vilkår, opnå, 296-297
 sanserne, 291-293
 resultater, 287-289, 296
 Se også: Beherskelse.
 Hersker, den indre, underkaste sig, 114
 Hierarki – Hierarkier –
 det okkulte, skoling der gives, 62
 en kæde af, 62-63
 »fremstød,« år 1926-2026, 177
 medarbejdere, 13, 14
 Himlen, definition, 45
 Himmelske mennesker, syv, 84, 85
 Hindringer –
 alle –
 frihed for, 287-289
 må fjernes, 68, 317-319
 for –
 sjælens vision, fem, 119
 sjælserkendelse, 69-76
 må overvindes, 77-79
 overvindes, måde, 347-348
 overvundet, stadium, 350
 virkninger i lavere natur, 76-77
 Hindu filosofi, seks skoler, 338-339
 Hjerne –
 anvendelse, 27, 147
 bevidst, 221-222
 bevidsthed, 184-185, 337-338
 bliver stille, 49
 fysisk, nedstrømning af sjælsbe-
 vidsthed i, 223-224
 hjemsted for sjælen, 266
 holdes i fast greb, 214
 hule, indhold, 41
 identifikation med virkelighed, 49
 indhold –
 kundskab, 185
 mesterens, 53-54
 koordination, 245
 modtagelighed, 337
 modtager fra to sider, 340
 og sjæl, formidler mellem, 244
 oplysning af, redskaber til, 11,
 218
 optrænet til at tjene, 104
 opøves til at erkende lyd, 67
 overføring til, 35, 53, 99, 102,
 163, 185, 215-216
 præges af tænker, 223
 punkt i, styre naturen fra, 276
 reaktion, korrekt, 35
 responderer på tænkens tilskyn-
 delse, 273-274
 rolig og modtagelig, 223
 sind og nervesystem, trefoldighed,
 274
 Hjerne –
 aspirantens, linje til, 29
 center. *Se:* Center, hjerte-
 livsspørgsmål, 278
 yoga. *Se:* Yoga, bhakti.
 Hjul –
 fysisk manifestation, kæder bry-
 des, 132
 genfødselsens, 154, 241, 251, 315,
 322, 325, 350.

- Holdning –
 den rette, 70, 161-162, 185-188
 lidenskabsløs, over for sjælens
 evner, 297-298
- Hoved –
 center, 52, 54, 84, 85, 190, 198,
 267
 fungere i, evne til, 276
 lotus i, tolvbladet, 247
 lys i. *Se:* Lys, i hovedet.
 meditation i, 249-250
 mellemlid ved skift fra mystisk
 til okkult tilnærmelse, 348-349
 og hjerte, forbindelse skabes,
 248-249
- Hukommelse –
 ikke længere den styrende, 95-96
 reaktioner, rækkefølge, tendens, 341
 sammenhæng med virknings-
 fremkaldende årsag, 325-326
- Hylstre –
 forberedelse af, 195-196
 inert, 135
 natur, 340
- Hypofyse, 83, 159, 256
- Hænderne, anvendelse, 294
- Hørelse –
 guddommelig, 282
 korrekt, på forskellige plan, 281
 sans, sublimering, 294
 åndelig, organ for, 278-282
- Håndgribeligt, udelukkes i meditati-
 on, 237
- I**
- Iagttagelse, bag enhver iagttagelse,
 341
- Idé – Ideen –
 alene tilbage i meditation, 95
 ordet og den resulterende form,
 101
 præsenteret, iagttagelse, 144-147
- Identifikation med –
 de mindste dele, opnåelse af, 287-
 288
- et objekts sjæl, 47
 former og modifikationer, 30-31
 indre virkelighed, 30
 sjæl i form, 214
 stråleenergi, 83
 substansens atom, 90
 ånden, 102-103
- Ikke-selv –
 forveksles med selv, 122-124
 hylster, vehikel eller redskab, 124
 identifikation med, 268
 planetarisk, 123
 veje til at nærme sig, 123
 viden om, opnåelse af, 146
- Ild –
 elementer, 96
 kundalini, 182, 191-192
 legems- –
 centrering og opstigen, 69-70
 vække, 245
 renselse ved, 181-182
 ved rygsøjlebasis, 245
- Illumination –
 definition, 283-284
 femfoldig, 284
 fuld, 158-160, 163, 214-215
 lyset i hovedet øges, 160
 opnåelse af, 313
 opnået, syvfoldig, 154-158
 proces, af det lavere menneske,
 191, 194
 stadier, 157-158
 tilsløring forhindrer, 283-284
 tilstand, beskrivelse, 283-284
Se også: Oplysning.
- Illusion –
 at den opfattende og det der op-
 fattes er et, 138-139
 den store, 37, 277, 299, 319, 339
 erkendelse af, 319
 forherligelse af, 74
 frigørelse fra, 328
 verden af –
 afsløres, 139
 kontaktes af seer, 105-106

- årsag til smerte, 138-139
- Imagination –
 anvendelse, 169, 171
 definition, 34
Se også: Forestillingsevne.
- Individualitet, fornemmelsen af, 319
- Indordning, 52,
- Indre –
 afstand, 41-42, 43, 46, 47, 329,
 348-350
Se også: Ubundethed.
 oplysning. *Se:* Illumination;
 Oplysning.
- Indriyas, fem og ti, 291-293
Se også: Sans – Sanser –.
- Indsigt, lysende, 217-218
- Indtryk –
 fejlagtige, 37, 38
 underbevidste, 137
- Indvielse – Indvielser –
 anden, 52
 definition, 152
 femte, 12
 fire, på tærsklen, 89
 fjerde, 12
 tredje, 12, 52
- Indvielsesvejen, 55, 249
- Indviet –
 centre, 256
 større fremskridt, 349-350
- Inerti. *Se:* Tamas; Træghed.
- Inkarnation – Inkarnationer –
 erindring om, 40
 fysisk, 87
 middel til opnåelse af evner, 313-
 316
 næste, natur, faktorer der påvir-
 ker, 330
- Inspiration –
 højere, modtagelighed over for,
 195
 opnåelse af, 47, 48
- Intellekt, oplysning af, 218
- Intelligens, åndelig, afspejler sig i
 mentalt stof, 342
- Intuition –
 levende lys, 264-266
 plan for, 75
 samtykke, 35
 se overensstemmelse via, 258
 udviklet, 302
 udvikling, 293-294
 vil overflødiggøre sindet, 343
- Intuitiv –
 erkendelse, 285
 forståelse af –
 lyd, 230-233
 åndelig natur, 268
 opfattelse, 223
 viden, 269-272
- Involution, tilskyndelse til, 331
- Ishvara –
 aspekt, synonymer, 60-61
 definitioner, 57, 58, 60, 61
 hengiven, 57-58, 113-118, 166,
 168, 184-185.
 ord, 63-66
 urherrerens lærer, 61
- Isoleret enhed *Se:* Enhed, isoleret.
- J**
- »Jeg er« bevidsthed –
 ansvarlig for skabelse, 319
 tidlige stadier, 319
Se også: Ahamkara princip.
 »Jeg er det, jeg er,« 158, 304
- Jesus –
 legeme, taget i besiddelse af Kri-
 stus, 274
 redskab og discipel, 170
- Jorden, planeten, forstå formål med,
 255
- Juvel i lotus, 58, 85
- Jyotis, definition, 263
- K**
- Kama-manas –
 definition, 29

- resultat, 32
 Kama-manasiske billeder, 40
 Kanal, for guddommeligt lys, 343
 Karana sarira, 33, 325
 Karma –
 afvikling, 120, 134, 157
 aspekt, frigjort for, 321
 former nødvendige for karmiske
 virkninger, 325
 fri for, 58-59, 241-242, 244, 321, 322
 fuldbyrdelse, 131-132
 gruppe-, 350
 har rod i hindringer for sjælens
 vision, 131-132
 individuel, hører op, 350
 loven om, erkendelse, baggrund
 for tilfredshed, 167
 mål, 173
 overvundet, 350
 relation til formbevidsthed, 321
 studium af, 173
 tre typer, opstår af former, 325
 typer, 133-134, 240-242, 322-324
 udlignes og undgås, 230
 vanskeligheder, overvinde, 60
 viden underlagt karma, 274
 virkninger af, 136-137
 yoga, 114, 115
 Karmiske –
 begrænsninger, befriet fra, 298
 frø, latente, 325
 resultater af handlinger for andre,
 fri for, 244
 Kausallegeme, 33, 52, 128, 185,
 246-247, 325
 Kirtler, dannelse og lyd, 256
 Klarhed, i bevidsthed, 217
 Kommunikation, med alle dele af
 planetarisk system, 292
 Koncentration –
 definition, 209-211
 evne –
 frembringe, 86
 manglende, 75
 former for, relation til sanseop-
 fattelse, 82-83
 målrettet, 50, 300
 natur, 91-92
 objekter for, 210-211
 på –
 det –
 som er kærest, 88-89
 uendelige, 186-187
 fysisk åndedrætsorgan, 161
 trin, 209-210
 vedholdende, 212
 årsag og resultater, 178
 Se også: Yoga, metode.
 Kontakt, egoisk, etablere, betydning,
 132-133
 Kontemplation –
 beskrivelse, 213-215
 definitioner, 92, 217
 evne til, vedvarende, årsag, 224
 ren, 95-96
 åndelig, 185
 Kontrol –
 opnåelse, 28-29
 over livskraft, den rette, 160, 162,
 163
 Koordination –
 af –
 legemer, 199
 tænker, sind og hjerne, 240
 i yoga, 162
 proces, fuldbyrdelse, 282, 293
 Se også: Samordning.
 »Kosmisk bevidsthed,« vildledende
 betegnelse, 313
 Krabber, Vejens, 56
 Kraft – Kræfter –
 evolutionens, 61-62
 foranderlige, viden om, 90
 kilder til, 190
 legemlige, fuldkommengørelse af,
 181-182
 manipulation af, 132
 naturens opbyggende –
 magt til at tilskynde, 289
 manipulation med, 315

- samling af, lyd, 94
 sammenhængende, kompakt, idé
 om, 290
 strømme af, 237
 Krishna, eksempel, 267
 Kristus –
 aspekt, 54
 barn, krav før fødsel, 315-316
 bøn, 106
 eksempel, 267
 handlefrihed, 295
 i ethvert menneske, manifestation,
 resultater, 102-103
 individuel, 43, 319
 kosmisk, 43, 144, 319
 kraft, 196
 liv, fuldt udtryk, resultater, 102
 princip, 36, 43
 Kritisk –
 indvirkning fra sindet, 96-97
 tænkning, 93-95
 Kumaraer, vej, 33
 Kundalini ild, 182, 191-192
 Kurma-nadi nerve, 262
 Kurukshetra, slaget på, 68
 Kvalitet, erkendes, 301
 Kærlighed –
 aspekt, 54
 udøve, 248
 åndelig, 54
 Kærlighed-visdom, 144, 267
 Kønsliv, natur, symbolik, 86
Se også: Seksualitet.
- L**
 Laya yoga, 12, 81-82, 115.
 Legeme –
 astral- –
 farver, 290
 ikke reaktion på tillokkelser,
 187
 koordinering og vækst, 257
 modtagelig over for to typer
 energi, 187
 mysterium knyttet til, 187
 renselse, resultater, 179
 det objektive, energier, bevidst-
 hed, trænge ind i, 95
 dødt, evne til at oprejse, 274
 fysisk –
 gøre immunt, 69
 koordinering og samordning,
 69
 sundt, udvikle, 81-82
 tilstand, viden om, 256, 260
Se også: Fysisk, vehikel.
 kausal-, 33, 52, 128, 185, 246-
 247, 325
 mental-, 33, 51, 70-71, 120, 180,
 186, 290
 æterisk –
 antal og design, 290
 bruges under overføring af
 bevidsthed, 184
 centre, aktivering, 69
 definition, 275, 290
 funktioner, 179, 237-238
 i yoga, 162
 kraftcentre i, 115, 179
 livsstrøm i, 328
 sammensætning, 275
 skabelse, 133
 styrkelse og forædling, 69
 stødes væk fra fysisk legeme, 39
 synkron vibration, 273
 vitaliseres af tankestrøm, 169
 Legemlig –
 forbindelse til akasha, 282
 fuldkommengørelse, 289-
 291,
 293-295
 uformåenhed, hindring for sjæls-
 erkendelse, 69-70
 Legemløs eller ulegemlig, 283-284
 Legemsaktivitet, uheldig, 76-77
 Lemurien, yoga, 11, 186
 Levitation –
 grundlag for, 288
 opnå evnen til, 276, 287, 288
 Lidenskabsløshed –

- mangel på, en hindring, 150
 meditation over, 242-244
 natur, 243, 244
 opnåelse af, 84
 praktisere, 329
 resultater af, 80, 242-244
 udvikling af, 153-154
Se også: Frihed for begær.
- LigeGYldighed, hindring for sjælserkendelse, 72
- Ligevægt –
 opnåelse af, 260-262
 vej, 268, 323
Se også: Modsætningernes par.
- Liv – Livs –
 atom-, natur, viden om, 301-302
 definition, 65-66
 det ene –
 bagved alle former, 320
 kontakt med, 146
 energier og deres udstråling, 191
 iboende, udtryk for, 36
 kraft –
 den rette kontrol over, 160, 162
 legemets, beherskelse af, 188
- luft – luft –
 definition, 275
 fjerde, beherskelse af, 276
 i –
 hovedets ventrikler, 182
 ro, 194
 koordination af, 276
 under pranayama, 162
- Liv – Livs – fortsat
 opadgående, undertvingelse af, resultat, 275-277
 som udtrykker sig igennem form, arten af, 213
 spørgsmål besvares, 175-176
 strøm, bevæger sig nedad til æterisk legeme, 328
 strømme, 77, 191-195, 197, 278
 udadgående, virkning på former, 327-328
- åndedrættet, regulering, 81
- Logoi, planetariske, erkendelse, 313
- Logoisk plan, 29-30
- Logos –
 hensigt, 29
 planetarisk, 88
- Lotus –
 egoisk, 185
 juvel i, 58, 85
 syv, sammensætning og udvikling, 84-85
 tolvbladet, 249
 tusindbladet, 75, 245
- Lov – Love –
 for –
 lyd, 83
 skabelse, forstå, 83
 karmisk, mål, 173
 om –
 genfødelse, 175-176, 319
 udbud og efterspørgsel, 173
 vibration, 66, 292
 årsag og virkning kontrollerer ikke længere, 350
 Se også: Karma.
- Luft, renselse ved, 181
- Lunger, anvendes af samana, 278
- Lyd – Lyde –
 andet aspekts, 280
 bevidst livs, 63
 bringer i manifestation, 64
 bruges i magisk arbejde, 175
 fik substans til at antage form, 278-279
 forveksles med objekt og idé, 230-236
 fra Logos, 94
 høres, 232
 kirtlers, 256
 kontakte og lære at kende, 95
 love for, forstå, 83
 okkult kraft, 130
 organet til, 175
 på fysisk plan, 286
 relation til –
 akasha, 129, 278, 280

- form, 256
- samling af kræfter, 94
- skabende, afdække, 94
- skelne mellem, 281
- som udsendes af alle former for liv, 230-236
- syntesekabende, 95
- tre, for raja yoga studerende, 281
- videnskaben om, 65, 172, 294
- yoga, 289
- Lydighed, over for Ishvara, 117
- Lykke, begær efter, 155
- Lyksalighed –
 - opnå, 180
 - selvrealiseringens, 101
- Lys –
 - aspekt, manifestationens, opfattelse af, 214-215
 - bryder frem, 216-218
 - det –
 - som skjuler, ryddet af vejen, resultat, 283-284
 - vakte, meditation over, 246-250
 - formørkelse, fjernes gradvist, 196-197
 - i –
 - det indre, 64
 - hovedet –
 - anvendelse, 194, 214-215, 262-265
 - bevidsthed om, frembringelse, 264
 - det sande, 247
 - fokuserer, resultater, 214-215, 262-264
- Lys – fortsat
 - i – fortsat
 - hovedet – fortsat
 - forøges, virkninger, 27, 160, 217, 249
 - sjælens vibration, 182
 - vækkes, 196, 244
 - intuitionens, 264-266
 - meditation over, 84, 85, 246-250, 262-265
 - sattva-, 264
 - se, i lys, 101
 - Shekinahs, 102
 - sjælens, 29, 216-217
 - skjult, befries, 283-284
 - stråler frem, 196
 - verdens, 101
 - åndeligt, anvendelse og pleje, virkninger, 262-264
 - Lystfølelse, 32, 80, 132-134
 - Se også: Nydelse.*
 - Lære, Den hemmelige* (bog), referencer til, 33, 65-66, 239, 285, 291
 - Lære, den hemmelige, kontinuitet bevaret, 12-13
 - Læse andres tanker, evne til, 236
- M**
- Magi –
 - atlantisk, 233
 - hvid, grundlag for, 295
 - sand, åbenbaring, 102
 - sort, 315, 316, 322-323
- Magiker –
 - arbejde, 172-173, 175
 - hvid, 287
 - kontrol over elementalkræfter, 289
- Magisk arbejde –
 - nøgle til, 102
 - udrustes til, 285
- Magtord –
 - anvendes af mestre og disciple, 289, 315
 - indgår i adepts udrustning, 172-173, 289
 - midler til opnåelse af resultater, 313-316
- Mahatmaer, bliver synlige, 264
- Mahima, evne til at udvide bevidsthed, 288
- Makrokosmos, anden person af kosmisk treenighed, inkarnation,

- 279
- Manifestation –
 hensigt og årsag, 320
 nøglen til, 319
 syv plan, 279
- Mantraer, mystiske, viden om, 130
- Mantriske besværgelser, 315
- Materie –
 aspekt, 267, 268
 Moderaspekt, 269
 må undersøges, 139
 og sjæl, synkronisering, 305
 skjuler lys, forædling og forvandling, 196
 solsystemets, aktivitet, 278
 tre kvaliteter, 98
Se også: Gunaer.
- Maya –
 definition, 170
 den store, gennemtrængning, 101
 planetarisk, opløsning af, 38
 sjælen nedsænket i, 152
- Medfølelse –
 meditation på, 242-244
 natur, 243, 244
 resultat af, 80
 udøvelse af, 84
- Meditation –
 definition, 163, 321
 former frigjort for karma, resultat af, 321
 koncentreret –
 i hovedet, 249-250
 på –
 Nordstjernen, 255
 solar plexus center, 256-260
 sind forberedes på, 197
 kun ideen er tilbage, 95
 kundskab om, 248-249
- Meditation – fortsat
 med sædtanke, 50, 94, 98, 99
 middel til at opnå evner, 313-316
 målrettet, på –
 de fem former, 284-287
- det vakte lys, 246-250, 262-264
 elefantens kraft, 244-245
 forbindelse mellem –
 akasha og lyd, 278-282
 legemet og akasha, 282
 hjertecenter, 266-267
 modsætningernes par, 268-269
 månen, 254-255
 nerve under strubecenter, 260-262
 Nordstjernen, 255
 objektive formers relation til åndeligt menneske, 268-269
 solar plexus center, 256-260
 solen, 250-254
 strubecenter, 260-262
 tre tilstande, 242-244
 øjeblikke og deres rækkefølge, 300-301
- natur, 321
 okkult indhold og betydning, 94
 ordet og objektet er transcenderet, 95
 over lys og udstråling, 84-86
 proces, mål, 185
 påvirker hindringer for sjælens vision, 131
 sand, 337-338
 som den udføres af indviede, 314-315
 to former for, 50, 93-94
 uden sædtanke, 50, 94, 99
 virkning ved udvikling af højere sanser, 269-272
 yoga metode, 51, 53, 160, 163, 212, 215-219, 224.
Se også: Yoga, metode.
- Meditativ holdning –
 proces, 47-49
 svigtende evne til at fastholde, 75-76
- Medium, søvn, 39
- Menneske – Mennesker –
 det befriede, 58, 148-149, 298, 321

- egenskaber, årsager til, 329-330
 forståelse af sig selv, 90
 himmelske, syv, 84, 85
 i forbindelse med syvfoldige
 energier, 104-105
 illumination, femfoldig, 284
 overskrider viden, erkendelse
 følger, 103
 seks typer, 339
 trefoldige lavere, koordination,
 114
 udviklingsproces, 140-141
 åndeligt, 268-269
- Mental – Mentalt –
 bevidsthed, koncentreret ved
 abstraktion, 198
 legeme, 33, 51, 70-71, 120, 180,
 186, 290
 niveauer, lavere, forståelse af, 93
 permanent atom, 33
 plan –
 evner, anvendelse, 93
 øje på, udvikling, 217
 princip –
 definition, 28
 den rette kontrol over, 35
 modifikationer, 28
 stof, overfører til hjerne, 102
 tilstand – tilstande –
 af kritisk tænkning, 93-95
 rækkefølge af, 221-223
 vitalitet, virkning på former, 327-328
- Mester – Mestre –
 anvendelse af magtord, 315
 blive en, 157
 det befriede menneske, 58-59
 en »fri sjæl,« 321
 fri for handling i tre verdner, 295
 hjælp til discipel, 134
 hovedcenter, 258
 skaber ved hjælp af viljen, 321
 tilstand, beskrivelse, 344-345
- Mesterskab, opnåelse af, fremgangs-
 måde, 90-91
 Middelvej, den ædle, 268
- Milten, funktion, 256-257
 Modsværigheder, fem, 11
 Modsætningernes par –
 afbalancere, 15, 97, 192, 261-262,
 324
 begrænser ikke længere, 187-188
 erfaring om, 268-269
 fri for, 322-324
 har at gøre med begærlegemet,
 187
 nervesystemets reaktion på, 155
 nær forbindelse og forening, 149-
 150
 pendulets svingninger mellem,
 323
Se også: Ligevægt.
- Monade –
 definition, 46
 forening med, 151
 funktioner, 266-267
 i forbindelse med, 52, 54, 99
 inkarnation, 154
 kvalitet, 135-136
 liv fra, 266
 åbenbares, 29
- Muladhara center, symbolik, 245
- Mund –
 hinduismens lære om, 82-83
 som klangbund, 83
- Musik, sfærernes, 294
- Mysterierne åbenbares, 250
- Mystikeren, må til sidst blive okkul-
 tist, 58
- Mørke, åbenbares, 86
- Mål –
 for –
 mennesket, 45
 sande aspiranter, 314
 opnåelse af, prapti, 288
- Målrettet –
 evne til at være, 180
 koncentration, 187
- Målrettethed, 224-225
- Månen –
 aspekt, 254

- meditation over, 254-255
 symbolik, 254
- N**
- Nadier, redskaber for Vyana, 276
 Natur, lavere, underkastelse, 248
 Naturen –
 forståelse af, 94
 grundlæggende dualitet, 153
 ord eller tone, 63
 subjektiv side, 82
 Navne, formers, 101
 Nerve – Nerver –
 bruges af sjælen, 278
 ganglier, 275
 »skildpaddekanalen,« 262
 tilføres energi, 274
 under strubecenter, opmærksomhed på, 260-262
 Nervesystem –
 beskrivelse, 275
 funktioner, 275
 sammenhæng med sindet, 274
 Nirmanakayaer –
 drømmetilstand, 88
 søvn, 39
 Nirodha, tilstand, 222
 Nirvana, definition, 45
 Nirvanisk –
 bevidsthed, 219
 indsigt, 45
 Nordstjernen, koncentration på, 255
 Nu, det evige, 301, 303-304, 329, 351
 Numerologi, anvendelse, 93
 Nydelse, 125-126
Se også: Lystfølelse.
 Nøgle, til al praktisk okkultisme, 194
- O**
- Objekt –
 anvendelse, særlig, under givne tidsforhold, 225
 aspekter, viden om, 225-227
 dobbelt opfattelse, 225-226
 egenskab, 47
 ethvert, et manifesteret liv, 213
 forhold til omgivelser, 226
 form, 47, 48
 hensigt, 47, 48
 kendetegn –
 eller form, viden om, 225-226
 opnået, manifesteret eller latente, 227-228
 koncentration på, trin, 209-210
 kvalitet, 48
 sjæl, 47
 symbolik, kende, 225-227
 udviklingstrin, kende, 225-227
 Objektive verdener, evner i, 272-273
 Okkultisme, praktisk, nøgle til, 193-194
 Okkultist, arbejde, 94, 290
 OM, pranava, 63-66
Se også: AUM.
 Omgivelser –
 kontakte, redskaber til, 124-125
 mennesket er årsag til, 147-148
 skabe egne, 332-333
 Onde, det –
 genspejling udgør, 299
 kontakter, mulighed for tilbagevenden til, 298-300
 lidenskabsløshed over for, 80-81
 Opdagelse, glimt af, proces, 266
 Opfattelse –
 af levende ting og livet, 220
 enestående, åbenbarende kraft, 102-103
 evne, indre oplysning af, 216-217
 fejlagtig, 73-75, 104
 form- og sanse-, 319
 har tre kvaliteter, 140-141
 intuitiv, 314
 korrekt, 34, 36

- nøjagtig, 101-103
organ for, 34
sanselig, objekter for, 347-348
uafhængig af sansorganer, 293-295
uden kritisk tænkning, 95-96
ukorrekt, 37, 103-104
åndelig, stabilisering af, 223-224
Opfattelsesevne, den rette brug, 35
Opfattende, den –
anvendelse af clairvoyance og clairaudience, 93
forståelse af lavere mentale niveauer, 93
mental tilstand, kritisk tænkning, 93-94
og det der opfattes, 138
opnåelse af viden, 94
sanser, 93
tankens herre, bevidst om mentalt stof, 337
Oplysning –
af det lavere menneske, proces, 53
fører til fuld illumination, 158-160
indre, af opfattelsesevnen, 216-217
lyset i hovedet, 160
strømmer ind, 284
trin, 218
Se også: Illumination.
Opmærksomhed –
fokuseres efter ønske, 215
koncentreret, på udvikling, 256-260
Se også: Yoga, metode.
Ord –
brug af, 175
det –
forsvundne, 63-64
hellige, 63-68
frigør bevidsthed, 64
idé og objekt forenes, 93-95
magt-. *Se:* Magtord.
naturens, 63
nøgle til al praktisk okkultisme, 193-194
Ordet –
anvendelse, resultater, 65
AUM, 27, 64, 65, 95, 281
fik substans til at antage form, 278-279
for –
Ishvara, 63-66
menneskeriget, 64
tredje aspekt, 63
forveksles ofte med objekt og idé, 230-236
frembringer liv, 101
fremsigelse –
faktorer, 67
proces, to faser, 66-67
på fysisk plan, 67
fremsiges af sjælen, 66
lyd ledes direkte til hjerne, 67
og objektet transcenderet, 95-96
til beherskelse, 29
ved at fremsige, findes Vejen, 66-67
Organ – Organer –
beherskelse af, 178-180
definition, 41
skabelse af, 319
Overføring –
af solar plexus ild til hjerte, 248
transmutation og transformation, 317
Overholdelse, ret, regler, 161
Over-kontemplativ tilstand, 99-101, 104-105
Oversjæl –
ét med, 49
forening med, 42-43
identitet med, hver individuel sjæls, 61
tiltrækningskraft, 61-62
P
Par af modsætninger. *Se:* Modsætningernes par.
Passivitet, tilstand, 38
Patanjali, fødselstidspunkt og arbej-

- de, 15
- Paulus, citater, 156, 284, 317, 346, 348
- Personlighed –
- aktivitet, kilde til, 267
 - andet aspekt, det emotionelle legeme, 54
 - former, det virkningsfulde resultat, 327-328
 - opfattelse, 119-120, 124
- Pinealkirtel –
- aktiveres, 247
 - hjemsted for sjælen, 266
 - lyset i hovedet findes i området omkring, 160, 182, 264
 - modsvarigheder, 83, 256
 - området omkring, bevidsthed trækkes tilbage til, 184, 198
 - påvirkning af, 159
 - relation til monade, 267
 - vitalkræfter, opsamling af, 239
- Plan – Planer –
- eller hensigt, altets, viden om, 48
 - evolutionens store, deltage i, 88, 343
 - gruppe-, 337
 - guddommelig, manifestation på fysisk plan, 337-338
 - logoisk, 29-30
 - modsvarende sanser, 280, 285
 - ramme om syv typer væsener, 251-253
 - syv, 279-282
 - trefoldigheder, 279
 - Universets Arkitekts, 149
- Planen, viden om, 39, 53-54
- Planetariske –
- liv, 47
 - Logoi, erkendelse, 313
 - sfærer, dør til bestemt plan, 282
- Planeter –
- baner, viden om, 255
 - hellige, modsvarigheder, 85
- Pligt, ønske om at gøre, 155
- Polarisering i –
- hovedet, 276
 - sjælen, 217
- Position i rummet, definition, 302
- Pradhana, tilstand, definition, 97, 98
- Prakriti, definition, 98
- Prana –
- beherskelse af, 188-197, 275
 - definitioner, 188-189, 257
 - fem differentieringer af, 275-276
 - legemets, den rette styring, 276
 - manifestation, femfoldig, 275-276
 - organer for, 256-257, 275
 - regulering, virkning, 81, 84
 - relation til ind- og udånding, 188-189
- Pranava, definition, 63-66
- Pranayama, funktioner, 190
- Princip – Principper –
- ahamkara, 120, 143-144
 - det absolutte, 97
 - syv, menneskets, 78-79
 - tankens, befriet for modifikationen af, 283-284
- Problemer, alle, bringe lys over, 244, 246
- Prøvestadiets vej, 52, 177, 181
- Psykisk – Psykiske –
- erfaringer, lavere, årsag til, 220-221
 - evner, lavere og højere, hindringer, 272-273
 - fred, syv veje til, 89
 - kraft – kræfter –
 - lavere, kontrol over, 177-178
 - udvikling, fare ved, 299
 - menneske, lavere og højere psykisme, 232-233
 - natur –
 - definition, 29
 - kontrol over, 89
 - lavere, hindringer i, resultater, 76-77
 - omskiftelig, modifikationer, 229
- Psykisme, farlig, 220-221
- Psykometri, anvendelse, 93
- Purusa, definitioner, 98, 268

R

- Race –
sjette, centre, 257
syvende, centre, 257-258
- Raja –
guna, 47, 98, 100, 135-136, 286
yoga. *Se:* Yoga, raja.
- Regler. *Se:* Yoga, metode, reglerne.
- Regnsky af –
ting, som kan vides, 51, 349
åndelig viden, 349
- Rejse, i rummet, 282
- Renhed –
definition, 99
en åndens kvalitet, 176
objektive formers og sjælens, 305
- Renselse –
af lavere natur, 86
indre og ydre, resultater af, 166
167, 176-178
kroppens, virkning, 278
renselse ved, 181
resultater af, 176-180
typer, 177
ved ild, luft og vand, 181
- Ro, fuldstændig, i det lavere menneske, 195
- Rodrace og underrace, femte, 150
- Rodsubstans, beherskelse, 293
- Rummet, en entitet, 302
- Rusgifte, opnåelse af evner, 313, 316
- Rytme –
atomers, som former hylster, 90
attribut der styrer, 46, 135-136
formers, 100
legemers, bringes i overensstemmelse, 191, 195
takt, tung, 70
vigtighed, 189-190
opnået, resultat, 278
Se også: Sattva.
- Rytmask –
kontrol over emotionelt liv, 161
respons, 195
- Røgelse, anvendelse, 315

Røstens hær, 95

S

- Samadhi –
bringes i, af tænker, 274
definitioner, 39, 49
indtræden i, 185
meditation uden sædtanke, 220
mål, 184-185
opnåelse af, 51-54, 105-106, 184-185
stadier, 49-51
tamas i, 100
tilstand, 88
- Samana –
funktion, 275
undertvingelse af, virkning, 278
- Samkaras –
fremtidige aktiviteters, 133
virkninger af, 132-134
- Samordning, af legemer, 195, 305
Se også: Koordination.
- Sandfærdighed –
over for alle væsener, fuldkommen, virkninger, 172-173
problemet om, må løses, 172-173
yoga metode, 164
- Sandhed – Sandheder –
de fire ædle, 129-130
finde, 49
kendes, 102
naturen af, 172
skjult i form, 49, 172
søgende, metoder, 315
åbenbares –
af sindet, 101-102
igennem materien, 78
- Sans – Sanser –
alle yogiers, 83
esoterisk og eksoterisk, 279-281
for proportioner, nøjagtig, 101
fuldkommengørelse af, 181-183

- herredømme over, 291-293
 hersker over, aspirant, virkning, 83
 højere modsvarigheder, 269-272
 indstillet opfattelse, 38
 kontrol over, 179
 modsvarigheder, 285
 må transcenderes, 139
 natur, egenskaber og formål, 291-293
 sjette, 35, 40, 42, 51, 93, 124, 162-163, 199, 292
 syntese af, 199
 tilbagesøgning, 197-199
 underkastes tankens princip, 197-200
- Sanse- –
 evolution, mikrokosmisk, 270-272
 opfattelser, 83, 84, 103
 organer, undertrykkelse af, fuldstændig, 199-200
- Sanyama –
 definitioner, 215, 216
 opnåelse og resultater, 215-218
- Sattva –
 guna, 46, 98, 100, 135-136, 264, 286
 hindu-lære, 240
Se også: Rytme.
- Seancer, mediumistiske, 232-233
- Seer –
 direkte erkendelse, 34
 ren viden, 144-147
 skolet, evne til at læse andres tanker, 236-237
- Seksualitet –
 impuls bag, 261
 magi –
 og perversioner, 175
 udøvelse af, 316
 princip, den rette brug af, 174-175
Se også: Kønsliv.
- Selv –
 afstandtagen fra ikke-selv, 125-126
 bevidsthed om, 220, 342
 det ene, sand natur, 347-348
 enhed med alle selv og al-selvet, 184
 erkendelse af, 68
 evne til at se, 178-180
- Selv – fortsat
 forveksles med ikke-selv, 122-124
 guddommeligt indre, virke som, 183
 gunaer udøver ikke længere nogen magt over, 351
 herredømme over, resultater, 262-264
 og ikke-selv, viden om, 146
 personligt –
 og ånd, skelne imellem, 268
 ubevidst om, 213-215
 redskab for, 343-345
 viden om, 30
- Selvbeherskelse, yoga metode, 161
- Separatismens vranglære, 143-144
- Siddhi –
 opnåelse af, metoder, 245, 287-289, 313-316
 otte, 288-289
 udvikling af, 245, 314-315
- Sind – Sindet –
 afholdelse fra at skabe tankeformer, 224
 anvendelse, 34-35, 38, 124-125, 147
 beherskelse af, 42
 det universelle, 33, 190, 327
 fastholdt og anvendt, 197
 forberedes på koncentreret meditation, 197
 genspejlinger, 347-348
 holdes i fast greb, 214
 ikke kilde til illumination, 338-340
 indre oplysning af, forhindres, 283
 kan –

- ikke erkende to objekter samtidigt, 340
- ses eller erkendes, 338-340
- kontrol over –
- balance, 223-224, 224-225
 - proces, 221, 223-224
 - resultater af, 146, 147, 215-216, 223-224, 329
 - ved hjælp af yoga, 148, 220
- koordination, 339-340
- kritisk indvirkning, 96-97
- modifikationer, 32, 33, 39, 41, 42, 43, 86
- natur, 340
- organ for opfattelse, 34
- overfører viden til hjerne, 343
- passivitet, selvpåført, 34
- roligt, fri for tankeformer, 223
- sammenhæng med nervesystem, 274
- sjælens øje, 339
- skelneevne, 347-348
- som redskab, 34
- stabilisering, 35
- tilstande, fem, 32
- universelt, strøm af kosmiske tankebilleder fra, 327
- vanemæssig genspejling af indtryk, 347-348
- vedholdenhed, 42
- yoga. *Se:* Yoga, raja.
- yogiens, funktioner, 244
- åbenbarer kun sandheden, 101-102
- Se også:* Bevidsthed; Chitta; Tænkeevne.
- Sjæl – Sjæls –
- alle tings, 82
 - erkendelse, hindringer for, 69-76
 - ét med alle sjæle, 232, 350
 - et objekts, 47
 - individuel –
 - identitet med oversjæl, 61
 - svar på kosmisk sjælskraft, 62
 - inkarneret, manifestation, 64
 - kontakter andre sjæle, 93
 - udfoldelse,
 - proces i naturen, 218
 - vor broders, *se*, 336
- Sjæle –
- identiske med oversjæl, 91
 - stimulering af, 62
- Sjælen – Sjælens –
- aktiviteter, 52-54, 322-324
 - alt eksisterer for, 147-148
 - andet aspekt, 54
- Sjælen – Sjælens – fortsat
- aspekt, sovende, årsag, 315-316
 - association med sind, resultat, 149-151
 - begrænsning, det åndelige menneskes frigørelse fra, 46
 - belæres og skoles, 326
 - bevidsthed –
 - absorption i, 214
 - latent i former, 318-319
 - den opfattende bevidsthed, 149
 - egenskaber –
 - hindret i at komme til udtryk, 31
 - viden om, 49
 - erindring hos, 325
 - evne – evner –
 - evne til at fremkalde, 224
 - lidenskabsløs holdning over for, 297-298
 - til at kontakte buddhi, 36
 - udfoldelse af, 315-316
 - forening –
 - med –
 - sjæle og oversjæl, 42
 - ånd, 349
 - ved hjælp af raja yoga, 42-43
 - frigørelse, 138
 - handlinger, intelligente, 32
 - hjemsted, 266-267
 - hylstre, natur, 340
 - identifikation med –
 - ikke-selv aftager, 125

- opfattelsesorgan, 150
 åndeligt aspekt, 150-151
 ild, forening med legemets ild, 69
 karakteregenskab, vigtigste, 135
 kontakt med, 183-184, 349
 kærlighed til, 42
 liv, vehikel for, 343
 manglende evne til at skelne
 imellem personligt selv og ånd,
 268-269
 meditation. *Se:* Yoga, metode.
 mediterer, 337
 motiv, 32
 natur, 30, 32, 47, 62, 93, 216, 341
 og –
 dens udfoldelse, billede af, 13
 hjerne, formidler mellem, 244
 sindet, bliver ét, 339-340
 vehikler er ét, 305
 ånden, skelne mellem, 296-297
 opfattelse, korrekt, 36
 rige, erkendelse af, 329
 sind og hjerne underlægges, 223-
 224
 skjulte evner, 336-337
 styret af, 183, 278
 søvn, 39, 220
 udfoldelse, billede af, 342
 vision, opnå, 118-122
 øje, 220
 Skabelse –
 af mentalt, emotionelt og fysisk
 legeme, 320
 frembragt af det åndelige menne-
 ske, 320, 321
 love, forståelse af, 83
 Skabende –
 arbejde –
 adeptens, 95, 172-173
 aspirantens, 173
 lyd, opdage, 94
 proces –
 i verden, viden om, 83
 overføring af bevidsthed udgør
 en del af, 316-317
 redskaber, 261
 to første trin, 172
 Skaberkraft, isatva, 289
 Skandakræfter –
 frembringer legemer, 325
 årsager, 325
 Skelne mellem –
 lavere og højere natur, 268
 mentalt stof og selv, 345-346
 modsatningernes par, 153
 selv og ikke-selv, 55, 159
 sjæl og ånd, 296-297
 virkeligt og uvirkeligt, realiteter
 og illusioner, 146
 Skelneevne –
 brug af, 300-301
 definition, 153
 må udvikles, 149, 259
 sindets tilbøjelighed til, 347-348
 sjælens, 150
 Skelnen –
 bliver mulig, 159
 resultater af, 150-151
 Skildpadder, Vejens, 56, 262
 Skjoldbruskkirtel, 256
 Skønhed, farvens, af formen, 289-290
 Slangeild, rejsning af, for tidlig, 70
 Slør –
 af illusion, det sidste, trækkes
 bort, 106
 trænge igennem, 216
 Smerte, 32, 76, 80, 132-139, 268
 Solar plexus center, opmærksomhed
 på, resultat, 256-260
 Solen –
 bane på himlen, 255
 kvaliteter, 85
 meditation på solen, 250-254
 symbolik, 253-254
 Solengel, 52, 58-59
 Se også: Engel, nærværelsens;
 Sjælen
 Sollogos, 335
 Solsystem –
 en tankeform, 335, 336

- formløse niveauer, 105
materie, aktiveres, 278
syv plan, 250-254
- Sorg –
evne til at forstå, øges, 155-156
årsag, 138
- Sort –
magi, 315, 316, 322-323.
vej, 175.
- Spørgsmål –
af værdi for den studerende, 334
fejlagtige, en hindring, 71-72
grundlæggende, 118
- Stige op, fra materie, 282
- Stilhedens røst, 67, 232, 233, 281, 296
- Stilhedens Røst* (bog), citat, 243
- Stjerne – Stjerner –
baner, 255
femtakket, symbolik, 55, 242,
284, 331
- Stof –
mentalt –
afspejler åndelig intelligens,
342
aktivt, 337-338
atomer som udgør, 339
bliver alvidende, 342-343
genspejler, 342-343
genspejler den vidende og det
som kan vides, 342-343
kan træde ind i andet legeme,
273-274
middel til forening, 343
modifikationer, 351
og selv, skelne mellem, 345-
346
overfører til hjerne, 102
redskab for selvet, 343-345
Se også: Chitta; Sind; Tanke.
Se også: Materie.
- Store Bjørn –
relation til Jorden, 255
syv rishier, 84
- Strubecenter, 52, 84, 85, 175, 190,
260-262
- Stræben, utrættelig, 41-42
- Strømme af –
ideer og begær, 148
kraft, 237
- Stråle – Stråler –
anden, impuls, år 1965-2025, 13
energi, identifikation med, 83
første, impuls, 13
syv, metoder, 89
- Studier, åndelige, 113-118
- Subjektiv –
begivenhed, resultatet af, 237
virkning, yoga metoders, 219
- Substans –
atomar, håndtering af, 172
fem grader af, 285
- Substans – fortsat
kvaliteter, 135-136
natur, 140, 269
rod- –
beherske, 293
herredømme over, 295
tanke-, modifikationer af, 148
typer, to, evolutionslinje, 29-30
ur-, sammenstød med, 278
- Subtil – Subtile –
definition, 96
det –
føre til, 97-98
i meditation, 98
og subjektiv natur, Guds, 97
ting, koncentration anvendes på,
96
- Sult, vil høre op, 260-262
- Sutratma –
anvendelse, 132-133, 161, 163,
217, 239, 240
definition, 67
funktioner, 266-267
kanal for overføring, 67, 104
udgår fra monaden, 266
vehikel for –
samordning, 69
sjælen, 67

- Symboler, læsning af, 168, 183
 Symbolik, formers, 117, 225, 226-227
 Syn –
 af symboler, 74
 clairvoyant, 73-74
 kosmisk, 75
 rent, 74
 æterisk, udvikle, 73
 åndeligt, 75
 Synet, meget tilbage at opdage, 294
 Synkronisering, af æterisk og fysisk legeme, 191, 192, 195
 Synonymer, værdifulde, 92
 Synssans, udvikling af, 339-340
 Syntese, af –
 fem sanser, 35
 seks lavere centre, 52
 tre aspekter, 64
 Synteseskabende lyde, 95
 Syv –
 himmelske mennesker, 84, 85
 metoder, der involverer syv centre, 84-86
 plan –
 guddommelige og menneskelige, 279-282
 vort solsystems, 251
 store liv, 227-228
 veje til psykisk fred, 89
 verdener, bevidsthed om, 250-254
 Sædtanke –
 meditation med, 50, 94
 meditation uden, 50, 94, 220-221
 Sølvsnor. *Se*: Sutratma.
 Søn –
 -aspekt, 54
 den fortabte, 154
 Guds, inkarnationen af, 279
 Søvn –
 passivitet, 33-34, 38
 typer, 39
- T**
 Tal, forstå, 241-242
 Tale, de store ledsageres, 282
- Tamas, guna, 46, 98, 100, 135-136, 286
 Tanke – Tanker –
 baner, ændre, fordelagtigt, 317
 billeder, 40, 236, 327, 329
 den ene, modifikationer frembringer former, 335-336
 der strider mod yoga –
 bør undgås, 168-170
 de fem bud, 170-171
 herre, bevidst om aktivt mentalt stof, 337-338
 impulser, formers eksistens afhænger af, 335-336
 indtryk, genspejles i mentalt stof, 343-345
 kraft, resultat af menneskets, 148
 næres, 169
 objekt, ikke synligt, 237
- Tanke – Tanker – fortsat
 plan, opholde sig på, 321
 princip –
 modifikation, befriet for, 283-284
 modifikationer, 222, 229, 283-284, 322, 329, 337
 underkastelse af, sansernes, 197-200
 redskab, kontrol over, 129
 ser kun, 237
 sønner, 251-252
 typer, 168-169
Se også: Tænkning.
 Tankeform – Tankeformer –
 af –
 akashakronikken, 234-235, 236
 ideer præsenteret for sindet, 146
 mesteren, 37
 egne, fanget af, 152
 forvrængninger af virkeligheden, 104
 gruppe-, 37
 seancers, 232-233

- skabelse, 146, 222
 skabt af menneskeracens vejledere, 104
 typer, tre, 37
- Tanmatras –
 definitioner, 97-98, 143, 286
 subtil form, 286
- Telepati –
 evne, 236
 og guddommelig hørelse, 282
- Tempel, Salomons, 277, 315, 325
- Templer, tre, omtalt i bibel, 247
- Testamente, Det Ny*, betydning, 13
- Tid –
 begreb, nutidens, form der antages i, 329
 definitioner, 303-304, 351
 hører op, 351
 og dens enheder, 300-301
- Tilbagetrækning, den rette, i yoga, 162, 197-200
- Tilbedelse, den hengivnes, 125
- Tilfredshed –
 nødvendig for yoga, 166, 167
 resultater af, 175, 180
- Tilsynekomst – Tilsynekomster –
 resultat af subjektiv begivenhed, 237
 årsag til, 319
- Ting, opfattede, ikke-association med, 152
- Tjeneste, i Hierarkiets, 343
- Tone –
 naturens, 63
 ny, udsendes, 195
- Tordenkile, symbolik, 290-291
- Trance –
 en form for, fremkaldes, 38
 frembragt af tænker, 274
 mediets, 99
- Transcendens, af –
 begær og længsler, 327
 tænkning, 219
- Transfiguration, menneskeheden, 186
- Transformation, årsag til, 317
- Transmutation, 317
Se også: Forvandling.
- Tre i én og den ene i de tre, 195
- Treenighed, guddommelig, anden person, 278
- Trefoldighed – Trefoldigheder –
 mellem –
 sind, hjerne og nervesystem, 274
 tænker, sind og hjerne, 274
 synonymmer for, 229-231
- Triade, den åndelige, 33, 39
- Tro, betydning, 52-53
- Træ, livets, 133
- Træghed, mental, en hindring, 70-71
Se også: Tamas.
- Trældommens sæd, fri fra, 297
- Tråd, trefoldig, 266-267
- Tunge, meditation over, 83
- Tvivl, 156
- Tyngde, definition, 288
- Tyngdekraft, evne til at modstå, 276
- Tyveri, afholdelse fra, 164, 173-174
- Tænkeevne –
 abstrakt, 32
 anvendelse, 11
 højere og lavere, anvendt i yoga, 163
 konkret, 32
 opøves til vedholdenhed, 82-83
 rationel, det den ikke kan afsløre, 102-103
 vedholdenhed, 82
Se også: Bevidsthed; Chitta; Sind.
- Tænker –
 bagved sindet, 341
 kan ikke erkendes før sindet er udviklet, 341
 kosmisk, aktivitet, 327
 opildner redskab til aktivitet, 274
 på sit eget plan, 273
- Tænkning –
 bevidst, overføre, 316-317
 kritisk, 93-95

- princip –
 definition, 28
 kontrol over, 35
 modifikationer, 28
 rationel, og intuition, 265-266
 videnskaben om, kim til, 148-149
Se også: Tanke.
- Tærskelens vogter, 37, 234
- Tørst –
 ophører, 260-262
 tilstand uden, 43
- U**
- Ubundethed –
 iagttagerens rolle, 82
 værdien af, 32, 33, 139
Se også: Indre afstand.
- Udana, opadgående liv, 275, 276, 277
- Udfoldelsesstadier, 60
- Udstråling, meditation over, 84-86
- Udsvævelse –
 afholdelse fra, 164, 174-175
 definition, 174
- Undertvingelse, af –
 det opadgående liv, 275
 samana, resultat, 278
- Univers, det objektive, ophør, og
 fortsat eksistens, 148-149
- Urenhed –
 definition, 99, 252
 fjernelse af, virkninger, 181-183
 overvundet, 158-160
- Urherrerne, indvielse, 62
- Usynlighed, 237-240
- Uvidenhed –
 forhindrer sjælens vision, 119-124
 udryddes, 152
 årsag og resultat, 170
Se også: Avidya.
- V**
- Vand –
 evne til at gå på, 276
 frihed fra, 276
- Veda Vyasa, citat, 44
- Vej –
 den sorte, 175
 discipelskabets, 52, 159, 177, 318
 indvielsens, 55, 249
Se også: Indvielse.
- luringens, 152
 middel-, den ædle, 268
 okkultistens, 248
 prøvestadiets, 52, 177, 181
 renselsens, 177, 318
- Vejen – Vejens –
 findes ved at fremsige ordet, 66-67
 for –
 raja yoga, tre grupper, 56-57
 ren hengivenhed, 55
 yoga, 55
- fra hjertecenter til hovedet, 249
 krabber, 56
 mennesket selv bliver, 27
 porte, 249
 venstrehånds-, 316, 322-323, 325
- Verden –
 en ny, åbner sig, 105-106
- Verden – fortsat
 ideernes, 95, 149
 virkningernes, 147, 149
 årsagernes, 95, 147, 148, 149, 163
- Verdens Herre, 88
- Verdensarkitekt, den store, for-
 bindelse med, 53-54
- Vibration – Vibrationer –
 forståelse af, 241-242
 hastighed, ny, pålægges, 195
 hylstres, afstemmes med bevidst
 beboers tone, 66
 tilpasning og løftning, 243
- Viden –
 al –
 spiren til, 59-61
 står til yogiens disposition, 216
- aspekter, fem, 89
 begær efter, 154
 deles med andre, 217

- den højeste, for yogi, 304
 direkte erkendelse af, 314
 falsk, 36
 fire elementer, 129-130
 fuldkommengøres, 89-91
 intuitiv –
 allestedsnærværende og alvi-
 dende, 303-304
 evne til at –
 erkende, 301
 skelne, 301-303
 frembringes, 269-272
 opfattelse, 265-266
 udvikling af, 301
 korrekt, 33, 34, 35, 36
 nyt område for, 35
 om –
 andet aspekt, 267
 erfaringer fra tidligere liv,
 genvinde, 233-234
 Gud og –
 sig selv, 89
 åndens natur, 147
 Guds rige, 147
 intuition, 264-266
 selv og ikke-selv, 146-147
 sind, opnået af andet sind, 341
 åndelige verdener, 267
 ånden, opnå, 84-86
 opnå, 34
 opnået –
 syvfoldig, opnået gradvist,
 154-158
 via drømme, 87-88
 redskaber til opnåelse af, identifi-
 kation med, 124-125
 ren, 144-147
 skelnende, 264-265
 summen af al, bliver tilgængelig,
 350-351
 teoretisk, 264
 ukorrekt, 33, 36
 uvidenhed erstattes af, 170-171
 åndelig, overskyggende sky af,
 bevidst om, 348-350
- Vidende –
 den –
 identifikation med redskaber til
 opnåelse af viden, 124-125
 og det som kan vides, genspej-
 ling, 342-343
 uendeligt antal af, 341
- Videnskaben –
 om –
 centrene, 81-82
 forening, behov for, 218
 lyd, 65, 172, 294
 mantraer, 172
 psykisme, forudsætning for, 232
 rytmisk levevis, 81
 sjælen, 196-197, 232
 syn, 294
 tænkning, kim til, 148-149
 åndedrættet, 81
 sandheder, 266
- Vidnesbyrd, følgeslutning og deduk-
 tion, 102-103
- Vidya – Vidyaer –
 fire, hindu filosofiens, 129-130
 søge, 124
- Vilje – Viljen –
 afspejlet i sindet, 54
- Vilje – Viljen – fortsat
 aktiveres, 267
 anvendelse –
 på princip, 77-79
 tre grader, 55-57
 aspekt –
 egoets, 29
 Logos', 54
 den –
 indre guds, underkaste sig, 117
 rette brug af, 42
 Guds, 267
 intelligent, personlighedens, 54
 præg på sindet, 222
 styre, 78
 stærk, nødvendighed af, 55
 til at –

- leve, 127, 327-328
 være, 319
 uimodståelig, prakamya, 288-289
 yoga. *Se:* Yoga, raja.
 yogiens, 289, 295
 Virkeliggørelse, åndelig, højeste,
 hindringer for, 272-273
 Virkelighed –
 den –
 ene, identifikation med, 49
 sande, 303
 egentlig, 36
 i enhver form, *se*, 173
 subjektiv, 153
Se også: Væren.
 Virkninger, karmiske, 325
 Virkningernes verden, lagt bag sig,
 59
 Virknings-fremkaldende årsag, rela-
 tion til hukommelse, 325-326
 Visdom –
 aspekt, 54
 opnåelse af, 314
 Vision, sjælens, 118-119
 Visualisering, af –
 imaginære tilstande, 87
 tankens virkning, 169
 Vitalitet, organ for, 257
 Vogter, tærskelens, 37, 234
 Voodoo, grundlag for, 192
 Vranglære, separatismens, 143-144
 Vrittis –
 beherskelse af, 42
 definition, 38
 kontrolleret, 91-93, 344
 søvn, 39
 uvirksom tilstand, 38, 39
 Vyana, definition, 276
 Vægtens tegn, inkarnation i, 57
 Væren, tilstand af, 36
 Væsen, det højeste, sjæl, 147
Y
 Yama, yoga metode, 165
 Yoga –
 bhakti, 12, 55, 114, 115, 116
 definition, 27, 114
 handlingens, 113-118
 hatha, 11, 12, 115
 karma, 114-115
 laya, 12, 81-82, 115
 mantra, 289
 metode – metoder –
 abstraktion, 160, 162, 197-200,
 219, 321
 de fem bud, 160, 161, 163-
 165, 176, 219, 318
 holdning, 160, 161-162, 185-
 188, 219, 318
 kontemplation, 160, 163, 213-
 216, 217
 meditation, 51, 53, 160, 163,
 212, 215-219, 224
 opmærksomhed, 162-163, 197,
 209-211, 215-216, 220
 otte, 158-200, 209-216, 219,
 305, 318, 322, 343
 liste, 160-163
 resultater, 158-160
 overholdelse, ret, 161
 pranayama, 160, 162, 188-197
 reglerne, 160, 161, 166-185,
 219, 318
 samadhi, 160, 163, 184-185,
 213, 219, 220-221
 Yoga – fortsat
 metode – metoder – fortsat
 sanyama, 215-218
 subjektiv virkning, 219
 tre sidste, 219-221
 mål, 38, 149
 ordet, betydning, 151
 praksis, 318
 raja –
 arbejde, resultat, 150-151, 196-
 197
 definition, 218
 formål, 139, 292, 295
 fremgangsmåde, 337-338

- interesse for, betydning, 13
 muligheder for udvikling, 27
 mål, 32, 253,
 system, forståelse af, resultater,
 276
 tre hovedgrupper, 56-57
 udvikling bevirket af, 11, 12
 videnskaben om, 11, 145, 148,
 273
 sindets, 114, 115, 116
 sutraer –
 anvendelse, 15, 314
 emne, 13-14
 mål, 177-178
 sindet et redskab, 339
 udtryksformer, 114-116
 Yogi – Yogier –
 befriet fra formbevidsthed, 322
 den befriede –
 valg, 345
 viden, 302-303
 erkendelse om Gud, 103
 identifikation med enhver stråle-
 energi, 83
 kan gøre sig usynlig, 237-240
 sand, magisk arbejde, 102
 viden om sig selv, 146
- Æ**
- Æterisk –
 legeme. *Se:* Legeme, æterisk.
 syn, udvikling af, 239
- Ø**
- Øje –
 altseende, 294
 overfører energi, 294
 på det astrale og mentale plan,
 217
 Shivas, 98, 294
 sindets, 339
 sjælens, 220
 tredje, 104, 217, 220, 294, 340
 Øjenbryn, center mellem. *Se:* Ajna-
 center.
- Ømhed –
 meditation over, 242-244
 udøvelse af, 80, 242-244
 Ønsket om at leve består evigt, 326-
 327
Se også: Begær.
 Østen, fysiske stillinger, 185-186
- Å**
- Åbenbaring –
 af sand magi, 102
 for mennesket på det fysiske plan,
 35
 igennem form, 230
 årsager til, 159
 Ånd – Ånden –
 abstraktion fra form, 319
 erkendelse af, 54
 evne til at svare på kontakt, 267
 kendetegn, 267
 kvalitet, 176
 natur, 90, 173
 og –
 materie –
 forening af, 138
 sondring mellem, 150
 sjæl, skelne mellem, 296
 ren, nå frem til, 55
 stille, årsag til, 178
 viden om, 84-86, 135-136
 Åndedrag –
 det rette, under yoga, 160-161,
 188-190
 Faderens, 278
 Åndedrag – fortsat
 relation til prana, 188-190
 ur-, 230, 278
 Åndelig – Åndeligt –
 bevidsthed –
 hindres, 29
 opnåelse, 30
 erkendelse –
 arbejde ud fra, i fremtiden,
 100-101

opnåelse af, 99, 295
 hørelse, organ for, udvikling,
 278-282
 indsigt, 314
 intelligens –
 alene og befriet for objekter,
 342
 definition, 342
 liv –
 de lavere formers aktiviteter,
 31
 linjer af mindst modstand, 29
 menneske, 46, 58-59, 123-124,
 138, 185, 320, 321
 opfattelse, stabilisering af, årsag,
 223-224
 studier, 113-118, 166, 167-168,
 183-184
 syn, 75
 viden, overskyggende sky af, 348-
 350
 virkeliggørelse, hindringer for,
 272-273
 Årsag – Årsager –
 bag nuværende manifestationer,
 opnå viden om, 132-133
 og virkning, lov, studere, 132
 til enhver form står åbenbaret, 102
 verden –
 af, nå frem til, gennem medita-
 tion, 241
 den opfattende træder ind i, 95-
 96
 virkningsfremkaldende –
 bevidsthed om, 337-338
 relation til hukommelse, 325-326

Arkanskolen giver interesserede mulighed for at uddanne sig til discipel i den nye tidsalder.

Den tidløse visdoms principper tilegnes gennem esoterisk meditation, studium og tjeneste som livsform.

Arkanskolens studiemateriale foreligger ikke på dansk, men forefindes på hovedsprogene.

Skriv til en af nedenstående adresser efter nærmere oplysning.

Arcane School
Suite 54
3 Whitehall Court
London SW1A 2EF
England

Ecole Arcane
1 Rue de Varembe (3e)
Case Postale 31
1211 Genève 20

www.lucistrust.org/arcane_school/

Alice A. Bailey bøger på engelsk

The Consciousness of the Atom
The Destiny of the Nations
Discipleship in the New Age, Vol. I
Discipleship in the New Age, Vol. II
Education in the New Age
The Externalisation of the Hierarchy
From Bethlehem to Calvary
From Intellect to Intuition
Glamour: A World Problem
Initiation, Human and Solar
Letters on Occult Meditation
The Light of the Soul
Problems of Humanity
The Reappearance of the Christ
The Soul and Its Mechanism
Telepathy and the Etheric Vehicle
A Treatise on Cosmic Fire
A Treatise on the Seven Rays:
 Vol. I Esoteric Psychology
 Vol. II Esoteric Psychology
 Vol. II Esoteric Astrology
 Vol. IV Esoteric Healing
 Vol. V The Rays and the Initiations
A Treatise on White Magic
The Unfinished Autobiography
The Labours of Hercules
A Compilation on Sex
The Animal Kingdom (A compilation)
Death: The Great Adventure (A compilation)
Ponder on This (A compilation)
The Seven Rays of Life (A compilation)
The Seventh Ray – Revealer of the New Age (A compilation)
Serving Humanity (A compilation)
The Soul, the Quality of Life (A compilation)
Master Index of the Books of Alice A. Bailey

www.lucistrust.org